

2024

S-RYHMÄN VUOSI JA VASTUULLISUUS 2024

SISÄLTÖ

S-RYHMÄ

5 S-RYHMÄ LYHESTI
9 PÄÄJOHTAJAN KATSAUS
11 STRATEGIA
13 LIIKETOIMINTAKATSAUKSET
22 HALLINTO JA JOHTO
26 HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ
38 VASTUULLISUUSJOHTAJAN KATSAUS
39 VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN
42 SIDOSRYHMÄTYÖ
47 ARVONLUONTI
48 HYVINVOINTIA OSUUSTOIMINNALLA

KOHTI KESTÄVÄN KULUTTAMISEN UUTTA NORMAALIA

54 KESTÄVÄ KULUTTAMINEN S-RYHMÄSSÄ
55 PLANETAARISEN RUOKAVALION EDISTÄMINEN
59 KOTIMAISUUS
61 KESTÄVÄN KULUTTAMISEN PALVELUJA ASIAKKAILLE
65 ELÄINTEN HYVINVOINTI
66 KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKKUMISTA

KOHTI KESTÄVÄÄ KASVUA

70 ILMASTO
79 LUONNON MONIMUOTOISUUS
86 KIERTOTALOUS

KOHTI YHDENVERTAISTA MAAILMAA

95 IHMISOIKEUDET S-RYHMÄSSÄ
100 VASTUULLINEN HANKINTA
107 TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN
112 TIETOSUOJA
114 HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI
120 MONIMUOTOISUUS

RAPORTIN RAJAUS JA VARMENNUS

125 VUOSI- JA VASTUULLISUUSKATSAUKSEN KUVAUS
126 GRI-SISÄLTÖINDEKSI
130 ILMASTO- JA LUONTORISKIT JA NIIDEN HALLINTA
135 GHG INVENTORY REPORT 2024
142 VARMENNUSLAUSUNTO

S-RYHMÄ

MILJARDILUOKAN INVESTOINNIT SUOMEEN

S-ryhmä teki ennätykselliset lähes miljardin euron investoinnit kotimaahan ja palveluiden kehittämiseen. Kasvua edellisvuodesta oli peräti 42 prosenttia. Vahva investointitahti jatkuu, ja osuuskaupat tuovat jatkossakin työtä ja elinvoimaa kaikkialle Suomeen.
S. 10

ENNÄTYSMÄÄRÄ BONUSTA JA UUSIA ASIAKASOMISTAJIA

Palautimme rahallisina etuina asiakasomistajille yli puoli miljardia euroa. Myös Bonuksen osuus nousi ennätystasolle 453 miljoonaan euroon. Ennätys rikottiin lisäksi uusien asiakasomistajien määrässä, kun yli 120 000 henkilöä liittyi S-ryhmän osuuskauppojen jäseniksi. Yli 60 % uusista liittyneistä oli alle 35-vuotiaita. **S. 7–9**

YHÄ USEAMPI ASIOI MONIKANAVAISESTI

Verkko- ja mobiilipalveluidemme sujuvuus ja kattava palvelu kiinnostavat asiakkaita. S-mobiililla on 2,4 miljoonaa käyttäjää ja ABC-mobiililla 700 000. Ruoan verkkokaupasta toimitimme 2,6 miljoonaa lähetystä, ja Prisma.fi- ja Sokos.fi-verkkokaupat tekivät kasvuloikan. Digipalvelut kehittyivät vauhdilla myös hotelleissa ja ravintoloissa. **S. 9–21**

KOHTI KESTÄVÄN KULUTTAMISEN UUTTA NORMAALIA – YHDESSÄ ASKEL KERRALLAAN

KANNUSTAMME ASIAKKAITAMME SYÖMÄÄN ILMASTON KANNALTA KESTÄVÄMMIN

Ruoalla on keskeinen merkitys ihmisten ja ympäristön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kaupalla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten Suomi syö. Tavoitteenamme on, että vuoden 2030 loppuun mennessä 65 prosenttia myymästämme ruoasta on kasvipohjaista. Vuonna 2024 kasvipohjaisen ruoan osuus myynnistä oli 60 prosenttia. **S. 55**

SOKOS EDISTÄÄ VAATTEIDEN KIERTOTALOUTTA

Sokos-tavarataloketjun ja second hand -muodin verkkokauppa Emmyn yhteistyö alkoi vuonna 2023. Kolmesta Sokos-tavaratalosta löytyy Emmyn kuratoidun valikoiman osastot ja kaikissa 21 Sokos-tavaratalossa on Emmy-myyntilaatikot. Lisäksi 16 Sokoksesta löytyy ompelupalvelut ja suutaripalveluja tarjotaan neljässä Sokoksessa. **S. 62**

S-RYHMÄN HOTELLEISSA TEHDÄÄN JATKUVAA TYÖTÄ KESTÄVÄMMÄN MATKAILUN ETEEN

Sokos Hotellit ja Radisson-hotellit ovat mukana Sustainable Travel Finlandissa. Lisäksi Sokos Hotels on osa tammikuussa 2024 toimintansa aloittanutta Urban Climate Leaders on Sustainable Tourism -ryhmää. Sokos Hotelleille myönnettiin myös vuoden 2024 syksyllä Booking.comin Travel Proud -sertifikaatti. **S. 63–64**

ABC-LATAUS ON SUOMEN SUURIN SÄHKÖAUTOJEN TEHOLATAUSVERKOSTO

S-ryhmä on rakentanut muutaman vuoden aikana valtakunnallisen latausverkoston sähköautoille. ABC-latauksen nimellä kulkevaa verkostoa rakennetaan S-ryhmän ABC-asemien, markettien ja hotellien yhteyteen. ABC-latausasemia oli vuoden 2024 lopussa lähes 360 toimipaikassamme, ja niissä oli yhteensä yli 2300 latauspistettä. **S. 66**

KOHTI KESTÄVÄÄ KASVUA – LUONNONVAROJA KUNNIOITTAEN

LUONTOHAITTOJEN JA -VAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN TARVITSEE HIILIJALANJÄLJEN KALTAISEN MITTARIN

Selvitämme toimintamme luontojalanjäljen eli toimintojemme haitat luonnon monimuotoisuudelle uraauurtavassa Jyväskylän yliopiston resurssiviisaus-yhteisö JYU.Wisdom-tutkimushankkeessa. Tutkimushankkeen lopputuloksena syntyy avoimesti julkaistava menetelmä, jota mikä tahansa yritys tai organisaatio voi käyttää luontovaikutustensa arviointiin. Luontojalanjälkihanke oli esillä myös maailman kiertotalousfoorumilla. **S. 82**

S-RYHMÄ JA CHIQUITA YHTEISTYÖSSÄ LUONNON MONIMUOTOISUUDEN PUOLESTA

ryhmän ja Chiquitan uudenlaisessa yhteistyöhankkeessa tavoitteena on istuttaa ekologinen käytävä banaani-viljelmien ympärille Costa Ricassa. Yhteisen hankkeen tavoitteena on kohentaa alueen lajien elinolosuhteita, tehdä yhteistyötä paikallisten maanomistajien kanssa sekä kerätä oppeja hankintaketjussa tehtävästä luontoyhteistyöstä. **S. 82**

JATKOIMME KUNNIANHIMOISTA ILMASTOTYÖTÄMME

Oman toiminnan hiilinegatiivisuustavoitteemme toteutuu 2025, ja vuodelle 2030 asetetun päästövähennystavoitteen -90 % saavutimme viisi vuotta etuajassa. **S. 72**

KOHTI YHDENVERTAISTA MAAILMAA – ERIARVOISUUTTA POISTAEN

S-RYHMÄ SUOMEN HOUKUTTELEVIMPIEN TYÖNANTAJIEN HUIPULLA ERI AMMATTILAISRYHMISSÄ

S-ryhmä oli jälleen Suomen houkuttelevimpien työnantajien huipulla Universumin tutkimuksessa eri ammattilaisryhmissä sekä pärjäsi upeasti Suomen innostavimpien työpaikkojen vertailussa. Viime vuonna tehtyjen työyhteisötutkimusten kokonaisindeksi oli jälleen yli Suomen yleisnormin. **S. 115**

YHTEISÖLLISEN TYÖVUOROSUUNNITTELUN MALLI SUJUVOITTAA TYÖELÄMÄN JA VAPAA-AJAN YHTEENSOVITTAMISTA

S-ryhmässä otettiin vuonna 2024 laajemmin käyttöön yhteisöllisen työvuorosuunnittelun malli, jossa työntekijät pääsevät entistä vahvemmin osallistumaan ja vaikuttamaan työvuorolistojen suunnitteluun. Vuoden 2025 alussa malli oli käytössä jo kahdeksassa alueosuuskaupassa ja kevään aikana työntekijöiden keskuudessa pidetty malli laajenee yli 110 toimipaikkaan ja yli 3 000 työntekijälle. **S. 117**

S-RYHMÄN PUUVILLATAVOITE ETENEE

Tavoitteenamme on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteissa käytetään ainoastaan vastuullisesti tuotettua puuvillaa vuoden 2025 loppuun mennessä. Vuoden 2024 lopussa vastuullisesti tuotetun puuvillan osuus oli 86 prosenttia. **S. 106**

S-RYHMÄ

S-ryhmä on suomalainen osuustoiminnallinen, asiakkaiden omistama yritysryhmä. Tarjoamme marketkaupan, tavaratalo- ja erikoisliikekaupan, liikennekaupan sekä matkailu- ja ravitsemiskaupan palveluita. Lisäksi osa osuuskaupoista harjoittaa autokauppaa ja rautakauppaa, ja koko Suomessa on kattavat pankkipalvelut S-Pankin kautta.

5 S-RYHMÄ LYHESTI
9 PÄÄJOHTAJAN KATSAUS
11 STRATEGIA
13 LIIKETOIMINTAKATSAUKSET
22 HALLINTO JA JOHTO
26 HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ
38 VASTUULLISUUSJOHTAJAN KATSAUS
39 VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN
42 SIDOSRYHMÄTYÖ
47 ARVONLUONTI
48 HYVINVOINTIA OSUUSTOIMINNALLA

S-ryhmän vähittäismyynti oli vuonna 2024 noin 14,3 miljardia euroa, ja se oli suurin yksityinen työllistäjä Suomessa noin 41 000 työntekijällään.

S-RYHMÄ LYHYESTI

S-ryhmä muodostuu 19 alueosuuskaupasta, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnasta (SOK) sekä niiden tytäryhtiöistä. Lisäksi meihin kuuluu kuusi paikallisosuuskauppaa. Osuuskauppojen verkosto ulottuu koko maahan, ja niiden toiminnassa on vahva alueellinen painotus. Osuuskauppojen jäsenet eli asiakasomistajat omistavat osuuskaupat, jotka puolestaan omistavat keskusliike SOK:n.

SOK-yhtymän muodostavat Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) ja sen tytäryhtiöt. SOK on keskusliike, jossa tuotetaan S-ryhmän osuuskaupoille asiantuntija- ja tukipalveluita, kuten ketjuohjaus-, valikoima-, hankinta- ja markkinointipalveluita. SOK vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä. SOK:n tytäryhtiö SOK Liiketoiminta Oy harjoittaa marketkauppaa sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa.

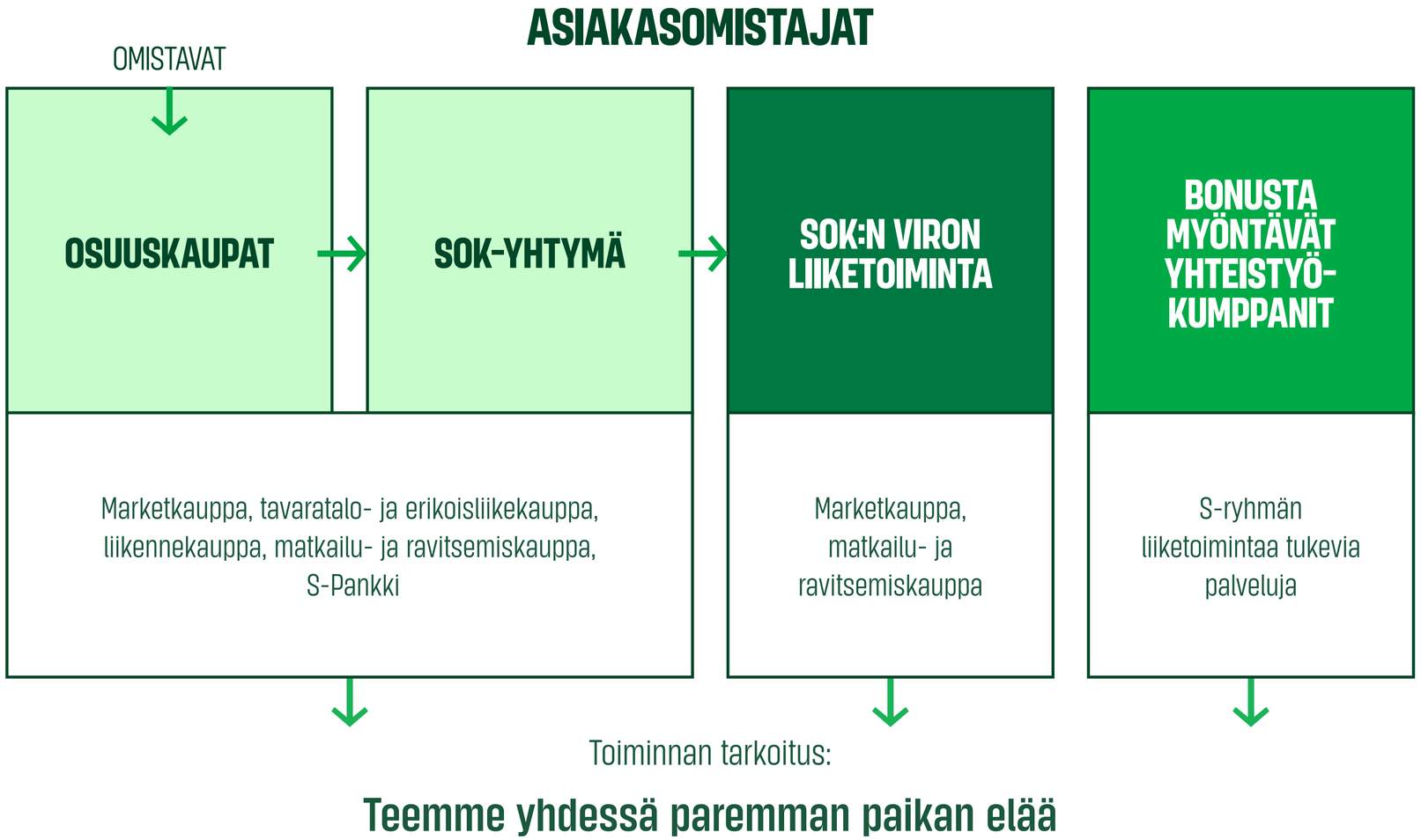

ALUEOSUUSKAUPAT JA ULKOMAANTOIMINNOT

ALUEOSUUSKAUPAT

Helsinki
Helsingin Osuuskauppa Elanto

Joensuu
Pohjois-Karjalan Osuuskauppa

Jyväskylä
Osuuskauppa Keskimaa

Kajaani
Osuuskauppa Maakunta

Kirkkonummi
Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslag

Kokkola
Osuuskauppa KPO

Kouvola
Kymen Seudun Osuuskauppa

Kuopio
Osuuskauppa PeeÄssä

Kuusamo
Koillismaan Osuuskauppa

Lahti
Osuuskauppa Hämeenmaa

Lappeenranta
Etelä-Karjalan Osuuskauppa

Mikkeli
Osuuskauppa Suur-Savo

Oulu
Osuuskauppa Arina

Pori
Satakunnan Osuuskauppa

Rauma
Osuuskauppa Keula

Salo
Suur-Seudun Osuuskauppa

Seinäjoki
Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa

Tampere
Pirkanmaan Osuuskauppa

Turku
Turun Osuuskauppa

ULKOMAANTOIMINNOT

Viro
Prisma Sokos Hotels

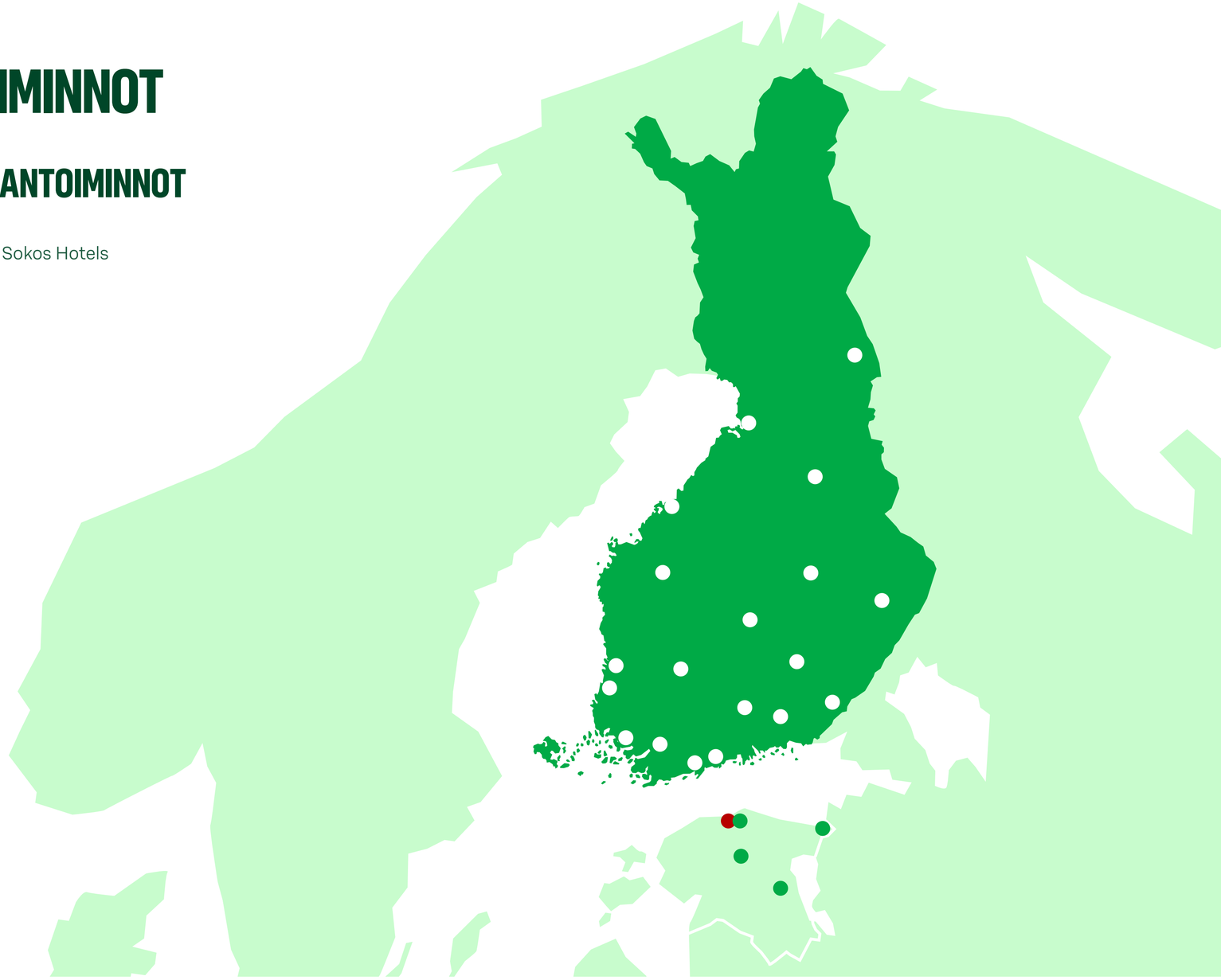

S-RYHMÄ LUKUINA

S-ryhmän liiketulos parani edeltävästä vuodesta. Kehityksen taustalla olivat kasvaneet asiakasmäärät ja myyntivireen säilyminen hyvänä haastavassa markkinatilanteessa. Marketkaupassa oli myynnillisesti vahva vuosi. Myös liikennekaupassa palveluiden kysyntä oli vilkasta. Matkailu- ja ravitsemiskaupassa sekä tavaratalo- ja erikoisliikekaupassa myynti säilyi edellisvuoden tasolla. Kaikki S-ryhmä verkkokaupat jatkoivat vahvalla kehityspolulla ja kasvattivat myyntiään selvästi. S-ryhmän investoinnit kotimaahan nousivat ennätykselliseen lähes miljardiin euroon. Osuuskauppoihin liittyi ennätykselliset yli 120 000 uutta asiakasomistajaa. Rahallisia etuja maksettiin asiakasomistajille enemmän kuin koskaan aiemmin, yli puoli miljardia euroa.

LIIKETULOS

499

MILJ. €

INVESTOINNIT

938

MILJ. €

VEROTON VÄHITTÄISMYYNTI LIIKETOIMINTA-ALUEITTAIN

LIIKETOIMINTA-ALUE	MYYNTI (MILJ. €, SIS. KOKO S-RYHMÄ)	VERTAILU EDELLISVUOTEEN, %
Marketkauppa	10 723,6	2,7
Liikennekauppa	2 031,7	-6,4
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	818,0	0,5
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	270,4	0,2
Muut	443,9	-13,9
S-ryhmä yhteensä	**14 287,7**	**0,6**

S-RYHMÄN VEROTON VÄHITTÄISMYYNTI (MILJ. €)

MYYNTI: SUOMI

14 062

MILJ. €

MYYNTI: VIRO

226

MILJ. €

S-RYHMÄ YHTEENSÄ

14 288

MILJ. €

OSUUSTOIMINTA JA ASIAKASOMISTAJUUS

Osuustoiminnallisen yritysmuodon ansiosta S-ryhmän osuuskauppojen liiketoiminnassa kiertävä raha hyödyttää osuuskauppojen asiakasomistajia ja varmistaa alueellisen hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden. Toiminnan tuotto investoidaan asiakasomistajien eduksi kehittämällä palveluja ja uusimalla toimipaikkoja. Asiakasomistajat saavat S-ryhmästä enemmän hyötyä kuin muut asiakkaat, esimerkiksi Bonusta ostoistaan.

ASIAKASOMISTAJIA*

2 653 671

*OSUUSKAUPPOJEN JÄSENMÄÄRÄ

ASIAKASOMISTAJILLE MAKSETUT RAHALLISET EDUT YHTEENSÄ

535

MILJ.€

BONUS

453

MILJ. €

Asiakasomistaja saa jopa 5 % Bonusta, eli rahaa takaisin ostoista yli 2 000 toimipaikasta.

OSUUSMAKSUN KORKO

2,0

MILJ. €

Jos edellisen vuoden tulos on ollut riittävän hyvä, osuuskauppa voi maksaa 100 euron osuusmaksulle korkoa.

YLIJÄÄMÄNPALAUTUS

65,6

MILJ. €

Ylijäämänpalautus lasketaan ostoista, jotka on tehty asiakasomistajan osuuskaupan omista toimipaikoista edellisen vuoden loppuun mennessä. Ylijäämänpalautusta maksaa osa osuuskaupoista.

MAKSUTAPAETU

14,6

MILJ. €

Kun ostokset maksetaan S-Etukortilla, edun piiriin kuuluvista ostoksista kertyy 0,5 % maksutapaetua.

S-RYHMÄN KESKEISET LUVUT

	2024	2023
Veroton vähittäismyynti, milj. €	**14 288**	14 208
Suomi	**14 062**	13 967
Viro*	**226**	241
Liiketulos, milj. €	**499**	447
Investoinnit, milj. €*	**938**	667
Asiakasomistajille maksetut rahalliset edut, milj. €	**535**	529
Asiakasomistajia	**2 653 671**	2 577 010
Henkilöstö, hlö	**42 025**	41 413
Työtyytyväisyysindeksi	**75,5**	76,3
Toimipaikat, lkm	**2 036**	2 007
Oman toiminnan päästöt, tn CO_2e	**43 410**	69 400
Uusiutuvan sähkön osuus kaikesta S-ryhmän sähkönkulutuksesta (päästöttömän sähkön osuus kaikesta S-ryhmän sähkönkulutuksesta, %)	**5 (100)**	4 (100)
Energian ominaiskulutus, kWh/brm²	**259**	258
Kierrätysaste, %	**82**	82
Marketkaupan suhteellinen ruokahävikki, %	**1,23**	1,28
Auditointien kattavuus riskimaaostoista, %	**99**	99
Sertifiointiaste omien merkkien myyntivolyymista, %		
kahvi	100	100
tee	100	100
kaakao	99	100
puuvilla	86	83
soija	89	58
Kasvipohjaisten osuus, %	**60**	60
Kotimaisten elintarvikkeiden osuus, % *	**76**	76

HENKILÖSTÖ JA TOIMIPAIKAT

S-RYHMÄ YHTEENSÄ

42 025

HENKILÖÄ

S-PANKKI

1 172

HENKILÖÄ

ALUEOSUUSKAUPAT

34 625

HENKILÖÄ

SOK-YHTYMÄ*

6 228

HENKILÖÄ

TOIMIPAIKKOJA*

2 036

S-RYHMÄ YHTEENSÄ

*Toimipaikkojen lukumäärä ei sisällä muiden toimipaikkojen yhteydessä olevia ravintoloita.

* Vertailuluku vuodelle 2023 on päivitetty.

** Osuuskauppojen jäsenmäärä

*** Laskettu myydyistä elintarvikkeista ja ravintoloiden hankinnoista (kg, l). Kotimaisuusraportointia ja tietojen kattavuutta on vuonna 2024 kehitetty. Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi vuoden 2023 kotimaisuusaste laskettiin uudelleen samoilla rajauksilla ja menetelmillä kuin vuoden 2024 kotimaisuusaste. Vuoden 2023 kotimaisuusasteen uusintalaskentaa ei ole varmennettu.

Marketkaupan suhteellinen ruokahävikki, auditointien kattavuus riskimaaostoista ja kotimaisten elintarvikkeiden osuus eivät sisällä Viron tietoja.

Vuoden 2024 energian ominaiskulutuksen, oman toiminnan päästöjen, kierrätysasteen, suhteellisen ruokahävikin, auditointien kattavuuden riskimaaostoista ja kotimaisten elintarvikkeiden osuuden varmennusraportti →

PÄÄJOHTAJAN KATSAUS

120 000 UUTTA JÄSENTÄ JA ENNÄTYSINVESTOINNIT SUOMEEN

Vuonna 2024 toimintaympäristömme oli edellisvuosia vakaampi. Vuotta leimasivat kuitenkin edelleen talouden matalasuhdanne ja jännitteinen maailmanpoliittinen tilanne. Asiakasomistajuuden vetovoima jatkui vahvana, ja maksoimme Bonusta enemmän kuin koskaan aiemmin. Samalla investoimme Suomeen ennätykselliset lähes miljardi euroa.

S-ryhmä jatkoi vuonna 2024 hyvällä kehityspolulla. Vaisusta suhdannetilanteesta huolimatta kasvatimme asiakasmääriä, ja myyntivireemme suhteessa markkinaan säilyi hyvänä. Myyntimme ja liiketuloksemme vahvistuivat edellisvuodesta. Verkkokauppamme ottivat kehitysloikan, ja entisestään parantunut palvelu saa kiittävää palautetta asiakkailta. Erityinen ilonaihe oli hotellitoimintojemme nousu markkinajohtajaksi muutaman vuoden tauon jälkeen.

Haastava markkinatilanne näkyi kysynnän hintavetoisuutena ja kuluttajien varovaisuutena. Ostoskoriin valittiin edullisemman hintaryhmän tuotteita, isompia hankintoja lykättiin ja ravintoloissa käytiin harvemmin kuin ehkä muuten olisi tehty. Loppuvuodesta talouden toipuminen käynnistyi koronlaskujen ja inflaation tasaantumisen myötä. Saman aikaiset verojen kiristykset ja työllisyyden heikentyminen hidastivat kuitenkin elpymistä.

Monikanavaisen asioinnin trendi vahvistui.

Me S-ryhmässä keskityimme perustehtäväämme. Lunastimme lupauksemme aina edullisesta ruokakorista. Teimme myös merkittävät hinnanlaskut sekä vuoden alussa että lopussa. Samalla osuvat valikoimat ja laadukkaat monikanavaiset palvelut vastasivat onnistuneesti asiakkaiden tarpeisiin juuri tässä ajassa.

Asiakasomistajuuden vahva vetovoima jatkui vuonna 2024. Asiakkaat arvostavat sitä, että Bonus on oikeaa rahaa pankkitilillä. Vuonna 2024 Bonusta ja muita rahallisia etuja maksettiin asiakasomistajille enemmän kuin koskaan aiemmin, 535 miljoonaa euroa.

Asiakasomistajan hyötyjä kirkastava Omistajan Tilipäivä -kampanja oli näkyvästi esillä niin mainonnassa kuin toimipaikoissamme. Sen siivittämänä osuuskauppojen jäseniksi liittyi ennätykselliset yli 120 000 henkilöä. Heistä valtaosa oli nuoria aikuisia: yli 60 prosenttia uusista liittyneistä oli alle 35-vuotiaita.

»

Investointimme nousivat vuonna 2024 ennätystasolle lähes miljardiin euroon. Osuuskaupat tuovat suoraan ja välillisesti valtavasti työtä ja elinvoimaa koko maahan, myös vaikeina aikoina.

Merkittäviä investointeja olivat HOK-Elannon ja Pirkanmaan Osuuskaupan avaamat ruoan verkkokaupan keräilykeskukset, ABC-latausverkoston voimakas laajeneminen sekä S-Pankin pääomitus Handelsbanken-yrityskaupan toteutusta varten. Toimipaikkaverkosto täydentyi yli 120 uudella tai uudistetulla päivittäistavaramyymälällä, kymmenillä ravintoloilla sekä useilla hotelleilla. S-ryhmän uusin tuulivoimapuisto Eurajoen Luvialla valmistui tammikuussa 2025.

Yhä useampi suomalainen asioi monikanavaisesti. Asiakaspolun on oltava saumaton ja asiakaskokemuksen sujuva. Toimipaikkaverkoston rinnalla panostammekin vahvasti digitaalisiin palveluihin. Työtä tehdään niin asiakkaille näkyvissä palveluissa kuin taustaprosesseissa. Uuden teknologian avulla pystymme hyödyntämään dataa ja analytiikkaa entistä tehokkaammin valikoimien optimoinnissa ja palvelujen kohdentamisessa.

Kehittyvät verkko- ja mobiilipalvelumme kiinnostavat asiakkaita. Esimerkiksi S-mobiilin käyttöönottaneita on jo noin 2,4 miljoonaa. Ruoan verkkokaupasta toimitimme viime vuonna 2,6 miljoonaa lähetystä. Prisma.fi- ja Sokos.fi-verkkokaupoissa myynti kasvoi reippaasti edellisvuodesta. Laajentuneet valikoimat ja nopeutunut toimitus ovat entisestään parantaneet asiakaskokemusta.

Saavutimme vuodelle 2030 asetetun päästövähennystavoitteen –90 prosenttia viisi vuotta etuajassa.

Vuonna 2024 jatkoimme kunnianhimoista ilmasto- ja luontotyötämme samalla, kun valmistauduimme kestävyysraportoinnin laajentuviin velvoitteisiin. Oman toiminnan hiilinegatiivisuustavoitteemme toteutuu 2025 asettamamme tavoitteen mukaisesti. Vuodelle 2030 asetetun päästövähennystavoitteen –90 prosenttia saavutimme viisi vuotta etuajassa. Yhteistyö arvoketjun kanssa on tärkeässä roolissa vastuullisuustyössämme. Vuonna 2024 edistimme yhteistyöhankkeiden kautta kestävää vedenkäyttöä sekä Costa Ricassa luonnon monimuotoisuuden lisäämistä banaaniviljelmillä.

Maineemme työnantajana on vahva. Universumin tutkimuksessa olemme kaupallisen alan ammattilaisten arvioissa vetovoimaisten työnantajien listan kärkipäässä. It-ammattilaisten arvioissa nousimme kuudenneksi – ainoana kaupan alan yrityksenä kymmenen kärjessä. Työyhteisötutkimustemme tulokset ovat erittäin hyvällä tasolla ja reilusti yli Suomen yleisnormin. Sitoutunut henkilöstö on menestyksemme avain, ja heille kuuluu jälleen suuri kiitos kuluneesta vuodesta.

Suuntaamme vuoteen 2025 hyvistä lähtökohdista, vaikka talous ja kuluttajien luottamus elpyvät hitaasti. Myös maailmanpoliittiseen tilanteeseen liittyy kysymysmerkkejä. Osuuskaupalla on kuitenkin malttia rakentaa palveluita pitkäjänteisesti ja kestävästi. Haluamme pitää muuttuvassa maailmassa kaikki mukana ja olla merkityksellinen arjen kumppani myös tulevien sukupolvien asiakasomistajille.

Hannu Krook,
pääjohtaja, SOK

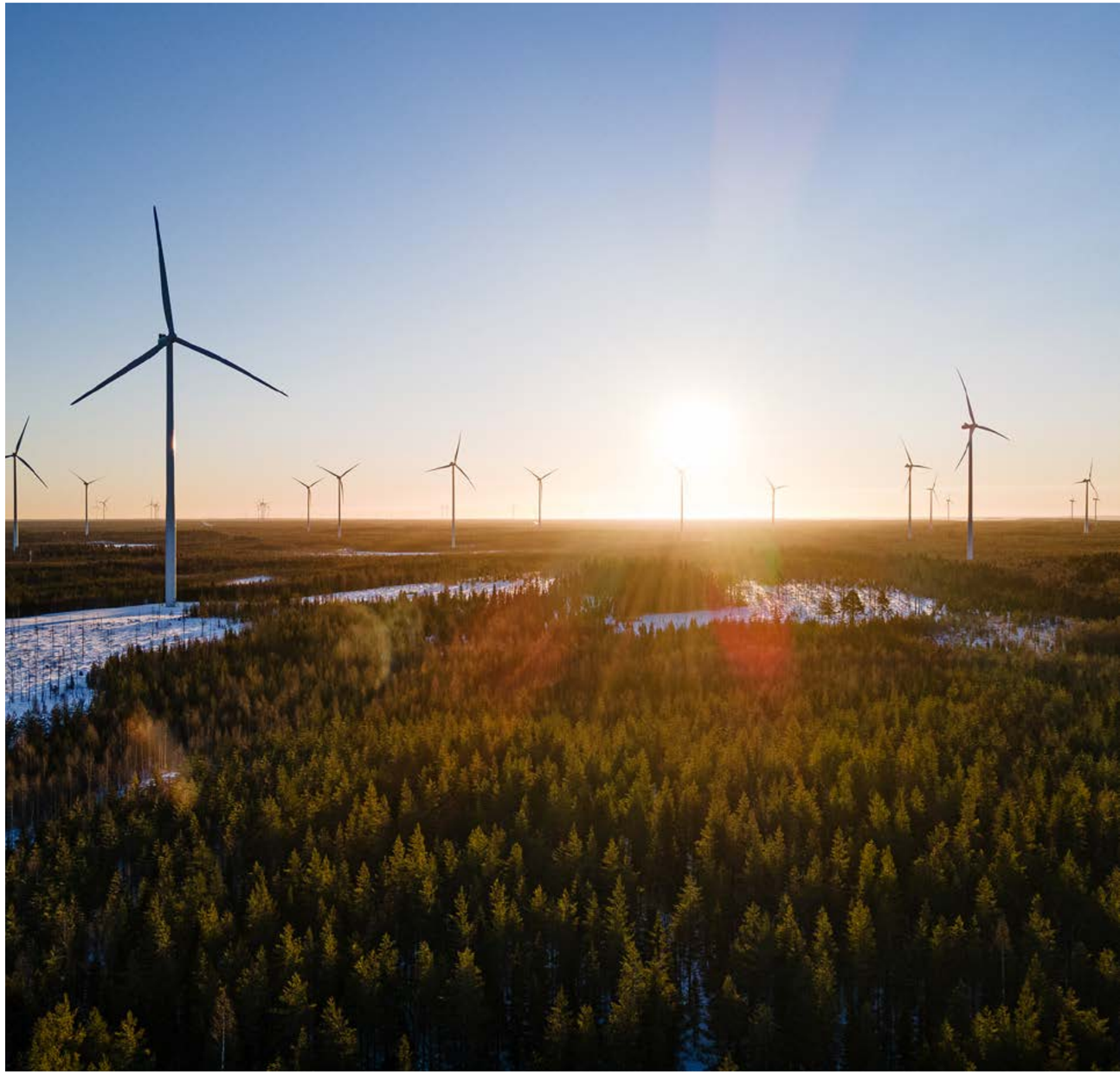

STRATEGIAN KESKIÖSSÄ ON KASVAVA HYÖTY ASIAKASOMISTAJILLE

Asiakasomistajan etuun ja osuustoiminnan vahvuuksiin pohjaava strategiamme on osoittanut kestävyytensä halki turbulenttien viime vuosien. Myös vuonna 2024 onnistuimme sekä vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin että edistämään pitkän aikavälin tavoitteitamme. Samalla työstimme ryhmästrategiamme uudistusta vuodelle 2025.

Toimintaympäristö oli vuonna 2024 edellisvuosia vakaampi. Heikko suhdanne ja epävarma maailmanpoliittinen tilanne heijastuivat kuitenkin myös S-ryhmään. Niiden rinnalla kauppaa ja palveluita muovaavien digitalisaation, polarisaation ja globalisaation muutosnopeus kiihtyi.

Toimintaympäristömme muutokset ja epävarmuus jatkuvat. Muutostahti kiihtyy niin kuluttajakäyttäytymisessä kuin kilpailukentässäkin. Polarisaatio näkyy kysynnän pirstaloitumisena sekä väestörakenteen muutoksena ja alueellisena eriytymisenä. Samanaikaisesti kilpailu toimialoillamme kiristyy ja kansainvälistyy. Tason asiakasomistajien odotuksille asettavat parhaat kansainväliset toimijat.

Digitalisaatio on tuonut kysynnän ja tarjonnan uudenlaisen kohtaamisen myös kaupan alalle ja palveluihin. Samalla uudet teknologiat auttavat meitä uudistumaan ja tehostamaan toimintaamme. Palveluiden parantumisen ohella digitaaliset työkalut sujuvoittavat S-ryhmässä jo nyt monin tavoin henkilöstömme työtä. Tässä meidän on jatkossa oltava vieläkin parempia uudistaessamme asiakaspolkujamme ja liiketoimintamallejamme.

Ryhmästrategiamme viitoittaa tapaa, jolla vastaamme toimintaympäristön ja kuluttamisen muutokseen kiihtyvässä muutostahdissa ja kovenevassa kilpailussa. Sen avulla toteutamme missiotamme ja siirrymme kohti visiotamme.

Kaupparyhmämme missio on *”Teemme yhdessä paremman paikan elää”*. Olemme läsnä ihmisten arjessa ja rakennamme parempaa elämää kauppareissu, ostos, palvelu ja matka kerrallaan. Kannamme vastuuta kestävästä tulevaisuudesta ja haluamme olla toimialojemme edelläkävijä vastuullisuudessa. Vastuullisuusohjelmamme toteuttaa S-ryhmän missiota ja kurkottaa vuoteen 2030.

»

Strategiamme pohjana ovat myös toimintamme tarkoitus ja S-ryhmän arvot. Tehtävämme on tuottaa kohtuuhintaisia ja laadukkaita tuotteita ja palveluita osuuskauppojen jäsenille eli suomalaisille kuluttajille. Arvojemme mukaisesti olemme asiakasta varten, kannamme vastuuta ihmisistä ja ympäristöstä, uudistamme jatkuvasti toimintaamme ja toimimme tuloksellisesti.

Toimintaympäristön muutoksiin ja asiakasomistajien entistä korkeampiin odotuksiin vastaaminen edellyttää meiltä kykyä uudistua ja katsoa lähivuosia pidemmälle. S-ryhmä haluaa olla tulevaisuudessakin asiakasomistajien paras kumppani ja arjen helpottaja.

Osuustoiminnallisena kauppa-ryhmänä strategiamme perus-elementteihin kuuluvat asiakas-omistajahyödyn kasvattaminen ja kilpailukykymme parantaminen. Keskitymme ryhmänä liiketoimintaan, jossa meillä on merkittävää mittakaavaetua. Se tuo meille vipuvoimaa tarjota parasta vastinetta rahalle. Tärkeitä elementtejä strategiassamme ovat myös oman toimintamme tehokkuus sekä

Tärkein tavoitteemme on kasvattaa asiakasomistaja-hyötyä myös tuleville sukupolville.

kilpailuetua tuottava osuustoiminnallisuus: yritysmuotomme velvoittaa meitä kustannustehokkuuteen ja valjastamaan toiminnan tuotot asiakasomistajan hyödyksi.

Jotta pysymme merkityksellisenä asiakasomistajille ja tarjoamme parhaan vastineen heidän rahalleen, meidän on huomioitava heidän eriytyvät ja muuttuvat tarpeensa yhä tarkemmin.

Tämä edellyttää S-ryhmältä entistä syvempää asiakas-ymmärrystä, ketterämpää kykyä muutoksiin ja uusia toimia asiakas-omistajahyödyn kasvattamiseksi. Lisäksi tarvitaan pitkäjänteistä panostusta toimintamme tehos-tamiseen sekä entistä osuvampien valikoimien ja palveluiden tarjoamiseen.

Liiketoiminnan digitaalinen uudistaminen, analytiikan ja automaation täysimääräinen hyödyntäminen sekä sujuva monikanavainen asiointi olivatkin keskeisiä kehityskohteitamme vuonna 2024. Ne ovat avaintekijöitä myös uuden strategiamme tavoitteiden toteuttamisessa. Samalla huolehdimme liiketoimintojemme kasvusta, kilpailukyvystämme ja tuloksellisuudestamme, ja asetamme niille selkeät, kunnianhimoiset tavoitteet. Näin mahdollistamme välttämättömän jatkuvan uudistumisen ja varmistamme kasvavan asiakasomistajahyödyn myös tuleville sukupolville.

Strategiamme kautta toteutamme visiotamme ”*Arjesta juhlaa makusi mukaan*”. Se tarkoittaa, että me tunnemme miljoonat suomalaiset ja heidän makunsa ainutlaatuisella tavalla. Meihin myös luotetaan. Syvennämme luottamussuhdetta parantamalla asiakkaamme arkea ja tarjoamalla juuri hänen makunsa ja tarpeidensa mukaisia tuotteita, palveluita ja kokemuksia. Yhtä tärkeää on tarjota niitä juuri silloin ja sillä tavalla, joka asiakkaalle kulloinkin parhaiten sopii. Näin toimimalla kasvatamme asiakas-omistajahyötyä pitkäjänteisesti ja teemme yhdessä paremman paikan elää.

LIIKETOIMINTA-KATSAUKSET

MARKETKAUPPA

VAHVAN KASVUN VUOSI

S-ryhmän marketkauppa jatkoi vahvan kehityksen polulla vuonna 2024. Myynti kasvoi 2,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja myös liiketulos kehittyi positiivisesti. Päivittäistavarakaupassa myynti kasvoi edelleen Suomen muuta markkinaa vahvemmin. Ruoan verkkokaupassa jatkoimme markkinajohtajana. Myös Prisman käyttötavarakauppa kävi haastavassa toimintaympäristössä yleistä markkinakehitystä paremmin.

Vaikka hintojen nousuvauhti tasaantui vuonna 2024, oli asiakkaiden ostovoima edelleen tiukilla, eikä kulutuskäyttäytymisessä tapahtunut merkittävää muutosta. S-ryhmän päivittäistavarakauppa lunasti lupauksensa aina edullisesta ostoskorista tuntuvilla Xtra-tuotesarjan hinnanalennuksilla ja tuhansien tuotteiden jatkuvilla edullisilla hinnoilla.

Asiakkaiden hintatietoisuus näkyi edelleen myös käyttötavarakaupan puolella. Asiakkaiden ostoaikeet korkeamman hintaluokan tuotteissa säilyivät alhaisina, ja hintavetoisten kampanjoiden merkitys kasvoi. Prismassa myynti kehittyi markkinaa paremmin muun muassa matkapuhelimien, tv- ja audiotuotteiden sekä rakentamisen ja remontoinnin tuoteryhmissä.

VALIKOIMAUUDISTUKSET KIINNOSTIVAT ASIAKKAITA

Toimintamme keskiössä on pysyvästi edullisen ja laadukkaan ostoskorin toteuttaminen. Kaupan omat merkit kuten suosittu Kotimaista-tuotemerkki, Coop, Xtra, Änglamark ja Herkku kiinnostivat asiakkaita myös vuonna 2024. Vuonna 2023 uudistettu Coop-tuotemerkki on noussut yhdeksi tunnetuimmista kaupan omista brändeistä.

Vuonna 2024 lanseerasimme onnistuneesti kaksi uutta käyttötavarakaupan omaa merkkiä. Ulkoiluun ja retkeilyvarusteisiin keskittyvän Luode12-merkin tuotteet sopivat jokapäiväiseen käyttöön. Vaatemerkki WKLY. täydentää puolestaan pukeutumisen valikoimaamme nuorekkaalla, ajassa mukana olevalla ja urbaanilla tyylillä.

»

124
ALEPAA

1
FOOD MARKET HERKKU

Kesäkuussa saimme lakimuutoksen myötä myyntiin enintään 8-prosenttiset käymisteitse valmistetut viinit ja muut rypälejuotteet sekä panimojuomat. Toimme ketterästi parissa päivässä myyntiin laajan, asiakkaita kiinnostavan valikoiman.

Suosittu Suomalainen menestysresepti -kilpailu ja tv-ohjelma toteutettiin jo kuudetta kertaa. Kisan finalistituotteet lanseerasimme vuoden 2025 alussa. Ennätysyleisön saaneeseen kilpailuun voivat osallistua pienet ja keskisuuret elintarvikealan yritykset omalla tuotekehityksellään ja -innovaatioillaan.

UUSIA MYYMÄLÖITÄ JA VAHVISTUSTA VERKKOKAUPPAAN

Uusia ja uudistettuja myymälöitä marketkaupassa avattiin yli 120. Lisäksi tehtiin lukuisia pienempiä osauudistuksia. Kokonaan uusia pienmyymälöitä avattiin seitsemän ja uusia S-marketteja 15. Uudet Prismat avattiin Ylöjärvelle, Lappeenrantaan ja Valkeakoskelle.

Ostokäyttäytyminen monikanavaistui edelleen vuonna 2024. S-kaupat-palvelun myynti kasvoi noin 18 prosenttia edellisvuodesta, ja Prisma.fi-verkkokaupan myynti lähes kaksinkertaistui.

Lunastimme lupauksemme aina edullisesta ostoskorista.

Ruoan verkkokaupan suosio kasvoi vuonna 2024. Suuria harppauksia otettiin kapasiteetin, varmuuden ja nopeuden lisäämisessä, kun HOK-Elanto ja Pirkanmaan Osuuskauppa avasivat kaupparyhmän ensimmäiset päivittäistavarakaupan keräilykeskukset. Suosiotaan kasvattavat pikatoimitukset laajenivat, kun robokuljetukset otettiin käyttöön uusilla alueilla ja yhteistyötä Foodoran kanssa lisättiin. Myös Woltin kanssa käynnistettiin pilotti. Prisma.fi-verkkokaupan valikoima kasvoi merkittävästi, ja myymälänouto laajeni kaikkiin Prismoihin.

VASTUULLISUUSTEKOJA MONELLA SARALLA

Vuoden aikana nähtiin pieniä merkkejä vastuullisuuden, terveellisyyden ja hyvinvoinnin merkityksen palautumisesta ostopäätösten taustalla. Erityisen suosittuja olivat alle euron hevi -konsepti sekä satokausien tuotteet. Myös alkuvuoden vegaanihaaste kiinnosti asiakkaita. Tähtäämme siihen, että vuonna 2030 myymästämme ruoasta vähintään 65 prosenttia on kasvipohjaista ja 80 prosenttia on kotimaassa valmistettua.

Vuonna 2024 olimme mukana alan yhteisessä muovikassien käytön vähentämistä edistävässä kampanjassa. Banaaniviljelmillä Costa Ricassa käynnistämällämme hankkeella tuemme puolestaan luonnon monimuotoisuuden lisäämistä. Tavoitteena on parantaa alueen luonnon monimuotoisuutta sekä kasvien ja eläinten elinolosuhteita yhdistämällä sademetsiä yhtenäiseksi verkostoksi.

Vuosittaisissa työyhteisötutkimuksissa työtyytyväisyys marketkaupassa säilyi korkealla tasolla vuonna 2024. Asiakkaitamme palvelee ansiokkaasti päivittäin 20 000 marketkaupan ammattilaista.

VUOSI 2025 KÄYNNISTYI HINTOJEN ALENNUKSELLA

Edullisen ja laadukkaan ostoskorin tarjoaminen säilyy prioriteettinamme vuonna 2025. Kerroimme 30.12.2024 kaikkien Xtra-tuotemerkin päivittäistavaratuotteiden sekä lähes kahdensadan merkkituotteen hintojenlaskusta.

Myös verkkokauppojemme ja verkostomme kehitystyö jatkuu. Panostamme vahvasti monikanavaisen myynnin kasvattamiseen. Samalla pidämme tiukasti huolen hintakilpailukyvystämme ja kustannustehokkuudestamme.

MYYNTI

270

MILJ. €

21

SOKOSTA

39

EMOTION-MYYMÄLÄÄ

7

MUUTA ERIKOISLIIKETTÄ

TAVARATALO- JA ERIKOISLIIKEKAUPPA

VERKKOKAUPPA JA KAMPANJAT KIINNOSTIVAT ASIAKKAITA

S-ryhmän tavaratalo- ja erikoisliikekaupan vuoteen 2024 mahtui useita onnistumisia huolimatta haasteellisesta yleisestä markkinatilanteesta. Vuoden aikana avattiin uusi Sokos-tavaratalo Vaasaan, ja Sokos.fi-verkkokauppa jatkoi vahvalla kasvu-uralla.

Yleinen epävarmuus ja heikentynyt ostovoima vaikuttivat selvästi kysyntään vuonna 2024. Sokoksella ja Emotion-ketjussa kauppa kävi kuitenkin monilta osin yleistä markkinakehitystä paremmin. Myynti säilyi edellisvuoden tasolla, mutta vaikea suhdanne heikensi liiketuloksen kehitystä.

Haastavassa suhdannetilanteessa kampanjoiden merkitys korostui. Niissä Sokos-tavaratalot ja Emotion-ketju onnistuivat erinomaisesti. Esimerkiksi kevään ja syksyn perinteiset 3+1 Päivää -kampanjat tekivät myyntiennätykset.

Yhä useampi tekee ostoksia sekä verkossa että kivijalkakaupoissa.

KAUNEUDEN TUOTTEIDEN KYSYNTÄ VAHVAA, KIERRÄTYSMUOTI KIINNOSTAA

Erityisen vilkkaasti kauppa kävi vuonna 2024 kauneuden ja kosmetiikan tuotealueella. Suosittuja ostoksia olivat esimerkiksi hajuvedet, jotka vetivät ilahduttavasti myös nuoria asiakkaita kivijalkamyymälöihin tuoksuttelemaan. Myös kosmetiikan ja hiustuotteiden kysyntä oli vahvaa koko vuoden.

Kuluttajien varovaisuus ja ostopäätösten tarkka harkinta näkyi etenkin pukeutumisen tuotealueella. Kotimaan muodin ja sportin markkina supistui –5,8 prosenttia. Sokos onnistui kuitenkin täydentämään valikoimaansa uusilla asiakkaita kiinnostavilla merkeillä, mikä näkyi markkinaa parempana kehityksenä.

Recommerce eli kierrätysmuoti on kasvava ilmiö pukeutumisen markkinassa. Sokos tarjoaa nyt jo kolmessa tavaratalossa asiakkailleen vaihtoehdon ostaa myös second-hand tuote. Tampereen Sokokselta alkanut yhteistyö Emmy Clothing Companyn kanssa laajeni vuonna 2024 Helsingin keskustan Sokokselle sekä Turkuun Sokos Wiklundille.

»

Sokos oli arvostetuin vaateliike Suomessa vuonna 2024.

Lähde: Brändien arvostus 2024 -tutkimus

UUSI TAVARATALO JA VERKKOKAUPPA SIIVITTIVÄT MONIKANAVAISUUTTA

Monikanavaisen asioinnin trendi vahvistui edelleen vuonna 2024. Asiakkaat arvostavat sekä monipuolista verkkokauppaa että hyvin palvelevia myymälöitä.

S-ryhmän tavarataloverkosto laajeni huhtikuussa, kun Osuuskauppa KPO avasi uuden Sokoksen Vaasaan. Keskeisellä paikalla sijaitseva moderni tavaratalo tarjoaa laadukkaan valikoiman kosmetiikan, muodin ja kodin tuotteita.

Sokos.fi-verkkokaupassa myynti kasvoi lähes 30 prosenttia edellisvuodesta. Laajentuneen valikoiman ja nopeutuneen toimituksen myötä myös asiakastyytyväisyys nousi merkittävästi. Verkkokaupan valikoima on laajentunut uusilla tuotealueilla kuten valaisimet, matot ja sängyt.

Palvelun kehitystyön keskiössä on sujuva ja inspiroiva asiointi, ja innovatiivinen ote on tuonut tulosta. Esimerkiksi Metan kanssa rakennetut kauneuden meikkifiltterit rikastavat ostokokemusta ja kiinnostavat erityisesti uusia nuoria asiakkaita.

HYVÄÄ PALAUTETTA ASIAKKAILTA JA HENKILÖSTÖLTÄ

Asiakastyytyväisyys vahvistui vuonna 2024 niin Sokoksissa kuin Emotion-ketjussa. Lisäksi erinomaisesta asiakaspalvelustaan tunnettu Sokos valittiin jo kolmatta kertaa Suomen arvostetuimmaksi vaateliikkeeksi Taloustutkimuksen Brändien arvostus 2024 -tutkimuksessa.

Myös työyhteisökyselyn tulokset säilyivät korkealla tasolla, ja henkilöstön halukkuus suositella omaa työnantajaa on vahvaa. Ilahduttavaa on myös kesätyöntekijöiden ja harjoittelijoiden perehdytykselle, johtamiselle ja asiakastyölle antamat hyvät arvosanat.

S-ryhmän erikoiskaupassa panostetaan monikanavaisuuteen, osuviin valikoimiin ja laadukkaaseen palveluun myös vuonna 2025. Samalla henkilöstön jatkuvaa osaamisen kehittämistä vahvistetaan edelleen palvelujohtamisen Myyn mielihyvää -mallilla.

Loppuvuodesta 2024 ilmestyi *Koko Suomen Sokos* -historiikki, jossa kuvataan vuonna 1952 alkaneen S-ryhmän vanhimman ketjukonseptin vaiheita eri vuosikymmeninä. Kirja on saatavilla Sokos.fi-verkkokaupassa.

MYYNTI

2 031,7

MILJ. €

94

ABC-LIIKENNEMYYMÄLÄÄ

366

ABC-AUTOMAATTIASEMAA

LIIKENNEKAUPPA

HIENOJA ONNISTUMISIA KOKO ABC-KETJUSSA

Vuosi 2024 oli S-ryhmän liikennekaupalle vakaan kehityksen vuosi, johon mahtui hienoja onnistumisia kaikilla ABC-ketjun liiketoiminta-alueilla.

Liikennemäärät Suomen pääteillä kasvoivat maltillisesti etenkin loppuvuoden aikana. Inflaatio rauhoittui, mutta kasvanut yleinen kustannustaso yhdessä kuluttajien ostovoiman heikentymisen kanssa asetti edelleen omat haasteensa myös ABC:n toimintaan.

Myynnillisesti vuosi 2024 oli onnistunut koko ketjussa. Myynti kasvoi edellisvuodesta sekä liikennemyymälöiden sisäkaupassa, autopesuissa että sähkölatauksessa. Polttonesteiden maailmanmarkkinahinnat olivat edellisvuotta matalammalla, mikä vaikutti ketjun kokonaismyyntiin laskevasti.

VAHVAA KASVUA DIGITAALISESSA KAUPASSA

ABC:n digimatka sai vuonna 2024 uutta vauhtia muun muassa pikakassoista ja reaaliaikaisista tilausnäytöistä, joiden testijaksot alkoivat muutamissa liikennemyymälöissä.

ABC-mobiililla jo lähes 700 000 käyttäjää.

Pikakassat mahdollistavat kaiken liikennemyymälän valikoiman ostamisen ja maksamisen, ja ne ovat jo parantaneet asiakaskokemusta ja sujuvoittaneet työskentelyä. Tavoitteena on, että toimintamalli laajenee ketjussa testien jälkeen.

ABC-mobiili vahvisti asemiaan tiellä liikkujan ykkössovelluksena, ja rekisteröityneitä käyttäjiä on jo lähemmäs 700 000. ABC-mobiililla on myös merkittävä rooli myyntikanavana – sen vuosimyynti liikkuu jo sadoissa miljoonissa euroissa.

ABC-mobiilin palveluihin kuuluvat suositun mobiilitankkauksen lisäksi muun muassa ennakkoon maksettavat ruokatilaukset, sähköauton lataus sekä autopesu.

LISÄÄ MONIPUOLISUUTTA RAVINTOLATARJONTAAN

ABC Noutopöytä on ikoni ja ABC Ravintolan sydän. Buffetruokailun suosion kasvaessa ketjussa on päätetty testata entistä laajempaa tarjontaa Noutopöydän rinnalla. Osassa liikennemyymälöitä on kattavat ja kansainvälisiäkin makuja tarjoavat Buffetmaailmat, ja osalla asemista testataan S-ryhmän suosittua Pizza & Buffa -ketjun herkullista seisovaa pöytää.

ABC Ravintolan yhtenä ylpeyden aiheista on tarjota täysin kotimaista lihaa. Tästä lupauksesta on pidetty kiinni jo vuosia. Kotimaisuuden, hyvän maun ja laadun lisäksi hävikinhallinta on ABC:lle itsestäänselvyys. Ketjun ravintoloita on muun muassa mukana suositussa ResQ-palvelussa, joka on yksi yhdessä asiakkaiden kanssa tehtävistä ruokahävikin vähentämisen teoista.

ABC:n marketteja hiottiin edelleen yhä paremmin alueelliseen asiakastarpeeseen osuvammiksi.

»

SÄHKÖLATAUKSEN TEHOKKAAT JÄTTILÄISET

ABC-lataus on koko maan kattava sähköautojen latausverkosto. Vuoden lopussa asemia oli yli 350 ja niissä yhteensä noin 2 300 latauspistettä. Suomen suurin teholatausverkosto satsasi uusien asemien avausten rinnalla tehonnostoihin ja laajennuksiin.

Ketjun ensimmäiset jättiasemat, noin 30 latauspisteen asemat, avattiin Heinolaan, Hämeenlinnaan ja Lahteen. Jatkoa on luvassa. Viimeisin sähkölatauksen tehojättiläinen avattiin vuoden 2025 alussa.

Vahvat investoinnit kattavaan sähkölatausverkostoon ovat ABC:n suurin vastuullisuusteko. Näin autamme suomalaisia siirtymään kohti puhtaampaa liikkumista.

ABC-lataus on Suomen suurin teholatausverkosto.

TYYTYVÄINEN HENKILÖKUNTA, TYYTYVÄISET ASIAKKAAT

Henkilöstön työtyytyväisyys säilyi hyvällä tasolla vuonna 2024. ABC:n tavoitteena on parantaa jatkuvasti työtyytyväisyyttä ja asiakastyytyväisyyttä. Henkilökunta on avainasemassa hyvän asiakaskokemuksen parantamisessa, ja vuoden aikana asiakastyytyväisyys nousi.

ABC-liikennemyymälät ovat merkittäviä työllistäjiä Suomessa. Vuonna 2024 uudistettiin useita toimipaikkoja. Niiden myötä ABC työllisti alueellisia yrityksiä ja tuki näin alueellisen elinvoiman kasvua.

Liikennemyymälöitä uudistettaessa ympäristön kannalta kestävämpi rakentaminen on ABC:lle tärkeä tavoite. Energiatehokkaat kylmälaitteet ja autopesun jatkuvasti uudistuva, vedenkierrätyksen paremmin mahdollistava konekanta ovat tästä esimerkkejä.

HYVÄLLÄ ENERGIALLA UUTEEN VUOTEEN

Odotukset vuodelle 2025 ovat varovaisen positiiviset korkotason laskiessa ja kuluttajien ostovoiman vähitellen vahvistuessa. Asemiin ja latausverkostoon tehtävien investointien ansiosta ABC vastaa entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin niin tien päällä kuin paikallisestikin.

Muun muassa liikenneasemien digitalisointi sekä latausverkoston ja asemien konseptien kehittäminen jatkuvat. Keskeisenä tavoitteena ABC:llä on olla entistäkin houkuttelevampi ja asiakastarpeeseen osuvampi.

MATKAILU- JA RAVITSEMISKAUPPA

VETOVOIMALLA MATKAILUKAUPAN MARKKINAJOHTAJAKSI

Vuosi 2024 oli S-ryhmän matkailu- ja ravitsemiskaupalle nousujohteinen. Hotellien ja ravintoloiden konseptit pärjäsivät heikossa markkinatilanteessa. Kasvu oli markkinaa reippaampaa, ja myynti ja liiketulos säilyivät edellisvuoden tasolla. S-ryhmän matkailukauppa palasi markkinajohtajaksi.

Viime vuosien sokit pandemiasta alkaen näkyivät kuitenkin kysynnässä: Inflaation ja korkotason heikentämä taloudellinen tilanne ei kannustanut ulkona syömiseen tai matkailuun. Samalla raaka-aineiden, työvoiman ja kiinteistöjen kulut nousivat. Myös arvonlisäverokannan korotus syksyllä lisäsi alan kustannuksia. Toimintaympäristö oli haastava kaikille alan toimijoille, ja S-ryhmänkin matkailu- ja ravitsemiskaupassa jouduttiin sopeuttamaan toimintaa.

Yhä useampi kotimainen ja kansainvälinen asiakas valitsi S-ryhmän hotellin.

LAPIN TAIKA OLI VAHVAA

Vuoden alku oli ravintoloissa ja hotelleissa tavallista hiljaisempi muun muassa kustannustason nousun vuoksi. Kevättä kohden kysyntä piristyi, ja kesä oli hotelleissa ja ravintoloissa varsin vilkas. Heinäkuussa yllettiin jopa ennätysmyyntiin.

Erityisesti nopeaa syömistä tarjoavat ravintolakonseptit, kuten Pizza & Buffa ja Hesburger olivat asiakkaiden suosiossa. A la carte -ravintoloissa ja illanviettoravintoloissa kysyntä oli kohtuullista, mutta tiukka taloustilanne näkyi muun muassa annosvalinnoissa ja anniskelumyynnissä. Loppuvuotta kohden alkoi kuitenkin näkyä piristymisen merkkejä.

Matkailussa etenkin Lapin vetovoima oli vahvaa niin kotimaisten kuin kansainvälistenkin asiakkaiden parissa. Toisaalta pääkaupunkiseudulla toimialaa haastoi kasvaneen majoituskapasiteetin myötä kiristynyt kilpailutilanne ja kustannusten nousu. Pieniä positiivisia signaaleja turismin elpymisestä oli kuitenkin nähtävissä, ja kysyntä vilkastui loppuvuotta kohden. Esimerkiksi tapahtumat, kuten Coldplayn konsertit Helsingin Olympiastadionilla, vilkastuttivat kysyntää paikallisesti.

Yhä useampi kotimainen ja kansainvälinen asiakas valitsi S-ryhmän hotellin vuonna 2024. Kaikkiaan kaupparyhmän hotelleissa vieraili yli 3,6 miljoonaa asiakasta. Kansainvälisten asiakkaiden määrä nousi yli 12 prosenttia edellisvuodesta. Kasvua tuli erityisesti Saksasta, Yhdysvalloista, Japanista ja Kiinasta.

»

MYYNTI

818,0

MILJ. €

47	8	1	440
SOKOS HOTELLIA	RADISSON BLU HOTELLIA	RADISSON RED HOTELLI	RAVINTOLAA

DIGIPALVELUJA KEHITETTIIN HARPPAUKSIN

S-ryhmän hotellien ja ravintoloiden tarjonta kehittyi vuoden aikana merkittävästi. Ravintolatarjonta täydentyi Helsingin Lasipalatsin ravintoloiden myötä, ja Amarillo-ketju laajentui Kauppakeskus Myllyyn ja Porvooseen. Lisäksi kymmeniä ravintoloita uudistettiin eri puolilla Suomea.

Hotelliuutuutena Helsingissä avautui Solo Sokos Hotel Pier 4, ja uudistuksen kokivat Break Sokos Hotel Bomba, Break Sokos Hotel Tahko, Original Sokos Hotel Vantaa ja Original Sokos Hotel Royal Vaasa.

Kaikki S-ryhmän ravintolat yhteen kokoavan Raflaamo.fi:n mobiilipalveluita otettiin käyttöön yli 80 ravintolassa ympäri Suomen. QR-koodiin pohjautuvan mobiilipalvelun kautta asiakas voi tutustua ravintolassa ruokalistaan, kutsua tarjoilijan sekä tilata tuotteita ja laskun.

Vahva verkosto ja digipalvelut täydentävät toisiaan.

Sokoshotels.fi-verkkosivut uudistettiin, ja erityisesti varauksen helppous sai asiakkailta kiittävää palautetta. Kokouskaupan digitaalinen palvelu kokous.sokoshotels.fi lisäsi myös suosiotaan. Itsepalveluautomaatit mahdollistavat sisään- ja ulos-kirjautumisen sekä vierailun maksamisen jo useimmissa S-ryhmän hotelleissa. Sokos Hotels -mobiilisovellus lanseerattiin vuoden 2025 alussa.

Konsepti- ja verkostokehityksen saralla otettiin harppauksia analytiikkatyökalujen kehityksessä ja tekoälyn hyödyntämisessä. Uutuutena lanseerattiin asiakas-illat, joissa asiakkaat osallistuivat ravintolakonseptien kehitykseen.

OSAAVA HENKILÖKUNTA ON MENESTYKSEN TAE

Vastuullisuustyö jatkui S-ryhmän matkailu- ja ravitsemiskaupassa monella saralla vuonna 2024. Esimerkiksi Pelastakaa Lapset ry:n kautta onnellistettiin 50 vähä-varaista perhettä tarjoamalla hotelliviikonloppu ruokailuineen. Green Key- ja Sustainable Travel Finland -vastuullisuussertifikaatit löytyivät vuoden loppuun men-nessä jo lähes kaikista S-ryhmän hotelleista.

Hävikin vähentämiseen tähtääviä toimia jatkettiin, ja kasvisruokien sekä kotimaisen härkäpapu-valmisteen houkuttelevuutta pilotoitiin Helsingin yliopiston ja Luonnonvarakeskuksen (Luke) kanssa. Sokos Hotelleissa valmennettiin henkilökuntaa turvallisemman tilan periaatteista ja hotellit saivat Travel proud -merkinnän Booking.comissa.

S-ryhmän ravintoloiden ja hotellien vetovoiman ehdoton valttikortti on osaava henkilökunta. Työtyytyväisyys pysyi hyvällä ja paikoin erittäin hyvällä tasolla haastavasta vuodesta huolimatta. Henkilökunnan rooli korostuu myös alkaneena vuonna, jolta odotetaan merkittävää ja kaivattua kasvua.

165,2
LIIKEVOITTO, MILJ. €

9,4
TALLETUKSET, MRD. €

S-PANKKI

HANDELSBANKEN-LIIKETOIMINTAKAUPAN TOTEUTUMINEN KRUUNASI VAHVAN VUODEN

Vuosi 2024 oli monella tapaa historiallinen S-Pankille. Joulukuussa yhtiö sai päätökseen kaikkien aikojen suurimman yrityskauppansa eli Handelsbankenin Suomen henkilöasiakas- sekä varainhoito- ja sijoituspalveluliiketoimintojen oston. Sen myötä S-Pankki kasvoi uuteen kokoluokkaan ja on nyt Suomen neljänneksi suurin henkilöasiakaspankki. Kauppa vahvisti myös yhtiön tuloksentekokykyä ja vakavaraisuutta.

S-Pankin taloudellinen kehitys oli vahvaa. Liikevoitto kasvoi 165,2 miljoonaan euroon. Tulos on erinomainen, kun otetaan huomioon, että samanaikaisesti toteutettiin vaativa integraatioprojekti. Henkilöasiakkaiden talletuskanta kasvoi 17 prosenttia edellisvuodesta ja oli 8729,1 miljoonaa euroa. Antolainaus kasvoi 36,5 prosenttia ja oli 9466,8 miljoonaa euroa. S-Pankki jatkoi markkinoita keskimääräistä kovempaa kasvuaan sekä onnistuneen Handelsbanken-liiketoimintakaupan että muun liiketoiminnan hyvän kehityksen ansiosta.

Handelsbanken-liiketoimintakauppa oli vuoden tärkein tapahtuma ja merkittävä askel strategian toteuttamisessa. Kaupan myötä S-Pankki lähestyi strategian mukaista miljoonan asiakkaan rajaa. Vuoden 2024 lopussa aktiivisten asiakkaidemme määrä oli jo 747 000 (660 000). Aktiivisiin asiakkaisiin lasketaan asiakkaat, jotka käyttävät useampia S-Pankin tuotteita ja palveluita. Lisäksi kaupan myötä S-Pankille siirtyi yli 200 Handelsbankenin ammattitaitoista ja osaavaa työntekijää sekä konttoriverkosto.

Kaupan toteutumisen yhteydessä yhtiöt aloittivat yhteistyön, jossa S-Pankki alkoi tarjota Handelsbanken Fonder AB:n hallinnoimia rahastoja. Yhteistyö monipuolistaa S-Pankin nykyisten ja tulevien asiakkaiden käytössä olevaa rahastovalikoimaa.

S-Pankin palveluiden suosio jatkoi kasvuaan. S-Etukortti Visalla tehtyjen ostosten kappalemäärä kasvoi noin 14,4 prosenttia vuodesta 2023. Vuodenvaihteessa S-ryhmän alueosuuskauppojen asiakasomistajat maksoivat jo 27,1 prosenttia bonusostoistaan S-Pankin kortilla (25,5). S-mobiilin pankkipalveluilla oli yli 1,5 miljoonaa viikoittaista käyttäjää.

S-Pankin suosittu mikrosäästämisen palvelu Säästäjä saavutti toukokuussa merkittävän virstanpylvään, kun sen käyttäjämäärät ylittivät 100 000. Vuonna 2018 julkaistu Säästäjä-palvelu on ensimmäinen Suomessa lanseerattu mikrosäästämisen palvelu.

S-Pankki-rahastojen osuudenomistajien määrä jatkoi kasvamistaan ja nousi noin 447 000:een vuotta aiemmasta noin 391 000:sta. Marraskuussa 2024 S-Pankki ilmoitti, että kahdeksan S-Pankin sijoitusrahastoa tarjotaan jatkossa asiakkaille ilman merkintä- ja lunastuspalkkiota. Aiemmin sama hinnoittelu koski S-Pankin osake-, korko- ja varainhoitorahastoja. Hallinnoitavat varat olivat vuoden 2024 lopussa 8,3 miljardia euroa (6,2).

S-Pankki oli Suomen arvostetuin finanssialan brändi jo seitsemättä vuotta peräkkäin.

Palveluidemme jatkuva kehittäminen on S-Pankille erittäin tärkeää. Vuonna 2024 S-Pankki keskittyi erityisesti mobiilipalveluiden kehittämiseen, jotta palvelut ovat helposti kaikkien asiakkaiden saatavilla. Vuoden lopussa S-mobiilin pankkipalveluilla oli yli 1,5 miljoonaa viikoittaista käyttäjää. Vuoden aikana S-Pankki julkaisi yli 30 uutta pankkitoimintoa digi- ja mobiilialustoille. Lisäksi toukokuussa S-ryhmä ja S-Pankki toivat S-Etukortti Visa -asiakkailleen mahdollisuuden Apple Payn käyttöön. Palvelun käyttöönotto ylitti odotukset.

Positiiviset uutiset S-Pankin brändin vetovoimasta jatkuivat. S-Pankki oli muun muassa Suomen arvostetuin finanssialan brändi jo seitsemättä vuotta peräkkäin. Myös henkilöstötyytyväisyys on korkealla tasolla. Marraskuussa S-Pankille myönnettiin jo neljättä kertaa peräkkäin Suomen innostavimmat työpaikat -tunnustus.

S-Pankin hallitus on vahvistanut yhtiön strategian ja taloudelliset tavoitteet strategiakaudelle 2024–2027. Strategiakauden loppuun mennessä tavoitellaan miljoonaa aktiivista asiakasta, Suomen neljänneksi suurimman henkilöasiakaspankin asemaa ja sitä, että tulevaisuudessa yhä useampi asiakas keskittää asiointinsa S-Pankkiin.

Strategisten tavoitteiden toteutuminen edellyttää muutosta entistä asiakaslähtöisemmäksi ja digitaalisemmaksi pankiksi. Vahvistaakseen yrityksen kykyä jatkaa kannattavaa kasvua sekä kehittyä strategiansa mukaisesti S-Pankki uudisti organisaatiotaan ja nimitti uusia jäseniä johtoryhmäänsä.

S-Pankki on täysin suomalainen pankki, joka yhdistää kaupan ja pankin asiakasomistajille ainutlaatuisella tavalla. Myös maksettavat osingot hyödyttävät viime kädessä asiakasomistajia. Toimintamme tarkoituksena on mahdollistaa vähän rahakkaampi huominen asiakasomistajille.

HALLINTO JA JOHTO

SOK:n hallintoneuvosto 25.4.2024

Timo Santavuo (s. 1960)

- Asianajaja, varatuomari, laamanni
- puheenjohtaja 2022–
- Satakunnan Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2012–
- erovuorossa 2027

Jarkko Rautaoja (s. 1964)

- Diplomi-insinööri
- ensimmäinen varapuheenjohtaja 2022–
- Osuuskauppa Hämeenmaan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2017–
- erovuorossa 2026

Tapio Finér (s. 1968)

- MBA
- toinen varapuheenjohtaja 2022–
- Suur-Seudun Osuuskauppa SSO:n toimitusjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2025

Perttu Huusko (s. 1978)

- Yliopettaja, KTL
- Osuuskauppa Maakunnan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2024-
- erovuorossa 2027

Sami Kettunen (s. 1969)

- Toimitusjohtaja
- Osuuskauppa Keskimaan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2025

Antti Latola (s. 1959)

- Asianajaja
- Osuuskauppa Arinan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2025

Mikko Junttila (s. 1983)

- KTM
- Osuuskauppa PeeÄssän toimitusjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2026

Mathias Kivikoski (s. 1973)

- KTM
- Osuuskauppa Varuboden-Oslan toimitusjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2025

Martti Lokka (s. 1967)

- Toimitusjohtaja, isännöitsijä
- Osuuskauppa Suur-Savon hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2014–
- erovuorossa 2027

Sinikka Kelhä (s. 1964)

- Asianajaja
- Osuuskauppa Keulan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2017–
- erovuorossa 2026

Mikko Lassila (s. 1969)

- Agronomi, MMM
- Kymen Seudun Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2021–
- erovuorossa 2027

Harri Lämsä (s. 1979)

- Varatuomari
- Koillismaan Osuuskaupan toimitusjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2027

Anne Mäkelä (s. 1965)

- Asianajaja, varatuomari
- Osuuskauppa KPO:n hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2015–
- erovuorossa 2026

Mika Rantanen (s. 1959)

- Opetusneuvos
- Turun Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2019–
- erovuorossa 2025

Kim Wrange (s. 1968)

- Kauppatieteiden lisensiaatti, yliopettaja
- Pohjois-Karjalan Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2018–
- erovuorossa 2025

Heli Puura (s. 1965)

- OTK, eMBA
- Helsingin Osuuskauppa Elannon hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2022–
- erovuorossa 2026

Kari Suninen (s. 1963)

- Toimitusjohtaja
- Etelä-Karjalan Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2018–
- erovuorossa 2027

HENKILÖSTÖN EDUSTAJA

Iiris Jakku (s. 1962)

- Hallintoassistentti
- SOK Hallintopalvelut ja riskienhallinta
- hallintoneuvoston jäsen 2009–

Timo Rajala (s. 1957)

- Hankejohtaja
- Pirkanmaan Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2017–

Elina Varamäki (s. 1971)

- Vararehtori, dosentti
- Etelä-Pohjanmaan Osuuskaupan hallintoneuvoston puheenjohtaja
- hallintoneuvoston jäsen 2016–
- erovuorossa 2025

HENKILÖSTÖN EDUSTAJA

Olli Rauste (s. 1963)

- Lakimies
- SOK Lakiasiat
- hallintoneuvoston jäsen 2023–

SOK:N HALLITUS 2024

Hannu Krook (s. 1965)

- Pääjohtaja, KTM
- SOK:n hallituksen puheenjohtaja
- SOK:n hallituksen jäsen 2016–2020
- S-ryhmässä 2013–

Kim Biskop (s. 1971)

- Toimitusjohtaja, KTM
- Osuuskauppa KPO
- SOK:n hallituksen jäsen 2019–
- S-ryhmässä 1987–

Nermin Hairedin (s. 1975)

- Toimitusjohtaja, KTM
- SOK:n hallituksen jäsen 2019–

Katri Harra-Salonen (s. 1969)

- Hallitusammattilainen, DI, eMBA
- SOK:n hallituksen jäsen 2023–

Antti Heikkinen (s. 1974)

- Toimitusjohtaja, DI, eMBA
- Pirkanmaan Osuuskauppa
- SOK:n hallituksen jäsen 2023–
- S-ryhmässä 2005–

Veli-Matti Liimatainen (s. 1969)

- Toimitusjohtaja, KTM
- Helsingin Osuuskauppa Elanto
- SOK:n hallituksen jäsen 2018–
- S-ryhmässä 1995–

Harri Miettinen (s. 1962)

- Toimitusjohtaja, KTM, kauppaneuvos
- Kymen Seudun Osuuskauppa
- SOK:n hallituksen jäsen 2021–
- S-ryhmässä 1997–

Antti Määttä (s. 1966)

- Toimitusjohtaja, KTM, kauppaneuvos
- Osuuskauppa Keskimaa
- SOK:n hallituksen jäsen 2022–
- S-ryhmässä 1991–

Juha Riikola (s. 1965)

- Toimitusjohtaja, yMBA, kauppaneuvos
- Etelä-Karjalan Osuuskauppa
- SOK:n hallituksen jäsen 2024–
- S-ryhmässä 1981–

SOK-YHTYMÄN KONSERNIJOHTO-RYHMÄ 2024

Hannu Krook (s. 1965)

- Pääjohtaja, KTM
- S-ryhmässä 2013–

Arttu Laine (s. 1970)

- Kenttäjohtaja, pääjohtajan sijainen, KTM
- Liiketoimintaryhmät, hankinta ja logistiikka
- S-ryhmässä 1995–

Jari Annala (s. 1964)

- Johtaja, KTM
- SOK:n liiketoiminta
- S-Pankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
- S-ryhmässä 1989–

Päivi Anttikoski (s. 1971)

- Mediajohtaja, FM
- Markkinointi, viestintä, sisällöt, osuuskauppabrändi, medialiiketoiminta, yhteiskuntasuhteet
- S-ryhmässä 2021–

Seppo Kuitunen (s. 1961)

- Lakiasiainjohtaja, OTK
- Lakiasiat ja sihteeristö
- S-ryhmässä 2005–

Hanne Lehtovuori (s. 1974)

- Henkilöstöjohtaja, OTM, eMBA
- Henkilöstötoiminnot
- S-ryhmässä 2021–

Sebastian Nyström (s. 1974)

- Johtaja, CTO, DI
- Asiakkuus, IT- ja digikehitys
- S-ryhmässä 2015–

Maria Timgren (s. 1984)

- Strategiajohtaja, KTM
- Strategia
- S-ryhmässä 2021–

Jorma Vehviläinen (s. 1967)

- Talous- ja rahoitusjohtaja, CFO, KTM
- Talous, rahoitus, hallinto
- S-ryhmässä 1991–

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNNAN (SOK) HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ 2024

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) on suomalainen osuuskunta, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan osuuskuntalakia, toimialojen toimintaa koskevia muita säännöksiä sekä SOK:n sääntöjä. Tytäryhtiöiden toimintaa säätelee muun muassa osakeyhtiölaki ja koko SOK-yhtymän toimintaa ohjaavat lisäksi mm. SOK:n hallituksen vahvistamat toimintaperiaatteet, toimintapolitiikat ja investointi- ja hyväksymisohjeet sekä eri toimielimille vahvistetut työjärjestykset.

Arvopaperimarkkinayhdistys ry on hyväksynyt 19.9.2019 pörssiyhtiöille laaditun hallinnointikoodin (luettavissa osoitteessa https://cgfinland.fi ↗), joka tuli voimaan 1.1.2020. Keskuskauppakamarin vuonna 2006 julkaiseman kannanoton mukaan pörssiyhtiöiden lisäksi myös muiden valtakunnallisesti merkittävien yhteisöjen tulisi noudattaa hallinnointikoodia siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioiden mahdollista ”noudata tai selitä” -periaatteen mukaisesti eli siten, että mahdollinen poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. SOK noudattaa hallinnointikoodia siltä osin kuin se on SOK:n osuustoiminnallinen yritysmuoto ja sen erityispiirteet huomioiden mahdollista ja myös tarkoituksenmukaista.

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (CG-selvitys) ja siihen liitetty palkitsemisraportti on laadittu hallinnointikoodin suositusten mukaisesti. SOK esittää selvityksen toimintakertomuksesta erillisenä raporttina.

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja niiden omistama SOK sekä näiden tytäryhtiöt. S-ryhmän tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita ja vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä.

»

POIKKEAMAT HALLINNOINTIKOODISTA

Hallinnointikoodi on pörssiyhtiöille laadittu, ja sen suositukset täydentävät lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Se ei siten lähtökohtaisesti kaikilta osin sovellu SOK:n noudatettavaksi.

Poikkeamat hallinnointikoodista perustuvat pitkälti siihen, että SOK on osuuskunta, jonka jäseninä olevat osuuskaupat ovat kuluttajaosuuskuntia, jotka eroavat olennaisesti listatuista ja muista osakeyhtiöistä. Lisäksi 1.1.2020 voimaan tulleen hallinnointikoodiuudistuksen taustalla on ollut muun muassa osakkeenomistajien oikeudet -muutosdirektiivi, jonka velvoitteet implementoitiin kansalliseen lainsäädäntöön 10.6.2019. Lakia ei kuitenkaan yritysmuodon vuoksi sovelleta SOK:hon eikä sen jäseninä oleviin osuuskauppoihin. SOK:n jäseninä olevien osuuskauppojen sääntöjen mukaan jäsenenä voi olla vain luonnollisia henkilöitä ja kullakin jäsenellä voi olla vain yksi osuus.

SOK:n jäseninä olevien osuuskauppojen toiminnan tarkoitus on palvelujen ja etujen tuottaminen jäsenille eikä voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Toiminnan tarkoituksen toteuttamiseksi – ja jotta omistajaohjaus ja omistajien osallistuminen voivat toteutua tehokkaasti ja kattavasti, SOK:lla on hallintoneuvosto. Poikkeamilla muun muassa parannetaan edelleen viestintää ja päätöksentekoa SOK:n hallinnon kesken ja annetaan hallintoneuvoston sisältävän hallintorakenteen kautta jäsenille laajemmin vaikutusmahdollisuuksia SOK:n toimintaan.

Ottaen huomioon yllä todetun SOK:n olennaiset poikkeamat hallinnointikoodista ovat seuraavat:

- SOK:ssa on sääntöjen mukaan ns. kaksiportainen hallintomalli, eli hallituksen ja toimitusjohtajan lisäksi osuuskaupalla on hallintoneuvosto.
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto valitsee hallituksen (suositus 5) edellä tässä kohdassa mainituilla kaksiportaiseen hallintomalliin liittyvillä perusteilla.
- Sääntöjen mukaan SOK:n osuuskunnan kokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain hallintoneuvoston jäsenistä on erovuorossa noin yksi kolmasosa (suositus 6). Kolmen kalenterivuoden toimikausi on perusteltua jatkuvuuden turvaamiseksi hallintoneuvoston työssä.
- Sääntöjen mukaan SOK:n pääjohtaja (toimitusjohtaja) toimii hallituksen puheenjohtajana (suositus 20). Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, koska SOK:lla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja pääjohtajan (toimitusjohtajan) toimintaa.
- Sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen sijaan pääjohtajan (toimitusjohtajan) palkkiosta (suositus 22). Suosituksesta poikkeaminen on perusteltua, sillä hallintoneuvosto myös valitsee pääjohtajan ja pääjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana.
- SOK:lla on palkitsemispolitiikka, mutta sen sisältö poikkeaa hallinnointikoodissa tarkoitetun pörssiyhtiölainsäädännön edellyttämästä palkitsemispolitiikasta
  - Pörssiyhtiölainsäädäntöä ei sovelleta SOK:hon.
  - Sääntöjen mukaan varsinainen osuuskunnan kokous päättää hallintoneuvoston puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja muiden jäsenten palkkioista.
  - Lisäksi sääntöjen mukaan hallintoneuvosto päättää pääjohtajan palkkauksen perusteista, ja hallintoneuvoston puheenjohtaja sopii yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa toimitusjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti sekä pääjohtajan esityksestä osuuskunnan palveluksessa olevien hallituksen jäsenten palkkioista hallintoneuvoston esittämien palkkausperusteiden mukaisesti.
- SOK:n palkitsemista koskeva raportointi ei täysin vastaa palkitsemisraportointia, jota arvopaperimarkkinalaki ja valtiovarainministeriön asetus osakkeen liikkeeseenlaskijan palkitsemispolitiikasta ja palkitsemisraportista (”Pörssiyhtiölainsäädäntö”) edellyttää pörssiyhtiöiltä (suositus 1, suositus 4, suositus 17, suositus 20, suositus 22).
- SOK:n hallintoneuvosto on asettanut tarkastusvaliokunnan, mutta sen tehtävät, toiminta ja kokoonpano poikkeavat pörssiyhtiöitä pakottavan tilintarkastuslainsäädännön vaatimuksista, koska niitä ei sovelleta SOK:hon (suositus 16).

SOK JA S-RYHMÄ

S-ryhmä on yritysryhmä, jonka muodostavat osuuskaupat ja niiden omistama SOK sekä näiden tytäryhtiöt. S-ryhmän tarkoituksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. SOK tuottaa osuuskaupoille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita ja vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohjauksesta ja liiketoimintaketjujen ohjauksesta ja kehittämisestä.

SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan tuottaa palveluja ensisijaisesti sen jäseninä oleville osuuskaupoille ja muille S-ryhmään kuuluville yhteisöille, ja siinä tarkoituksessa sen tehtävänä on:

1. edistää ja kehittää S-ryhmän osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa sekä ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä
2. valvoa S-ryhmän ja sen osien toimintaa ja etuja
3. hoitaa S-ryhmän tarvitsemat keskitetyt tuki- ja palvelutoiminnot
4. harjoittaa liiketoimintaa omissa nimissään tai tytäryhtiöiden tai osakkuusyritysten välityksellä Suomessa ja ulkomailla.

SOK:n konserniin (SOK-yhtymä) kuuluvat emo-osuuskunta SOK ja sen kokonaan omistamat tytäryhtiöt. SOK-yhtymän yhtiörakenne (sisältäen SOK:n kaupalliset tytäryhtiöt; sisennetty yhtiö on edellisen yhtiön tytäryhtiö) on esitetty alla:

- → SOK LIIKETOIMINTA OY
  - → SOKOTEL OY
    - → KIINT. OY OULUN VAAKUNA
  - → AS SOKOTEL
  - → SOK RETAIL INT. OY
  - → PRISMA PEREMARKET AS
- → INEX PARTNERS OY
- → MEIRA NOVA OY
- → REILA PALVELUT OY
- → JOLLAS-OPISTO OY
- → S-BUSINESS OY
- → S-YRITYSPALVELU OY
- → FSTP REAL ESTATE OY (ENT. SOK REAL ESTATE INT. OY)
  - → OOO OTEL PLUS*
  - → OOO ITIS 2*
  - → OOO KARELIA*
- → SOK FUND MANAGEMENT OY
- → S-VERKKOKAUPPA OY

*Venäjän liiketoiminnoista on luovuttu ja liiketoiminnot myyty vuonna 2022. SOK-yhtymällä on vielä omistuksessaan joitakin kiinteistöyhtiöitä, joiden myyntitoimenpiteet ovat käynnissä.

SOK:N HALLINTOMALLI

SOK:n hallintomalli on hallinnointikoodista poiketen ns. kaksiportainen ja koostuu osuuskunnan kokouksen lisäksi hallintoneuvostosta, hallituksesta ja pääjohtajasta (toimitusjohtaja) alla olevassa kuvassa esitetyn mukaisesti. Yhtiön operatiivisessa johtamisessa pääjohtajaa avustaa konsernijohtoryhmä.

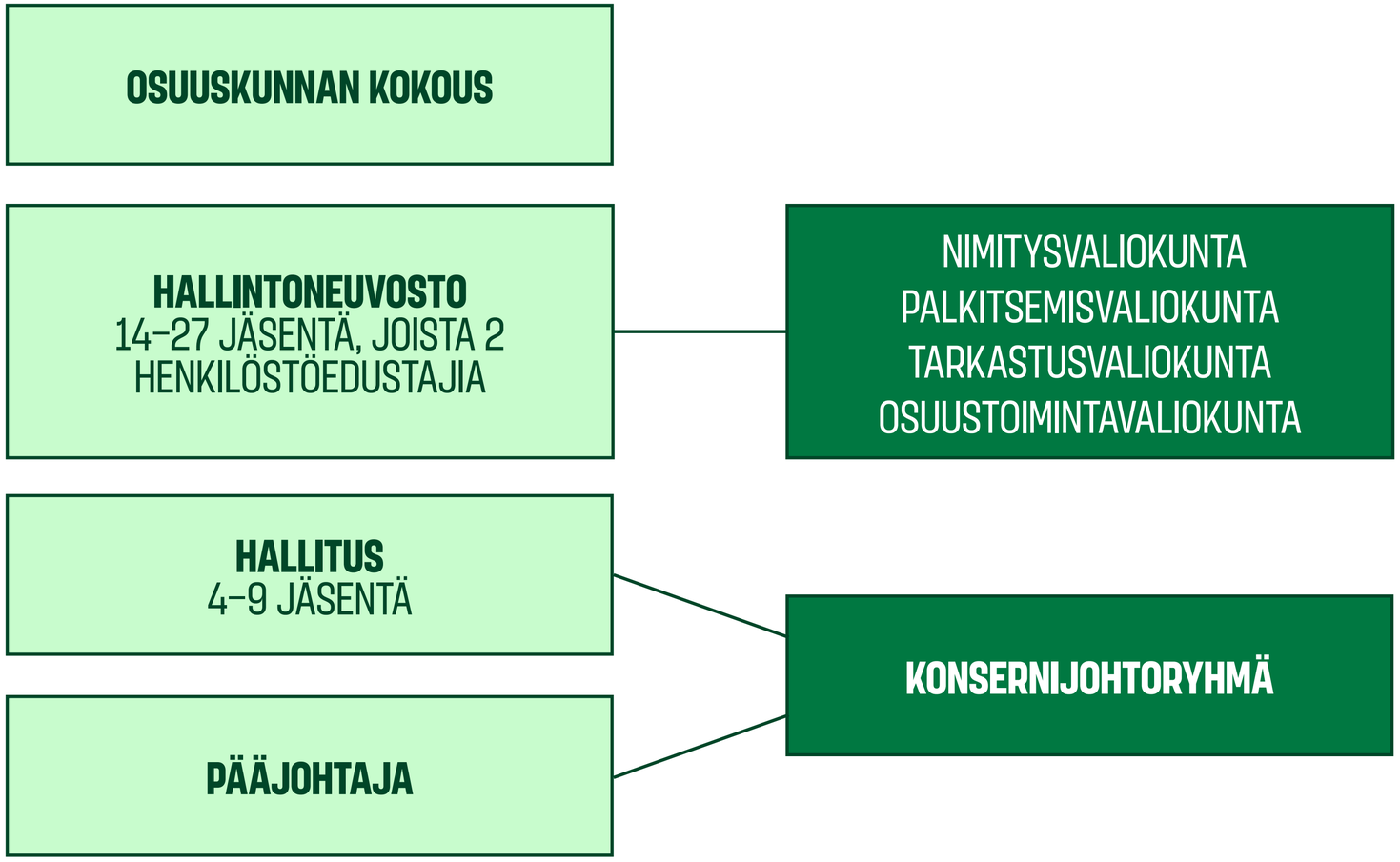

OSUUSKUNNAN KOKOUS

SOK:n jäsenet (omistajat) käyttävät päätösvaltaansa osuuskunnan kokouksessa. Osuuskunnan kokous päättää sille osuuskuntalain ja SOK:n sääntöjen nojalla kuuluvista asioista. Kukin SOK:n jäsenosuuskauppa on oikeutettu valitsemaan osuuskunnan kokoukseen enintään viisi kokousedustajaa, joilla kaikilla on puheoikeus, mutta joista vain yhdellä on oikeus käyttää osuuskaupan äänivaltaa. Omistajaoikeuksien käyttö ja äänivalta perustuvat jäsenten omistusosuuksiin ja SOK:n sääntöihin.

Varsinaisen osuuskunnan kokouksen tehtävänä on käsitellä laissa ja säännöissä määrätyt asiat kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, taseen osoittaman ylijäämän käyttäminen, vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä hallintoneuvoston sekä tilintarkastajien valinta ja palkkiot. Lisäksi osuuskunnan kokouksessa käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat. Ylimääräinen osuuskunnan kokous voidaan kutsua tarvittaessa koolle.

Sääntöjen mukaan hallintoneuvoston jäsenet valitaan osuuskunnan kokouksessa osuuskauppojen edustajien tekemien ehdotusten perusteella.

Vuonna 2024 osuuskunnan varsinainen kokous pidettiin 25.4.2024. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Ylimääräisiä osuuskunnan kokouksia ei pidetty vuonna 2024.

HALLINTONEUVOSTO

SOK:lla on sääntöjen mukaan hallintoneuvosto. Se kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin asiat vaativat tai hallitus sitä esittää.

KOKOONPANO JA VALINTA

Hallintoneuvostoon kuuluu 14–27 jäsentä, joista 12–25 jäsentä valitsee osuuskunnan kokous osuuskauppojen tekemien ehdotusten perusteella. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan kolmeksi vuodeksi siten, että toimikausi alkaa valitsemiskokouksen päätyttyä ja päättyy valintaa seuraavan kolmannen varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä. Hallintoneuvoston jäsenten toimikaudet on porrastettu jatkuvuuden turvaamiseksi niin, että vuosittain päättyy noin kolmasosan toimikausi.

Sääntöjen mukaan henkilöä ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 68 vuotta.

SOK myötävaikuttaa siihen, että hallintoneuvoston jäsenten monimuotoisuus, mukaan lukien ikä- ja sukupuolijakauma, huomioidaan etsittäessä uusia hallintoneuvoston jäseniä.

Osuuskunnan kokouksen valitsemien jäsenten lisäksi SOK:n säännöissä määrätään, että SOK:n henkilöstö voi henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain perusteella keskuudestaan nimetä hallintoneuvostoon kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Henkilöstön edustajien toimikausi hallintoneuvostossa määräytyy käytännössä sen mukaan, kuinka henkilöstöryhmät päättävät edustajien valinnasta. Henkilöstöedustuksen tavoitteena on muun muassa tarjota henkilöstölle mahdollisuus vaikuttaa SOK:n organisaatioon, parantaa viestintää ja päätöksentekoa ja lisätä luottamusta johdon ja henkilöstön välillä. Henkilöstön edustajat eivät kuitenkaan osallistu sellaisten asioiden käsittelyyn, jotka koskevat yrityksen johdon valintaa, erottamista, johdon sopimusehtoja, henkilöstön työsuhteen ehtoja tai työtaistelutoimenpiteitä.

Hallintoneuvosto valitsee ensimmäisessä varsinaisen osuuskunnan kokouksen jälkeen pidettävässä kokouksessaan vuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan sekä 1. ja 2. varapuheenjohtajan. Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat muodostavat puheenjohtajiston, joka avustaa hallintoneuvostoa sen tehtävissä. Pääjohtaja osallistuu puheenjohtajiston kokouksiin. Lisäksi puheenjohtajisto päättää muun muassa pääjohtajan palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti.

TEHTÄVÄT

Hallintoneuvoston roolina on edustaa laajaa omistajakenttää ja toimia yhteisen tahdonmuodostuksen foorumina keskeisimpien S-ryhmän strategiaan liittyvien kysymysten osalta. Sen tehtävänä on toimia suurten linjojen ratkaisijana sekä jäsenten edun valvojana. Hallintoneuvosto vahvistaa hallituksen esityksestä S-ryhmän ja SOK-yhtymän strategian ja SOK-yhtymän keskeiset tavoitteet sekä valvoo niiden toteutumista.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa osuuskunnan hallituksen ja pääjohtajan vastuulla olevaa osuuskunnan hallintoa ja sen hoitamista lain, sääntöjen, osuuskunnan kokouksen ja hallintoneuvoston päätösten sekä osuuskunnan edun mukaisesti. Lisäksi hallintoneuvosto muun muassa hyväksyy ja erottaa osuuskunnan jäsenet, nimittää ja vapauttaa pääjohtajan ja muut hallituksen jäsenet sekä päättää muiden kuin osuuskunnan palveluksessa olevien hallitusten jäsenten palkkiot.

Lisäksi hallintoneuvosto vahvistaa osuuskauppojen ja SOK-yhtymän yhteistoiminnan keskeiset periaatteet sekä vahvistaa S-ryhmän toiminnan yleiset taloudelliset tavoitetasot.

Hallintoneuvosto saa pääjohtajalta ja hallitukselta säännöllisin väliajoin hallintoneuvoston tehtävien hoitamiseksi riittävät tiedot. Käytännössä tietojen antaminen tapahtuu hallintoneuvoston kokousten yhteydessä. Hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat ovat oikeutettuja osallistumaan hallituksen kokouksiin ja käyttämään siellä puhevaltaa.

Hallintoneuvoston keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määritelty SOK:n säännöissä sekä niihin perustuvassa hallintoneuvoston hyväksymässä työjärjestyksessä. Työjärjestys löytyy osuuskunnan verkkosivuilta Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi) ↗.

HALLINTONEUVOSTON VALIOKUNNAT

Hallintoneuvosto asettaa sääntöihin perustuen tarpeellisiksi katsomansa valiokunnat. Hallintoneuvosto on asettanut neljä toistaiseksi toimivaa valiokuntaa: nimitysvaliokunta, palkitsemisvaliokunta, tarkastusvaliokunta ja osuustoimintavaliokunta, joilla on omat työjärjestyksensä.

Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten ja pääjohtajan valintaa. Nimitysvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja, 1. ja 2. varapuheenjohtaja ja kaksi muuta hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemaa jäsentä. Jäsenet valitaan hallineuvoston kokouksessa. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajana hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtaja. Hallintoneuvoston valintamenettely varmistaa omistajien vaikuttamismahdollisuudet hallituksen kokoonpanoon ja sitä kautta koko SOK:n toimintaan.

Nimitysvaliokunnan jäsenten toimikausi päättyy, kun uusi nimitysvaliokunta on nimetty.

Nimitysvaliokunnan työjärjestys löytyy osuuskunnan verkkosivuilta Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi) ↗.

Vuoden 2024 hallintoneuvostolle ehdotukset valmistellut nimitysvaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä:

NIMI	SYNTYNYT	KOULUTUS	PÄÄTOIMI	ROOLI	OSALLISTUNUT KOKOUKSIIN
Timo Santavuo	1960	OTK, VT	asianajaja	hallintoneuvoston puheenjohtaja	100 %
Jarkko Rautaoja	1964	DI	toimitusjohtaja	hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtaja	100 %
Tapio Finér	1968	MBA	Suur-Seudun Osuuskauppa SSO:n toimitusjohtaja	hallintoneuvoston 2. varapuheenjohtaja	100 %
Anne Mäkelä	1965	VT	asianajaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Heli Puura	1965	OTK, eMBA	johtaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %

Nimitysvaliokunta kokoontui 2 kertaa vuonna 2024, ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Valiokunta esitteli 4.12.2024 ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta hallintoneuvostolle.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on arvioida ja kehittää S-ryhmän ylimmän johdon palkitsemisjärjestelmiä ja -periaatteita ja antaa niitä koskevia suosituksia sekä osuuskauppojen hallinnon palkkiosuosituksia. Palkitsemisvaliokunta valmistelee myös hallintoneuvoston, hallituksen ja niiden valiokuntien jäsenille maksettavia palkkioita koskevat esitykset niistä päättävien toimielinten päätettäväksi. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston puheenjohtaja, ensimmäinen varapuheenjohtaja ja kolme muuta hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Vuoden 2024 hallintoneuvostolle ehdotukset valmistellut palkitsemisvaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä:

NIMI	SYNTYNYT	KOULUTUS	PÄÄTOIMI	ROOLI	OSALLISTUNUT KOKOUKSIIN
Timo Santavuo	1960	OTK, VT	asianajaja	hallintoneuvoston puheenjohtaja	100 %
Jarkko Rautaoja	1964	DI	toimitusjohtaja	hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtaja	100 %
Sinikka Kelhä	1964	OTK, VT	asianajaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Sami Kettunen	1969	KTM	toimitusjohtaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Antti Latola	1959	OTK, VT	asianajaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %

Palkitsemisvaliokunta kokoontui 3 kertaa vuonna 2024, ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Valiokunta esitteli 4.12.2024 ehdotuksensa hallituksen palkkioista hallintoneuvostolle.

Palkitsemisvaliokunnan työjärjestys löytyy osuuskunnan verkkosivuilta Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi) ↗.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa ja tukee hallintoneuvostoa osuuskunnan hallituksen ja osuuskunnan hallinnon valvomisessa. Tarkastusvaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston toinen varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi ja korkeintaan neljä muuta hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Vuoden 2024 tarkastusvaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä:

NIMI	SYNTYNYT	KOULUTUS	PÄÄTOIMI	ROOLI	OSALLISTUNUT KOKOUKSIIN
Tapio Finér	1968	MBA	Suur-Seudun Osuuskauppa SSO:n toimitusjohtaja	hallintoneuvoston 2. varapuheenjohtaja	100 %
Timo Rajala	1957	VT	hankejohtaja	hallintoneuvoston jäsen	75 %
Mika Rantanen	1959	kasvatustiet. maisteri	johtava rehtori	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Kari Suninen	1963	DI	toimitusjohtaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Kim Wrange	1968	kauppatiet. lisensiaatti	yliopettaja	hallintoneuvoston jäsen	100 %

Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa, ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 95.

Tarkastusvaliokunnan työjärjestys löytyy osuuskunnan verkkosivuilta Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi)↗.

Osuustoimintavaliokunta

Osuustoimintavaliokunta avustaa hallintoneuvostoa osuustoiminnallisten periaatteiden huomioonottamisessa ja toteutumisessa S-ryhmässä. Osuustoimintavaliokuntaan kuuluu hallintoneuvoston ensimmäinen varapuheenjohtaja ja neljä muuta hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Vuoden 2024 hallintoneuvostolle ehdotukset valmistellut osuustoimintavaliokunta koostui seuraavista hallintoneuvoston jäsenistä:

NIMI	SYNTYNYT	KOULUTUS	PÄÄTOIMI	ROOLI	OSALLISTUNUT KOKOUKSIIN
Jarkko Rautaoja	1964	DI	toimitusjohtaja	hallintoneuvoston 1. varapuheenjohtaja	100 %
Mathias Kivikoski	1973	KTM	toimitusjohtaja	hallintoneuvoston jäsen	80 %
Mikko Lassila	1969	agronomi, MMM	maa- ja metsätalousyrittäjä	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Martti Lokka	1967	insinööri AMK, AIT, ITS	toimitusjohtaja, isännöitsijä, kiinteistöneuvos	hallintoneuvoston jäsen	100 %
Elina Varamäki	1971	kauppatiet. tohtori, dosentti	vararehtori	hallintoneuvoston jäsen	100 %

Osuustoimintavaliokunta kokoontui 5 kertaa, ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 96.

Osuustoimintavaliokunnan työjärjestys löytyy osuuskunnan verkkosivuilta Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi)↗.

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Hallintoneuvoston kokousten johtamisen lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajan tehtäviä ovat mm.

- → toimitusjohtajan hallinnollisena esihenkilönä toimiminen
- → hallintoneuvoston kokousten valmistelu yhdessä hallituksen kanssa
- → päättää yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien kanssa pääjohtajan (toimitusjohtaja) palkkaeduista hallintoneuvoston päättämien palkkausperusteiden mukaisesti
- → osuuskunnan kokousten koollekutsuminen hallintoneuvoston puolesta.

VUOSI 2024

Hallintoneuvostossa oli 19 jäsentä ja 2 henkilöstön edustajaa. Hallintoneuvosto kokoontui 5 kertaa. Osallistumisprosentti oli 98.

Vuonna 2024 hallintoneuvoston jäseninä toimivat:

NIMI	SYNTYNYT	KOULUTUS	PÄÄTOIMI	KOTIPAIKKA	EROVUOROSSA	OSALLISTUNUT KOKOUKSIIN
Timo Santavuo, puheenjohtaja	1960	OTK, VT	asianajaja	Pori	2027	100 %
Jarkko Rautaoja, 1. varapuheenjohtaja	1964	DI	toimitusjohtaja	Heinola	2026	100 %
Tapio Finér, 2. varapuheenjohtaja	1968	MBA	Suur-Seudun Osuuskauppa SSO:n toimitusjohtaja	Lohja	2025	100 %
Perttu Huusko	1978	KTL	yliopettaja	Vuokatti	2027	100 %
Mikko Junttila	1983	KTM	Osuuskauppa PeeÄssän toimitusjohtaja	Kuopio	2026	100 %
Sinikka Kelhä	1964	OTK, VT	asianajaja	Rauma	2026	100 %
Sami Kettunen	1969	KTM	toimitusjohtaja	Jyväskylä	2025	100 %
Mathias Kivikoski	1973	KTM	Varuboden-Oslan toimitusjohtaja	Espoo	2025	100 %
Mikko Lassila	1969	MMM, agronomi	maa- ja metsätalousyrittäjä	Pilkanmaa	2027	100 %
Antti Latola	1959	OTK, VT	asianajaja	Oulu	2025	100 %
Martti Lokka	1967	insinööri AMK, AIT, ITS	toimitusjohtaja, isännöitsijä	Otava	2027	100 %
Harri Lämsä	1979	VT	Koillismaan Osuuskaupan toimitusjohtaja	Kuusamo	2027	100 %
Anne Mäkelä	1965	OTK, VT	asianajaja	Kokkola	2026	100 %
Heli Puura	1965	OTK, eMBA	johtaja	Helsinki	2026	100 %
Timo Rajala	1957	VT	hankejohtaja	Akaa	2026	60 %
Mika Rantanen	1959	opetusneuvos		Kaarina	2025	100 %
Kari Suninen	1963	DI	toimitusjohtaja	Lappeenranta	2027	100 %
Elina Varamäki	1971	KTT, dosentti	vararehtori	Seinäjoki	2025	100 %
Kim Wrange	1968	kauppatieteiden lisensiaatti	yliopettaja	Lehmo	2025	100 %
Henkilöstön edustajat:						
Iiris Jakku	1962		hallintoassistentti	Helsinki		100 %
Olli Rauste	1963	OTK, VT	lakimies	Helsinki		100 %

HALLINTONEUVOSTON JÄSENTEN RIIPPUMATTOMUUS

Hallintoneuvosto arvioi vuosittain jäsentensä riippumattomuutta hallinnointikoodin riippumattomuuskriteerien pohjalta.

S-ryhmän rakenteesta ja omistuspohjasta johtuen hallintoneuvoston jäsenet ovat pääasiassa joko S-ryhmän osuuskauppojen hallintoneuvoston puheenjohtajia tai toimitusjohtajia. SOK:lla on vain yksi hallinnointikoodissa tarkoitettu merkittävä osuudenomistaja, Helsingin Osuuskauppa Elanto, jonka hallintoneuvoston puheenjohtaja on toiminut vuonna 2024 osuuskunnan hallintoneuvostossa.

Hallintoneuvoston jäsenistä S-ryhmän osuuskauppojen toimitusjohtajat (suositus 10, kohta f), Helsingin Osuuskauppa Elannon edustaja sekä henkilöstön edustajat eivät ole hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla riippumattomia osuuskunnasta.

HALLINTONEUVOSTON TOIMINNAN ARVIOINTI

Hallintoneuvosto arvioi säännöllisesti toimintaansa ja työskentelytapojaan tekemällä itsearvioinnin kerran vuodessa.

HALLITUS

KOKOONPANO JA VALINTA

SOK:n sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat puheenjohtajana osuuskunnan palveluksessa oleva pääjohtaja ja 3–8 muuta jäsentä.

Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet kalenterivuodeksi kerrallaan hallintoneuvoston nimitysvaliokunnan tekemän valmistelun pohjalta. Valmistelessaan ehdotusta valiokunta arvioi hallituksen kokoa ja kokoonpanoa sekä hallituksen jäseniltä vaadittavia ominaisuuksia osuuskunnan nykyisten ja kehittyvien tarpeiden näkökulmasta. Valmistelutyön tavoitteena on varmistaa, että hallitus on riittävän monimuotoinen muun muassa sukupuoli- ja ikäjakaumaltaan ja että jäsenillä on toisiaan täydentävä kokemus ja monipuolinen osaaminen sekä pätevyys hallituksen tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen. Sääntöjen mukaan valittavan tulee olla Suomen kansalainen ja toimikauden alkaessa alle 68-vuotias. Tavoitteena on varmistaa riittävä rotaatio, mutta myös riittävää jatkuvuutta hallitustyössä pidetään tärkeänä.

Hallituksen osittain hallinnointikoodista poikkeavaan kokoonpanoon vaikuttavat SOK:n omistuspohja sekä S-ryhmän rakenne ja hallituksen rooli ryhmän toiminnan ohjauksessa, missä korostuu tarve sille, että hallituksessa on mukana riittävän merkittävä edustus omistajayhteisöistä.

TEHTÄVÄT

Hallituksen keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määritelty hallituksen työjärjestyksessä, jonka hallintoneuvosto on vahvistanut.

Hallitus edustaa osuuskuntaa ja huolehtii sen hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä SOK-yhtymän puitteissa lain ja sääntöjen mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on muun muassa päättää SOK-yhtymän ja S-ryhmän strategian sisällöstä ja esittää ne edelleen hallintoneuvoston vahvistettavaksi. Lisäksi hallitus päättää toimialojen kilpailustrategioista sekä SOK:n ja sen tytäryhtiöiden toiminta-suunnitelmista. Hallitus vastaa myös eräiden hallintoneuvoston vahvistettavaksi kuuluvien muiden päätösten valmistelusta.

Lisäksi hallitus päättää pääjohtajan esityksestä SOK:n konserni-johtoryhmän asettamisesta, sen jäsenten nimityksistä ja palkkaeduista pääjohtajaa lukuun ottamatta. Hallitus asettaa nimeämistyöryhmän, joka valmistelee hallituksen päätettäväksi esityksen SOK:n tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpanoista.

SOK:n hallitus ei ole sen tehtävät ja kokoonpano huomioiden nähnyt tarpeelliseksi perustaa hallinnointikoodissa mainittuja valiokuntia hallituksen vastuulle kuuluvien asioiden valmistelemiseksi. SOK:ssa hallintoneuvosto on perustanut tarvittavat valiokunnat. Hallitus ei ole myöskään pitänyt tarpeellisena perustaa hallituksen päätettäviksi kuuluvia asioita valmistelevia muita valiokuntia.

Hallitus kokoontuu tarpeen vaatiessa puheenjohtajan kutsusta ja on päätösvaltainen, kun läsnä on yli puolet hallituksen jäsenistä hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien.

Hallituksen keskeisimmät tehtävät ja työskentelyn periaatteet on määritelty hallituksen työjärjestyksessä, jonka hallintoneuvosto on vahvistanut. Työjärjestys löytyy osuuskunnan verkkosivuilta Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi) ↗.

VUOSI 2024

Vuonna 2024 SOK:n hallituksessa oli 9 jäsentä, joista 22 % oli naisia. 6 oli osuuskauppojen toimitusjohtajia ja kaksi S-ryhmän ulkopuolista jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana toimii osuuskunnan sääntöjen mukaisesti SOK:n pääjohtaja.

SOK:n hallituksen kokoonpano vuonna 2024 oli seuraava:

Hannu Krook	s. 1965	KTM	pääjohtaja
Kim Biskop	s. 1971	KTM	toimitusjohtaja
Nermin Hairedin	s. 1975	KTM	toimitusjohtaja
Katri Harra-Salonen	s. 1969	DI, eMBA	hallitusammattilainen
Antti Heikkinen	s. 1974	DI, eMBA	toimitusjohtaja
Veli-Matti Liimatainen	s. 1969	KTM	toimitusjohtaja
Harri Miettinen	s. 1962	KTM	toimitusjohtaja
Antti Määttä	s. 1966	KTM	toimitusjohtaja
Juha Riikola	s. 1965	yMBA	toimitusjohtaja

Hallituksen sihteerinä toimi SOK:n lakiasiainjohtaja Seppo Kuitunen.

Varapuheenjohtajaksi vuodelle 2024 valittiin Harri Miettinen.

Hallitus kokoontui vuoden 2024 aikana 12 kertaa ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Hallituksen kokouksissa ovat oikeutettuja olemaan läsnä myös hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat.

HALLITUKSEN JÄSENTEN RIIPPUMATTOMUUS

Hallintoneuvoston puheenjohtajisto arvioi hallituksen jäsenten riippumattomuutta ja hallituksen työskentelyä vuosittain. Hallituksen jäsenten riippumattomuutta arvioidaan hallinnointikoodin riippumattomuuskriteerien pohjalta.

Hallituksen puheenjohtajana toimii sääntöjen mukaan osuuskunnan pääjohtaja. Vuoden 2019 alusta lukien hallitukseen on kuulunut kaksi S-ryhmän ulkopuolista riippumatonta jäsentä. S-ryhmän rakenteesta ja omistuspohjasta johtuen muut hallituksen jäsenet ovat S-ryhmän osuuskauppojen toimitusjohtajia. Tältä osin hallituksen kokoonpano riippumattomuuden suhteen poikkeaa hallinnointikoodin suosituksesta. SOK:lla on vain yksi hallinnointikoodissa tarkoitettu merkittävä osuudenomistaja, Helsingin Osuuskauppa Elanto (suositus 10, kohta f), jonka toimitusjohtaja on toiminut vuonna 2024 SOK:n hallituksen jäsenenä.

HALLITUKSEN ITSEARVIOINTI

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan. Arviointi toteutetaan yleensä itsearviointina, ja sen tulokset käydään läpi ja niistä keskustellaan vuosittain.

Tunnistetut kehityskohteet otetaan huomioon hallituksen tehtäviä suunniteltaessa, ja hallintoneuvoston nimitysvaliokunta ottaa tulokset huomioon valmistellessaan ehdotustaan hallintoneuvostolle hallituksen kokoonpanoksi. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajisto antaa vuosittain arvion hallitustyöskentelystä.

PÄÄJOHTAJA

SOK:n pääjohtaja on osuuskuntalain tarkoittama toimitusjohtaja. Pääjohtajan tehtävänä on hoitaa osuuskunnan juoksevaa hallintoa hallituksen ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Pääjohtaja toimitusjohtajana vastaa siitä, että osuuskunnan kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Pääjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan toimii hallintoneuvoston valitsema sijainen.

Pääjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Tämä hallinnointikoodista poikkeava käytäntö on perusteltua S-ryhmän rakenteen johdosta ja koska osuuskunnalla on myös hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa. Hallintoneuvosto myös valitsee pääjohtajan ja päättää hänen palkkauksensa perusteet.

SOK:n osuuskuntalain tarkoittamana toimitusjohtajana, ja hallituksen puheenjohtajana, on toiminut pääjohtaja Hannu Krook, KTM (s. 1965). Pääjohtajan sijaisena on toiminut SOK:n kenttäjohtaja Arttu Laine.

Hannu Krook (s. 1965),
pääjohtaja, hallituksen puheenjohtaja, KTM

- → pääjohtajana vuodesta 2021
- → SOK:lla vuodesta 2021
- → S-ryhmässä vuodesta 2013
- → eläkeikä 63 vuotta
- → kesk. työkokemus:
  - OK Varuboden-Osla Hlg, toimitusjohtaja (CEO)
  - Oy Otto Brandt Ab, konsernin toimitusjohtaja (CEO)
  - Tiimari Oyj, toimitusjohtaja (CEO)
  - TeliaSonera Finland Oyj ja Sonera Oyj, useita tehtäviä mm. Soneran markkinointijohtaja (CMO)
  - Coca-Cola Juomat Oy, toimitusjohtaja
  - The Boston Consulting Group, konsultti
- → kesk. luottamustehtävät:
  - SOK:n hallitus, 2015–2017 jäsen, varapuheenjohtaja 2018–2020, puheenjohtaja 2021–
  - Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n hallituksessa vuodesta 2022, hallituksen varapuheenjohtajana vuonna 2022
  - Kaupan liiton hallituksessa vuodesta 2021, hallituksen puheenjohtajana vuonna 2022–2023
  - Keskuskauppakamarin hallituksessa vuodesta 2022
  - LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön hallintoneuvostossa vuodesta 2021 lähtien
  - SOK:n hallintoneuvostossa 2013–2014
  - Itä-Uudenmaan Kauppakamari, hallituksen jäsen 2013–2020
  - Kooperativa Affärsledare, Styrelseordförande 2012–2020

Arttu Laine, (s. 1970),
kenttäjohtaja, KTM

- → SOK:lla vuodesta 2014–
- → pääjohtajan sijaisena 2014–
- → eläkeikä 63 vuotta
- → kesk. työkokemus:
  - Osuuskauppa KPO:n toimitusjohtaja
  - SOK:n Baltian maajohtaja
  - AS Prisma Peremarketin toimitusjohtaja
- → kesk. luottamustehtävät:
  - Vastuualueelle kuuluvien yhtiöiden hallituksen puheenjohtaja
  - Päivittäistavarakauppa ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2014, puheenjohtajana 2015–2016, 2019–2020, 2023–2024
  - LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön hallintoneuvoston jäsen vuosina 2007–2013 ja vuodesta 2017
  - Huoltovarmuusneuvoston jäsen vuodesta 2021

KONSERNIJOHTORYHMÄ

SOK:lla on konsernijohtoryhmä, jonka asettamisesta, jäsenten nimityksistä ja hallitukseen kuulumattomien jäsenten palkkaeduista päättää hallitus pääjohtajan esityksestä. SOK-yhtymän konsernijohtoryhmän tehtävänä on avustaa pääjohtajaa SOK-yhtymän ja S-ryhmän johtamisessa. Konsernijohtoryhmä koordinoi ja käsittelee mm. hallitukselle tehtävät keskeiset esitykset.

Näitä esityksiä ovat muun muassa S-ryhmän ja SOK-yhtymän liiketoimintastrategiat, tavoitetasot, toimintasuunnitelmat ja budjetit sekä merkittävät investointi- ja realisointihankkeet. Lisäksi konsernijohtoryhmä käsittelee SOK-yhtymän kaikkia vastuualueita koskevia operatiivisia asioita. Hallitus antaa osuuskunnan sääntöjen mukaan tarvittaessa konsernijohtoryhmälle ohjeita, eikä konsernijohtoryhmällä ole lakiin tai osuuskunnan sääntöihin perustuvaa toimivaltaa. Konsernijohtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa kuukaudessa. SOK:n konsernin johtoryhmän jäsenten eläkeikä määräytyy henkilökohtaisten johtajasopimusten mukaisesti ja on 63 vuotta.

Vuonna 2024 konsernijohtoryhmään kuuluivat:

			S-RYHMÄN PALVELUKSESSA	KONSERNIJORY:SSÄ	ELÄKEIKÄ
Hannu Krook	s. 1965	pääjohtaja	2013–	2021	63
Arttu Laine	s. 1970	kenttäjohtaja, liiketoimintaryhmät, logistiikka- ja hankintayhtiöt	1995–	2014–	63
Jari Annala	s. 1964	johtaja, SOK:n liiketoiminta	1989–	2007–	63
Päivi Anttikoski	s. 1971	mediajohtaja, markkinointi, viestintä, sisällöt, medialiiketoiminta, yhteiskuntasuhteet	2021–	2021–	63
Seppo Kuitunen	s. 1961	lakiasiainjohtaja, lakiasiat ja sihteeristö	2005–	2021–	63
Hanne Lehtovuori	s. 1974	henkilöstöjohtaja, henkilöstötoiminnot	2021–	2021–	63
Sebastian Nyström	s. 1974	johtaja, CTO, asiakkuus, IT- ja digikehitys	2016–	2016–	63
Maria Timgren	s. 1984	strategiajohtaja, strategia	2021–	2021–	63
Jorma Vehviläinen	s. 1967	CFO, talous ja rahoitus	1991–	2013–	63

Konsernijohtoryhmä kokoontui 21 kertaa vuonna 2024.

TYTÄRYHTIÖT

Tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti kyseisestä liiketoiminnasta vastaava, SOK:n palveluksessa oleva konsernijohtoryhmän jäsen. SOK Liiketoiminta Oy:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut pääjohtaja. SOK:n hallitus nimeää tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet tytäryhtiöiden yhtiökokousten päätettäväksi. Tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan pääsääntöisesti S-ryhmään kuuluvista henkilöistä.

Tytäryhtiön hallitus valitsee yhtiön toimitusjohtajan, mutta valinta edellyttää konsernin sisäisten ohjeiden mukaan myös SOK:n hallituksen hyväksynnän. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat eivät pääsääntöisesti kuulu kyseisen yhtiön hallitukseen. Tytäryhtiöiden toimintaa ohjataan muun muassa SOK:n hallituksen päättämin konserniperiaattein ja toimintapolitiikoin.

KETJUOHJAUS

SOK:n ketjunohjaukset vastaavat liiketoiminta-alueen/ketjujen kehittämisestä ja asioiden valmistelusta SOK:n hallituksen päätettäväksi. Keskeisiä vastuita ovat muun muassa ketjujen kilpailustrategian, ketjuliikeidean ja ketjukonseptin kehittäminen sekä vuosittaisen toimintasuunnitelman laadinnan valmistelu. Liiketoiminnan ketjuohjausyksiköitä johtavat ketjujohtajat, jotka kuuluvat johtoryhmätasolla kenttäjohtajan vastuualueeseen. Liiketoiminnan tukiryhmät tukevat ja avustavat ketjunohjauksia. Niihin kuuluu 4–13 edustajaa alueosuuskauppojen toimitusjohtajista tai toimialajohtajista sekä SOK:n ketjujohtoa. Liiketoiminnan tukiryhmien puheenjohtajana toimii SOK:n kenttäjohtaja.

Vastaavasti SOK:n tuki- ja palvelutoiminnoilla on omat tukiryhmänsä, jotka avustavat ja tukevat kyseisen tukitoiminnan palveluiden tuottamisesta ja kehittämisestä vastaavan SOK:n toiminnon johtoa. Tukiryhmiin kuuluu alueosuuskauppojen toimitusjohtajia ja kyseisen vastuualueen johtajia ja puheenjohtajana toimii kyseisestä tukitoiminnosta vastaava SOK:n konsernijohtoryhmän jäsen.

Liiketoiminnan ja palvelutoiminnan tukiryhmät eivät ole luonteeltaan päätöksentekoelimiä. Tukiryhmien jäsenien valinnasta huolehtii kyseisen liike- tai tukitoiminnasta vastaava SOK:n konsernijohtoryhmän jäsen ja valinnoista informoidaan SOK:n hallitusta. Johtamismallilla ketjujen ja palvelutoiminnan valta- ja vastuusuhteita on selkeytetty.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA-JÄRJESTELMÄT

SISÄINEN VALVONTA

Sisäinen valvonta on kiinteä osa SOK-yhtymän johtamis- ja hallintojärjestelmää. Sisäinen valvonta tukee ja varmistaa SOK-yhtymän yritysten toimintaa S-ryhmän kokonaisuudessa S-ryhmän arvojen ja strategioiden mukaisesti.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on tuottaa riittävä varmuus siitä, että

- → toiminta on tehokasta ja tavoitteet saavutetaan
- → ulkoinen ja sisäinen raportointi on riittävää ja luotettavaa
- → lakeja, säädöksiä ja yrityksen periaatteita ja toimintapolitiikkoja noudatetaan
- → toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niiden hallinta toteutetaan kustannustehokkaalla tavalla
- → omaisuus on turvattu.

SOK:n hallituksella on keskeisin vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja tehokkuudesta. SOK:n hallintoneuvostolla on merkittävä rooli hallituksen ja pääjohtajan vastuulla olevan osuuskunnan hallinnon valvonnassa. Lisäksi sisäinen valvonta on jokaisen esihenkilön ja työntekijän vastuulla ja koskettaa kaikkia SOK-yhtymän tasoja ja toimintoja.

SOK-yhtymän sisäisen valvonnan viitekehys perustuu COSO:n (the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commision) julkaisemaan sisäisen valvonnan viitekehykseen (Internal Control – Integrated Framework 2013).

Seuraavassa on kuvattu SOK-yhtymän sisäisen valvonnan osatekijöitä:

1. Ohjausympäristö

Ohjausympäristö koostuu niistä rakenteista, periaatteista, politiikoista, ohjeista ja prosesseista, jotka luovat pohjan SOK-yhtymän sisäiselle valvonnalle läpi organisaation. Sitä tukevat S-ryhmän arvot, vastuullisuusperiaatteet, ihmisoikeusperiaatteet sekä SOK-yhtymän eettiset periaatteet, joiden mukaista toimintaa edellytetään koko SOK-yhtymän henkilöstöltä. Johdon esimerkillä ja johtamistavalla on suuri merkitys valvontakulttuurin ja -tietoisuuden luomisessa. Organisaation rakenne, vastuiden ja valtuutusten myöntäminen sekä henkilöstöhallinnon käytännöt ovat myös osa ohjausympäristöä.

Ohjausympäristön tila näkyy muun muassa sisäisten periaatteiden, toimintapolitiikkojen ja ohjeiden ajantasaisuuden varmistamisessa ja noudattamisessa sekä siinä, miten organisaatiossa suhtaudutaan kontrollitoimenpiteisiin ja valvonnassa sekä tarkastuksissa havaittujen puutteiden korjaamiseen.

2. Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa SOK-yhtymän sisäistä valvontaa. Riskienhallintaprosessin tehtävänä on tuottaa tietoa toimintaan liittyvistä riskeistä päätöksenteon tueksi ja antaa kohtuullinen varmuus siitä, että riskejä hallitaan tavoitteiden saavuttamiseksi. SOK-yhtymän johtamisjärjestelmään ja -prosessiin integroituun riskienhallintaprosessiin kuuluvat riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen, analysointi, priorisointi sekä niiden perusteella tehtävien kustannustehokkaiden hallintatoimenpiteiden toteuttaminen ja seuranta.

3. Prosessit ja kontrollit

Prosessien ja kontrollien avulla pyritään varmistumaan, että SOK-yhtymässä toimitaan johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti ja että tavoitteet saavutetaan hallitulla tavalla. S-ryhmä-tason periaatteet, SOK-yhtymän toimintapolitiikat ja ohjeet antavat suuntaviivat, mitä pitäisi tehdä. Prosessien ja kontrollien avulla määritetään puolestaan, miten edellä mainittuja periaatteita, politiikkoja ja ohjeistuksia toteutetaan ja valvotaan. Kontrollit voivat olla luonteeltaan ehkäiseviä, paljastavia, manuaalisia, automaattisia tai johtamiskontrolleja.

4. Tieto ja viestintä

Sisäistä valvontaa tuetaan riittävällä, luotettavalla ja ajantasaisella tiedonkululla sekä viestinnällä. Sisäisen valvonnan kannalta keskeistä on erityisesti sisäinen tiedonkulku ja viestintä esimerkiksi ohjeista, yhtiön tavoitteista ja niiden seurannasta sekä sisäisen valvonnan toimivuudesta. Sisäinen viestintä tukee liiketoimintaa ja edistää sen päämääriä sitouttamalla työyhteisön toimimaan yhteisten tavoitteiden eteen. SOK-yhtymässä sisäisen viestinnän ydin on esihenkilöviestintä osana hyvää johtamista.

5. Seuranta ja varmistaminen

Seurannalla ja tarkastuksella varmistetaan sisäisen valvonnan toimivuus ja tehokkuus. Jatkuvaa seurantaa toteutetaan osana johtamista ja esihenkilötyötä. Sisäisen valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta varmistetaan myös sisäisillä ja ulkoisilla erillisarvioinneilla, esimerkiksi sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastuksen toimesta. Seurannan ja tarkastusten avulla valvontajärjestelmässä havaitut puutteet tulevat johdon tietoon ja tarvittavat korjaustoimenpiteet voidaan käynnistää.

SOK:n hallituksen vastuulla on huolehtia siitä, että SOK-yhtymässä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja että SOK-yhtymässä seurataan ohjauksen ja valvonnan toimivuutta. SOK:n pääjohtaja, SOK:n konsernijohtoryhmän jäsenet, SOK:n yksiköiden johtajat ja SOK:n tytäryhtiöiden hallitukset toimitusjohtajineen toteuttavat jatkuvaa valvontaa päivittäisessä toiminnassa kukin omalla vastuualueellaan.

Sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla SOK-yhtymän tasoilla ja se järjestetään kolmen linjan mallin mukaisesti:

Ensimmäisen linjan (1. linja) muodostavat liiketoiminnoista ja niiden operatiivisista tuki- ja palvelutoiminnoista vastaava johto sekä henkilöstö. Ensimmäisellä linjalla on ensisijainen ja pääasiallinen jatkuva valvontavastuu. Ensimmäinen linja vastaa oman toimintonsa osalta johtamisjärjestelmän ja prosessien tehokkaasta implementoinnista ja sen toteuttamisesta, toimintapolitiikkojen ja -ohjeiden sekä vaatimustenmukaisuuden toteuttamisesta, riskienhallinnasta, päivittäisen suorituksen johtamisesta sekä käytäntöjen ja kontrollitoimenpiteiden jalkauttamisesta strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Toisen linjan (2. linja) muodostavat SOK:n ja sen tytäryhtiöiden yhteiset tukitoiminnot. Toisen linjan toiminnot määrittävät sisäisen valvonnan käytäntöjä ja tukevat muita yksiköitä sisäisen valvonnan toteuttamisessa. Kyseiset toiminnot määrittelevät toimintapolitiikkoja ja -ohjeita sekä toteuttavat yhtymätason valvontaa muun muassa raportoinnin kautta ja tukemalla ohjeistuksen noudattamisen valvontaa. Näitä toimintoja ovat muun muassa Henkilöstötoiminnot, IT, Kiinteistöohjaus, Lakiasiat, Media, Business control ja rahoitus, Riskienhallinta, Strategia, Talous ja Vastuullisuus.

Kolmannen linjan (3. linja) muodostavat SOK:n ja sen tytäryhtiöiden sisäisen tarkastuksen toiminnot sekä SOK:n tietosuojavastaava (DPO). Kolmas linja on riippumaton liiketoiminnoista ja toisesta linjasta ja toimii itsenäisesti. Sisäisen tarkastuksen toiminnot muun muassa arvioivat SOK-yhtymän valvontajärjestelmän tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta sekä varmistavat arvioinnein ja tarkastuksin sekä tarvittaessa konsultoinnein, että 1. ja 2. linjat toteuttavat sisäistä valvontaa tehokkaasti ja että sitä kehitetään tarvittaessa. Myös ulkoiset tahot, kuten tilintarkastajat, arvioivat valvontajärjestelmän toimivuutta.

RISKIENHALLINTA

SOK:n hallitus vahvistaa S-ryhmän riskienhallintaperiaatteet ja SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikan, joiden mukaisesti yhtymässä tunnistetaan ja analysoidaan riskejä sekä määritetään näille hallintatoimenpiteitä osana strategiaprosessia, toiminnan suunnittelua ja kehittämishankkeita. Analyysien perusteella tunnistetaan yhtymän toiminnan ja strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävimmät riskit, jotka hallitus käsittelee ja päättää vuosittain. SOK-yhtymän tytäryhtiöiden ja yksiköiden johto käsittelee ja määrittelee yksikön merkittävimmät riskit ja niille määritellyt hallintatoimenpiteet sekä vastaa riskienhallinnan toteuttamisesta.

Liiketoiminnan omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu muun muassa liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmin ja vakuutuksin. SOK:n riskienhallinnan asiantuntijaorganisaatio ohjaa ja kehittää riskienhallintaa S-ryhmässä sekä tukee riskienhallinnan toteuttamisessa. SOK:n sisäinen tarkastus arvioi riskienhallintaprosessien riittävyyttä ja toimivuutta.

SISÄINEN TARKASTUS

SOK:n sisäisen tarkastuksen toiminto vastaa yhtymän sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta. SOK:n hallitus hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman, ja sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti konserni-johtoryhmälle, pääjohtajalle, hallitukselle ja hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnalle sisäisen tarkastuksen havainnoista.

TILINTARKASTUS

Osuuskunnan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastaa tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö. Osuuskunnan varsinainen kokous valitsee tilintarkastajan.

Osuuskunnan kokous valitsi SOK:n varsinaiseksi tilintarkastajaksi vuodelle 2024 tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n, päävastuullisena tilintarkastajana KHT-tilintarkastaja Jukka Rajala.

Suomessa, Virossa ja Venäjällä maksettiin vuonna 2024 palkkioita SOK-yhtymän yhtiöiden tilintarkastustoiminnasta 218 786,22 euroa ja muita tilintarkastukseen liittymättömiä palkkioita yhteensä 38 691,16 euroa. Näistä palkkioista 175 196,92 euroa oli emoyhtiön tilintarkastuspalkkioita ja 26 173,94 euroa palkkioita emoyhtiöltä muusta konsultoinnista.

LÄHIPIIRILIIKETOIMET

SOK-yhtymässä ylläpidetään luetteloa sen lähipiiriin kuuluvista osapuolista ja seurataan sekä arvioidaan lähipiirin kanssa tehtäviä liiketoimia.

SOK määrittelee lähipiirin rakenteensa kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ottaen erityisesti huomioon lähipiiritoimia koskevan suosituksen tarkoituksen ja ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon hallinnointikoodin mukaisen lähipiirin (joka ilmenee pörssiyhtiöitä pakottavasta osakeyhtiölaista). SOK:n lähipiiriin kuuluvat muun muassa kaikki konserniyhtiöt, hallituksen, hallintoneuvoston ja konsernijohtoryhmän jäsenet sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Mahdolliset eturistiriidat otetaan huomioon päätöksenteossa, ja hallinnointikoodin mukaisesti kukin konserniyhtiö ylläpitää luetteloa sen lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä.

SOK-yhtymä esittää tilinpäätöksen liitetietona tiedot lähipiiriliiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

TALOUDELLINEN RAPORTOINTI

SOK-yhtymä julkistaa tilinpäätöstiedotteensa helmikuussa. SOK-yhtymän vuosikertomus eli tilinpäätös ja toimintakertomus liitetietoineen julkaistaan maaliskuussa ja vahvistetaan varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa huhtikuussa. Puolen vuoden toimintaa koskeva osavuosikatsaus julkistetaan elokuussa. Tämän lisäksi S-ryhmän vähittäismyynnin kehityksestä kerrotaan neljännesvuosittain.

MUU TIEDOTTAMINEN

SOK-yhtymää ja S-ryhmää koskevat ajantasaiset tiedot, muun muassa tiedotteet, löytyvät S-ryhmän kotisivuilta, osoitteesta s-ryhma.fi ↗. SOK Median Viestintä ja maineenhallinta -yksikkö vastaa tiedon tuottamisesta ja päivittämisestä.

Palkitsemista koskeva raportti on erillisenä verkkosivuilla: Hallinto ja johtaminen – S-ryhmä (s-ryhma.fi) ↗.

VASTUULLISUUS-JOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2024 vastuullisuustyömme keskiössä oli kestävyysraportointidirektiivin toimeenpano. Osuustoiminnallisena toimijana direktiivin velvoitteet koskevat meitä vasta vuoden päästä, mutta koko S-ryhmän tiedon ja raportoitavien kokonaisuuksien yhteen saattaminen vaatii meiltä paljon työtä. Myös muu kestävään kehitykseen liittyvän sääntelyn määrän kasvu vaikutti vastuullisuuden fokusalueisiin. Regulaatio tulee muuttamaan vastuullisuustyötämme, sen johtamista ja prosesseja tulevina vuosina.

S-ryhmän ryhmästrategia päivitettiin vuoden 2024 aikana ja jo aiemmin tekemämme valinta olla vastuullisuuden edelläkävijä niillä liiketoiminta-alueilla, joilla toimimme, vahvistettiin. Vaikka regulaatio asettaa painetta siihen, että meidän on panostettava säädösten vaatimustenmukaisuuden toteuttamiseen, pidämme kiinni vastuullisuusohjelmamme pitkän aikavälin tavoitteista ja jatkamme tätä työtä tinkimättä. Regulaation vaatimuksiin vastaaminen ei ole edelläkävijyyttä, mutta edelläkävijyyttä tarvitaan, jotta löydämme uusia toimintamalleja ja -tapoja sekä yhteistyömuotoja säädösten vaatimuksien täyttämiseksi yhdessä koko arvoketjun kanssa.

COP-16-luontokokous Kolumbiassa, Calissa vuoden 2024 lopussa kokosi yhteen ennätysmäärän yksityisen sektorin toimijoita. Kokouksen keskiössä oli COP-15-kokouksen tavoitteiden toimeenpano, myös ihmisoikeuksiin ml. alkuperäiskansojen oikeudet, liittyvät aiheet olivat vahvasti esillä sekä ilmastonmuutoksen ja luontokadon yhteen kytkeytyminen niin haasteiden kuin ratkaisujen osalta. Onkin erittäin tärkeää, että globaalit ja kansalliset tavoitteet sekä yritysten tavoitteet ovat samassa linjassa ja menemme kohti yhteistä maalia. Meidän työmme luontojalanjäljen mittaamisen ja haittojen pienentämiseksi jatkui ja tuleva vuosi 2025 on Jyväskylän yliopiston resurssiviisausyhteisö JYU.Wisdomin, Sitran ja S-ryhmän yhteisen tutkimushankkeen päätösvuosi ja pääsemme julkaisemaan laskentamenetelmän kaikkien käyttöön.

Ilmastotyömme keskittyi Net Zero -päästötavoitteen työstämiseen, päästölaskennan kehittämiseen sekä ilmastotransitiosuunnitelman laatimisen aloittamiseen yhdessä liiketoimintojen kanssa. Sitouduimme vuoden 2023 lopussa päästöjen vähentämiseen nettonollaan sekä oman toiminnan että arvoketjun osalta vuoteen 2050 mennessä. Pitkäjänteinen ilmastotyömme ja sitoutuminen oman toiminnan päästöjen vähentämiseen on ollut merkittävää ja tuloksekasta. Kiitos kuuluu alueosuuskaupoille, jotka ovat investoineet energiatehokkuuteen systemaattisesti.

Etenemme suunnitelmien mukaan kohti vastuullisuustavoitteitamme. Saavutimme oman toiminnan päästövähennystavoitteemme 90 prosenttia vähemmän päästöjä vuoteen 2015 verrattuna viisi vuotta suunniteltua aiemmin. Jätteiden kierrätysasteemme oli 82 prosenttia. Kotimaisen ruoan osuus säilyi viime vuoden tasolla ollen 76 prosenttia ja myös kasvipohjaisten elintarvikkeiden osuus pysyi samana ollen 60 prosenttia. Auditointiasteemme oli 99 prosenttia.

Kestävän kehityksen haasteet ja uusien ratkaisujen löytyminen edellyttävät yhä tiiviimpää yhdessä tekemistä arvoketjuissa ja eri sidosryhmien kanssa. Haluan kiittää kaikkia sidosryhmiämme erittäin arvokkaasta yhteistyöstä ja kaikkia ässäläisiä, jotka tekevät vastuullisuustekoja päivittäin. Näiden tekojen ja yhteistyön kautta teemme todeksi vastuullisuusohjelmaamme ja missiotamme *Teemme yhdessä paremman paikan elää*.

Nina Elomaa,
vastuullisuusjohtaja, SOK

Teemme yhdessä paremman paikan elää -vastuullisuusohjelmamme toteuttaa ryhmämme missiota, jossa vastuullisuus on yksi keskeinen teema. Tavoitteenamme on olla vastuullisuuden edelläkävijä niillä toimialoilla, joilla toimimme. Vastuullisuus kattaa S-ryhmässä kaikki liiketoiminta-alueet, ja sitä johdetaan ryhmätasoisesti yhdessä liiketoimintajohdon kanssa.

VASTUULLISUUDEN JOHTAMINEN JA ORGANISOINTI

Vastuullisuustyötä ohjaa S-ryhmän vastuullisuusohjelma ja S-ryhmän arvot. Olemme sitoutuneet useisiin kansainvälisiin aloitteisiin, joista keskeisimpiä ovat YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDGs), YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet, OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, ILOn sopimus työelämän perusoikeuksista ja YK:n Global Compact -aloite.

Vastuullisuusohjelman, S-ryhmätasoiset vastuullisuusperiaatteet sekä strategiset linjaukset, sitoumukset ja tavoitteet hyväksyy SOK:n hallitus ja hallintoneuvosto. Vuonna 2024 päivitimme S-ryhmätasoiset vastuullisuusperiaatteet, eettiset periaatteet, ihmisoikeusperiaatteet ja riskienhallintaperiaatteet vastaamaan kestävyysraportointidirektiivin ja ESRS-standardien vaatimuksia.

Hallitus ja hallintoneuvosto käsittelevät säännöllisesti vastuullisuusasioita. S-ryhmätasoisesta vastuullisuuden strategisesta kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö, joka raportoi suoraan SOK:n pääjohtajalle.

SOK Vastuullisuus -yksikkö vastaa koko S-ryhmän vastuullisuuden strategisesta tavoitteiden asettamisesta ja kehittämisen painopistealueista. Liiketoiminta-kohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet määritellään yhteistyössä liiketoiminta-alueiden, tytäryhtiöiden ja vastuullisuusyksikön kanssa. Vastuullisuusyksikkö ohjaa ja valvoo toimeenpanoa ja raportoi säännöllisesti liiketoiminta-johdolle, konsernijohtoryhmälle ja SOK:n hallitukselle vastuullisuuden kehittämisestä osana johtamis-järjestelmää.

Tuotteita ja palveluita koskevat linjaukset valmistellaan yhteistyössä liiketoiminta-alueiden kanssa. Alueosuuskauppojen kanssa keskustellaan vastuullisuusasioista säännöllisesti sisäisten ryhmien ja foorumien kautta. Vastuullisuusnäkökohtien johtamista on kuvattu kunkin osion yhteydessä tarkemmin.

Suurena toimijana meillä on suuri vastuu siitä, millaisen nykyhetken luomme ja millaisen perinnön jätämme jälkeemme.

S-ryhmän ulkopuolisista asiantuntijoista koostuva vastuullisuuden Advisory Group on osa vastuullisuuden johtamis- ja ohjausmallia. Neuvonantajaryhmän rooli on tukea ja haastaa S-ryhmää vastuullisuuden kehittämisessä. Sen tarkoituksena on tuottaa S-ryhmälle tietoa uusista mahdollisuuksista, vastuullisuuden parhaista käytännöistä, innovaatioista ja toimintaympäristön riskeistä. Päätökset kehittämisen painopistealueista tehdään kuitenkin S-ryhmän sisällä. Ryhmän työskentelyyn osallistuvat vastuullisuusjohtajan lisäksi pääjohtaja, kenttäjohtaja sekä liiketoimintojen johto.

Tehtävämme on tuottaa etuja ja palveluita ja siten hyvinvointia omistajillemme – eli asiakkaillemme. Hyvinvointi ei kuitenkaan tarkoita vain taloudellista hyvinvointia. Yhdessä asiakas-omistajiemme kanssa teemme parempaa paikkaa elää. Suurena toimijana meillä on suuri vastuu siitä, millaisen nykyhetken luomme ja millaisen perinnön jätämme jälkeemme. Siksi meidän on nähtävä pidemmälle ja vastuullisuusohjelmamme ulottuukin vuoteen 2030. Vastuullisuusohjelma sisältää sekä pitkän että lyhyen aikavälin tavoitteita.

Vastuullisuusohjelman kolmen pääteeman ympärille on määritelty laaja tavoitepatteristo ja nämä tavoitteet ovat osa S-ryhmän johdon palkitsemisjärjestelmää.

S-RYHMÄN VASTUULLISUUS 2030

VASTUULLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄ

TEEMME YHDESSÄ PAREMMAN PAIKAN ELÄÄ

KOHTI KESTÄVÄN KULUTTAMISEN UUTTA NORMAALIA – YHDESSÄ ASKEL KERRALLAAN

Vastuullisuuden, terveellisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Planetaarisen ruokavalion edistäminen – 65 % kasvipohjaista

Kotimaisuuden edistäminen – 80 % kotimaisia elintarvikkeita

Kohti hiilineutraalia liikkumista

KOHTI KESTÄVÄÄ KASVUA – LUONNONVAROJA KUNNIOITTAEN

Net Zero 2050

Hiilinegatiivinen 2025

Kohti kiertotaloutta

Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen

KOHTI YHDENVERTAISTA MAAILMAA – ERIARVOISUUTTA POISTAEN

Yhteinen, syrjimätön ja monimuotoinen S-ryhmä

Ihmisoikeuksien edistäminen

Avoimuuden lisääminen – tuotteiden alkuperä ja vastuullisuustiedot näkyviin

Elintarvikkeiden pääraaka-aineet vastuullisuusvarmennuksen piiriin

Osallistavan yhteiskunnan vahvistaminen

OLEMME ASIAKASTA VARTEN

KANNAMME VASTUUTA IHMISISTÄ JA YMPÄRISTÖSTÄ

UUDISTAMME JATKUVASTI TOIMINTAAMME

TOIMIMME TULOKSELLISESTI

Onnistuneen sidosryhmätyön kautta ymmärrämme paremmin toimintaympäristöämme ja S-ryhmään kohdistuvia odotuksia. Haluamme, että S-ryhmä koetaan vastuullisena yhteiskunnan jäsenenä, elinvoimaisena ja houkuttelevana yrityksenä sekä luotettavana yhteistyökumppanina. Yhdessä sidosryhmiemme kanssa olemme ratkaisemassa yhteiskunnallisia haasteita isoista globaaleista kysymyksistä pienempiin arjen ongelmiin.

AVOIN JA AKTIIVINEN SIDOSRYHMÄ-VUOROVAIKUTUS

Avoimuus on meille keskeinen lähtökohta luottamuksen rakentamisessa. Kerromme avoimesti ja aktiivisesti toiminnastamme. Asioista kerrotaan jo silloin, kun toiminnalle on vasta asetettu tavoitteita. Kuuntelemme sidosryhmiemme viestejä ja kerromme omat näkemyksemme rakentavan vuoropuhelun kautta. Pyrimme oppimaan itse.

SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖN MITTAAMINEN

Selvitämme sidosryhmien mielikuvia S-ryhmästä vuosittain muun muassa T-Median Luottamus ja maine -tutkimuksella. Tutkimuksessa arvioidaan kokonaismainettamme kahdeksan aihealueen kautta: hallinto, talous, johto, innovaatiot, vuorovaikutus, tuotteet ja palvelut, työpaikka sekä vastuullisuus. Vuoden 2024 tutkimuksessa S-ryhmä oli Suomen viidenneksi hyvämaineisin yritys suuren yleisön keskuudessa. S-ryhmän kokonaismainearvosana tutkimuksessa oli 3,83 ja se on S-ryhmän mittaushistorian paras tulos. Poliittisten päättäjien keskuudessa maineen kokonaisarvosana oli 3,59 ja median keskuudessa 3,55. Tulos oli molemmissa hyvä.

S-ryhmä ja sen ketjut pärjäsivät jälleen erinomaisesti Euroopan laajimmassa, vuosittain ilmestyvässä vastuullisuusmielikuvia selvittävässä Sustainable Brand Indexissä. Vuonna 2024 kuluttajien mielikuvien mukaan S-ryhmä oli Suomessa vastuullisin kuluttajatuotteiden parissa toimiva brändi sekä ABC, S-market, Sokos Hotellit ja S-Pankki vastuullisuuden ykkösiä omilla toimialoillaan.

KESKEISET SIDOSRYHMÄMME	VUOROVAIKUTUSKANAVAT JA OSALLISTAMINEN	KESKEISET TEEMAT VUONNA 2024	ESIMERKKEJÄ TOIMINNASTAMME VUODELTA 2024
ASIAKASOMISTAJAT	→ Päivittäiset asiakaskohtaamiset. → Asiakaskyselyt. → S-ryhmän oma media Yhteishyvä. → Asiakaspalvelukanavat. → Sosiaalinen media. → Asiakasomistajuus.	→ Valikoima, kotimaisuus. → Hinta ja saatavuus. → Vastuullisuus ja läpinäkyvyys. → Turvallisuus ja laatu.	→ Tuotamme kilpailukykyisiä palveluja ja etuja kannattavasti asiakasomistajillemme. → Laaja valikoima Kotimaista-omamerkkituotteita. → 76 prosenttia myymästämme ruoasta oli kotimaista. → S-mobiilin hintavertailija. → Laatuvaatimukset ja -varmennusprosessit. → Teemme yhdessä parempaa paikkaa elää -vastuullisuusohjelman mukainen toiminta.
HENKILÖSTÖ	→ Työyhteisötutkimukset ja kehityskeskustelut. → Avoin vuoropuhelu. → Sähköiset viestintäkanavat ja Ässä-henkilöstölehti. → Johtamislupaukset. → Eettiset periaatteet. → S-ryhmän ilmoituskanava. → Oppilaitosyhteistyö ja -harjoittelut.	→ Työhyvinvointi. → Työtyytyväisyys. → Koulutus- ja uramahdollisuudet. → Työturvallisuus. → Työvoiman saatavuus.	→ Olemme suurin yksityinen työnantaja Suomessa. → Vuosittainen työyhteisötutkimus. → Emme kysy ikää rekrytoinneissamme. → Mielen tuki -malli. → Yhteisöllinen työvuorosuunnittelu.
YHTEISKUNNALLISET PÄÄTTÄJÄT	→ Vuoropuhelu eri sidosryhmäfoorumeilla. → Tapaamiset. → Kuulemiset. → Lausunnot.	→ Vapaan kilpailun edistäminen. → Ruokaketjun asiat. → Henkilöstön saatavuus. → Päästövähennyskeinojen monipuolistaminen. → Huoltovarmuus. → Vastuullinen yritystoiminta.	→ Avoin vuoropuhelu valmistelijoiden ja päättäjien kanssa S-ryhmän toimintaan vaikuttavista kysymyksistä ja palvelualan kehityksestä. → Raportoimme avoimuusrekisterilain mukaan yhteydenpitomme poliittisten päättäjien kanssa. Avoimuusrekisterilaki tuli voimaan vuonna 2024. SOK on sitoutunut avoimuusrekisterin neuvottelukunnan laatimiin hyvän edunvalvontatavan suosituksiin, jotka edistävät hyvää edunvalvontakulttuuria. → Kävimme vuoropuhelua alamme kannalta keskeisten ministereiden, ministereiden erityisavustajien, virkamiesten sekä S-ryhmän toiminnasta kiinnostuneiden kansanedustajien kanssa. → Tuomme näkökulmia päätöksentekoon myös lausuntojen välityksellä. → Osallistumme myös itse sidosryhmien tilaisuuksiin ja erilaisiin kuulemisiin esimerkiksi ministeriöissä.

KESKEISET SIDOSRYHMÄMME	VUOROVAIKUTUSKANAVAT JA OSALLISTAMINEN	KESKEISET TEEMAT VUONNA 2024	ESIMERKKEJÄ TOIMINNASTAMME VUODELTA 2024
TAVARAN- JA PALVELUNTOIMITTAJAT, MUUT TOIMITUSKETJUN TOIMIJAT	→ Hankinnan vastuullisuusvaatimukset esimerkiksi amfori BSCI -Code of Conduct ja amfori BEPI -Code of Conduct. → Vuoropuhelu ja tapaamiset.	→ Yhteistyö, kumppanuus. → Vaatimukset tavaran- ja palveluntoimittajille. → Ihmisoikeus- ja ympäristöasiat.	→ Vuosittainen Ässäpäivä-tapahtuma marketkaupan tavarantoimittajille. → Iso Juttu -ohjelmallamme tavoittelemme miljoonan tonnin päästösäästöjä yhdessä tavarantoimittajien kanssa. → Toimimme eurooppalaisten yritysten sosiaalista ja ympäristövastuuta kehittävässä amforissa. → Vuonna 2024 jatkoimme jo pitkään jatkunutta yhteistyötä ja keskustelua ruokaketjun menestyksestä yhdessä ProAgrian ja Baltic Sea Action Groupin kanssa. Jatkoimme uudistavan viljelyn e-opiston tukemista.
KANSALAIS- JA HYVÄN-TEKEVÄISYYSJÄRJESTÖT	→ Tilaisuudet ja tapaamiset. → Kyselyt. → Yhteistyöhankkeet.	→ Ilmasto-, ympäristö- ja ihmisoikeusasiat. → Terveellisyys. → Kestävä kuluttaminen.	→ Tuemme Seta ry:n toimintaa. → Yhteiskeräys Suomen Punaisen Ristin kanssa Ukrainan kriisistä kärsivien auttamiseksi. → John Nurmisen säätiön ja sen meriympäristöhankkeiden tukeminen. → Olemme järjestäneet Marttaliiton kanssa Ässäkokki-ruokakursseja koululaisille jo vuodesta 2017 lähtien.
TOIMIALAJÄRJESTÖT	→ Aktiivinen osallistuminen työryhmien ja valiokuntien työskentelyyn. → Näkökulmien esiintuominen. → Luottamustoimet.	→ Toimintaympäristön seuranta ja kehittäminen. → Vaikuttaminen kannanmuodostukseen.	→ Teemme yhteistyötä toimialojemme kehittämisessä edunvalvontajärjestöjen ja muiden yhteisöjen kautta. → Olemme jäseniä alamme suurimmissa järjestöissä, kuten EK, Keskuskauppakamari, Kaupan liitto, Päivittäistavarakauppa ry, Matkailu- ja ravintolapalvelut ry, Osuuskuntien Keskusjärjestö Pellervo ry. → Vastuullisuusyhteistyötä teemme esimerkiksi YK:n Global Compact -verkostossa, FIBS ry:ssä ja Climate Leadership Coalitionissa.

KESKEISET SIDOSRYHMÄMME	VUOROVAIKUTUSKANAVAT JA OSALLISTAMINEN	KESKEISET TEEMAT VUONNA 2024	ESIMERKKEJÄ TOIMINNASTAMME VUODELTA 2024
MEDIA	→ Tiedotteet. → Haastattelut. → Mediatapaamiset. → S-ryhmän omat viestintäkanavat. → Mediapalvelu.	→ Avoin informaation välittäminen toiminnastamme.	→ Olemme helposti median tavoitettavissa ja vastaamme kysymyksiin mahdollisimman nopeasti. → Jaamme oikea-aikaista ja kiinnostavaa tietoa monikanavaisesti.
OPPILAITOKSET, KORKEAKOULUT JA TUTKIMUSLAITOKSET	→ Yhteistyöhankkeet. → Vuoropuhelu. → Luennot ja esitykset.	→ Terveellisyys. → Data. → Ilmastovaikutukset.	→ Arvioimme S-ryhmän luontojalanjäljen yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa tutkimushankkeessa. → LoCard-hankkeessa tehdään Helsingin yliopiston ja Tampereen yliopiston johtamana kansainvälisestikin ainutlaatuista ruoankäytön ja elintapojen tutkimusta S-ryhmän ostodataa ja asiakasomistajille toteutettuja kyselyitä hyödyntäen.
PAIKALLISYHTEISÖT	→ Palvelut paikallisesti. → Yhteistyöhankkeet. → Vuoropuhelu.	→ Alueen hyvinvointi ja kehitys.	→ Haluamme olla turvaamassa lähipalveluita ja alueellista elinvoimaa koko maassa. → Tarjoamme työpaikkoja sekä kesätyö- ja harjoittelupaikkoja.

2024

Kuva: Linda De Volder

Vuoropuhelua EU-päättäjien kanssa

Euroopan unionin päätöksenteko ja sääntely vaikuttavat merkittävästi yritysten toimintaan. S-ryhmässä haluamme ymmärtää, seurata ja pyrkiä vaikuttamaan kaupparyhmää koskeviin EU-lainsäädäntöhankkeisiin. Vuonna 2024 kävimme vuoropuhelua EU-päättäjien kanssa niissä teemoissa, jotka ovat erityisen tärkeitä S-ryhmälle.

Tavoitteenamme on ennakoida tulevia muutoksia ja pyrkiä tuomaan esiin käytännön ratkaisuja sääntelyn toteuttamiseen. Meille on tärkeää ymmärtää sääntelyn vaikutukset ja niiden vaatima osaaminen. Haluamme tunnistaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja viestiä päättäjille toimialamme olennaisista asioista sekä kuluttajiin vaikuttavista aiheista. Kävimme keskustelua muun muassa ruokaketjun tulevaisuuden, ilmastonmuutoksen ja vihreään siirtymään liittyen.

Vuoden 2024 aikana tapasimme europarlamentaarikkoja, avustajia ja EU-virkamiehiä. Tarkoituksena on ollut antaa relevanttia tietoa S-ryhmästä, toimialoistamme ja kehittää molemminpuolista ymmärrystä sääntelyn vaikutuksista. Jatkossa tuomme entistä paremmin asiakasomistajien ääntä ja näkemystä esiin myös EU-päättäjille.

ARVONLUONTI

PANOS

SOSIAALINEN PÄÄOMA

- Yli 42 000 s-ryhmäläistä, 94 eri kansallisuutta
- Hankinnan vastuullisuuslinjaukset ihmisoikeuksien edistämiseksi
- Päivittäinen työ tuotteiden turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamiseksi

LUONTO-PÄÄOMA

- 90 % vähemmän oman toiminnan päästöjä (2015–2024), kompensointi, 15 % tehokkaampaa energiankäyttöä (2015–2024), ilmastonmuutoksen hillintä
- 5 % uusiutuvaa ja 100 % päästötöntä sähköä, yli 120 000 aurinkopaneelia, 62 tuulivoimalaa
- Kylmäaineiden käyttö
- Vedenkulutus
- Tuotteet ja palvelut, planetaarinen ruokavalio -tavoite, vastuullisen sijoittamisen palvelut
- Raaka-aineiden hankintalinjaukset

TALOUDELLINEN PÄÄOMA

- Yli 17 500 tuote- ja palvelutoimittajaa
- Asiakasomistajien sijoittama osuuspääoma ja osuusmaksurahasto 270,8 milj. euroa
- 2 036 toimipaikkaa
- Yli 2,6 miljoonaa asiakasomistajaa

AINEETON PÄÄOMA

- Sidosryhmävuoropuhelu ja suhteet
- Asiakasomistajat ja asiakastieto
- Datalla johtaminen, tutkimus- & tuotekehitys ja uudet innovaatiot
- Arvostettu ja tunnettu S-brändi ja oma merkki -tuotteet

S-RYHMÄ

19 osuuskauppaa,
marketkauppa,
tavaratalo- ja erikoisliikekauppa,
liikennekauppa,
matkailu- ja ravitsemiskauppa,
pankkipalvelut,
marketkauppa, matkailu- ja ravintolatoiminta
Virossa

VISIO

Arjesta juhlaa makusi mukaan.

MISSIO

Teemme yhdessä paremman paikan elää.

KESKEISET TEEMAT

Kohti kestävän kuluttamisen uutta normaalia – yhdessä askel kerrallaan

Kohti kestävää kasvua – luonnonvaroja kunnioittaen

Kohti yhdenvertaista maailmaa – eriarvoisuutta poistaen

TUOTOS

- Työtyytyväisyys 75,5 (TYT-indeksi), 1,4 Mrd € maksettuja palkkoja
- Omien merkkien ostot 99 % auditoiduilta tehtailta
- Alkuperämaatiedot läpinäkyvästi jokaisessa oman merkin tuotteessa
- Ihmisoikeuksia edistävä vaikuttamistyö kansainvälisten verkostojen kautta
- 89 ilmoitusta S-ryhmän ilmoituskanavaan
- Turvalliset tuotteet
- Miljoonia ikärajatarkastuksia, 321 tuotteiden takaisinvetoa

- 8 747 270 tn CO_2ekv päästöjä ilmaan (scope 1, 2 ja 3)
- Jätevedet
- 113 700 tn jätettä, 1,23 % suhteellista ruokahävikkiä marketkaupassa, 82 % kierrätysaste
- 442 kierrätyspistettä, hiilijalanjälkilaskuri
- Laaja valikoima sertifioituja tuotteita ja sertifiointiaste

- Ostot, hankinnat ja kotimaisuusaste
- Verojalanjälki / maksettuja veroja 1 853 milj. €, investoinnit 938 milj. €
- 453 milj. € asiakasomistajille maksettua Bonusta, Bonustalouspeitto 85 %
- Vastuullisuusyhteistyötä lähes 7 miljoonaa €

- Valikoiman osuvuus, kattavat tuotteet (nimikkeiden lkm) ja (digi- ja data palvelut, pysyvästi edulliset hinnat
- Tulevaisuusvalmennukset, tutkimusyhteistyö, uudet palvelut ja innovaatiot
- Noin 615 Kotimaista-tuotesarjan tuotetta

VAIKUTUKSET

- Suurin yksityinen työnantaja Suomessa, innovointi, tyytyväiset työntekijät, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, osaava henkilöstö
- Ihmisoikeuksien kunnioittaminen, työntekijöiden oikeuksien ja työolojen parantuminen
- Turvalliset, terveelliset ja vastuulliset tuotteet ja palvelut, kohentunut kansanterveys

- Jätevesipäästöjen kuormitukset
- lähes 10 700 tonnia enemmän jätteitä kierrätykseen verrattuna vuoteen 2019, systemaattinen hävikin vähentäminen
- Kierrätysmahdollisuuksien parantaminen, päästöjen vähentäminen, kestävä kuluttaminen ja sijoittaminen
- Luonnon monimuotoisuuden varmistaminen ja ihmisoikeuksien toteutumisen edistäminen

- Paikallisten hankintojen tukeminen, välillinen työllistäminen
- Elinvoimaisen Suomen tukeminen, eriarvoisuuden ehkäiseminen, palvelut kaikille, saavutettavuus
- Paikalliset ja valtakunnalliset yhteistyöhankkeet ja rahallinen tuki

- Laaja-alainen yhteiskunnallinen näkemys liiketoiminnan kehittämiseen, uusien tapojen ja ratkaisujen kehittäminen kaikkia osapuolia kuunnellen, ymmärryksen lisääminen puolin ja toisin
- Monipuolinen tarjooma

Marketkaupan suhteellinen ruokahävikki, auditointien kattavuus riskimaaostoista ja kotimaisten elintarvikkeiden osuus eivät sisällä Viron tietoja.

Vuoden 2024 energian ominaiskulutuksen, oman toiminnan päästöjen, kierrätysasteen, suhteellisen ruokahävikin, auditointien kattavuuden riskimaaostoista ja kotimaisten elintarvikkeiden osuuden varmennusraportti →

Olemme kotimainen yritysryhmä. Veroeuromme jäävät suurimmaksi osaksi lähiseudulle, samoin kuin hankinnasta ja rakentamisesta koituva hyöty. S-ryhmä on suurin yksityinen työnantaja Suomessa.

HYVINVOINTIA OSUUSTOIMINNALLA

Osuustoiminta on liiketoimintaa, jossa korostuvat rinnakkain taloudellinen kannattavuus sekä yhteiskunnallinen vastuu. Arvot ohjaavat toimintaamme:

- > OLEMME ASIAKASTA VARTEN.
- > KANNAMME VASTUUTA IHMISISTÄ JA YMPÄRISTÖSTÄ.
- > UUDISTAMME JATKUVASTI TOIMINTAAMME.
- > TOIMIMME TULOKSELLISESTI.

Asiakasomistajat eli osuuskauppojen jäsenet omistavat S-ryhmän osuuskaupat, eikä muita omistajia ole. Jokainen jäsen omistaa yhtä suuren osan osuuskaupasta. Jokaisella on näin tasa-arvoiset mahdollisuudet vaikuttaa osuuskauppansa toimintaan esimerkiksi äänestämällä osuuskaupan edustajiston vaaleissa tai asettumalla itse ehdokkaaksi.

Osuustoiminnallisen yritysmuodon ansiosta S-ryhmän osuuskauppojen liiketoiminnassa kiertävä raha hyödyttää osuuskauppojen asiakasomistajia ja varmistaa alueellisen hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden. Toiminnan tuotto investoidaan asiakasomistajien eduksi kehittämällä palveluja ja uusimalla toimipaikkoja. Asiakasomistajat saavat S-ryhmästä enemmän hyötyä kuin muut asiakkaat, esimerkiksi Bonusta ostoistaan.

ASIAKASOMISTAJIA*

2,6

MILJ.

ASIAKASOMISTAJILLE MAKSETUT RAHALLISET EDUT

535

MILJ. €

BONUS

453

MILJ. €

* Osuuskauppojen jäsenmäärä

65,6

YLIJÄÄMÄNPALAUTUS, MILJ. €

14,6

MAKSUTAPAETU, MILJ. €

2,0

OSUUSMAKSUN KORKO, MILJ. €

Suuri suomalainen veronmaksaja

S-ryhmän yritykset tilittivät Suomen valtiolle ja kunnille yhteensä lähes 1,9 miljardia euroa veroja ja maksuja vuonna 2024. Välittömien tuloverojen ja välillisten kulutusverojen lisäksi verojalanjälkeemme sisältyvät henkilöstöön liittyvät veronluonteiset maksut ja työntekijöiden palkoista pidätetyt ennakonpidätykset.

Viime vuosina verotuksen painopiste on siirtynyt tuloverotuksesta enemmän välilliseen verotukseen. Välillisiä veroja ovat muun muassa arvonlisävero sekä erilaiset valmisteverot, kuten alkoholi-, virvoitusjuoma- ja polttonesteverot. Arvonlisävero on yleinen kulutusvero, jossa lopullisia veronmaksajia ovat tavaroiden ja palveluiden kuluttajat eli useimmiten kotitaloudet. Tilitämme valtiolle arvonlisäveroa tavaroita ja palveluita myyvänä yrityksenä. Valmisteverot ovat tuotteen hintaan sisältyviä kulutusveroja, jotka peritään tiettyjen tuotteiden valmistajilta, tuottajilta, maahantuojilta tai tukkuportaalta.

Valmisteveroja sisältyy useisiin myymiimme tuotteisiin. Verojalanjäljessä kuvattujen verojen lisäksi maksamme varainsiirto-, arpajais- ja lähdeveroja, joita ei ole sisällytetty seuraavan sivun taulukkoon. Lisäksi maksamme paikallisia veroja ulkomaisten yhtiöiden toiminnoista kunkin valtion säännösten mukaisesti.

Maksamamme verotulot jakautuvat valtaosin alueellisesti ympäri Suomea. Erityisesti palkoista tehdyt ennakonpidätykset ja S-ryhmän yritysten maksama yhteisövero kertyvät suurelta osin kunnille. Verotuloilla kustannetaan suomalaisen yhteiskunnan palveluja jokaisen osuuskaupan alueella.

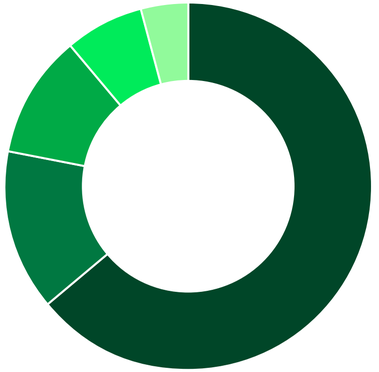

YHTEISKUNNALLINEN ARVONLUONTI VUONNA 2024

Ostot tavaran- ja palveluntoimittajilta	8 544 milj. €
Verot	1 853 milj. €
Henkilöstön palkat ja palkkiot	1 447 milj. €
Investoinnit	938 milj. €
Asiakasomistajien palkitseminen	535 milj. €

VEROJALANJÄLKI VUONNA 2024

TULO- JA VARALLISUUSVEROT	2024 MILJ. €
Yhteisöjen tulovero	132,1
Kiinteistövero	28,5
	160,6

VÄLILLISET VEROT	2024 MILJ. €
Tilitetty arvonlisävero	**353,9**
Vakuutusmaksuvero	1,7
Sähkövero	23,7
Polttonesteiden valmistevero	700,3
Virvoitusjuomien valmistevero	2,2
Alkoholivero	8,3
Maahantuonnin tullit	5,3
Autovero	12,3
	1107,7

ENNAKONPIDÄTYKSET JA TYÖNANTAJAMAKSUT	2024 MILJ. €
Tilitetyt ennakonpidätykset palkoista	**278,3**
Eläkevakuutusmaksut	260,4
Sairaus- ja työttömyysvakuutusmaksut	45,5
	584,2
Verojalanjälki yhteensä	**1852,5**

Sisältää myös S-Pankin.

VEROJALANJÄLKI VUONNA 2024
1852,5 MILJ. €

Välilliset verot	1107,7 milj. €
Ennakonpidätykset ja työnantajamaksut	584,2 milj. €
Tulo- ja varallisuusverot	160,6 milj. €

ENNAKONPIDÄTYKSET JA YHTEISÖVEROT VUONNA 2024
410,4 MILJ. €

Ennakonpidätykset	278,3 milj. €
Yhteisöverot	132,1 milj. €
Yhteensä	**410,4 milj. €**

VEROJALANJÄLKI VUONNA 2024

1 853

MILJ. €

2024

Suomalaisen lastensuojelutyön tukemista jo vuodesta 2007

S-ryhmä on tehnyt yhteistyötä Lasten Päivän Säätiön kanssa jo vuodesta 2007. Säätiön toiminnan tarkoituksena on Linnanmäen huvipuistoa ylläpitämällä ja kehittämällä kerätä varoja suomalaiselle lastensuojelutyölle. Lasten Päivän Säätiön perustajajäsenet, kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry sekä Ensi- ja turvakotien liitto ry, suuntaavat varat eniten apua tarvitseviin kohteisiin.

Asiakasomistajaperheet saavat rannekkeen edullisemmin S-Etu-kortilla, minkä lisäksi S-ryhmä toimii myös Linnanmäen rannekkeiden välitysmyyntikanavana. Lisäetuna huvittelemaan on päässyt suoraan jonottamatta, kun on hankkinut rannekkeet toimipaikoistamme etukäteen välttäen näin jonotuksen.

2024

S-ryhmän ja SPR:n yhteistyö jatkui myös vuonna 2024

Punainen Risti tarjoaa puolueetonta humanitaarista apua ja auttaa konfliktien kaikkia uhreja yksinomaan avun tarpeen perusteella.
S-ryhmä on SPR:n pitkäaikainen yhteistyökumppani.

Tukemme Ukrainan kriisistä kärsivien auttamiseksi jatkui myös vuonna 2024. S-ryhmän ja Suomen Punaisen Ristin yhteiskeräys Ukrainan kriisistä kärsivien auttamiseksi alkoi keväällä 2022 ja yhdessä asiakkaiden kanssa on kerätty jo vuoden 2024 loppuun mennessä reilut 1,7 miljoona euroa SPR:n katastrofirahastoon. Summassa on mukana alueosuuskauppojen lahjoitukset, asiakasomistajien lahjoitukset sekä asiakasomistajien lahjoittamat pullonpalautusrahat Tomran kampanjan kautta.

S-ryhmä möi myös kampanjassa ukrainalaisia tuotteita, joista jokaisesta myydystä tuotteesta lahjoitettiin 20 senttiä Suomen Punaisen Ristin katastrofirahastoon.

Tämän lisäksi S-ryhmästä on tehty tavaralahjoituksia SPR:lle muun muassa Suomessa olevien Ukrainan pakolaisten avuksi. Lisäksi osuuskaupat ovat mahdollisuuksien mukaan palkanneet ukrainalaisia töihin.

2024

Roosa nauha -keräyksellä uusi ennätystulos suomalaiselle syöpätutkimukselle

Syöpäsäätiö on Suomen merkittävin yksityinen syöpätutkimuksen rahoittaja. Säätiön Roosa nauha -keräyksellä tuetaan suomalaista syöpätutkimusta myöntämällä apurahoja maan vaikuttavimmille syöpätutkimuksille ja parhaimmille syöpätutkijoille. 2024 syksyn keräyksellä saavutettiin jälleen kaikkien aikojen tulos: 5,4 miljoonaa euroa.

Osallistuimme S-ryhmässä kampanjaan myymällä Roosa nauhoja sekä Roosa nauha -rannekkeita kaikissa marketkaupan ketjuissamme, ABC:llä, Sokoksissa ja Emotioneissa. Nauhojen ja rannekkeiden lisäksi myimme myös edelliseltä vuodelta Roosa nauha -kukkakimppuja ja -ruusuja, jotka asiakkaamme ottivat ilolla vastaan.

Monenlaista toimintaa vastuullisuusyhteistyön kautta

Osuuskauppayhteisönä pyrimme olemaan alueellisen toiminnan elävöittäjinä niin urheilun, kulttuurin kuin yhteiskunnallista hyvinvointia edistävien aloitteiden kautta.

Tuimme vuonna 2024 lähes 6,9 miljoonalla eurolla eri toimijoita ympäri Suomen. Yli puolet tukipotista suunnattiin urheiluun ja loput summasta jakautui yhteiskunnallisen toiminnan ja kulttuurin tukemiseen sekä erilaisiin lahjoituksiin.

Osuuskauppamme tukevat laajasti paikallista toimintaa esimerkiksi Kannustajat-konseptin kautta. Konsepti mahdollistaa osuuskaupoille lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemisen läpinäkyvästi. Asiakasomistajat voivat liittyä Kannustajiksi ja vaikuttaa siihen, mille taholle ja kuinka paljon osuuskauppa maksaa tukea.

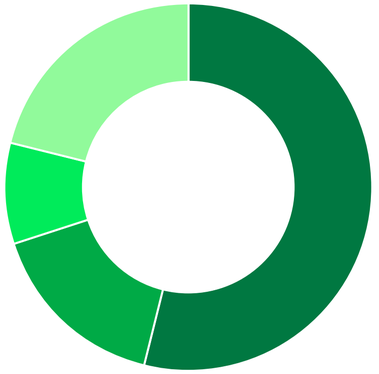

VASTUULLISUUSYHTEISTYÖ 2024, %

Urheiluyhteistyö	54 %
Yhteiskunnallinen toiminta	16 %
Lahjoitukset	9 %
Kulttuuriyhteistyö	21 %

2024

Mielinauha-kampanja keräsi varoja kriisiauttamiseen ja mielenterveyden vahvistamiseen

Vuoden 2024 Mielinauha-kampanja keräsi lähes 500 000 euroa Suomessa asuvien mielenterveyden vahvistamiseen ja kriisiauttamiseen. Lahjoitusten avulla yhä useampi saa tarvitsemansa keskusteluavun ajoissa. Lahjoitukset mahdollistavat myös pitkäjänteisemmän ja suunnitelmallisen työn kaikkien Suomessa asuvien mielenterveyden vahvistamiseksi.

Mielinauhat olivat myynnissä S-ryhmän kaikissa ruokakauppaketjuissa, ABC:llä, Sokoksissa ja Emotioneissa. Mielinauhan lisäksi myimme ensimmäistä kertaa Mielinauha-leikkokukkakimppuja, joista jokaisesta lahjoitettiin 20 senttiä keräykseen.

KOHTI KESTÄVÄN KULUTTAMISEN UUTTA NORMAALIA – YHDESSÄ ASKEL KERRALLAAN

Kannustamme asiakkaitamme tekemään kukkarolle, terveydelle ja planeetalle fiksuja valintoja. Tähtäämme siihen, että vuonna 2030 myymästämme ruoasta vähintään 65 prosenttia on kasvipohjaista ja 80 prosenttia on kotimaassa valmistettua sekä huolehdimme eläinten hyvinvoinnin edistämisestä. Tarjoamme kestävän kuluttamisen palveluja ja edistämme suomalaisten hiilineutraalia liikkumista.

54 KESTÄVÄ KULUTTAMINEN S-RYHMÄSSÄ
55 PLANETAARISEN RUOKAVALION EDISTÄMINEN
59 KOTIMAISUUS
61 KESTÄVÄN KULUTTAMISEN PALVELUJA ASIAKKAILLE
65 ELÄINTEN HYVINVOINTI
66 KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKKUMISTA

KESKEISET TAVOITTEET

TEEMA	TAVOITE	TOTEUMA 2023	TOTEUMA 2024	KOMMENTTI
PLANETAARINEN RUOKAVALIO	65 prosenttia myymästämme ruoasta on kasvipohjaista vuoden 2030 loppuun mennessä.	60 %	60 %	Kasvipohjaisuus on laskettu myydyistä elintarvikkeista ja ravintoloiden hankinnoista (kg, l).
KOTIMAISUUS	80 prosenttia myymästämme ruoasta on kotimaista vuoden 2030 loppuun mennessä.	76 %	76 %	Kotimaisuusaste on laskettu myydyistä elintarvikkeista ja ravintoloiden hankinnoista (kg, l). Kotimaisuusraportointia ja tietojen kattavuutta on vuonna 2024 kehitetty. Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi vuoden 2023 kotimaisuusaste laskettiin uudelleen samoilla rajauksilla ja menetelmillä kuin vuoden 2024 kotimaisuusaste. Vuoden 2023 kotimaisuusasteen uusintalaskentaa ei ole varmennettu.
HIILINEUTRAALI LIIKKUMINEN	Rakennamme vuosina 2021–2024 koko maan kattavan ABC-latauksen sähköautojen latauspisteverkoston.	294 kpl	358 kpl	Toimipaikkojemme lukumäärä, joista löytyy ABC-latauksen sähköautojen latauspiste.

KESTÄVÄ KULUTTAMINEN S-RYHMÄSSÄ

Ruoalla on keskeinen merkitys ihmisten ja ympäristön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kaupalla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten Suomi syö. Haluamme, että terveellinen syöminen on kaikille mahdollista ja uskomme, että kun fiksut valinnat tehdään helpoiksi, niitä myös tehdään.

Vuonna 2024 päivitetyt kotimaiset ravitsemussuositukset nostivat ympäristövaikutukset terveyden rinnalle. Meillä S-ryhmässä tavoitteena on, että kasvatamme kasvipohjaisen ruoan osuutta tinkimättä kotimaisuusasteesta. Ruokamurros vaikuttaa kaikkiin ruokaketjun osapuoliin pellolta pöytään ja siksi myös jokaisella on tehtävänsä. Suomen suurimpana ruoan myyjänä olemme halunneet ottaa tässä aktiivisen roolin.

Vastuullisuusohjelmamme tavoitteena on, että 65 prosenttia myymästämme ruoasta on kasvipohjaista vuonna 2030. Samalla haluamme, että myymästämme ruoasta 80 prosenttia on kotimaassa valmistettua. Yhtälö ei ole ihan yksinkertainen. Sen ratkaiseminen tarkoittaa sitä, että tarvitsemme lisää panostuksia kotimaisen kasvintuotannon ja -jalostuksen edistämiseksi sekä lisää helppoja, maistuvia ja kotimaisia kasvipohjaisia tuotteita arkipäiväistämään kestävämpää syömistä.

Olemme allekirjoittaneet lähes 30 suomalaisen elintarvikealan yrityksen ja muun elintarvikealan toimijan kanssa **Kasvipohjaisiin elintarvikkeisiin kannattaa investoida nyt -kantapaperin ↗**. Kotimaista ruokajärjestelmää kannattaa tällä vuosikymmenellä kehittää niin, että se pystyy hyödyntämään kasvavien markkinoiden mahdollisuuksia sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Panostamalla kasvipohjaiseen ruokaan voidaan edistää niin vientiä, omavaraisuutta kuin kansanterveyttäkin. Kantapaperin tavoitteena on, että hallitus laatisi kasvipohjaisten elintarvikkeiden arvoketjujen edistämistä tukevan julkisen investointipaketin. Tehtävä rahoituksen allokoinnista tulee osoittaa asiantuntijoista koostuvalle taholle.

Suomalaiset ottavat askelia kohti monipuolisempaa ja kasvivoittoisempaa ruokakassia jatkuvasti, mutta matkaa on vielä siihen, että saavuttaisimme nykyisten ravitsemussuositusten tai ilmastofiksun syömisen tavoitteet. Datastamme näemme, että kasvipohjaiset valinnat valtavirtaistuvat asteittain.

Kaupan tehtävänä on vastata asiakkaidemme erilaisiin ja yhä yksilöllisempiin toiveisiin ja tarpeisiin. Kunnioitamme asiakkaidemme valinnanvapautta, emmekä usko pakottamiseen. Uskomme kannustamiseen, kynnyksen madaltamiseen, innostamiseen sekä kevyeen tuuppaukseen, olipa kyseessä sitten ruokavalinnat, myymämme tavarat ja tarjoamamme palvelut, eläinten hyvinvointiasiat tai kestävämpi liikkuminen.

Ilmastoystävällisen ruokavalion keskeinen ajatus on, että syömällä terveellisesti voi toimia myös ilmaston kannalta järkevästi. Ruokavalintojen kannalta on tärkeää, mitä on tarjolla, miten helppoa valmistaminen on ja mitä ruoka maksaa.

PLANETAARISEN RUOKAVALION EDISTÄMINEN

Kannustamme asiakkaitamme syömään yhä terveellisemmin ja ilmaston kannalta kestävämmin. Tavoitteenamme on, että vuoden 2030 loppuun mennessä 65 prosenttia myymästämme ruoasta on kasvipohjaista. Vuonna 2024 kasvipohjaisen ruoan osuus myynnistä oli 60 prosenttia.

Tavoitteenamme on saada suomalaiset lisäämään kasvisten syöntiä muun muassa lisäämällä kotimaisten kasvisten valikoimaa sekä tuomalla ruokakaupoissamme esille satokauden kasvikset, hedelmät ja marjat. Prismoissa ja S-marketeissa on käytössä Alle euron hevi -kampanja, jossa vihannekset ja hedelmät maksavat alle euron joko kilohinnaltaan, per rasia, pussi tai kappale. Kampanjalla haluamme kiinnittää huomiota hedelmä- ja vihannesosaston edullisiin hintoihin ja kannustaa kuluttajia lisäämään kasvisten osuutta ruokavaliossaan. Lisäksi kaikissa S-marketeissa ja useissa Prismoissa, Alepoissa sekä Saleissa on myynnissä Hevihävikkilaatikkoja ja -pusseja. ABC-asemilla on monipuolinen salaattipöytä. Lisäksi noutopöydästä löytyy päivittäinen kasvisruokavaihtoehto ja valikoima on entistä enemmän kala- ja kasvispainotteinen. ABC-asemilla käy normaaliaikoina päivittäin syömässä noin 30 000 asiakasta, joten monipuolisella kasviskattauksella voidaan vaikuttaa todella monen suomalaisen ruokavalioon.

Huomioimme omien merkkiemme tuotteita kehittäessämme suolan, sokerin ja rasvan määrän ja pyrimme mahdollisimman terveelliseen lopputulokseen. Esimerkiksi suolan kohdalla tavoittelemme aina voimakassuolaisuusrajan alittamista. Valikoimistamme löytyi vuoden 2024 lopussa 219 oma merkki -tuotetta, joille on myönnetty Sydänmerkki-tunnus.

Uskomme, että kasvisten kulutuksen ja oman ravitsemuksen seuranta voi auttaa syömään terveellisemmin. S-mobiilin Omat ostot -palvelussamme on toiminnallisuus, jonka avulla voi katsoa, kuinka monta kiloa hedelmiä ja vihanneksia on ostanut vuodessa tai kuukaudessa yhteensä tai keskimäärin päivässä. Lisäksi palvelusta löytyy ravintolaskuri, joka arvioi ruokaostosten todellista ravitsemuksellista sisältöä ja kertoo miten se vastaa virallisia ravitsemussuosituksia.

PRO VEGE -YHDISTYS

S-ryhmä on yksi perustajajäsenistä Pro Vege -yhdistyksessä, jonka tarkoituksena on edistää kasvipohjaisen ruoan kehitystä ja kasvua Suomessa. Pro Vege -yhdistyksessä on mukana laaja joukko suomalaisia elintarvikealan yrityksiä, muita ruoka-alan toimijoita sekä suurimmat päivittäistavaraketjut.

Yhdistys tuo esiin ruokajärjestelmän kytkeytymistä ilmastonmuutokseen, luontokatoon, ruokakulttuuriin ja terveyskysymyksiin. Yhdistyksen erityisenä kiinnostuksen kohteena ovat kasviproteiinit ja kasvimaitotuotteet, koska ne ovat ruokajärjestelmän kestävyysmurroksen kannalta erityisen olennaisia. Keskeisenä tavoitteena on lisäksi tehdä kasvipohjaisesta ruoasta houkuttelevaa mahdollisimman monelle.

LIKE A PRO -HORISONTTIHANKE

S-ryhmä on ainoana suomalaisena kaupan alan toimijana mukana EU-rahoitteisessa kansainvälisessä horisonttihankkeessa, jonka tavoitteena on edistää kestävämpiä ja terveellisempiä ruokavalioita muun muassa pohtimalla, miten lupaavia vaihtoehtoisia proteiineja ja tuotteita valtavirtaistetaan. Hankkeessa on mukana yli 50 ruokaketjun ammattilaista 22 eri maasta.

VEGAANIHAASTE KANNUSTAA KOKEILEMAAN KASVIPERÄISTÄ RUOKAA

Suomen suurin päivittäistavarakaupan ketju S-market on tehnyt yhteistyötä Vegaanihaasteen kanssa jo useiden vuosien ajan. Vuoden 2025 tammikuussa yhteistyö laajeni kaikkiin S-ryhmän ruokakauppoihin (Prisma, S-market, Sale ja Alepa). Tammikuussa järjestettävä kaikille avoin ja maksuton Vegaanihaaste kannustaa kokeilemaan kasviperäistä ruokaa kuukauden ajan.

Mukaan ilmoittautuneet saavat päivittäin sähköpostiinsa reseptejä ja muuta hyödyllistä tietoa. Lisäksi Vegaanihaasteen sosiaalisen median kanavissa julkaistaan S-marketeissa ja Prismoissa kuvattuja videoita, jotka esittelevät vegaanisia tuotteita eri teemoilla.

Vuoden 2025 Vegaanihaasteen aikana S-ryhmän ruokakaupat kannustivat asiakkaita lähtemään mukaan haasteeseen ja kokeilemaan erilaisia tuotteita ja vaihtoehtoja avoimin mielin muun muassa madaltamalla kynnystä kasvipohjaisten tuotteiden valitsemiseen myös siten, että kaikki Oddlygood- ja Härkis-tuotteet olivat 20 prosentin alennuksessa tammikuun ajan. S-ryhmän myyntidatan mukaan yhteistyö sekä hintakampanjat selkeästi puhuttelivat asiakkaitamme ketjusta riippumatta, ja saimme tammikuussa onnistuneesti kasvatettua viime vuodesta kasvipohjaisten tuotteiden kysyntää. Esimerkiksi kasvipohjaisten juustojen ja kasvipohjaisen maidon myyntimäärät kasvoivat yli 10 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Tammikuun ajan kampanjassa olleiden Härkis- ja Oddlygood-tuotteiden myynnissä nähtiin puolestaan useiden kymmenien prosenttien kasvua.

Kiinnostus kasvivoittoisempaan ruokaan näkyi myös muissa tuoteryhmissä. Esimerkiksi tuoreiden kasvisten, kasvispakasteiden sekä kasvipohjaisten ruoanvalmistustuotteiden kysynnässä näkyi kasvua viime vuoden tammikuuhun verrattuna.

TERVEELLISIÄ RESEPTEJÄ ARKEEN

Ruokaohjeiden ravitsemuslaadulla on suuri merkitys ravitsemussuositusten mukaisen ruokavalion toteuttamisessa ja niillä ohjataan myös ostoskäyttäytymistä. Ravitsemussuositusten mukaisten ruokien ja aterioiden valmistaminen tulisi myös tehdä kuluttajille helpoksi.

Yhteishyvän arkiruokareseptit laaditaan ravitsemussuositusten mukaan. Reseptit tuotetaan S-kokeilukeittiössä ja ne on testattu suomalaisiin kotikeittiöihin sopiviksi. Yhteishyvä tarjoaa artikkeleita, haastatteluita ja reseptejä ravintosisältöineen. Jatkuvasti kasvavilla Yhteishyvän sisällöillä digikanavissa oli 7,6 miljoonaa näyttöä kuukaudessa ja neljä kertaa vuodessa ilmestyvän Yhteishyvä- ja Samarbete-lehtien keskimääräinen nettolevikki oli reilut 534 000 vuonna 2024.

2024

Tuuppauskokeilulla lisää kasvipohjaisia ostoksia

VTT ja S-ryhmä ↗ selvittivät ruokakaupan mahdollisuuksia tukea kuluttajia muuttamaan ostokäyttäytymistään kestäväksi. Tornion Prismassa vuoden 2024 maaliskuussa toteutettu tuuppauskokeilu suunniteltiin lisäämään kasvipohjaisia ostoksia ja vähentämään niiden valintaan liittyviä esteitä.

Neljän viikon kokeilun aikana myymälän hedelmä ja vihannes -osastolle tuotiin tarjolle muutama Yhteishyvän kasvisruokaresepti ja kaikki niiden valmistukseen tarvittavat raaka-aineet. Toteutuksessa reseptit ja ainekset sijoitettiin osastolla samaan paikkaan, josta ne olivat helposti asiakkaiden kerättävissä. Kokeiluun valittiin suosituiksi havaittuja ja tuttuja Yhteishyvän reseptejä. Toteutuksen yhteydessä myös viestittiin selkeästi ilmastoystävällisemmästä syömisestä.

Tuuppauskokeilun vaikutuksia mitattiin niin kyselytutkimuksella kuin toteutuneiden myyntien avulla. Kokeilun aikana noin 30 prosenttia kaupassa asioineista asiakkaista kiinnitti huomiota toteutukseen. Kasvisruoasta kiinnostuneista asiakkaista lähes 80 prosenttia kiinnitti huomiota toteutukseen, mutta myös 30 prosenttia asiakkaista, jotka eivät yleensä valmista kasvisruokaa, koki esillepanon inspiroivana. Tulokset osoittivat, että muun muassa tuotteiden sijoittelulla ja myymäläviesteillä voidaan vaikuttaa kuluttajien kestävämpien valintojen tekemiseen. Kokeilun aikana kasviproteiinien kokonaiskysynnässä havaittiin huomattavaa 30 prosentin myynnin kasvua.

ÄSSÄKOKKI INNOSTAA ILMASTOFIKSUUN KOKKAAMISEEN

Valikoimien kehittämisen sekä tuotteiden ja reseptien muokkaamisen lisäksi terveellisiin ruokavalintoihin voidaan vaikuttaa myös opetuksen kautta. S-ryhmä ja Marttaliitto ovat vuodesta 2017 lähtien järjestäneet Ässäkokki-kursseja eri puolilla Suomea. 8–12-vuotiaille lapsille suunnatuilla maksuttomilla Ässäkokki-kursseilla opetetaan kekseliästä, sesonkien mukaista, kasvispainotteista ja taloudellista ruoanlaittoa.

Kurssien opetusmateriaalina käytettävät helpot Ässäkokki-reseptit kannustavat käyttämään kotimaisia raaka-aineita, kokeilemaan kasviperäisiä tuotteita ja kiinnittämään huomiota hävikkiin. Resepteissä suositaan kotimaisia ja kuitupitoisia raaka-aineita, käytetään suolaa ja sokeria ravitsemussuositusten mukaisesti ja rasvanlähteinä suositaan kasviperäisiä tuotteita. Suosittujen Ässäkokki-kurssien lisäksi reseptit ovat vapaasti hyödynnettävissä Yhteishyvän verkkosivuilla.

Vuonna 2024 pidettiin 110 Ässäkokki-kurssia, joille osallistui 989 lasta. Lapsilta saadun palautteen mukaan 99,2 prosenttia heistä tulisi kurssille mielellään uudelleen.

Break-aamiainen edustaa modernia, kestävää ja hyvinvointia edistävää ruokakulttuuria, jossa yhdistyvät asiakastoiveet ja herkullisuus.

PLANETAARISTA RUOKAVALIOTA EDISTÄVÄ HOTELLIAAMIAINEN

Break-aamiaisen valikoima on kehitetty asiakaslähtöisesti, hyödyntäen 2023 pilotoinnin aikana kerättyä asiakaspalautetta sekä henkilökunnan näkemyksiä. Viime syksynä vahvistettiin lopullinen Break-aamiaiskokonaisuus, jonka keskiössä ovat kestävyysnäkökulmien huomioiminen, hyvinvointi ja energisoivat vaihtoehdot.

Aamiaisen suunnittelussa on panostettu erityisesti kasvipohjaisten ja vegaanisten tuotteiden tarjontaan. Punaista lihaa on vähennetty ja valikoimaa on rikastettu kasviksilla ja hedelmillä. Erityistä huomiota on kiinnitetty myös tuoreuteen ja itsevalmistukseen: Break-aamiaisen kärkituotteita ovat tuoreet leivät, smoothiet sekä itse valmistetut herkut, kuten käsin leivotut pullat, järvikalatahna, pikkelöidyt kasvikset ja itsetehdyt hillot.

Pilotointivaiheessa testattu, planetaarista ruokavaliota edistävä aamiaisratkaisu on saanut lisävahvistuksia asiakastoiveiden perusteella. Valikoimaan on palautettu esimerkiksi pekoni, munatuotteet sekä perinteinen jogurtti, jotka nousivat vahvasti esiin asiakaspalautteessa. Samalla kuitenkin kestävyyttä tukevia ratkaisuja on jatkettu – esimerkiksi pekonin menekkiin pyritään vaikuttamaan sen sijoittelulla noutopöydässä sekä esillelaittoastioiden koolla, jotta kannustetaan asiakkaita tasapainoisiin valintoihin.

Break-aamiainen edustaa modernia, kestävää ja hyvinvointia edistävää ruokakulttuuria, jossa yhdistyvät asiakastoiveet ja herkullisuus.

PALKOKASVIKOKEILUJA S-RAVINTOLOISSA

Siirtyminen kestävään ja ilmastoneutraaliin ruokajärjestelmään edellyttää monipuolisempaa kasviproteiinien lähteiden viljelyä, jalostamista ja käyttöä.

Helsingin yliopiston, Luonnonvarakeskuksen sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Leg4Life-hankkeen tavoitteena on edistää selkeästi nykyistä suurempaa ja merkittävämpää

palkokasvien viljelyä ja käyttöä läpi koko ruokajärjestelmän alkutuotannosta kuluttajan pöydälle asti. S-ravintoloilla on vuodesta 2022 lähtien ollut hankkeen kanssa käynnissä yhteistyöprojekti, jossa pohditaan yhdessä kotimaisen kasviproteiinivalmisteen kaupallistamisen potentiaalia.

Tavoitteena on kannustaa ja ohjata S-ryhmän ravintoloiden asiakkaita valitsemaan Leg4Life-hankkeessa kehitettyjä, palkokasvipohjaisia valmisteita sisältäviä ruokalajeja muiden tarjolla olevien vaihtoehtojen joukosta. Lisäksi kerätään asiakaspalautetta ja dataa palkokasvipohjaisista ruokalajeista ja niiden valinnasta.

Loppuvuodesta 2024 hankkeen tutkijat keskittyivät tuuppaamaan kasvisruokaa ylipäätänsä. Tuuppaus suoritettiin Triplan kokousravintolan lounasbuffetissa, jossa on tarjolla joka päivä kaksi lämmintä pääruokaa, joista toinen on kasvis ja toinen liha tai kala. Triplassa on tehty jo paljon kasvisten kulutuksen lisäämiseksi, joten henkilökuntaa haastattelemalla pyrittiin ymmärtämään, mitä on jo testattu ja mitä uutta voisi testata.

Tuuppauskeinoksi valikoitui sosiaalinen kannustin, eli muiden asiakkaiden suositus päivän kasvispääruoasta. Ensimmäisellä viikolla tuupattiin ruokalistalla, eli listalla osoitettiin, kuinka monta prosenttia asiakkaista suositteli päivän kasvisruokaa. Toisella viikolla tuupattiin lisäksi sanallisesti, eli kerrottiin sisään tuleville asiakkaille suullisesti vielä sama tieto siitä, kuinka moni asiakkaista suosittelisi päivän kasvisruokaa.

Tutkimuksen aikana kerättiin aineistoa ruokavalinnoista ja syitä siihen, miksi asiakkaat valitsivat tai eivät valinneet kasviksia ja kasvisruokaa lautaselleen. Lähes 900 asiakasta vastasi kyselyyn, jonka lisäksi tehtiin 30 asiakashaastattelua.

Tutkimuksen tulosten tarkempi analysointi on vielä kesken, mutta tulokset osoittavat selkeästi, että kasvispääruoan menekki kasvoi molemmilla tuuppausviikoilla. Tuuppauksella saatiin lisättyä kasvispääruoan menekkiä jokaisena päivänä, mutta eniten kasvispääruoan valintaan vaikutti kuitenkin tarjolla ollut kasvisruoka ja sen synnyttämä mielikuva. Kun ravintolassa tarjotaan asiakkaille maistuvia ruokia, niin se vaikuttaa eniten myös ruokien menekkiin.

RUOKATUTKIMUSTA S-RYHMÄN DATALLA

Helsingin yliopiston ja Tampereen yliopiston koordinoimassa LoCard-tutkimushankkeessa tehdään kansainvälisestikin ainutlaatuista ruoankäytön ja elintapojen tutkimusta S-ryhmän ostodataa ja asiakasomistajille toteutettuja kyselyitä hyödyntäen.

Yhteistyö S-ryhmän ja yliopistojen kanssa on alkanut jo vuonna 2016, ja hankkeessa on ehditty jo selvittää muun muassa kestävää ruokavaliota, ruoanvalinnan motiiveja ja ostosten hiilijalanjälkeä.

Tutkimusten perusteella voidaan esimerkiksi sanoa, että hinta ei välttämättä ole este ympäristön ja terveyden kannalta kestävämmille ruokavalinnoille. Tutkijat ovat myös tunnistaneet, että kestävämpään ja terveellisempään ruokavalioon siirtymisessä on tärkeää huomioida väestöryhmien väliset erot arjen ruokavalintojen motiiveissa. Esimerkiksi hyvä hinta-laatusuhde on tärkeä motiivi kaikissa tulo- ja koulutusryhmissä.

Syksyllä 2023 tehtiin hankkeen uusi datankeruu, jossa S-ryhmän asiakasomistajilta kysyttiin suostumus ostodatan tutkimuskäyttöön. Lisäksi heitä pyydettiin vastaamaan myös sähköiseen kyselylomakkeeseen, jolla kerättiin tärkeää taustatietoa tutkimuksen tueksi. Uusi tutkimusaineisto mahdollistaa mielenkiintoisia ja yhteiskunnallisesti tärkeitä tutkimusasetelmia, kuten koronapandemian ja inflaation vaikutusten selvittämisen eri väestöryhmissä. Jopa yli puolella suomalaisista kotitalouksista oli mahdollisuus osallistua tutkimukseen.

S-ryhmä toimii tutkimuksen mahdollistajana, sillä se antaa asiakasomistajilleen tilaisuuden osallistua yliopistojen tutkimukseen. Yritysryhmä ei määrittele tutkijoiden tutkimuskysymyksiä eikä rahoita tutkimusta. S-ryhmällä ei myöskään ole pääsyä hankkeen kokoamaan tutkimusaineistoon.

FASD-KAMPANJA

Merkittävänä valtakunnallisena toimijana haluamme tehdä oman osamme ja muistuttaa kaikkia vastuullisesta alkoholinkäytöstä, erityisesti raskauden aikana.

S-ryhmän ruokakaupat olivat vuonna 2024 jälleen mukana kansainvälisessä FASD-päivässä (fetal alcohol spectrum disorders), jonka tavoitteena on muistuttaa, ettei raskaudenaikaiselle alkoholinkäytölle ole turvarajaa. Osana kampanjaa kaikissa S-ryhmän ruokakaupoissa aloitettiin alkoholin myyminen FASD-päivänä 9.9.2024 yhdeksän minuuttia tavallista myöhemmin (klo 9.09).

S-PANKKI MUKANA KANSAINVÄLISESSÄ TUPAKANVASTAISESSA ALOITTEESSA

S-Pankin Varallisuudenhoito on mukana kansainvälisessä tupakanvastaisessa Tobacco-Free Finance Pledge -aloitteessa. Aloite pyrkii kasvattamaan finanssialan tietoisuutta omasta roolistaan edistää tupakanvastaisten linjausten käyttöönottoa toimialallaan. S-Pankin Varallisuudenhoito on poissulkenut tupakkayhtiöt omissa vastuullisen sijoittamisen periaatteissaan jo ennen aloitteeseen liittymistä. Tämä tarkoittaa, ettei S-Pankki tee suoria sijoituksia tupakanvalmistajiin. Kansainvälisen aloitteen kautta S-Pankki haluaa tuoda esille koko finanssialan vastuuta olla rajoittamassa tupakkateollisuuteen tehtäviä investointeja maailmanlaajuisesti. Sitoumuksen allekirjoittajat sitoutuvat muun muassa edistämään sitä, että sijoittajat vetäytyisivät tupakkateollisuuden rahoittamisesta. Tämä edistäisi tavoitetta vähentää tupakointia maailmanlaajuisesti niin, ettei tupakointia enää aloitettaisi. Allekirjoittajat sitoutuvat lisäksi kasvattamaan tupakkateollisuudesta vapaan rahoituksen suosiota lisäämällä tietoa ja ymmärrystä tupakan vaaroista.

Asiakkaamme arvostavat kotimaisuutta. Kotimaisten tuotteiden menekki edistää muun muassa työllisyyttä Suomessa. Ilmastonmuutos, globaali väestönkasvu, kaupungistuminen, teknologinen kehitys ja kuluttajien muuttuvat tarpeet haastavat perinteisen ruokaketjun toimintaa. Me S-ryhmässä uskomme, että ruoka-ala voi olla yksi Suomen kasvun vetureista. Tulevaisuuden ruoantuotannossa ja teknologioissa on Suomelle mahdollisuuksia.

KOTIMAISUUS

Olemme suurin suomalainen ruokakauppias ja suurin suomalaisen ruoan myyjä. Tavoitteenamme on, että vuoden 2030 loppuun mennessä 80 prosenttia myymästämme ruoasta on kotimaista. Ruokakaupoissa myymistämme elintarvikkeista 76 prosenttia oli kotimaassa valmistettua vuonna 2024. Sataprosenttisesti suomalaiselle kaupparyhmälle valikoimien korkea kotimaisuusaste ja ruokaketjun toimivuus ovat tärkeitä asioita.

TARJOAMME KOTIMAISTA

Haluamme edistää aktiivisesti kotimaisen ruoan menestystä ja tulevaisuutta omilla teoillamme sekä tarjoamalla asiakkaillemme erilaisia vaihtoehtoja tuotteiden ja palveluiden kautta. Esimerkiksi S-mobiilin Omat ostot -palvelun kotimaisuuslaskurin avulla voi seurata ostamiensa ruokatuotteiden raaka-aineiden ja valmistuksen kotimaisuutta.

S-ryhmän omassa Kotimaista-tuotesarjassa oli vuoden 2024 aikana 615 tuotetta, jotka täyttävät aina yleisesti hyväksytyt Hyvää Suomesta -merkin tai Sirkkalehti-merkin kotimaisuusvaatimukset eli niiden raaka-aineet ovat alkuperältään suomalaisia ja tuotteet on valmistettu Suomessa.

»

ABC-ravintoloissamme on tarjoiltu vain kotimaista sian-, naudan- ja broilerinlihaa vuodesta 2015. Muissa ravintolaketjuissamme tarjoiltu tuore broilerin- ja porsaanliha on aina kotimaista. Pakasteiden ja jalosteiden osalta tavoite on puolestaan 90-prosenttinen kotimaisuus. Tämä jäi vuonna 2024 alle tavoitteen porsaanlihan osalta, yksittäisten tuotteiden saatavuuteen liittyvistä haasteista johtuen. S-ryhmällä on noin 600 ruokaa tarjoilevaa ravintolaa.

RAVINTOLAKETJUJEN LIHAN KOTIMAISUUSASTE 2024, %

	HANKITUSTA VOLYYMISTÄ
Broileri tuore	100 %
Broileripakasteet ja -jalosteet	97 %
Porsas tuore	100 %
Porsaspakasteet ja -jalosteet	83 %

SUOMALAINEN MENESTYSRESEPTI

Kuudetta kertaa vuonna 2024 järjestetyn kilpailun tavoitteena on kannustaa suomalaista elintarvikealaa ja avata tuotekehityksen haastavaa maailmaa. Kilpailu on suunnattu kotimaisille pienille ja keskisuurille yrityksille. S-ryhmän ideasta kasvanut Suomalainen menestysresepti -kilpailu on tuonut kaupan hyllyille uutuustuotteita, joista on kasvanut menestystarinoita.

Uuden ruokatuotteen matka kaupan hyllylle on usein pitkä ja täynnä haasteita. Kilpailussa finaaliin päässeillä on kuusi kuukautta aikaa kehittää tuoteaihiostaan lanseerausvalmis tuote. Finalistit saavat tuotekehityspaketin ja sparrausapua muun muassa tuotteen pakkausdesigniin, tuotteen tarinan rakentamiseen ja markkinointiin. Kaikkien tuotantokausien voittajat ovat nousseet lanseerausvuosinaan koko vuoden myydyimpien uutuustuotteiden joukkoon S-ryhmän myymälöissä. Myös useimmat muut finalistituotteet ovat löytäneet tiensä S-ryhmän ruokakauppojen hyllyille.

Arvopohjainen kuluttaminen korostuu yhä enemmän, ja meillä on isona toimijana tärkeä rooli ja vastuu auttaa asiakkaitamme tekemään kestäviä valintoja. Kuuntelemme asiakkaidemme toiveita ja etsimme ja kehitämme jatkuvasti uusia keinoja niiden huomioimiseksi.

KESTÄVÄN KULUTTAMISEN PALVELUJA ASIAKKAILLE

Kulutamme länsimaissa jatkuvasti yli maapallon kantokyvyn. Kulutustapoja muuttamalla meidän on kuitenkin mahdollista hillitä kulutuksen aiheuttamaa luontokatoa niin, että tulevilla sukupolvillakin on vielä mahdollisuus hyvään elämään.

LASKUREILLA LISÄÄ TIETOA RUOKAKORIN VASTUULLISUUDESTA

Olemme kehittäneet mobiiliapplikaatioomme, S-mobiiliin, erityisen Omat ostot -palvelun, joka tarjoaa ruokakorin hintavertailijan lisäksi hiilijalanjälki-, ravinto- ja kotimaisuusasteen laskurin.

Hiilijalanjälkilaskurilla asiakkaamme voi seurata oman ruokakorinsa ilmastovaikutuksia tuoteryhmäkohtaisesti, tehdä vertailua eri tuoteryhmien välillä ja pohtia keinoja, joilla voi itse vaikuttaa ruoan hiilijalanjälkeen. Samalla palvelussa voi myös seurata erikseen esimerkiksi omaa kasviksien kulutustaan. Laskuri on kehitetty yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden sekä kuluttajien kanssa.

Kotimaisuuslaskurin avulla voi seurata ostamiensa ruokatuotteiden raaka-aineiden ja valmistuksen kotimaisuutta. Laskuri havainnollistaa kotimaisten ruokaostosten osuuden kahdella tasolla. Ensimmäisellä tasolla ovat tuotteet, joiden kotimaisuuden takaavat suomalaisesta raaka-aineesta ja työstä kertovat Hyvää Suomesta -merkki ja Sirkkalehtimerkki. Toisella tasolla ovat tuotteet, jotka on valmistettu Suomessa. Lisäksi laskuri näyttää ulkomaiset ruokaostokset omana listanaan. Kotimaisuuslaskuri on saanut paljon kiitosta havainnollistavasta tavasta esittää asiakasomistajan ruokakorin kotimaisuusasteen muodostuminen tuoteryhmittäin ja jopa tuotetasolla. Laskurin käyttäjiä kiinnostavat erityisesti kuivien elintarvikkeiden, lihan, juomien ja maitotaloustuotteiden kotimaisuustiedot.

Kansainvälisestikin ainutlaatuinen ruokakorin ravintolaskuri on kehitetty yhdessä Suomen johtavien ravitsemustieteilijöiden kanssa. Laskurin avulla voi seurata ostamansa ruoan terveellisyyttä ja ravintoarvoja sekä verrata niitä suomalaisiin ravitsemussuosituksiin. Ravintolaskuri auttaa ymmärtämään ruokaostosten ravintosisältöjä ja helpottaa tekemään terveellisempiä valintoja. Eniten laskurin käyttäjiä on kiinnostanut suolan, sokerin ja rasvan kulutus.

Kotimaisuuslaskurin avulla voi seurata ostamiensa ruokatuotteiden raaka-aineiden ja valmistuksen kotimaisuutta.

Lisäksi laskuri näyttää kuitujen, hiilihydraattien, proteiinien, rasvan ja tyydyttyneiden rasvojen osuuden ruokavaliosta. Kaikista ravintoarvoista pääsee porautumaan yksittäisen tuotteen tasolle saakka.

Hintavertailija-palvelu vertailee puolestaan ruokakorin hintaa kahden eri kaupan välillä. Hintavertailu on läpinäkyvää, sillä Hintavertailija kerää saatavilla olevat ajankohtaiset hinnat automaattisesti niistä S-ryhmän ja kilpailijoiden kaupoista, jotka ilmoittavat hintatietonsa avoimesti verkossa. Hintavertailijalla asiakkaamme pääsee itse vertailemaan kahta hänelle keskeistä kauppaa keskenään ja tutkimaan, kumpi kaupoista on arviolta edullisempi. Palvelu on jokaiselle asiakkaalle yksilöllinen, sillä vertailussa on mukana tuotteet, joita asiakas itse ostaa.

PAPERITTOMAN ASIOINNIN SUURI VAIKUTUS: KUITTIPAPERIA SÄÄSTYY SATOJA KILOMETREJÄ KUUKAUDESSA

S-ryhmässä digitaalinen kuitti on otettu käyttöön jo vuonna 2016. Se on käytössä kaikissa Prismoissa, S-marketeissa, Saleissa, Alepoissa, Food Market Herkussa, Sokoksissa, Emotioneissa sekä ABC:llä. Digitaalinen kuittiarkisto on osa S-mobiilia ja automaattisesti käytössä kaikilla S-mobiilin käyttäjillä.

Noin 720 000 asiakasomistajaamme on ottanut digitaalisten kuittien lisäksi käyttöön myös paperittoman asioinnin, jossa paperista kuittia ei tulostu kassalla lainkaan, ellei sitä erikseen pyydä. Esimerkiksi joulukuussa 2024 yli 4,2 miljoonaa kassakuittia jäi tulostumatta S-ryhmän kassoilla ja ne toimitettiin asiakkaille vain digitaalisena. Kuittipaperia tämän määrän tulostamiseen menisi noin 800 kilometrin verran, eli suunnilleen Helsingistä Kolariin asti.

SOKOS EDISTÄÄ VAATTEIDEN KIERTOTALOUTTA

Second handin ostaminen on nykyään myös yhtä helppoa kuin uuden ostaminen. Sokos-tavaratalokeljun ja second hand -muodin verkkokauppa Emmyn yhteistyö alkoi vuonna 2023 ja Emmyn kuratoidun valikoiman osastot löytyvät nykyään Sokos Tampereen kestävän muodin kerroksesta, Sokos Helsingin 2. ja 4. kerroksesta sekä Turun Sokos Wiklund -tavaratalon katutasosta. Kaikissa 21 Sokos-tavaratalossa on Emmy-myyntilaatikot. Lisäksi 16 Sokoksesta löytyy ompelupalvelut ja suutaripalveluja tarjotaan neljässä Sokoksessa.

KOHTI KIERTOTALOUTTA YHDESSÄ ASIAKKAIDEN KANSSA – KIERRÄTYSKESKUKSEN BOKSI-LAHJOITUSPISTEET HOK-ELANNON TOIMIPISTEISSÄ

HOK-Elanto on tehnyt yhteistyötä pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen kanssa jo vuodesta 2022, kun Olarin Prisman pysäköintihalliin avattiin ensimmäinen itsepalveluperiaatteella vuorokauden ympäri toimiva lahjoituspiste Boksi. Nykyään Bokseja löytyy **Helsingin keskustan Sokokselta, kolmesta Prismasta ja pienempiä Bokseja kolmesta S-marketista**↗.

Boksi-lahjoituspisteeseen voi lahjoittaa kaikenlaista uudelleenkäyttöön sopivaa pientavaraa, kuten ehjiä ja puhtaita vaatteita, kenkiä, laukkuja, kirjoja, ja muuta kodin käyttö- ja sisustustavaraa.

TEHDASHUOLLETTUJA LAITTEITA PRISMA.FISSÄ

Prisma.fissä on ollut myynnissä tehdashuollettuja puhelimia vuodesta 2023 lähtien. Vuoden 2024 alussa tehdashuollettujen käytettyjen laitteiden valikoima laajentui kannettaviin tietokoneisiin ja tabletteihin vastaten asiakkaiden kasvavaan kiinnostukseen käytettyjä mobiililaitteita kohtaan. Kehittynyt valikoima kaikkinensa löysi asiakkaansa, ja tehdashuolletut tietokoneet olivat tietokonekategorian myyntiyllättäjä vuonna 2024.

S-ryhmän ja kunnostettuja iPhoneja myyvän Swappien yhteistyö jatkui Pirkanmaan Osuuskaupan alueella. Prisma Kalevassa vastaanotetaan asiakkaan Swappielle myymiä käytettyjä iPhone-puhelimia huoltoon ja uudelleen myyntiin. Tavoitteena on madaltaa asiakkaiden kynnystä laittaa tarpeettomat älypuhelimet kiertoon tuomalla keräyspiste kauppareissun yhteyteen.

PRISMASSA SATSATAAN POLKUPYÖRIIN JA VÄLINEIDEN HUOLTOON

Prismoissa on satsattu viime vuosina polkupyöriin. Pyöräily on kestävä liikkumismuoto, ja helposti saavutettavissa oleva pyörähuolto-palvelu asiakkaille lisää niin pyörän käyttöikää kuin sen turvallisuutta.

Pyöräily tarjoaa nopean ja sujuvan tavan liikkua, olipa kyseessä arkiasioiden hoitaminen tai työmatka. Prisma-ketjussa on panostettu myös työsuhdepyörien myyntiin. Myyntiverkosto laajeni edelleen keväällä 2024 yhteistyössä alueosuuskauppojen ja työsuhdepyöräoperaattoreiden kanssa. Pyöräilyn sähköistyminen näkyy Prisman valikoimissa – sähköpyörien osuus on kasvanut. Sähköpyörät mahdollistavat pidempien matkojen liikkumisen vaivattomasti ja ovat monen työmatka-/ työsuhdepyöräilijän valinta.

Vuoden 2024 lopulla huolto-palvelua oli tarjolla seitsemässä Prismassa: Helsingissä Kaaren Prismassa, Lahdessa Launeen Prismassa, Tampereella Kalevan Prismassa, Oulussa Limingantullin Prismassa sekä Joensuun, Kajaa-nin ja Rauman Prismoissa. Verkos-toa halutaan laajentaa edelleen. Huoltopisteessä hoituvat kaikki yleisimmät huollot ja korjaukset, kuten polkupyörien ensihuollot ja vuosihuollot. Huoltoon voi tuoda myös muualta kuin Prismasta ostetun pyörän. Pyörien kunnos-tuksen lisäksi huoltopisteissä tehdään esimerkiksi luistinten teroituksia ja suksihuoltoa. Itse tehtäviä huoltotoimenpiteitä var-ten Prismoista löytyy myös kattava valikoima pyörien varaosia, kuten renkaita. Valikoimiin on poimittu erityisesti sellaisia tuotteita, jotka on helppo asentaa itse.

Henkilökunnalle on järjestetty jo usean vuoden ajan koulutusta, jotta asiakkaille saataisiin valittua mahdollisimman oikeanlainen ja turvallinen polkupyörä.

Huoltopalveluiden laajentamisen lisäksi myös henkilökunnan osaa-misen kehittämiseen panostetaan. Henkilökunnalle on järjestetty jo usean vuoden ajan koulutusta, jotta asiakkaille saataisiin valittua mahdollisimman oikeanlainen ja turvallinen polkupyörä.

Myös vuonna 2024 valmennettiin uusia pyöräilymyynnin osaajia. Yhteensä 131 prismalaista eri puolilta Suomea tutustui tulevan kauden valikoimiin, polkupyörän myyntikunnostukseen ja Prisman pyörämyynnin toimintamalleihin. Lisäksi osallistujat saivat vinkkejä pyörien, pyöräilykypärien sekä tarvikkeiden myynti- ja asiakas-palvelutilanteisiin. Perusvalmen-nusten lisäksi tarjolla oli myös edistyneemmille pyörämyyjille suunnattu Pyörä-Ässä-valmennus. Palvelevan ostokokemuksen lisäksi tavoitteena on myös pidentää pyörien elinkaarta.

SOKOS HOTELLEILLE TRAVEL PROUD -SERTIFIKAATTI

Sokos Hotelleille myönnettiin vuo-den 2024 syksyllä Booking.comin Travel Proud -sertifikaatti. Travel Proud -ohjelma on Booking.comin tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen pyrkivä ohjelma, jonka avulla viestitään HLBTIQ+-matkailijoille kohteen tekevän toimia yhdenver-taisen matkailun eteen.

Merkin edellytyksenä on moni-muotoisuuskoulutus, jonka Sokos Hotellien osalta järjesti Seta Ry. Koulutuksessa perehdyttiin muun muassa vähemmistöjen asemaan, turvallisen tilan periaatteisiin ja DEI-käsitteisiin.

Sokos Hotels on ensimmäinen hotelliketju Suomessa, jolle kysei-nen sertifikaatti on myönnetty.

S-RYHMÄN HOTELLEISSA TEHDÄÄN JATKUVAA TYÖTÄ KESTÄVÄMMÄN MATKAILUN ETEEN

Sokos Hotellit ja Radisson-hotellit ovat mukana Sustainable Travel Finlandissa. Visit Finlandin myöntämän Sustainable Travel Finland -merkin ja sitä tukevan kehittämisohjelman tavoitteena on edistää kestävää matkailua Suomessa, viestiä yhtenäisemmin Suomesta kestävän matkailun maana ja helpottaa matkailijoiden valintoja. Tunnuksen saa, kun täyttää Visit Finlandin luoman kestävän kehityksen kriteeristön, joka huomioi niin hotellin ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen kuin kulttuurisen kestävyyden. Vuoden 2024 lopussa merkin käyttöoikeus oli 45 hotellilla 56:sta. Lopuilla 11 hotellilla merkin käyttöoikeuden uusimisprosessi on käynnissä ja tavoitteena on saada käyttöoikeudet vuoden 2025 maaliskuun loppuun mennessä.

Lisäksi Sokos Hotels on osa tammikuussa 2024 toimintansa aloittanutta Urban Climate Leaders on Sustainable Tourism -ryhmää. Ryhmän alullepanijoina toimivat Helsingin kaupungin matkailuyksikkö sekä Visit Tampere. Sokos Hotellit ovat olleet jäsenyrityksenä mukana ryhmän alusta lähtien. Ryhmän tavoitteena on toimia sekä valtakunnallisesti että globaalisti kestävän matkailun edelläkävijöinä ja kannustaa niin ryhmän jäseniä kuin muitakin alan toimijoita kestävään matkailuun konkreettisten toimenpiteiden kautta.

Konkreettisena toimena ryhmän jäsenistöä kannustetaan liittymään Sustainable Travel Finlandiin (STF) ja YK:n alaisen maailman kauppajärjestö WTO:n (UNWTO) kestävän matkailun ohjelmaan, Glasgow Declarationiin. Sokos Hotels liittyi ensimmäisenä isona hotelliketjuna Suomessa Glasgow Declarationin allekirjoittajiin vuoden 2024 syksyllä. Glasgow Declarationin tavoitteena on, että allekirjoittajat puolittavat päästönsä vuoteen 2035 mennessä ja nollaavat päästönsä vuoteen 2050 mennessä. Suomen Sokos Hotellien osalta oman toiminnan päästöt ovat jo alhaisella tasolla, joten alkuvaiheessa Sokos Hotellien roolina on kannustaa ja auttaa muita alan toimijoita vastaaviin toimenpiteisiin.

SIJOITTAMALLA MAAILMASTA PAREMPI PAIKKA ELÄÄ

Kaikissa S-Pankin rahastoissa huomioidaan vastuullisuus kattavasti osana normaalia sijoitustoimintaa. Sen lisäksi S-Pankilla on seitsemän vastuullisen sijoittamisen tuotetta. Vastuullisuus Plus -rahastoperheen yhteenlaskettu pääoma oli vuoden 2024 lopussa 1429,5 miljoonaa euroa. Vastuullisuus Plus -rahastoperheen rahastoja yhdistää se, että niissä on yleisen kattavan vastuullisen sijoittamisen prosessin lisäksi jokin muu ehdoton vastuullisuuteen liittyvä vaatimus. Vaatimus voi liittyä esimerkiksi ulkopuolisen luokittajan antamaan ESG-luokitukseen tai kattavampiin poissulkukriteereihin. S-Pankki Fossiiliton Eurooppa ESG Osake -rahasto poissulkee esimerkiksi sijoituksistaan meidän normaalien poissulkukriteerien lisäksi laajasti fossiilista energiaa. Rahasto ei sijoita fossiilisen energian tuottajiin, fossiilisten energianlähteiden varantoja omistaviin yhtiöihin, eikä sellaisiin sähköntuotantoon keskittyviin yhtiöihin, jotka käyttävät tuotannossa fossiilisia polttoaineita.

Edellä mainittujen tuotteiden lisäksi S-Pankin valikoimasta löytyy myös vaikuttavuussijoittamisen tuotteita. Vaikuttavuussijoittamisen tuotteissa vastuullisuus on keskeisessä roolissa. Kyseiset tuotteet keskittyvät nimensä mukaisesti vaikuttavuuteen tuottojen ohella.

S-Pankki allekirjoitti Net Zero Asset Managers -aloitteen kesäkuussa 2023 ja on sen myötä varainhoitajana sitoutunut saavuttamaan nettonollapäästöt vuoteen 2050 mennessä. Aloite velvoittaa asettamaan välitavoitteen vuodelle 2030. S-Pankki asetti kesäkuussa 2024 päästövähennystavoitteen, jossa sitoudutaan vähentämään päästöjä 50 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2019 tasoon verrattuna. Tavoite kattaa sellaiset suoraan osakkeisiin ja yritysten joukkovelkakirjoihin

Vuoden 2024 aikana S-Pankki on pyrkinyt syventämään ymmärrystänsä ja osaamistansa luonnon monimuotoisuudesta sekä sijoitustoimintansa luontovaikutuksista ja -riippuvuuksista.

sijoittavat rahastot sekä näihin sijoittavat yhdistelmärahastot, joiden salkunhoidosta S-Pankki vastaa, eli tavoitteen asetanta hetkenä noin 44 prosenttia S-Pankin hallinnoitavista varoista. Tavoitteessa huomioidaan tässä vaiheessa sijoituskohteiden scope 1- ja scope 2 -kasvihuonekaasupäästöt.

Vuoden 2024 aikana S-Pankki on pyrkinyt syventämään ymmärrystänsä ja osaamistansa luonnon monimuotoisuudesta sekä sijoitustoimintansa luontovaikutuksista ja -riippuvuuksista. Yhtenä konkreettisena toimenpiteenä S-Pankki on toteuttanut toimialariskikartoituksen, jonka avulla S-Pankki on arvioinut osake- ja korkorahastojensa altistumista korkean luontoriskin toimialoille hyödyntämällä ENCORE-työkalua. Toteutetun toimialariskikartoituksen perimmäisenä tarkoituksena on tunnistaa sijoitusrahastojen omistuksia, joita olisi syytä analysoida tarkemmin.

Tehdyn toimialariskikartoituksen perusteella S-Pankki on valinnut vaikuttamisen kohteeksi kymmenen yhtiötä sellaisilta toimialoilta, joihin liittyy luonnon monimuotoisuuden kannalta riskialttiita riippuvuus- ja vaikutussuhteita. Vaikuttamisen tarkoituksena on ymmärtää, miten yhtiöt huomioivat biodiversiteetin ja mitä toimenpiteitä yhtiöt tekevät luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi. S-Pankki haluaa myös varmistaa, että yhtiöt suhtautuvat aiheeseen riittävällä vakavuudella.

Lisäksi S-Pankki on vuoden 2024 lopussa ilmastostrategiansa mukaisesti tiukentanut hiileen perustuvan poissulkemisen liikevaihtorajaa 10 prosenttiin (aiemmin 15 prosenttia) ja asettanut poissulkukriteerin arktisen alueen öljyn- ja kaasuntuotannolle. Uuden kriteerin mukaan S-Pankki poissulkee yhtiöt, joiden liikevaihdosta yli viisi prosenttia tulee arktisen alueen öljyn- tai kaasuntuotannosta.

Vuoden 2024 aikana suoran yhtiövaikuttamisen kohteena on ollut 11 yhtiötä. Suoran yhtiövaikuttamisen kohteena olevista yhtiöstä kahdeksan on eurooppalaisia, kaksi yhdysvaltalaisia ja yksi eteläamerikkalainen. Kaikki keskustelut ovat liittyneet biodiversiteettiin.

Vuoden 2024 aikana S-Pankin salkunhoitajat tapasivat sijoituskohteita tai potentiaalisia sijoituskohteita 289 kertaa. Näissä tapaamisissa noin 42 prosentissa (120 kpl) keskusteltiin vähintään yhdestä ESG-asiasta. Keskustelun aiheet olivat moninaisia ja liittyivät esimerkiksi johdon ja hallituksen palkitsemiseen sekä yhtiöiden päästöjen kehitykseen ja päästövähennystavoitteisiin. Tapaamisiksi on kirjattu kahdenväliset, pienryhmä- ja seminaaritapaamiset sekä sähköpostikeskustelut, puhelut ja yhtiökokoukset, joissa on keskusteltu yrityksen johdon kanssa tai käytetty puheenvuoro.

OHJEISTUS VASTUULLISUUSMARKKINOINNIN JA VIESTINNÄN TUEKSI

SOK:lla on kattava sisäinen ohjeistus vastuullisuusmarkkinoinnin ja viestinnän tueksi. Vastuullisuuteen liittyvien väittämien käyttämiseen liittyvät markkinointisäännöt ovat joulukuussa 2021 kiristyneet komission annettua nykyistä lainsäädäntöä koskevat uudet tulkintaohjeet. Vastuullisuusväittämien käyttöä koskeva sääntely tulee myös yhä kiristymään tulevina vuosina EU-sääntelyn myötä. Yritysten on oltava huolellisia vastuullisuusväittämien käyttämisessä, jotta kuluttajat saavat oikeaa ja tarkkaa tietoa tuotteiden, palveluiden ja yrityksen vastuullisuudesta. SOK:n ohjeistuksen tarkoitus on tukea markkinoinnin ja viestinnän ammattilaisia viestien säännösten-mukaisuuden varmistamisessa.

ELÄINTEN HYVINVOINTI

Kotimaisuuden, terveellisyyden ja ilmastovaikutusten lisäksi eläinten hyvinvointi on ruoan vastuullisuudessa asiakkaillemme tärkeä asia. Olemme sitoutuneet vastuulliseen hankintaan ja eläinten hyvinvoinnin kunnioittamiseen sekä niiden edistämiseen. Eläinten hyvinvointilinjauksessamme on määritelty lajikohtaisia vaatimuksia.

S-ryhmän linjaus eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi laadittiin vuonna 2020 ja se päivitettiin vuonna 2023. Linjaus kokoaa yhteen S-ryhmän valikoimissa olevien eläinperäisten tuotteiden tuotantoon liittyvät odotukset. Asia ei ole uusi, ja esimerkiksi tekstiilituotteita koskevia kriteereitä hankintasopimuksissamme on ollut jo vuodesta 2013 ja tuontilihaa sekä omien merkkien elintarvikkeita koskevia vuodesta 2010 lähtien.

Linjaus koskee sekä S-ryhmän omien merkkien tuotteita että brändituotteita ja sekä kotimaista että ulkomaista tuotantoa. Linjaus koskee S-ryhmän toimintaa Suomessa, mutta myös Virossa käydään tavarantoimittajien kanssa keskustelua eläinten hyvinvoinnin edistämisestä. Viron toimintojen osalta tilannetta seurataan kehitysaskeleiden ottamiseksi.

Linjauksen myötä olemme käynnistäneet myös keskusteluita maataloustuottajien ja eläinoikeusjärjestöjen kanssa tavoitteista ja aikataulusta, joilla eläinten hyvinvointia voidaan edelleen parantaa. Seuraamme hyvinvointivaatimusten toteutumista tilavierailuilla ja kyselyillä.

Lähdimme mukaan vuonna 2023 käynnistyneeseen ”Hidaskasvuisen broilerin tuotantomahdollisuudet Suomessa” -hankkeeseen, jonka toteuttaa Luonnonvarakeskus ja sitä rahoittaa muun muassa Maatilatalouden kehittämisrahasto Makera. Hankkeen tavoitteena on selvittää, onko hidaskasvuisten broilereiden tuotantoon siirtyminen mahdollista Suomessa ja mitkä olisivat siirtymisen tuotannolliset ja taloudelliset vaikutukset elinkeinolle ja koko tuotantoketjulle. Lisäksi selvitetään, miten hidaskasvuiseen broilerilinjaan siirtyminen vaikuttaisi eläinten hyvinvointiin ja tuotannon ympäristövaikutuksiin nykyiseen verrattuna. Hankkeen tavoitteena on tuottaa riittävästi tietoa muutoksen seurauksista päättäjille ja viranomaisille.

VIRIKEHÄKKIMUNISTA LUOPUMINEN

Vuonna 2019 teimme linjauksen virikehäkkimunista luopumiseksi vaiheittain vuoden 2026 loppuun mennessä. Linjaus koskee myös Viron Prismoja ja hotelleja. Moni tuottaja investoi virikehäkkikanaloihin voimakkaasti, kun vanhanaikaiset häkkikanalat kiellettiin lainsäädännössä vuonna 2012. Siksi S-ryhmässä katsomme, että tämä eläinten hyvinvointiin tähtäävä muutos on tehtävä hallitusti ja hyvässä yhteistyössä tuottajien kanssa.

Ruokakaupoissa muutos tapahtuu kahdessa vaiheessa: ensin myynnistä poistuivat Kotimaista-virikehäkkimunat vuoden 2023 syksyllä ja muut virikehäkkimunat asteittain vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuonna 2024 virikehäkkimunien osuus laski S-ruokakaupoissa edellisestä vuodesta hieman ollen 14,3 prosenttia, kun vielä vuonna 2022 niiden osuus oli 24 prosenttia.

Hotelleissa ja ravintoloissa tavoitteena on ollut, että virikehäkkimunien käyttö loppuisi vuoden 2021 loppuun mennessä. Vuonna 2024 saavutimme lähes tavoitteemme, sillä virikehäkkimunien osuus oli vain 0,01 prosenttia.

Viron Prismoissa virikehäkkimunien osuus oli 68,5 prosenttia ja hotelleissa osuus oli edelleen 100 prosenttia, mutta valmistelut tuottajien kanssa on suunniteltu niin, että vuonna 2026 tavoite virikehäkkimunista luopumiseksi saavutetaan sovitussa aikataulussa.

Suomalaisessa liikenteessä tullaan pitkään käyttämään useita energiamuotoja, ja siksi niiden kaikkien on oltava hyviä, vastuullisia ja kehittyviä. Tavoitteenamme on, että suomalaiset voivat ajaa vastuullisemmin käyttövoimasta riippumatta. On tärkeää, että etsimme kustannustehokkaita ja teknisesti toimivia ratkaisuja vähentämään liikenteen fossiilisia päästöjä nyt ja tulevaisuudessa.

KOHTI HIILINEUTRAALIA LIIKKUMISTA

S-ryhmä on rakentanut muutaman vuoden aikana valtakunnallisen latausverkoston sähköautoille. ABC-latauksen nimellä kulkevaa verkostoa rakennetaan S-ryhmän ABC-asemien, markettien ja hotellien yhteyteen. Ensimmäiset ABC-latausasemat avattiin keväällä 2021, ja ABC-lataus kasvoi reilussa vuodessa Suomen suurimmaksi teholatausverkostoksi. Vuoden 2024 loppuun mennessä ABC-latausasemia oli jo 358 toimipaikassamme. Näillä asemilla oli yhteensä 1106 perus-, 246 teho- ja 964 suurteholatauspistettä. ABC-latauksessa käytetty sähkö on päästötöntä. ABC-latauksen lisäksi noin 30 S-ryhmän toimipaikan yhteydestä löytyy yhteistyökumppaneiden sähkölatauspisteitä. Yhteistyökumppaneiden latauspisteistä 169 on peruslatauspisteitä ja 83 teho- ja suurteholatauspisteitä.

POLTTONESTEIDEN BIO-OSUUS AUTTAA PÄÄSTÖJEN VÄHENEMISESSÄ

Polttonesteiden myynti kasvoi vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna, sillä aloitimme yrityksille suunnatun suoramyynnin ja data-automatisointityön myötä saimme parannettua päästölaskentamme kattavuutta ottamalla mukaan laskentaan myös alueosuuskauppojen toimitusmyynnin ja päästöttömän sähkölatauksen siirrosta aiheutuneet päästöt.

Myymästämme polttonesteestä aiheutuvia päästöjä vähennetään kasvattamalla polttonesteen bio-osuutta. Vuonna 2024 lainsäädännön velvoittaman biokomponentin osuus polttonesteissä pysyi samana kuin vuonna 2023. Vuonna 2024 jakeluvelvoitteen tuoma päästövähenemä fossiilisiin polttoaineisiin oli 394 000 tonnia, kun se vuonna 2023 oli 405 000 tonnia. Hankittujen biopolttoaineiden raaka-aineista noin 68 prosenttia (2023: 70 %) oli jäte- ja tähdepohjaisia. Osa raaka-aineena hyödynnettävästä biojätteestä kerätään omista toimipaikoistamme. ABC:n polttoainevalikoimaan kuuluu myös Eko E85 -korkeaseosetanolipolttoneste, joka vähentää autoilun fossiilisia hiilidioksidipäästöjä jopa 80 prosenttia.

ABC haluaa, että suomalaiset voivat ajaa vastuullisemmin auton käyttövoimasta riippumatta.

NERO DIESEL

Tieliikenteen päästöt muodostavat 90 prosenttia liikenteen kokonaispäästöistä, jotka puolestaan ovat viidesosa Suomen kokonaispäästöistä. ABC haluaa, että suomalaiset voivat ajaa vastuullisemmin auton käyttövoimasta riippumatta. ABC-ketju aloitti kesäkuussa 2021 uuden fossiilivapaan Nero Dieselin myynnin. Se on kokonaan uusiutuvista raaka-aineista valmistettu dieselpolttoaine, jonka avulla voidaan vähentää elinkaaren aikaisia hiilidioksidipäästöjä tavalliseen dieseliin verrattuna jopa 90 prosenttia. Uusiutuvan dieselin suurin hyöty ilmastolle syntyy sitä kautta, että uusiutuviin siirtymällä uutta fossiilista hiiltä ei vapaudu ilmakehään. Lisäksi uusiutuva Nero Diesel tukee raaka-aineviisasta kiertotaloutta, sillä se valmistetaan suurimmaksi osaksi teollisuuden jätteistä ja ylijäämästä. Jätteen hyötykäyttö vähentää osaltaan kasvihuonekaasupäästöjen määrää. Vuonna 2024 Nero Dieselin myynti kasvoi 12,5 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

KOHTI KESTÄVÄÄ KASVUA – LUONNONVAROJA KUNNIOITTAEN

Kannamme vastuuta kestävästä tulevaisuudesta ja haluamme hillitä ilmastonmuutosta kunnianhimoisin toimenpitein. Huomioimme valinnoissamme luonnon ja autamme erilaisia elinympäristöjä ja lajeja säilymään. Teemme ilmastotyötä sekä vähentämällä oman toimintamme päästöjä että ottamalla kumppanimme mukaan työhön. Vuonna 2025 poistamme oman toimintamme osalta ilmakehästä enemmän hiiltä kuin sitä tuotamme. Tavoitteenamme on mennä kohti ruokahävikin puolittamista ja edistää kiertotaloutta. Tarjoamme ratkaisuja ja apua kestävään kuluttamiseen ja asiakasomistajien omien päästöjen vähentämiseen.

70 ILMASTO
79 LUONNON MONIMUOTOISUUS
86 KIERTOTALOUS

KESKEISET TAVOITTEET

TEEMA	TAVOITE	TOTEUMA 2023	TOTEUMA 2024	KOMMENTTI
ILMASTO (SCIENCE BASED TARGET), OMA TOIMINTA (SCOPE 1+2)	90 prosenttia vähemmän oman toiminnan ilmastopäästöjä vuodesta 2015 vuoteen 2030.	–83 %	–90 %	Tavoite koskee kaikkia toimintamaita. Tavoite lasketaan hankintaperusteisten päästöjen perusteella.
ILMASTO (SCIENCE BASED TARGET), ARVOKETJU (SCOPE 3)	Pienennämme myydyn polttonesteen päästöintensiteettiä 21 prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2030.	–6 %	–4,3 %	Tavoite koskee vain Suomea. Päästöintensiteetti lasketaan päästöt suhteessa myytyihin polttoainelitroihin. Vuonna 2024 otettiin mukaan syksyllä 2023 alkanut suoramyynti yritysasiakkaille ja mukaan laskettiin ensimmäistä kertaa myös alueosuuskauppojen vähäinen toimitusmyynti polttonesteiden osalta. Nämä tekijät yhdessä pienentyneen jakeluvelvoitteen biokomponentin kanssa heikensivät päästöintensiteettitulosta.
ILMASTO	Olemme oman toiminnan osalta hiilinegatiivisia vuoden 2025 loppuun mennessä.	Ilmastopäästöttömiä kiinteistöjä 190 kappaletta	Ilmastopäästöttömiä kiinteistöjä 557 kappaletta	Tavoite koskee kaikkia toimintamaita. Olemme laatineet kompensaatioiden pelisäännöt ja päivittäneet investointisuunnitelmia. Hiilinegatiivisia kohteita ovat Kauppakeskus Lohi Lohjalla sekä Helsingin Sokos-kiinteistöstä Sokos, S-market ja kiinteistössä toimivat ravintolat.
ILMASTO	Tavoitteenamme on vähentää arvoketjun päästöjä miljoona tonnia vuoden 2030 loppuun mennessä yhteistyössä kumppaneidemme kanssa.	860 024 CO_2e tonnia	Yli miljoona CO_2e tonnia	Tavoite koskee Iso Juttu -ohjelmaan mukaan lähteneitä yrityksiä (S-ryhmän toimittajia).
ENERGIA	Tehostamme energiankäyttöämme 30 prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2030.	–15 %	–15 %	Tavoite koskee vain Suomea.
ENERGIA	Käyttämämme sähkö on päästötöntä ja vuoden 2030 loppuun mennessä kokonaan uusiutuvalla energialla tuotettua.	4 % uusiutuvaa ja 100 % päästötöntä	5 % uusiutuvaa ja 100 % päästötöntä	Tavoite koskee kaikkia toimintamaita. Tällä hetkellä kaikki S-ryhmän käyttämä sähkö on päästötöntä.
KIERTOTALOUS	Kierrätämme materiaalina tai uusiksi tuotteiksi 80 prosenttia jätteistämme vuoden 2025 loppuun mennessä.	82 %	82 %	Toteuma koskee koko S-ryhmää, mutta tavoite vain Suomen toimintoja.
KIERTOTALOUS	Tähtäimessä on ruokahävikin puolittaminen vuoteen 2030 mennessä.	Ruokakauppa 1,28 % Ravintolat 1,15 % ABC Ravintolat 2,52 %	Ruokakauppa 1,23 % Ravintolat 1,17 % ABC Ravintolat 3,00 %	Tavoite koskee kaikkia liiketoimintoja Suomessa ja seuranta toteutetaan liiketoimintakohtaisesti. Ruokahävikki lasketaan kilopohjaisesta ruokahävikistä suhteessa myyntiin. Ruokakauppojen ruokahävikki on vuoteen 2014 verrattuna laskenut 31 %.

Ilmaston lämpeneminen ihmisen toiminnan seurauksena on yksi suurimmista maailmanlaajuisista kriiseistämme. Ilmastonmuutos vaikuttaa ihmisiin ja luontoon ympäri maailmaa jo nyt ja näkyy myös meillä Suomessa. Ilmastonmuutoksen kiireellinen torjunta onkin yksi YK:n kestävän kehityksen päätavoitteista.

ILMASTO

Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen muuttuvaan ympäristöön on yksi keskeisimmistä teemoista vastuullisuusohjelmassamme. Monialaisena toimijana vaikutamme laajasti niin suoraan kuin välillisesti koko arvoketjussa. Ilmastoa lämmittävien hiilidioksidipäästöjen ehkäiseminen ja vähentäminen ovat tärkeä osa pitkäjänteistä ja kunnianhimoista ilmastotyötämme. Autamme myös asiakkaitamme kohti vähähiilistä elämää tuomalla uusia ratkaisuja ja palveluita. Suurin osa päästöistämme syntyy arvoketjussa, oman toiminnan osuus on pitkäjänteisen energiatehokkuustyön myötä kaventunut vain puoleen prosenttiin kokonaispäästöistä.

Olemme sitoutuneet nettonollatavoitekokonaisuuden (Net Zero viimeistään vuoteen 2050 mennessä) asettamiseen vuoden 2025 aikana, ja teimme siihen liittyvää työtä vuonna 2024. Päivitimme ja uudistimme päästölaskentaa uusien päästölaskentavaatimusten mukaisesti ja laskimme S-ryhmän maankäytön ja maankäytön muutoksesta aiheutuvat päästöt. Nämä uudet laskentamallit arvioidaan vuoden 2025 aikana ja raportoimme näillä tavoilla lasketut päästömme vuoden 2025 kestävyysraportoinnin yhteydessä. Vuonna 2024 tehty päästölaskennan päivitys ja automatisointityö sekä siihen liittyvä järjestelmäkehitys parantavat laskentamme luotettavuutta ja mahdollistavat paremman päästöjen seurannan liiketoimintojen päätöksenteon tueksi. Aloitimme myös kestävyysraportointiin liittyvän, ilmastoa koskevan siirtymäsuunnitelmatyön vuoden 2024 aikana.

S-ryhmän ilmastotyö on kansainvälisen CDP:n (ent. Carbon Disclosure Project) arvion mukaan yhä hyvällä tasolla. Ilmastotyömme sai vuonna 2024 arvosanan A–. CDP on kansalaisjärjestöjen vuonna 2000 perustama riippumaton maailmanlaajuinen järjestö. Se arvioi vuosittain tuhansien yritysten ympäristötyötä, pääosin yrityksiä rahoittavien tai niihin sijoittavien investoijien toivomuksesta. S-ryhmän työ metsäkadon pysäyttämiseksi arvioitiin CDP Forest -kyselyssä arvosanan C arvoiseksi.

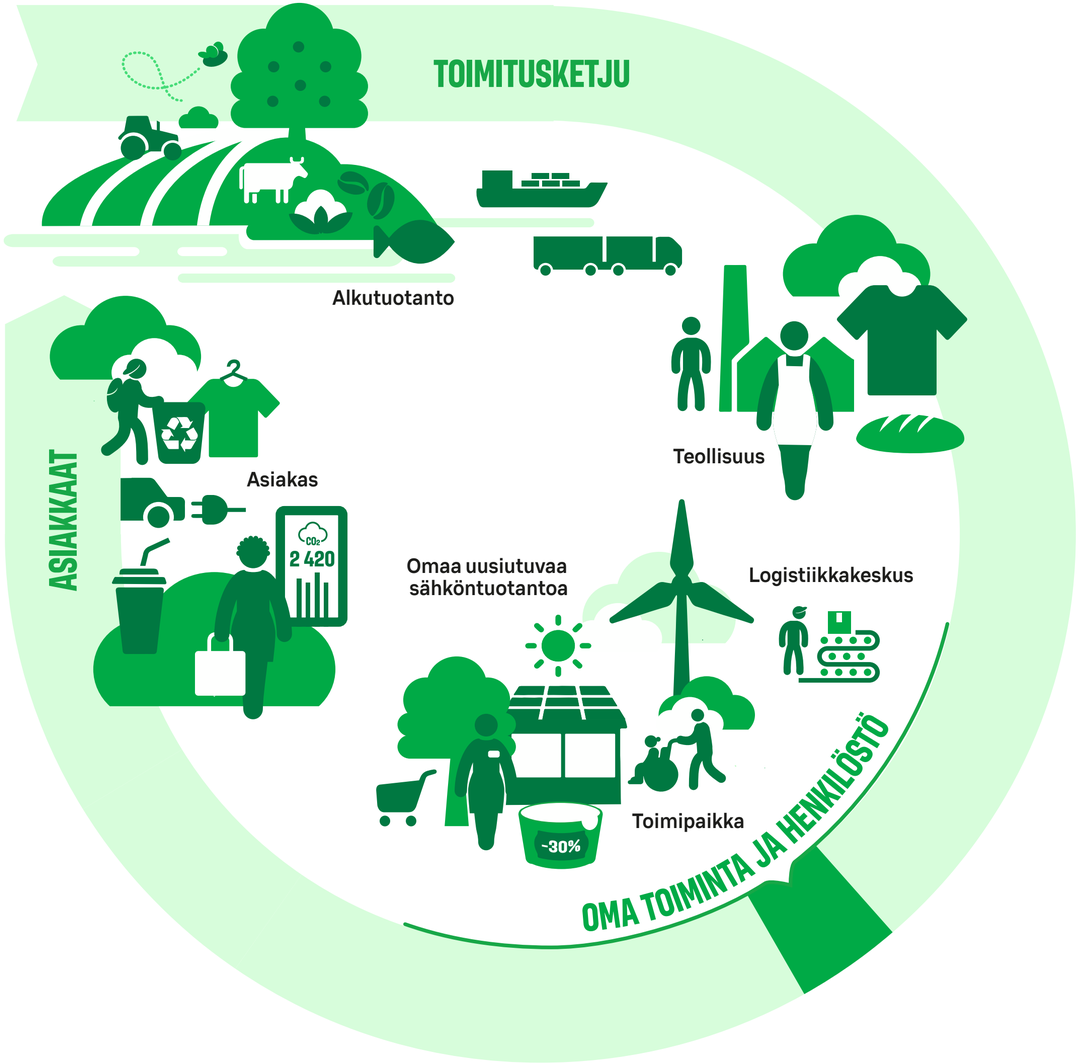

Lisäksi olemme olleet ensimmäinen vähittäiskaupan toimija Suomessa, joka liittyi myös CDP Supply Chain -ohjelmaan ilmaston osalta. CDP Supply Chain -ohjelman avulla tuotteita tai palveluita toimittavat yritykset raportoivat päästövähennyksistään yhdenmukaisella tavalla ja vastausprosenttimme vuoden 2024 osalta oli 77 prosenttia. CDP Supplier Engagement Rating -arvioinnin osalta emme saaneet tulosta tietoomme ennen tämän raportin julkaisua.

S-ryhmä on ollut vuodesta 2021 alkaen mukana kansainvälisessä Call on Carbon -aloitteessa, jonka tavoitteena on nopeuttaa ilmastoinvestointeja ja ilmastopäästöjen tehokkaan hinnoittelun käyttöönottoa. Suomalaisen Climate Leadership Coalitionin, ruotsalaisen Haga Initiativen ja norjalaisen Skift Business Climate Leadersin käynnistämän aloitteen on allekirjoittanut yli 150 yritystä, yliopistoa, tutkimuslaitosta ja kaupunkia. Aloitteessa mukanaolijat pyrkivät luomaan hiilineutraaliustavoitteidensa tueksi Pariisin sopimuksen mukaiset tehokkaat, luotettavat ja tarkoituksenmukaiset hiilipäästöjen hinnoitteluvälineet muodostamaan tasavertaisen toimintakentän ja minimoimaan hiilivuotoja.

ILMASTOPÄÄSTÖJEN LASKENTAPERIAATTEET

Laskemme ilmastopäästömme GHG Protocol -standardin mukaisesti. Standardin mukaan päästöt jaetaan oman toiminnan suoriksi (scope 1) ja epäsuoriksi (scope 2) päästöiksi sekä epäsuoriksi arvoketjun (scope 3) päästöiksi. Laskemme päästöt hiilidioksidiekvivalentteina ja käytämme näistä termiä ilmastopäästöt.

- Scope 1 -päästöt syntyvät kiinteistöjemme lämmitykseen käytetyistä polttoaineista ja kylmäainevuodoista. Kylmäaineet ovat jäähdyttäviä kaasuja, jotka kiertävät kylmälaitteissa. Ilmakehään päästessään kylmäaineet toimivat kuten hiilidioksidi ja lämmittävät ilmastoa, osa kylmäaineista jopa lähes 4 000 kertaa voimakkaammin kuin hiilidioksidi. Jos kylmälaitteen putkeen tulee kolhu tai pienikin reikä, kylmäainetta voi päästä ilmakehään. Siksi vuotoja seurataan tarkasti ja niitä pyritään tukkimaan.
- Scope 2 -päästöt ovat oman toiminnan epäsuoria ilmastopäästöjä, jotka aiheutuvat ostetun sähkön, kaukolämmön ja jäähdytyksen tuottamisesta.
- Scope 3 -päästöt syntyvät esimerkiksi hankkimiemme ja myymiemme tuotteiden ja palveluiden elinkaaren aikaisista päästöistä, kuten raaka-aineiden alkutuotannosta, tuotteiden valmistuksesta, pakkauksista, kuljetuksista, asiakasliikenteestä ja tuotteiden käytöstä. Scope 3 -päästöjä aiheuttaa myös esimerkiksi henkilöstömme työ- ja liikematkat, jätteidemme loppukäsittely, investointimme sekä hankkimamme energian tuotannon ja jakelun hävikki.

Päästölaskentaa ja tietojen kattavuutta on vuonna 2024 kehitetty. Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi vuoden 2023 scope 3 -päästöt laskettiin uudelleen samoilla rajauksilla ja menetelmillä kuin vuoden 2024 päästöt. Vuoden 2023 scope 3 -uusintalaskelmaa ei ole varmennettu.

S-RYHMÄN KOKONAISILMASTOPÄÄSTÖT

S-ryhmän kokonaisilmastopäästöt (GHG-inventaarion mukaiset scope 1, 2 ja 3 yhteensä) olivat vuoden 2024 osalta 8 747 270 hiilidioksidiekvivalenttitonnia. Vuonna 2023 vertailukelpoiset, ei varmennetut, kokonaispäästöt S-ryhmän osalta olivat 8 591 060 hiilidioksidiekvivalenttitonnia, joten kokonaispäästöt nousivat noin kaksi prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Oman toiminnan päästöt laskivat edelleen vähentyen viime vuoden yhdestä prosentista puoleen prosenttiin kokonaispäästöistä. Arvoketjun eli scope 3 -päästöjen nousu vaikutti S-ryhmän kokonaispäästöjen lievään kasvuun. Tämä johtuu pääosin kasvaneesta myynnistä, joka sisälsi vuoden 2023 lopulla aloitetun, yrityksille suunnatun polttoaineiden suoramyyntitoiminnan myynnin. Kokonaispäästöihimme vaikuttaa viime vuoden tapaan lainsäädännön muutoksen kautta tullut polttoaineen biojakeluvelvoitteen biokomponentin osuuden pysyminen alkuperäistä alempana.

S-RYHMÄN KOKONAISILMASTOPÄÄSTÖT (TN CO_2e)

	2022	2023*	2024
Scope 1	46 300	34 900	**31 860**
Scope 2 (hankintaperusteinen)	52 200	34 500	**11 550**
Scope 3	8 215 900	8 521 660*	**8 703 860**
Yhteensä	**8 314 400**	**8 591 060**	**8 747 270**

Scope 2 -päästöjen osalta taulukossa kerrotaan hankintaperusteiset päästöt vuodesta 2023 alkaen. Vuoden 2022 osalta taulukossa on sähkön osalta hankintaperusteiset ja kaukolämmön ja jäähdytyksen osalta sijaintiperusteiset päästöluvut. Luvut sisältävät Suomen ja Viron.

*) Päästölaskentaa ja tietojen kattavuutta on vuonna 2024 kehitetty. Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi vuoden 2023 scope 3 -päästöt laskettiin uudelleen samoilla rajauksilla ja menetelmillä kuin vuoden 2024 päästöt.
Vuoden 2023 scope 3 -uusintalaskentaa ei ole varmennettu.

Päästöjen laskentaperusteet erillisessä liitteessä
S Group GHG Inventory Report 2024 -raportissa →.

Vuoden 2024 päästötietojen varmennusraportti →.

OMAN TOIMINNAN (SCOPE 1 JA 2) ILMASTOPÄÄSTÖT

Vuonna 2024 oman toimintamme päästöt vähenivät 40 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Vuodesta 2015 päästöt ovat vähentyneet jo 90 prosenttia parantuneen energiatehokkuuden ja uusittujen, luonnollisia kylmäaineita käyttävien kylmälaitosten ansiosta. Lisäksi käyttämämme sähkö on päästötöntä, ja vuonna 2024 yhä suurempi osa käyttämästämme kaukolämmöstä tuotettiin uusiutuvilla energialähteillä.

Vuoden 2024 lopussa hiilidioksidi- ja muita luonnollisia kylmäaineita käyttäviä kylmälaitoksia oli asennettu jo 654 toimipaikkaan. Tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon ansiosta vuonna 2024 vähennettiin ilmastopäästöjä lähes 375 000 tonnia verrattuna vuoden 2023 Suomen sähköntuotannon jäännösjakauman mukaisiin ominaispäästöihin.

S-RYHMÄN OMAN TOIMINNAN PÄÄSTÖT (SUOMI JA VIRO)

43 410

TN CO_2e

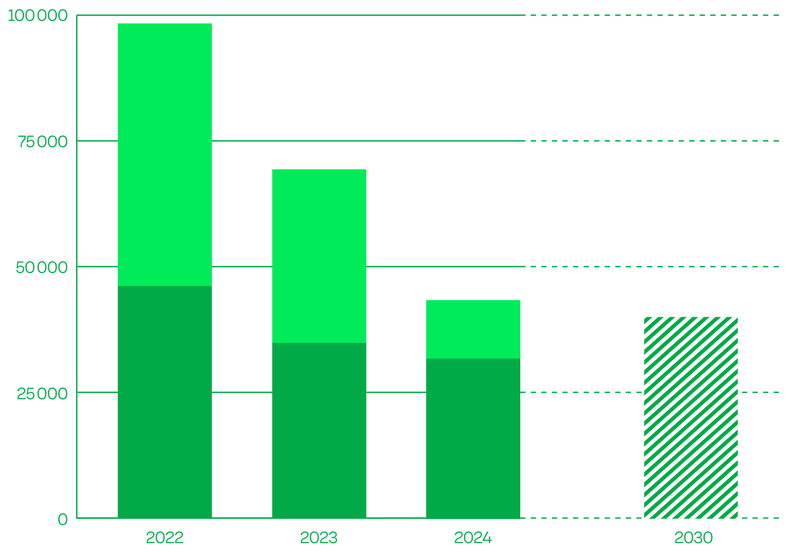

Vuosien 2022 ja 2023 lukuihin on laskettu sähkön osalta hankintaperusteiset ja kaukolämmön ja jäähdytyksen sijaintiperusteiset päästöluvut. Vuoden 2024 osalta taulukossa kerrotaan hankintaperusteiset päästöt. Luvut sisältävät Suomen ja Viron.

Oman toiminnan päästöjen laskentaperusteet erillisessä liitteessä
S Group GHG Inventory Report 2024 -raportissa →.

Vuoden 2024 päästötietojen varmennusraportti →.

OMAN TOIMINNAN PÄÄSTÖINTENSITEETTI (SUOMI JA VIRO)

3,05

TN CO_2e/MYYNTI MILJ. €

OMAN TOIMINNAN PÄÄSTÖINTENSITEETTI (SUOMI JA VIRO)

7,38

TN CO_2e/1 000 BRM^2

S-RYHMÄN OMAN TOIMINNAN PÄÄSTÖT 2024 (TN CO_2e)

Scope 1	31 860
Scope 2	11 550

S-RYHMÄN OMAN TOIMINNAN PÄÄSTÖT (TN CO_2e)

	2022	2023	2024
SUORAT SCOPE 1			
Oma lämmöntuotanto fossiilisista lähteistä (lämmitysöljy ja maakaasu)	3 000	2 200	**1 340**
Kylmäainevuodot	43 200	32 700	**30 520**
EPÄSUORAT SCOPE 2			
Ostettu sähkö (hankintaperusteinen)	0	0	**0**
Ostettu sähkö (sijaintiperusteinen)	53 500	61 800	**39 520**
Ostettu kaukolämpö ja jäähdytys (hankintaperusteinen)	–	34 500	**11 550**
Ostettu kaukolämpö ja jäähdytys (sijaintiperusteinen)	52 200	50 900	**42 950**
YHTEENSÄ SCOPE 1 JA 2 (hankintaperusteinen)	**98 400**	**69 400**	**43 410**
YHTEENSÄ SCOPE 1 JA 2 (sijaintiperusteinen)	**151 900**	**147 600**	**114 330**

Luvut sisältävät Suomen ja Viron.

Vuodesta 2023 alkaen ostetun kaukolämmön ja jäähdytyksen päästöistä raportoidaan sekä hankinta- että sijaintiperusteiset päästöt.

Oman toiminnan päästöjen laskentaperusteet erillisessä liitteessä
S Group GHG Inventory Report 2024 -raportissa →.

Vuoden 2024 päästölukujen varmennusraportti →.

ARVOKETJUN (SCOPE 3) ILMASTOPÄÄSTÖT

Suurimmat ilmastopäästöt (noin 99,5 %) aiheutuvat arvoketjussamme eli esimerkiksi myymiemme tuotteiden tuotannossa ja toisaalta myydyistä polttonesteistä. Siksi kannustamme kumppaneitamme omien tuotteidensa ilmastovaikutusten mittaamiseen ja päästöjen tavoitteelliseen vähentämiseen. On myös tärkeää, että huolehdimme myymämme polttonesteen lainmukaisen biopolttoainepitoisuuden täyttymisestä ja sähköistymisen edistämisestä ABC-latauksen kautta.

Arvoketjun (scope 3) päästöihimme vaikuttaa ensisijaisesti valikoima ja polttoaineiden myynti ja siihen liittyvä lainsäädännöllinen biopolttoaineen jakeluvelvoite. Eläinperäisten tuotteiden päästövaikutus on kasvipohjaisiin tuotteisiin verrattuna suurempi. Eläinperäisten tuotteiden määrän kasvu nostaa päästöjä, ja puolestaan kasvipohjaisten tuotteiden myynnin kasvu laskee päästöjä, jos kasvipohjaisten tuotteiden myynti korvaa eläinperäisten tuotteiden myyntiä. Vuonna 2024 kasvipohjaisuuden tai eläinperäisten tuotteiden jakaumassa ei tapahtunut muutosta, mutta liikennekaupan puolella vuoden 2023 lopulla alkanut suoramyynti yrityksille yhdessä jo aiemmin keventyneen biojakeluvelvoitteen ja vähittäiskaupan kasvaneen myynnin myötä nosti scope 3-päästöjä hieman.

S-RYHMÄN ARVOKETJUJEN PÄÄSTÖT (TN CO_2e)

	2022	2023*	2024
UPSTREAM SCOPE 3			
Ostetut tuotteet ja palvelut	5 409 200	5 643 990	**5 748 320**
Pääomahyödykkeet (rakennukset)	900	700	**60**
Hankitun energian epäsuorat päästöt	12 600	21 570	**48 120**
Tuotteiden kuljetus ja jakelu	138 600	114 470	**122 510**
Jätteet ja jätevesi	20 400	20 780	**23 000**
Liikematkat	1 200	4 370	**5 510**
Työmatkaliikenne	13 600	11 830	**12 500**
DOWNSTREAM SCOPE 3			
Asiakasliikenne	257 100	272 050	**276 870**
Myytyjen tuotteiden käyttö	2 207 900	2 413 900	**2 448 970**
Sijoitukset	154 500	18 000	**18 000**
YHTEENSÄ	**8 244 700**	**8 521 660**	**8 703 860**

Kategorioissa ”ostetut tuotteet ja palvelut”, ”pääomahyödykkeet”, ”hankitun energian epäsuorat päästöt”, ”jätteet ja jätevesi” sekä ”liikematkat” luvut sisältävät Suomen ja osin Viron, muissa kategorioissa on mukana vain Suomen luvut.

Kategoria ”Sijoitukset” sisältää päästöt siltä osin, mitä tietoja on ollut saatavilla.

Vuoden 2022 ostetut tuotteet ja palvelut päästölaskenta-kategoriaa on korjattu vastaamaan vuoden 2023 indeksikorjausta.

*) Päästölaskentaa ja tietojen kattavuutta on vuonna 2024 kehitetty. Vertailukelpoisuuden varmistamiseksi vuoden 2023 scope 3 -päästöt laskettiin uudelleen samoilla rajauksilla ja menetelmillä kuin vuoden 2024 päästöt. Vuoden 2023 scope 3 -uusintalaskentaa ei ole varmennettu.

Ilmastopäästöjen laskentaperusteet erillisessä liitteessä
S Group GHG Inventory Report 2024 -raportissa →.

Vuoden 2024 päästölukujen varmennusraportti →.

Osana tieteeseen perustuvia ilmastotavoitteita olemme asettaneet polttoaineisiin liittyvän tavoitteen. Tavoite tähtää 21 prosentin polttoainelitrakohtaisten päästöjen vähentämiseen vuosien 2015 ja 2030 välillä. Polttoaineen jakeluvelvoitteella on tässä suuri merkitys ja se vaikutti myös vuonna 2024. Biojakeluvelvoitteen keventämisen ja vuoden 2023 lopulla aloitetun, yrityksille suunnatun suoramyyntiliiketoiminnan tuoman polttoaineen vuoksi vuonna 2024 päästövähennys litraa kohden laski 4,3 prosenttiin. Nyt laskennassa on mukana myös suoramyynti, mitä aikaisemmin ei ole huomioitu.

Olemme asettaneet arvoketjulle miljoonan tonnin päästötavoitteen; lanseerasimme Iso juttu -ohjelmamme kumppanityrityksillemme vuonna 2016. Ohjelman tavoitteena on vähentää ilmastopäästöjä miljoonalla tonnilla vuosien 2015–2030 välillä yhdessä tavaran- ja palveluntoimittajiemme kanssa. Ohjelman avulla haluamme kannustaa ja inspiroida myös kumppaniyrityksemme mukaan päästövähennyksiin ja saada näin aikaan vaikuttavampia tuloksia. Ohjelmassa on mukana yli sata S-ryhmän kumppaniyritystä. Iso juttu -ohjelman 1 000 000 tonnin päästövähennystavoite saavutettiin vuoden 2024 loppuun mennessä, eli viisi vuotta etuajassa. Tämän tavoitteen saavuttamisessa polttonesteiden jakeluvelvoitteella on ollut todella merkittävä vaikutus. Arvoketjuun liittyvää päästövähennystyötä on jatkettava nettonollan saavuttamiseksi ja siihen tarvitaan koko ketjun panostusta. Iso Juttu -ohjelma jatkuu ja tulemme keskittymään jatkossakin kaikkien toimittajien päästövähennystoimien seurantaan ja siihen liittyvään yhteistyöhön.

Vuoden 2024 aikana valmistauduttiin nettonollatavoitekokonaisuuden asettamiseen. S-ryhmä on sitoutunut asettamaan nettonollatavoitteen vuoden 2025 loppuun mennessä. Nettonollatavoite tarkoittaa ilmastopäästöjen vähentämistä nettonollaan sekä oman toiminnan että arvoketjun osalta vuoteen 2050 mennessä.

Energiatehokkuus

Olemme Suomen suurin ei-teollinen sähkönkuluttaja. Suurimpia energiankuluttajia toimipaikoissamme ovat kylmälaitokset, myymälöiden valaistus sekä lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmät, joita tehostamalla ja saneeraamalla saavutamme merkittäviä säästöjä. Oman toiminnan osalta ilmastotyömme keskiössä ovat ratkaisut energia- ja resurssitehokkuuden parantamiseksi sekä investoinnit uusiutuviin energiaratkaisuihin. Teemme jatkuvasti työtä energian säästämiseksi ja energiankäytön tehostamiseksi.

Tavoitteenamme on parantaa energiatehokkuuttamme 30 prosenttia vuoden 2015 tasosta vuoteen 2030. Vuonna 2024 kulutimme Suomen toimipaikoissamme energiaa 259 kWh/brm², mikä on 15 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Vuoteen 2023 verrattuna suhteellinen energiankulutuksemme pysyi suurin piirtein samana. Olemme vähentäneet suhteellista energiankulutustamme yli 40 prosenttia verrattuna vuoteen 2010 esimerkiksi uusimalla kylmälaitoksia, lisäämällä kylmäkalusteisiin ovia ja kansia, siirtymällä led-valaisimiin sekä asentamalla lämpöpumppuja. Tavoittelemme kohteissamme kokonaisvaltaista energia- ja kustannustehokkuuden parantamista esimerkiksi hyödyntämällä hukkalämpöä, optimoimalla kokonaisuuksia ja ohjaamalla kiinteistöjärjestelmien tarpeenmukaista käyttöä.

Kaupan kylmälaitteiden lauhdelämmön hyödyntämistä on viime vuosina tehostettu. Esimerkiksi Oulun Ritaharjussa toimii S-market, jonka lauhdelämpö ohjataan kiertoon kaukolämpöverkkoon lämmittämään alueen koteja. Lisäksi Helsingissä Alepa Pietarinkadun, Alepa Munkkiniemen ja Alepa Postipuiston kylmälaitteista syntyvällä ylimääräisellä lämpöenergialla lämmitetään asuinrakennusta, jonka kivijalassa myymälä sijaitsee. Vantaalla Alepa Backaksen lämmityksessä käytetään maalämpöakkuihin varastoitavaa myymälän tuottamaa lauhdelämpöä.

S-ryhmä on mukana sekä kaupan alan että matkailu- ja ravintolapalveluiden energiatehokkuussopimuksissa. Energiatehokkuussopimukset ovat valtion ja toimialojen yhdessä valitsema keino täyttää Suomelle asetetut kansainväliset energiatehokkuustavoitteet.

Energiatehokkuussopimuksissa olemme sitoutuneet tavoittelemaan 7,5 prosentin energiansäästöä vuoden 2015 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2024 loppuun mennessä kaupan osalta energiansäästötoimenpiteitä on kirjattu noin 158 GWh (2023: 135), mikä on lähes kaksi kertaa enemmän kuin on tavoitteena. Hotellien ja ravintoloiden osalta vuoden 2024 loppuun mennessä energiansäästötoimenpiteitä on kirjattu 4 GWh (2023: 4), mikä on noin 29 prosenttia tavoitteesta.

S-ryhmässä on käytössä energiatehokkuusjärjestelmä (ETJ+). Se määrittää systemaattisen toimintamallin, joka auttaa energiatehokkuustavoitteiden asettamisessa ja todentamisessa sekä toimenpiteiden suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa ja raportoinnissa. ETJ+ on toiminnan jatkuvan parantamisen menetelmä, jonka tavoitteena on päästöjen sekä energian kulutuksen ja kustannusten vähentämisen tehostaminen. Samalla tarkoituksena on jakaa hyviä käytäntöjä organisaation sisällä. Energiatehokkuusjärjestelmän mukaista toimintamallia noudatetaan koko S-ryhmässä niin alueosuuskaupoissa kuin myös SOK:n tytäryhtiöissä. Toimintamallia uudistettiin vuonna 2023 ja vuodesta 2024 alkaen on toimittu uuden toimintamallin mukaisesti.

SUHTEELLINEN ENERGIANKULUTUS SUOMESSA

–15 %

VUODESTA 2015 LÄHTIEN

ENERGIAN OMINAISKULUTUS, SUOMI (KWH/BRM²)

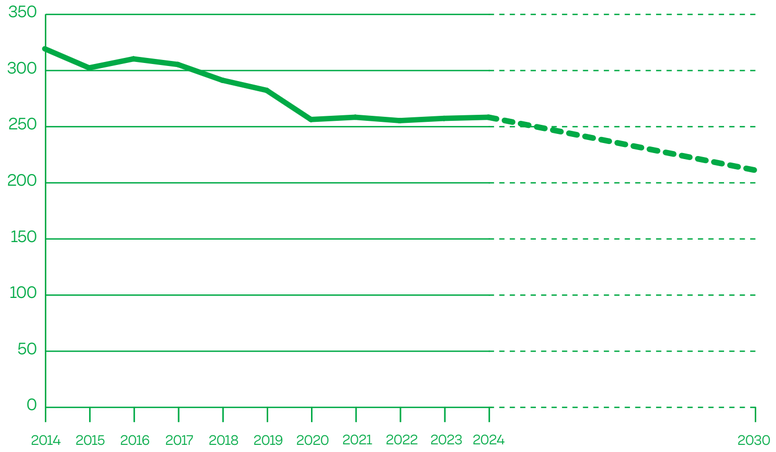

ENERGIAN OMINAISKULUTUS, SUOMI (KWH/BRM²)

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
320	303	311	306	292	283	257	259	256	258	**259**

Luvut sisältävät vain Suomen. Raportoidut kulutustiedot perustuvat rakennus- tai huoneistokohtaisesti mitattuihin tietoihin.

Ennen vuotta 2018 lämmönkulutus on sääkorjattu Jyväskylään. Vuodesta 2018 alkaen sääkorjaus tapahtuu alueelliseen vertailupisteeseen.

Energia- ja pinta-alatietojen laskentaperusteet erillisessä liitteessä S Group GHG Inventory Report 2024 -raportissa →.

Vuoden 2024 energia- ja pinta-alatietojen varmennusraportti →.

KULUTUKSET JA PINTA-ALAT 2024

	2022	2023	2024	2024 KOKO S-RYHMÄ YHTEENSÄ
Sähkö, Suomi, GWh	1032	1022	**1 036**	**1053**
Sähkö, lähialueet, GWh	17	16	**17**	
Lämpö ja jäähdytys, Suomi, GWh	399	446	**455**	**465**
Lämpö ja jäähdytys, lähialueet, GWh	10	13	**10**	
Pinta-ala, Suomi, brm²	5,54	5,68	**5,72**	**5,87**
Pinta-ala, lähialueet, brm²	0,13	0,15	**0,15**	

Luvut sisältävät Suomen ja Viron.

Sääkorjaus tapahtuu alueelliseen vertailupisteeseen.

Tietojen kattavuus seurannassa olevissa kohteissa: sähkö 95 %, lämpö 95 % ja bruttopinta-ala 96 % kohteista.

Energia- ja pinta-alatietojen laskentaperusteet erillisessä liitteessä S Group GHG Inventory Report 2024 -raportissa →.

Vuoden 2024 energia- ja pinta-alatietojen varmennusraportti →.

PÄÄSTÖTÖNTÄ SÄHKÖÄ

Kulutamme yli prosentin koko Suomen sähköstä. Reilussa 2 000 toimipaikassamme sähköä tarvitaan erityisesti kylmälaitteiden käytössä, valaistuksessa sekä taloteknisissä järjestelmissä. Olemme investoineet merkittävästi oman uusiutuvan energian tuotantoon, ja sen osuuden kasvattaminen jatkossakin tukee merkittävästi päästövähennystavoitteidemme toteuttamista.

Tällä hetkellä olemme sitoutuneet siihen, että kaikki käyttämämme sähkö on päästötöntä ja vuodesta 2030 alkaen ainoastaan uusiutuvaa. Vuonna 2024 käyttämästämme sähköstä 95 prosenttia oli tuotettu ydinvoimalla ja viisi prosenttia tuulella.

S-ryhmä on panostanut uusiutuvaan sähköntuotantoon. Vuonna 2024 tuulivoimatuotannosta vastaavalla Gigawatti Oy:llä oli viidessä tuulivoimapuistossa yhteensä 75 tuulivoimalaa. Tuulivoimapuistot sijaitsevat Simossa (Leipiö II ja Sarvisuo) sekä Raahessa ja Siikaisissa. Viimeisin tuulipuisto Eurajoen Luvialla valmistui loppuvuodesta 2024. Uusin tuulipuisto kattaa noin viidenneksen kaupparyhmän sähköntarpeesta. Hanke on jatkumoa S-ryhmän pitkäjänteisille investoinneille oman uusiutuvan

sähköntuotannon lisäämiseksi. Kuluneen kymmenen vuoden aikana S-ryhmä on ollut yksi suurimmista kotimaisista tuulivoimatuotannon rakennuttajista ja investoinut lähes 600 miljoonaa euroa tuulivoimaan.

Vuoden 2024 lopussa yli 310 toimipaikkamme yhteydessä oli yhteensä yli 120 000 aurinkopaneelia. Vuoden 2025 aikana jatkamme investointeja aurinkovoimaloihin, joilla voidaan ajoittain tuottaa kiinteistön koko sähkön tarve aurinkoisena kesäpäivänä, jolloin kauppojen kylmälaitteiden sähkön tarve on suurimmillaan. S-ryhmän logistiikkakeskuksien yhteydessä Sipoossa on kaksi aurinkovoimalaa, joissa aurinkopaneelit on sijoitettu kiinteistöjen kattojen sijasta maahan. Voimala-alueen koko on yli kaksi hehtaaria ja paneelien pinta-ala noin 8 500 neliömetriä. Kummassakin voimalassa on noin 2 000 aurinkopaneelia. Keskeistä on, että kohteissa tuotettu sähkö voidaan käyttää omissa toimipaikoissamme. Maa-asenteisia voimaloita on myös esimerkiksi ABC Kuninkaantiellä, Prisma Kirkkonummella, ABC Lohjalla ja muutamassa Inexin logistiikkaterminaalissa.

Päästöttömän energian käyttö on yksi merkittävimmistä keinoista vähentää kiinteistöjemme ilmastopäästöjä.

S-ryhmällä on ollut vuodesta 2020 käytössä periaatteet uusiutuvan sähkön alkuperätakuiden hankinnalle. Vuoden 2022 aikana loimme periaatteet myös kaukolämmön alkuperätakuiden hankinnalle, sillä vuonna 2021 tapahtuneen lakimuutoksen myötä myös kaukolämmölle on mahdollista hankkia uusiutuvan energian alkuperätakuita. S-ryhmän käyttämät alkuperätakuut hankitaan kohteista, joissa energiaa on tuotettu tuuli-, aurinko-, maa- tai geotermisellä energialla. Myös EKOenergian kriteerit täyttävä vesivoima, valtamerienergia, biomassalla tuotettu energia sekä kaatopaikka-, jätevedenpuhdistamo- ja biokaasulla tuotettu energia ovat hyväksyttäviä.

Suurin osa kiinteistöistämme käyttää lämmitykseen kaukolämpöä. Kaukolämmön osalta käymme jatkuvaa keskustelua kaukolämmön toimittajien kanssa siitä, millaisia energialähteitä käytetään kaukolämmön tuotantoon ja miten kaukolämpö saataisiin vähäpäästöisemmäksi. Tällä hetkellä noin puolet käyttämästämme kaukolämmöstä oli vuonna 2024 uusiutuvaa. Päästöttömän energian käyttö on yksi merkittävimmistä keinoista vähentää kiinteistöjemme ilmastopäästöjä. Kiinteistöjä uusittaessa lämmitysjärjestelmiä voidaankin vaihtaa tehokkaammiksi ja vähäpäästöisemmiksi. Esimerkiksi vanhoja öljy- ja maakaasulämmitysjärjestelmiä on vaihdettu maalämpö- ja kaukolämpöjärjestelmiksi tai muita lämmönlähteitä hyödyntäviksi lämpöpumppujärjestelmiksi. Öljy- ja maakaasulämmitteisiä kiinteistöjä on jäljellä enää 32 eli kaksi prosenttia kaikista kohteista.

2024

S-ryhmän energianerokasta logistiikkaa

Sipoon Bastukärrissä sijaitsevien logistiikkakeskusten ympäristövaikutuksiin on kiinnitetty vahvasti huomiota jo suunnitteluvaiheessa. Päivittäistavaroiden logistiikkakeskus saavutti Excellent-tason kansainvälisessä BREEAM-ympäristösertifioinnissa, ja käyttötavaroiden logistiikkakeskus on rakennettu kotimaisen PromisE-ympäristöluokitusjärjestelmän periaatteiden mukaan.

Sipoossa energiaomavaraisuus on viety mahdollisimman pitkälle. Sipoon logistiikkakeskukset muodostavat yhden Euroopan suurimmista maalämpökohteista yhteensä 300 geolämpökaivollaan. Päivittäistavaroiden logistiikkakeskus on suunniteltu niin, että jäähdytettyjen varastotilojen viilentämisestä syntyvä hukkalämpö käytetään muiden tilojen lämmittämiseen ja kesäaikaan hukkalämpöä varastoidaan geolämpökenttään. Näin tuotetaan noin 70 prosenttia keskuksen tarvitsemasta lämmöstä. Tämän lisäksi lämmitykseen käytetään tarvittaessa biopohjaisia polttoaineita. Lisäksi Sipoossa on myös S-ryhmän suurin aurinkovoimala sekä tuotantovarmuuden parantamiseksi asennetut sähköakut.

Aurinkovoimaloiden ja sähköakkujen lisäksi logistiikkakeskuksessa on tehty useita muita energiankulutusta ja päästöjä vähentäviä investointeja. Laitoksissa on siirrytty säädettävään valaistukseen, sääennustukseen perustuvaan ennakoivaan lämmityksen ohjaukseen ja kylmäkoneiden tarpeeseen perustuvaan käyttöön.

Lisäksi S-ryhmän ympäri Suomea sijaitsevista logistiikkaterminaaleista jo puolet ovat päästöttömiä. Uusimmat terminaalit on rakennettu hyödyntämään geoenergiaa ja tuottamaan sähköä omien aurinkovoimaloiden avulla.

2024

Kompensoimme työmatka-lentojemme päästöt

Kompensoimme työntekijöidemme työmatkoina tehtyjen lentojen ilmastopäästöt kolmatta vuotta peräkkäin. Vuoden 2024 lentoja koskeva kompensaatiokorvaus kohdistettiin kolmannen osapuolen verifioimiin Perun ja Indonesian metsänsuojeluhankkeisiin, sillä metsät ovat luontaisia hiilinieluja ja sitovat hiiltä ilmasta yhteyttäessään. Vuonna 2024 työntekijämme tekivät työtehtäviä hoitaessaan 6 473 lentomatkaa ja lensivät lähes 9,7 miljoonaa kilometriä, joista aiheutui vajaan 2 700 hiilidioksiditonnin ilmastopäästöt. Lentoja oli edelleen noin puolet vähemmän kuin ennen koronaa vuonna 2019.

PÄÄSTÖTTÖMÄT KIINTEISTÖT

Etenemme vauhdilla kunnianhimoisten oman toiminnan ilmastotavoitteidemme toteuttamisessa. Päästöttömiä ovat kiinteistöt, jotka eivät lisää ilmakehän kasvihuonepäästöjen määrää. Tällaisia toimipaikkoja oli vuoden 2024 lopussa jo 557. Päästöttömien toimipaikkojen määrä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna reilusti, sillä investointisuunnitelmat ovat edenneet suunnitellusti ja yhä useampi toimipaikka on siirtynyt käyttämään uusiutuvaa kaukolämpöä. Keskeisiä päästövähennyskeinojamme ovat päästöttömän energian käyttö, energiatehokkuuden jatkuva parantaminen, kylmälaitosten uusiminen hiilidioksidilaitoksiksi sekä kylmälaitteista syntyvän ylijäämälämmön talteenotto ja hyödyntäminen kiinteistön lämmittämisessä.

Muutamat kiinteistömme ovat hiilinegatiivisia. Hiilinegatiivisuus edellyttää, että päästöjä vähennetään energiatehokkailla ratkaisuilla mahdollisimman pitkälle ja loput negatiivisuustavoitteesta saadaan aikaan päästökompensaatioilla. Hiilinegatiiviset kohteet ovat kiinteistöjä, jotka on rakennettu energiatehokkaiksi tai joissa energiatehokkuutta on parannettu jo pitkään erilaisilla toimenpiteillä.

Vuonna 2020 loimme periaatteet oman toiminnan hiilinegatiivisuudelle ja samalla päätimme minimivaatimukset kompensaatioiden aloittamiselle. Edellytys kompensaatioiden aloittamiselle on systemaattinen energiajohtaminen. Lisäksi kohteessa olevan kylmälaitoksen täytyy olla vähäpäästöinen hiilidioksidilaitos tai vastaava ja kohteen täytyy olla LED-valaistu. Kohteita, joissa on öljy- tai kaasulämmitys, ei hyväksytä kompensaatioiden piiriin.

S-ryhmän ensimmäinen hiilinegatiivinen kiinteistö oli vuonna 2020 avattu Suur-Seudun Osuuskaupan kauppakeskus Lohi Lohjalla. Sen jälkeen hiilinegatiiviseksi on kompensoitu myös Helsingin Sokoksen kiinteistössä toimivat HOK-Elannon Sokos, S-market ja ravintolat. Vuonna 2024 näihin hankittiin yhteensä 496 tonnia kompensaatioita. Kaikki nämä kohteet kompensoidaan hyödyntämällä kolmannen osapuolen verifioimaa metsänsuojeluhanketta Kambodzhassa.

KEHITÄMME TUOTTEITA JA PALVELUITA OSANA ILMASTOTAVOITTEITA

Vähennämme liikenteestä aiheutuvia päästöjä hyödyntämällä biopohjaisia polttoaineita ja tuemme liikenteen sähköistymistä kehittämällä latauspisteverkostoa. Kehitämme erilaisia digitaalisia palveluita, jotta asiakkaamme saavat parempaa tietoa oman kulutuksensa ilmastovaikutuksista. Edistämme ilmastoviisasta ruokaa esimerkiksi tuomalla valikoimaan entistä enemmän kasviproteiineja ja kotimaista kalaa. Viestimme asiakkaillemme näistä myös aktiivisesti omissa kanavissamme.

Lue lisää kiertotalouden keinoista kestävän kuluttaminen -osiosta →

2024

Kuva: Juha Salminen/ Yhteishyvä

Uudistavan viljelyn e-opisto

Uudistavan viljelyn e-opisto on maksuton, noin 60 tunnin opintokokonaisuus uudistavasta viljelystä verkossa. Uudistavan viljelyn e-opisto on Baltic Sea Action Groupin ja MinnaLearnin yhteishanke. S-ryhmä ja joukko suomalaisen ruokaketjun toimijoita tukevat hanketta. Nämä yritykset ovat sitoutuneet kunnianhimoisiin kestävyystavoitteisiin ja aloittaneet työn Carbon Action -hankkeen kautta. Yhteistyö on myös yksi monista keinoista, joilla S-ryhmä haluaa olla varmistamassa suomalaisen ruoan valoisaa tulevaisuutta. E-opisto tarjoaa laadukkaan verkkokurssin kaikille maan kasvukunnosta kiinnostuneille. Lisäksi kurssilla opitaan, miten kokonaisvaltaisella tilanpidolla parannetaan kannattavuutta ja ympäristön tilaa. Kurssi perustuu tieteeseen, ammentaa viljelijöiden kokemuksista ja tuo yhteen kokoelman hyviä tuttuja ja parhaita uusia viljelykäytäntöjä. Hyvinvoiva maaperä sitoo hiiltä ja on myös tuottavampi viljellä. Näin syntyy ilmastonmuutoksen hillitsemisen kannalta positiivinen kierre.

Luonnon köyhtyminen on merkittävä uhka ihmiskunnalle ja ympäristölle. Myymiemme tuotteiden kautta liiketoimintamme on riippuvainen ympäristön meille tuottamista resursseista. S-ryhmän tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden varmentaminen niin omassa toiminnassamme kuin arvoketjussamme. Yhdessä toimimalla voimme vaikuttaa maiden ja metsien kestävään käyttöön, huolehtia vesialueiden hyvinvoinnista ja sen eliöistä, mutta myös rakentaa kestävää ruokajärjestelmää.

LUONNON MONIMUOTOISUUS

Hallitustenvälisen luonnon monimuotoisuus- ja ekosysteemipalvelupaneelin IPBES:n raportin mukaan merkittävimmät suorat luontokadon ajurit ovat maan- ja vedenkäyttö, luonnonvarojen suora hyödyntäminen, ilmastonmuutos, saasteet sekä haitalliset vieraslajit. Suorien luontokadon ajurien taustalla on puolestaan epäsuoria ajureita liittyen esimerkiksi ihmisten arvoihin ja kulutuskäyttäytymiseen. Toisin kuin ilmasto, luonto ja luonnon monimuotoisuus ovat hyvin paikallisia, joten on keskeistä missä luontovaikutuksia aiheutetaan.

S-ryhmässä luonnon monimuotoisuuden viitekehys koostuu kestävän kulutuksen edistämisestä, vaikutusten ja päästöjen minimoinnista sekä suojelutoimien vahvistamisesta. Keskeisiä asioita luonnonsuojelun lisäksi ovat myös tekemämme ilmastotyö ja kierrätys. Kaupan alalla työ luonnon monimuotoisuuden eteen konkretisoituu esimerkiksi raaka-aineiden kautta, joiden saatavuuteen luonnon köyhtymisellä on vaikutuksia. S-ryhmässä on tehty linjauksia esimerkiksi siitä, että hankimme kalaa vastuullisista kalakannoista ja rajaamme hankinnoissamme

»

pois raaka-aineita metsäkadon kannalta herkiltä alueilta. Lisäksi olemme nostaneet voimakkaasti esille hävikin vähentämisen → sekä ilmastoviisaan syömisen ja hiiliviljelyn edistämisen.

Suoraa maankäyttöämme on toimipisteverkostomme käyttämät maa-alueet. Niissä merkittävää on tehdä luontokartoituksia ennen hankkeiden aloitusta sekä huolehtia rakentamisen ja toiminnan aikaisten vaikutusten minimoinnista. Olemme myös mukana haitallisten vieraslajien torjunnassa muun muassa poistamalla haitalliset kurtturuusut parkkipaikoiltamme. Sipoossa sijaitsevalle päivittäistavaran logistiikkakeskushankkeelle teetettiin ennen rakennustöiden aloittamista selvitys kohteen ekologisesta arvosta ja arviointi rakentamisen vaikutuksesta siihen. Saimme samalla alustavat suositukset ekologisen arvon parantamisesta.

S-ryhmässä luonnon monimuotoisuuden viitekehys koostuu kestävän kulutuksen edistämisestä, vaikutusten ja päästöjen minimoinnista sekä suojelutoimien vahvistamisesta.

S-RYHMÄN LUONNON MONIMUOTOISUUTEEN LIITTYVÄT KESKEISET TEEMAT

SUOJELUTOIMIEN VAHVISTAMINEN

> Lajien suojelu, esim. pölyttäjät
> Luontohankkeet, ennallistaminen
> Luontokartoitukset, vieraslajiohjeistus
> Vihreä rakentaminen

KESTÄVÄN KULUTTAMISEN EDISTÄMINEN

> Raaka-aineet, linjaukset
> Planetaarinen ruokavalio ja valikoima, esim. luomu
> Hiiliviljelyn edistäminen, maankäyttö
> Kiertotalouden edistäminen, esim. pakkaukset
> Uudet liiketoimintamallit, jakamistalous
> Kulutuksen vähentäminen, asiakkaiden tukeminen kohti kestävämpää kuluttamista

VAIKUTUSTEN JA PÄÄSTÖJEN MINIMOINTI

> Ilmastotavoitteet
> Hävikin vähentäminen
> Hiilineutraali liikkuminen
> Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kompensaatiossa
> Vesivastuullisuus
> Kemikaalit

LUONTOHAITTOJEN JA -VAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN TARVITSEE HIILIJALANJÄLJEN KALTAISEN MITTARIN

Jotta yrityksillä olisi mahdollisuuksia asettaa tavoitteita ja toimenpiteitä luontojalanjäljen pienentämiseen, tulisi niiden tietää, mitkä ovat niiden merkittävimmät vaikutukset luontojalanjälkeen ja kuinka iso luontojalanjälki kokonaisuudessaan on.

S-ryhmässä selvitämme toimintamme luontojalanjäljen eli toimintojemme haitat luonnon monimuotoisuudelle uraauurtavassa ↗ Jyväskylän yliopiston resurssiviisausyhteisö JYU.Wisdom-tutkimushankkeessa.

Arvoketjun eli esimerkiksi tuotteiden ja palveluiden ostojen luontohaittojen tunnistamisessa on tällä hetkellä haasteita esimerkiksi siksi, että hankintojen kautta suuri osa suomalaisen kulutuksen aiheuttamista luontohaitoista siirtyy maamme rajojen ulkopuolelle eri puolille maapalloa.

S-ryhmän ja Sitran rahoittaman yhteisen tutkimushankkeen tavoitteena on kehittää organisaation luontohaittojen kokonaisvaltainen laskentamalli. Avoimesti julkaistavat menetelmät ja työkalut mahdollistavat tehokkaampien luontokatoa ehkäisevien toimenpiteiden suunnittelun esimerkiksi yritysten arvoketjuissa. Tavoitteena on, että malli on käyttökelpoinen niin Suomessa kuin kansainvälisesti ja että sen avulla organisaatiot voivat helpommin sitoutua välttämään luontoa kokonaisuudessaan heikentävää toimintaa. Mallissa luontohaitan mittarina käytetään osuutta lajeista, jotka ovat riskissä kuolla sukupuuttoon globaalisti (PDF = potentially disappeared fraction of species). Alustavat tulokset S-ryhmän kokonaisluontojalanjäljestä julkaistiin keväällä 2023 ja tutkimuksen väliraportti ↗ on luettavissa kokonaisuudessaan Jyväskylän yliopiston julkaisusarjat-sivustolta. S-ryhmän luontojalanjäljestä suurin osa muodostuu elintarvikkeista.

Luontojalanjälkihankkeemme valittiin mukaan Sitran Circular Solutions for Nature -listalle ↗. Lista 30 eurooppalaisen edelläkävijäyrityksen teoista kiertotalouden ja luonnon monimuotoisuuden edistämisen eteen julkaistiin maailman kiertotalousfoorumilla Brysselissä vuoden 2024 keväällä.

Liityimme TNFD (The Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) -aloitteen early adopter -ohjelmaan, jossa sitoudumme raportoimaan luontoon liittyvistä vaikutuksistamme eri sidosryhmillemme vuodesta 2024.

S-RYHMÄ ON MUKANA LUONTOA TUKEVISSA ALOITTEISSA

S-ryhmä on mukana Business for Nature's -aloitteissa. Call for Action -tavoitteessa heräteltiin valtioita aktiivisiin toimiin eläin- ja kasvilajien katoamisen pysäyttämiseksi jo tällä vuosikymmenellä. Ilmastonmuutos on kasvava uhka luonnon monimuotoisuudelle, mutta samalla monimuotoisuuden kiihtyvä köyhtyminen pahentaa myös ilmastonmuutosta. Lajien katoaminen uhkaa myös raaka-aineiden saatavuutta, minkä takia sen torjuminen kiinnostaa valtioiden ohella myös yrityksiä, kuten meitä. Call for Action -aloitteessa oli mukana yli 1 000 yritystä. Make it mandatory -vetoomuksessa vaikutettiin päättäjiin Montrealin luontokokouksen alla. Vetoomuksen tavoitteena oli, että tulevassa YK:n luontokokouksessa sovittaisiin, että suurten yritysten ja rahoituslaitosten luontovaikutusten arvioiminen saataisiin pakolliseksi vuoteen 2030 mennessä. Valtioita kehotetaan ottamaan käyttöön kunnianhimoisia tavoitteita luontokadon ehkäisemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Make it mandatory -vetoomuksen allekirjoitti yli 400 yritystä ympäri maailmaa.

2024

S-ryhmä ja Chiquita yhteistyössä luonnon monimuotoisuuden puolesta

Kuva: Minna Perovuo

Luontokato on ilmastonmuutoksen ohella suurimpia globaaleja kestävyyshaasteita, ja luontokadon pysäyttäminen edellyttää yrityksiltä luontohaittojen minimoimista. Noin 90 prosenttia suomalaisten kulutuksen aiheuttamista luontohaitoista syntyy Suomen ulkopuolella, ja haittojen vähentäminen vaatii uudenlaista yritysten välistä yhteistyötä hankintaketjussa.

S-ryhmä selvitytti luontojalanjälkeään yhdessä tutkijoiden kanssa, ja banaani on kasvikunnan tuotteista kiloperusteisesti laskettuna merkittävin. Tähän vaikuttavat banaanin suuret myyntimäärät sekä viljely lajirikkaalla päiväntasaajan seudulla. Banaanit kuuluvat lähes jokaisen suomalaisen viikoittaiseen ostoskoriin, ja banaani on perunan jälkeen hedelmä- ja vihannesosaston myydyin tuote. S-ryhmässä myydään vuosittain noin 45 miljoonaa kiloa banaania, jotka hankitaan pääosin Costa Ricasta ja Panamasta.

S-ryhmän ja Chiquitan uudenlaisessa yhteistyöhankkeessa tavoitteena on istuttaa ekologinen käytävä banaaniviljelmien ympärille Costa Ricassa. Yhteisen hankkeen tavoitteena on kohentaa alueen lajien elinolosuhteita, tehdä yhteistyötä paikallisten maanomistajien kanssa sekä kerätä oppeja hankintaketjussa tehtävästä luontoyhteistyöstä.

Banaaniviljelmien ympärille istutettava metsäkaistale yhdistyy osaksi Meksikosta Panamaan ulottuvaa sademetsien suojeluverkostoa. Istutettava alue on kokoluokaltaan pieni, mutta sillä on suuri merkitys luonnonmukaisten metsien yhdistämisessä, sillä se on puuttuva osa banaaniviljelmiä kiertävästä metsäalueesta. Yhtenäinen luonnonmukaisten metsien alue on paikoin katkennut, sillä alueella on vuosien mittaan kaadettu puita viljelyalueiden vuoksi sekä rakennus- että polttopuukäyttöön.

Sademetsän istuttaminen tukee alueen luonnon monimuotoisuutta ja parantaa esimerkiksi hämähäkkiapinan, alueelle tyypillisen nisäkkään tapiirin ja äärimmäisen uhanalaisen panamanara-papukaijan elinolosuhteita. Yksi istutettavista puulajeista on tonkapuu, ja se on tämän papukaijan pesimispuu ja ravinnonlähde Costa Ricassa. Kuivana kautena se on yksi harvoista hedelmiä tuottavista lajeista, ja se tasoittaa ja turvaa ravinnonsaantia lukuisille eliöille.

S-ryhmän ja Chiquitan yhteishanke on viisivuotinen. Ensimmäiset taimet istutettiin loppuvuodesta 2023 ja istutus jatkui vuonna 2024. Syksyllä 2023 ja vuoden 2024 aikana istutettujen puiden kasvu on lähtenyt hyvin käyntiin. Kaikkien suunniteltujen istutusten toteutumista on viivästyttänyt haasteet paikallisten maanviljelijöiden sitouttamisessa, osittain ongelmana ovat olleet epäselvät maanomistus- ja -vuokrasuhteet ja halu käyttää maata laiduntamiseen, joten hankkeen alkuperäiselle käytäväreitille on pitänyt löytää osittain vaihtoehtoinen reitti sellaisten tilojen kautta, joissa sitoutumista on löytynyt ja omistajasuhteet ovat olleet selvät. Projektin toteuttamista varmentaa kolmas osapuoli Preferred by Nature, joka on toteuttanut myös lähtötilannekartoituksen hankkeelle. Vuonna 2025 toteutetaan väliarviointi Preferred by Naturen toimesta.

2024

S-ryhmä laski valmisruokien luonto-jalanjäljen

S-ryhmä ja Jyväskylän yliopiston tutkijat koeponnistivat luontojalanjälkilaskentaa myös yksittäisten tuotteiden tasolle selvittämällä Kotimaista-tuotesarjan valmisruokien luontovaikutuksia.

S-ryhmä ja ruokatalo Saarioinen avasivat Kotimaista-sarjan valmisruokatuotteiden reseptiikkaa tutkijoille. Kun vertaillaan kinkkukiusausta, kirjolohikiusausta ja kirjolohikeittoa, erot luontovaikutuksissa tuotteiden välillä olivat pieniä. Keiton luontojalanjälki on noin 30 prosenttia kiusauksia pienempi, ja yksi keskeinen vaikuttava tekijä on keiton nestepitoisuus. Kiusausten luontojalanjälki oli miltei samalla tasolla, sillä merkittävimmät luontovaikutukset tulevat pääproteiinilähteistä. Sekä kirjolohen että porsaan lihan luontojalanjälkeen vaikuttavat muun muassa rehujen viljelyn aiheuttama maankäyttö.

Kolumbian Calissa marraskuussa 2024 pidetyn COP-16-luontokokouksen yhteydessä S-ryhmä liittyi mukaan Business for Naturen hallituksille suunnattuun Business statement – Business For Nature ↗ -aloitteeseen yli 230 muun yrityksen ja rahoituslaitoksen kanssa tukeakseen globaalin luontosopimuksen tavoitteiden toteuttamista luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon saattamiseksi elpymisen polulle tämän vuosikymmenen aikana.

S-RYHMÄN METSÄKATOLINJAUS RAJAA POIS OSTOJA RISKIALUEILTA

Maailman metsiin etenkin Etelä-Amerikassa ja Kaakkois-Aasiassa kohdentuu hallitsemattomia ja laittomia hakkuita. Metsäkato vähentää myös maailman hiilinieluja ja kiihdyttää siten ilmastonmuutosta. Olemme sitoutuneet torjumaan metsäkatoa ja tukemaan kestävää metsän käyttöä. Metsäkatolinjauksemme on osa vastuullisuusohjelmamme tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Linjauksen perusta on metsäkadon kannalta olennaisten raaka-aineiden tunnistamisessa ja niihin liittyvissä kestävän tuotannon tavoitteissa ja alueellisissa rajauksissa.

Metsäkatolinjauksemme ↗ keskeinen periaate on, ettemme lisää metsäkatoa omalla toiminnallamme. Käytännössä linjaus merkitsee useiden riskiraaka-aineiden välttämistä ja alueellisten hankintarajausten käyttöönottoa.

Metsäkadon kannalta olennaisia raaka-aineita ovat palmuöljy, soija, kahvi, kaakao, puu sekä naudanlihan tuotanto.

Tarkastelemme metsäkatolinjaustamme säännöllisin väliajoin metsäkatotilanteen kehittymistä seuraten ja teemme siihen tarvittavia päivityksiä. Vuoden 2024 aikana arvioimme myös metsäkatoon liittyvää huolellisuusvelvoitejärjestelmäämme, jotta se vastaisi EU:n metsäkatoasetuksen vaatimuksia. Asetuksen implementointi jatkuu vuonna 2025.

Kannustamme myös tavarantoimittajiamme huomioimaan oman toimintansa vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja metsäkatoon.

PUU- JA PAPERILINJAUS

Tavoitteenamme on, että omien merkkien, ruokatoreilla ja ravintoloissa käytettyjen kuluttajapakkauksien ja päivittäistavarakaupan oma merkki -tuotteiden sekä ravintoloiden ja hotellien pehmopaperien raaka-aineena käytetty puu on joko kierrätyskuitua, FSC- tai PEFC- sertifioitua tai pakkaukselle on myönnetty Joutsenmerkki tai EU:n ympäristömerkki vuoden 2023 loppuun mennessä. Tavoite huomioidaan, kun otamme valikoimiin uusia tuotteita tai uusimme pakkauksia. Vuoden 2024 aikana erityisesti Coop-brändiin siirtyminen vaikutti pakkausmateriaaleihin ja edisti tavoitteen saavuttamista.

Vuoden 2025 loppuun mennessä omien merkkiemme käyttötavaroiden kuitupohjaisissa pakkauksissa sekä omien merkkiemme puu- ja paperituotteissa käyttämämme puupohjainen raaka-aine on joko FSC- tai PEFC-sertifioitua tai tuotteelle on myönnetty Joutsenmerkki tai EU:n ympäristömerkki. Vaihtoehtoisesti voidaan hyödyntää kierrätyskuidusta valmistettuja kuluttajapakkauksia. Rakentamisen puu- ja sahatavarassa linjaus koskee koko valikoimaa. Toimimme suunnitelmallisesti tavoitteen saavuttamiseksi.

Myös asiakasviestinnässä käytetyt paperituotteet ovat sertifioituja tai niille on myönnetty Joutsenmerkki tai EU-ympäristömerkki vuoden 2025 loppuun mennessä.

NAUDANLIHA

Vältämme hankintoja alueilta, joissa naudan alkutuotanto sijaitsee tunnistetuilla metsäkatoalueilla, kuten Amazonin alueella Etelä-Amerikassa. ABC-ravintoloissamme tarjoilemme ainoastaan kotimaista naudanlihaa.

YHÄ ENEMMÄN VASTUULLISTA SOIJAA

Metsäkato uhkaa monin paikoin luonnon monimuotoisuutta. Esimerkiksi soija on merkittävä metsäkatoa kiihdyttävä raaka-aine Etelä-Amerikassa etenkin Amazonin alueella. Soijaa käytetään erilaisissa tuotteissa sellaisenaan sekä välillisesti eläinrehussa.

Olemme selvittäneet oma merkki -tuotteissamme ja ravintoloidemme sekä kahviloidemme annoksissa käytetyn soijan ja eläinperäisten raaka-aineiden (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetyn soijan alkuperää sekä vastuullisuuskäytänteitä. Rehusoijan osalta alkuperätiedoissa löytyi puutteita varsinkin silloin, kun toimitusketjut ovat pitkiä tai toimijalta puuttuu yhteys rehutoimittajaan. Tuotteissa käytetyn soijan alkuperä tunnetaan varsin hyvin.

Selvityksemme perusteella rehukoostumukseen on tehty myös viime vuosien aikana muutoksia ja soijan osuutta on pienennetty korvaamalla soijaa vaihtoehtoisilla raaka-aineilla. Kotimaiset maitotilat ovat soijattomia ja niissä lehmien valkuaisrehu koostuu pääsääntöisesti rypsistä, rapsista ja nurmesta. S-ryhmän tuotteissa raaka-aineena tai eläinperäisten tuotteiden tuotantoketjuissa rehuna käytetystä riskialkuperää olevasta soijasta 89 prosenttia oli sertifioitua vuonna 2024 (2023: 58 %).

WE CARE ICON -KOSMETIIKKASARJA HUOMIOI LUONTOA JA ELÄIMIÄ

Sokoksen oma We Care Icon -kosmetiikkasarja on tukenut aktiivisesti WWF Suomen luonnonsuojelutyötä jo vuodesta 2010.

Jokaisesta myydystä We Care Icon -kosmetiikkatuotteesta on lahjoitettu vähintään viisi senttiä WWF:n luonnonsuojelutyölle. Lahjoituksia on vuosien saatossa kertynyt yli 160 000 euroa. Varoilla on tuettu muun muassa WWF:n suojelutyötä Itämeren, uhanalaisen saimaannorpan ja naalin hyväksi.

Sarjan kosmetiikkatuotteet myydään ilman kartonkipakkauksia ja toimenpiteellä on vältytty yli 3 miljoonan pahvipakkauksen valmistukselta.

Meikkitelineet uudistuivat vuoden 2024 aikana. Telineen meikkialustojen valmistuksessa on hyödynnetty Euroopassa käytöstä poistettuja jääkaapin osia.

Vesivastuullisuus on keskeinen osa luontotyötämme

Vesivastuullisuudella tarkoitetaan veden käyttöä ja vesien suojelua, ja siinä huomioidaan ympäristölliset, taloudelliset, kulttuuriset ja oikeudenmukaisuuden näkökulmat. S-ryhmässä vesivastuullisuus kattaa niin omat toimipaikkamme kuin hankinta- ja arvoketjumme. Vesivastuuta on muun muassa vedenotto, veden saatavuus, hygienia ja sanitaatio, tuotteiden valmistukseen käytetty tai tuotteisiin sitoutunut vesi ja jätevesien käsittely. Vesivastuun edistäminen paikallisesti vaatii yhteistyötä valuma-alueen toimijoilta.

Vesivastuullisuustyötä S-ryhmässä ohjaa liiketoiminnoittain tehdyt vesivastuutiekartat vuoteen 2030 asti sekä oman toiminnan että arvoketjun osalta.

OMIEN TOIMIPAIKKOJEMME VESIVASTUU

Omissa toimipaikoissamme keskeisiä veteen liittyviä näkökohtia ovat hulevedet ja rakentamisen yhteydessä tehtävien luontokartoituksien kautta mahdollisesti esiin nousevat huomiot. Pohjavesialueilla ja vesistöjen läheisyydessä sijaitsevien toimipaikkojemme ympäristöluvissa on huomioitu veteen liittyvät riskit ja niihin varautuminen. Erityisesti polttoainemyynnin vesivastuuriskiä huomioidaan poikkeustilanne-varautumisen ja lupamenettelyiden kautta. Kaikki toimipaikkojemme jätevesi päätyy kunnalliseen jäteveden käsittelyyn. Eniten toimipaikoistamme vettä käyttävät hotellit (asiakkaiden käyttämä vesi) ja ABC-asemat (pesukadut).

	2022	2023	2024	2024 KOKO S-RYHMÄ YHTEENSÄ
Vesi, Suomi, milj.m³	1,88	1,97	**2,07**	**2,15**
Vesi, lähialueet, milj.m³	0,07	0,08	**0,08**	

Luvut sisältävät Suomen ja Viron.
Vesitiedot kattavat 92 % kohteista.

ESIMERKKEJÄ VESIVASTUUTEOISTAMME TOIMIPAIKOISSAMME

ABC-ASEMAT

- Kaikilla ABC-asemilla on huomioitu vuoto-/päästöriskit, oli jakeluasema joko ympäristöluvitettu tai rekisteröity. Lisäksi ABC-asemilla on poikkeustilanteiden hallintaan liittyviä ohjeistuksia.
- Kaikilla HOK-Elannon kolmella ABC Pesukadulla (Kaari, Nihtisilta ja Porttipuisto) on autopesulatoiminnan kattava Joutsenmerkki. Myös HOK-Elannon ABC:n 13 perinteisessä autopesuhallissa käytetään vain biohajoavia ja ympäristömerkittyjä kemikaaleja. Autopesun ympäristömerkki perustuu vedenkulutuksen ja kemikaalipäästöjen vähentämiseen.

HOTELLIT

- Kaikilla Sokos Hotelleilla ja Radisson Blu -hotelleilla on **Green Key -tunnus**, mikä tarkoittaa, että ne täyttävät veteen liittyvät Green Key -peruskriteerit. Green Keyn vaatimuksiin kuuluu veden osalta muun muassa vettä säästäviä vesikalusteita ja käytäntöjä.
- Sokos Hotelleissa kannustetaan hanaveden käyttöön ja noin puolessa hotelleista on käytössä myös oma hiilihapotuslaitteisto vedelle.
- Radisson Blu -hotelliketju on ollut vuodesta 2017 lähtien **Just a Drop -vedensäästöohjelmassa**, minkä lisäksi hotellien ravintoloissa ja kokoustiloissa käytetään vain hanavettä. Hanoista saa sekä tavallista että kuplavettä.

VESIVASTUU ARVOKETJUSSAMME

Olemme tehneet tuotekategorioihin liittyvää riskitarkastelua WWF Water Risk Filter- ja CDP Water Matrix -työkaluja hyödyntäen ja tunnistaneet merkittävimmiksi veteen liittyviksi tuotekategorioiksemme polttoaineet, tekstiilit ja jalkineet, mutta myös tietyt elintarvikkeet. Polttoaineisiin liittyvä vesiriski liittyy ensisijaisesti raaka-aineen tuotantoon.

Vesivastuutyössämme haluamme keskittyä ensisijaisesti ymmärtämään positiiviset ja negatiiviset vaikutuksemme ja mahdollisuutemme vaikuttaa niihin. Vesivastuutyössä on tärkeää rajausten sijaan pyrkiä tukemaan arvoketjua kestävämmässä vedenkäytössä ja tekemään yhteistyötä valuma-alueen muiden toimijoiden kanssa.

ESIMERKKEJÄ VESIVASTUUTEOISTAMME ARVOKETJUSSAMME

- Olemme mukana **vesivastuuhankkeessa Espanjassa**.
- Tuemme **uudistavaa viljelyä** Baltic Sea Action Groupin hankkeessa.
- Olemme **Alliance for Water Stewardship** -yhteistyöverkoston jäsen.
- Olimme mukana **Syken ruokaketjun vesivastuullisuuden edistäminen -yhteiskehittämishankkeessa**, jonka tavoitteena oli löytää uusia toimija- ja arvoketjulähtöisiä keinoja vesien tilan ja kestävän käytön parantamiseen Suomessa. Hanke päättyi joulukuussa 2023. Vuonna 2024 jatkoimme Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hankkeessa, jolla jatketaan edellisen hankkeen tavoin ruokaketjun vesivastuun edistämistä Saaristomeren valuma-alueella. Hankkeen tavoitteena on kattaa toimet, joilla ruokaketjun toimijat kehittävät kestävää vedenkäyttöä vesistökuormituksen ja veden käyttömäärien vähentämiseksi.
- Olemme olleet vuodesta 2019 lähtien jäsenenä **Better Cotton -aloitteessa**, jonka tavoitteena on edistää kestävämpiä viljelytapoja, kuten esimerkiksi järkevää veden ja kemikaalien käyttöä.
- Osa osuuskaupoista on tehnyt lahjoituksia esimerkiksi Itämeren hyväksi ja paikallisten vesistöjen ennallistamishankkeissa. Esimerkiksi Suur-Seudun Osuuskauppa on ollut vuodesta 2021 alkaen mukana Siuntionjoen kunnostushankkeessa, joka **jatkuu** vuoteen 2030 asti.
- Tuimme John Nurmisen Säätiötä ja sen meriympäristöhankkeita vuonna 2024.

2024

S-ryhmä osallistuu innovatiiviseen yhteiseen vesiprojektiin Espanjassa, joka keskittyy vesivarojen hallintaan kuivuudesta kärsivillä alueilla

Espanja on yksi Euroopan tärkeimmistä vihannesten tuottajamaista ja myös yksi merkittävimmistä hedelmien ja vihannesten lähteistä S-ryhmälle. S-ryhmä, pohjoismaisten osuuskuntien hankintayhtiö Coop Trading ja kolme muuta eurooppalaista vähittäiskauppa-ryhmää osallistuvat Alliance for Water Stewardship (AWS) Collective Action Accelerator ↗ -hankkeeseen. Hanke alkoi vuoden 2023 lopussa, ja toteutetaan vesikriittisillä Huelvan ja Doñanan alueilla Etelä-Espanjassa. Tämä uudenlainen vesivastuu-yhteistyöprojekti, joka edistää kestävää vesienkäyttöä ja -hallintaa, toteutetaan ensimmäistä kertaa Euroopassa.

Yritysten hankkimilla tuotteilla on vaikutusta paikalliseen ympäristöön ja yhteisöihin. Nämä vaikutukset ovat aina paikallisia, ja niiden vähentäminen vaatii yhteistyötä samalla alueella toimivien sidos-ryhmien, kuten paikallishallintojen, asiantuntijaorganisaatioiden ja sertifiointiviranomaisten kanssa. Siksi S-ryhmä on halunnut osallistua uusien yhteistyömallien kehittä-miseen.

AWS Collective Action Accelerator -hankkeeseen osallistuu paikallisia hedelmien, marjojen ja vihannesten tuottajia. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja ymmärrystä alueella toimivien elintarviketuottajien sekä muiden elintarvikeketjun toimijoiden keskuudessa yhteisiin vesivaroihin vaikuttavista toimista ja löytää ratkaisuja vesiongelmiin.

Projekti alkoi vuoden 2023 lopussa, ja sen ensimmäinen vaihe päättyi syksyllä 2024. Ensimmäinen vaihe sisälsi alkukartoituksen, jossa arvi-oitiin valuma-alueen vesitilannetta ja tunnistettiin vesiongelmien perimmäiset syyt. Lisäksi tiloille järjestettiin koulutustilaisuuksia, ja tilakohtaisia analyysejä tehtiin tilojen nykyisten vesienhoitotoi-menpiteiden vertaamiseksi AWS-sertifiointikriteereihin. Ensimmäinen vaihe päättyi syksyllä 2024 yhtei-seen työpajaan, joka kokosi yhteen kaikki osallistuvat tilat ja yritykset sekä valuma-alueen sidosryhmät.

AWS Collective Action Accelerator -hankkeen toinen vaihe alkaa keväällä 2025, ja se keskittyy vesien-hoitosuunnitelmien viimeistelyyn ja sidosryhmien työpajoihin, joissa kehitetään yhdessä vesienhoito-toimenpiteitä. Tavoitteena on saada tilat täyttämään AWS-standardin kriteerit ja toteuttamaan käytännön toimenpiteitä. Kokonaisuudessaan projektin tavoitteena on edistää sidosryhmien yhteistyötä ja kerätä oppeja yhteistä kehittämistä ja toteutusta varten sekä etsiä parhaita käytäntöjä.

TUOTE- JA RAAKA-AINESERTIFIOINNIT OSANA VESIVASTUUTA

Erilaisilla raaka-aine- ja tuote-sertifioinneilla voimme varmen-taa tuotteidemme sosiaalista ja ympäristövastuuta. Olemme asettaneet sertifiointivaati-muksia erityisesti oma merkki -tuotteillemme. Esimerkiksi Reilu kauppa- ja Rainforest Alliance -sertifikaattien kriteerit asettavat muiden ympäristö-kriteeriensä ohella vaatimuksia vedenkulutukselle ja ohjaavat viljelijöitä vesivarojen sekä jätevesien hallinnan jatkuvaan parantamiseen. Lisäksi vastuul-lisen palmuöljyn Roundtable on Sustainable Palm Oilin (RSPO) -sertifiointi sekä vastuullisen soijan varmentamisessa käyttämämme Round Table on Responsible Soy (RTRS) sekä ProTerra asettavat viljelijöille useita vaatimuksia muun muassa veden riittävyyteen, hallintaan ja laatuun liittyen.

Kiertotalouden ratkaisuilla voimme hillitä ilmastonmuutosta ja vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen. Pitämällä raaka-aineet kierrossa pidempään voimme vaikuttaa luonnonvarojen kestävään käyttöön.

KIERTOTALOUS

Resurssien ylikulutus, raaka-aineiden vaihteleva saatavuus sekä tuotteissa käytettyjen raaka-aineiden rajallinen loppukäyttö vaikuttavat toimintaympäristöömme nyt ja tulevaisuudessa. Toteutamme kiertotalouteen sisältyvää raaka-aineiden ja resurssien tehokasta käyttöä monella tavalla. Keskiössä ovat jätteiden kierrätys, hävikin hallinta sekä kuluttajille tarjottavat ratkaisut. Kartoitamme jatkuvasti kiertotalouteen liittyviä uusia toimintamalleja, joilla arvokkaat raaka-aineet ja resurssit saadaan pysymään kierrossa entistä pidempään ja tehokkaammin. Osiosta Kestävä kuluttaminen → voit lukea lisää palveluistamme, joita tarjoamme asiakkaillemme. Kiertotalous kaupan alalla tarkoittaa materiaalien kierron lisäksi vaihtoehtoisia tapoja kuluttaa. Myös kuluttajat ovat yhä tiedostavampia ja odottavat yrityksiltä toimenpiteitä, joilla edistetään luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Pakkaukset

Pakkauksen tärkein tehtävä on suojata tuotetta. Toimiva pakkaus edistää tuotteen säilyvyyttä ja turvallisuutta sekä estää hävikkiä. Erityisesti elintarvikkeiden pakkauksilla on suuri merkitys ruokahävikin minimoimisessa. S-ryhmän pakkauslinjaus linjaa tärkeimmät pakkausten vastuullisuutta koskevat tavoitteemme ja vaatimuksemme.

Pakkausten vastuullisuudessa noudatamme seuraavia 5 periaatetta:

1. **Pakkausmateriaalien vähentäminen**
   Tavoitteenamme on minimoida kaikki turha pakkaaminen ja vähentää käytetyn materiaalin määrää.

2. **Pakkausten kierrätettävyys ja lajitteluohjeet**
   Tavoitteenamme on, että oma merkki -tuotteiden kuluttajapakkaukset ja myymälässä pakattavien elintarvikkeiden pakkaukset ovat kierrätettäviä. Lisäämme oma merkki -tuotteiden kuluttajapakkauksiin selkokieliset lajitteluohjeet, jotta kuluttajan on helppo lajitella pakkaus oikeaoppisesti kierrätykseen.

3. **Tavoitteenamme on lisätä kierrätysmateriaalien käyttöä**
   Kierrätysmateriaalien, kuten kierrätysmuovin tai kierrätyskartongin, hyödyntämisellä pyritään vähentämään tarvetta neitseellisten materiaalien käytölle.

4. **Tavoitteenamme on lisätä uusiutuvien materiaalien käyttöä**
   Uusiutuvilla materiaaleilla, kuten kartongilla, paperilla ja biopohjaisella muovilla, voidaan usein korvata fossiilisten raaka-aineiden, kuten tavanomaisen muovin käyttöä.

5. **Selvitämme mahdollisuuksia korvata kertakäyttöisiä pakkauksia uudelleenkäytettävillä pakkauksilla.**

Olemme sitoutuneet kansainvälisen Ellen MacArthur -säätiön ja YK:n käynnistämän The New Plastics Economy Global Commitment -sitoumuksen kautta muovin kiertotalouden edistämiseen jo vuodesta 2018 lähtien. Sitoumuksen olennaisimpia tavoitteita ovat muun muassa turhan muovin välttäminen ja kierrätettävyyden parantaminen. Sitoumuksen avulla edistetään myös muovin uudelleenkäyttöä, mikä vähentää neitseellisen muovin tarvetta pakkauksissa. Lisäksi S-ryhmä on sitoutunut kertakäyttömuovidirektiiviä koskevaan green deal -sopimukseen, jonka ensisijaisena tavoitteena on vähentää muovisten kertakäyttöisten annospakkausten ja juomamukien kulutusta. Lisäksi S-ryhmä on kaudella 2022–2026 mukana elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksessa, jonka yhtenä tavoitteena on edistää ympäristön kannalta kestävien pakkausratkaisujen käyttöä.

FIKSUMPAA PAKKAAMISTA

Oma merkki -tuotteiden pakkausten kierrätettävyyttä arvioidaan ja edistetään tuotekohtaisesti. Esimerkiksi vuonna 2024 Coop-pastakastikesarjan lasipakkausten vaihto nestekartonkiin vähensi yhteensä 47 000 kg lasia ja 2 000 kg alumiinia vuositasolla. Coop-paristopakkauksissa kymmenen tuotteen pakkausmateriaali vaihdettiin kokonaan kartonkia sisältävään pakkaukseen, kun aiemmin materiaalina käytettiin vaikeammin kierrätettävissä olevaa yhdistelmäpakkausta, jossa oli sekä muovia että kartonkia. Coop-myslipakkausten sisäpusseissa pakkausten muovilaatua vaihdettiin vaikeasti kierrätettävästä yhdistelmämuovista niin kutsuttuun monomuoviin, jonka kierrätyskelpoisuus on parempi. Koska materiaali oli aikaisempaa ohuempaa, voitiin samalla vähentää pakkauksiin käytetyn muovin määrää.

Kierrätysmuovia hyödynnetään tavanomaisen neitseellisen muovin sijasta tällä hetkellä yli 200:ssa päivittäistavarakaupan oma merkki -tuotteemme kuluttajapakkauksessa. Lisäksi neitseellistä muovia pakkauksissa korvataan myös biopohjaisella muovilla. Vuonna 2024 päivittäistavarakaupan omien merkkien tuotepakkauksistamme 50 sisälsi biopohjaista muovia. Esimerkiksi Kotimaista-pakastemustikan pakkaus on vaihdettu biopohjaisesta sekä kierrätysmuovimateriaalista valmistettuun pakkaukseen.

Vuoden 2024 aikana käyttötavarakaupan oma merkki -tuotteissa käynnistetiin pakkausuudistus, jonka yhteydessä muun muassa House-lakana- ja tyynyliinapakkauksista poistettiin kokonaan muovi.

Pyrimme kartoittamaan vaihtoehtoja muovisille kertakäyttöisille annospakkauksille ja vaihtamaan muovittomaan vaihtoehtoon, kun se on tuotteen laadun ja säilyvyyden kannalta mahdollista. Vuoden 2024 aikana muovisia pakkauksia ei korvattu toisilla vaihtoehdoilla. Muovi on usein kevyin ja erityisesti tuotelaadun, säilyvyyden ja hävikinhallinnan kannalta kannatettava pakkausvaihtoehto.

Edistämme uudelleenkäytettävien pakkausten käyttöä erityisesti logistiikassa. Esimerkiksi uudelleenkäytettäviä hevilaatikoita on käytetty jo vuosia. Näillä korvataan kertakäyttöisiä kartonkilaatikoita.

UUDELLEEN KÄYTETTÄVÄT PAKKAUKSET

Edistämme uudelleenkäytettävien pakkausten käyttöä erityisesti logistiikassa. Esimerkiksi uudelleenkäytettäviä hevilaatikoita on käytetty jo vuosia. Näillä korvataan kertakäyttöisiä kartonkilaatikoita. Yhteensä vuoden 2024 aikana toimitusketjussamme kiersi reilu 17,5 miljoonaa uudelleenkäytettävää hevilaatikkoa. Tämä on noin kolme prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Uudelleenkäytettävien hevilaatikoiden käyttö on kasvanut yli 50 prosenttia vuoteen 2018 verrattuna. Heviosastolla tarjoamme asiakkaillemme myös uudelleenkäytettäviä kestohevipusseja, jotka korvaavat kertakäyttöisiä hevipusseja. Pakkausten uudelleenkäyttö on mahdollistettu myös pesu- ja puhdistusaineissa. 2024 viidessä oma merkki -tuotteessa oli käytössä refill-täyttöpakkaus.

Vuonna 2024 S-ryhmä käynnisti projektin, joka kytkeytyy VTT:n ja Vaasan yliopiston johtamaan Reusify-tutkimuskokonaisuuteen. Tutkimuskokonaisuudessa partnereina sekä konsortiojäseninä S-ryhmän lisäksi toimii yli 20 muuta keskeistä suomalaista yritystä ja tekijää pakkausten uudelleenkäytön mahdollistavassa arvoketjussa. S-ryhmän omaa selvitystä ja mallinnusta tehdään tiiviissä yhteistyössä yhteiskokeilun ja tutkimuskonsortion kanssa. Kaksi ja puoli vuotta kestävässä hankkeessa S-ryhmän tavoitteena on ymmärtää paremmin, mitä mahdollinen pakkausten uudelleenkäyttö myymälän prosesseissa sekä niin myymälätyöntekijöiden kuin asiakkaiden arjessa voisi tarkoittaa ja vaatia. Tarkastelun kohteena ovat muun muassa erilaisten toteutusmallien kustannus- ja ympäristövaikutukset.

Myymälöissä käytetyt Palpa-säkit ovat jo noin kymmenen vuoden ajan olleet 100-prosenttisesti kierrätysmateriaalia. Vuodesta 2022 alkaen omien Palpa-säkkien valmistuksessa on hyödynnetty Inexillä syntyvää kirkasta PE-muovijaetta suljetun kierron periaatteella. Muovi kiertää Inexiltä L&T:lle Merikarvialle, jossa tämä SOK:lle korvamerkitty volyymi pestään sekä uudelleen granuloidaan muovipelleteiksi. Tätä materiaalia voidaan käyttää suoraan sellaisenaan uusien Palpa-säkkien valmistukseen. Säkit valmistaa L&T:n yhteistyökumppani Merikarvialla.

MUOVIKASSIEN MYYNTI ASIAKASTA KOHDEN LASKI

S-ryhmä on mukana kansallisessa muovikassisitoumuksessa, jonka tavoitteena on vähentää muovikassien ja -pussien kulutusta siten, että vuoden 2025 loppuun mennessä jokainen suomalainen käyttää enintään 40 muovikassia vuodessa.

Päivittäistavarakaupassa myytiin 151 (2024: 150) miljoonaa muovikassia. Muovikassien myynti kasvoi 0,7 prosenttia edellisvuoteen nähden. Samanaikaisesti asiakasmäärät ovat kasvaneet selvästi enemmän. Paperikassien (34 %) myynti kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna ja biokantokassien (-12 %) myynti jatkoi edelleen laskuaan. Kestokassien myynti kasvoi viisi prosenttia. Vuoden 2024 aikana 76 prosenttia päivittäistavarakaupan ostoskerroista tehtiin ilman muovikassin ostamista.

2024

Oma kassi kauas kantaa

S-ryhmä sekä muut päivittäistavarakaupan yritykset kampanjoivat vuoden 2024 toukokuussa muovikassien kulutuksen vähentämiseksi. Tavoitteena oli saada kuluttajat suosimaan monikäyttöisiä ja kestäviä kasseja, kuten kotona jo olevia kangas- ja kestokasseja.

Kampanjan taustalla oli alan yhteinen tavoite ja kansallinen muovikassisitoumus, jossa myös S-ryhmä on mukana. Sen tavoitteena on vähentää muovikassien ja -pussien kulutusta siten, että vuoden 2025 loppuun mennessä jokainen suomalainen käyttäisi enintään 40 muovikassia vuodessa. Vuonna 2024 Suomessa ostettiin 62 muovikassia henkilöä kohden. Vuonna 2023 luku oli vielä 64 muovikassia henkilöä kohden.

S-mobiilin Omat ostot -palvelusta voi käydä tarkistamassa ostettujen kassien määrän sekä niihin käytetyt eurot kuluneelta vuodelta ja kuukaudelta.

Kannustamme asiakkaitamme aktiivisesti omien kestokassien käyttöön muovikassien ostamisen sijaan.

Sokoksella kestokassien myynti kasvoi noin 36 prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Kestokassien myynti Sokoksella on varsin vähäistä, ja vuonna 2023 niitä myytiin noin 4 900 kappaletta. Paperikassien myynti väheni viisi prosenttia vuoteen 2023 verrattuna. Paperikassi on silti edelleen Sokoksen suosituin ostoskassi. Sokoksella on käytössä muovikassi ainoastaan 3+1 Päivien kassina. Muovikassien myyntimäärä pieneneekin koko ajan, ja vuonna 2024 muovikasseja myytiin 44 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

VIESTINTÄÄ JA KOULUTUSTA PAKKAUKSISTA

S-ryhmän linjaus pakkausten vastuullisuuden edistämiseksi linjaa tärkeimmät pakkausten vastuullisuutta koskevat tavoitteemme ja vaatimuksemme. Marketkaupassa on käyty vuoden 2024 aikana läpi ohjeita ja tarkennettu linjauksen toimeenpanoa. Yhteispohjoismainen hankintaorganisaatiomme Coop on lisännyt henkilökunnan tiedottamista pakkausten vastuullisuudesta, muovin vähentämisestä sekä vaihtoehtoisista pakkaustavoista vuoden 2024 aikana.

Tavoitteenamme on tuoda asiakkaillemme esiin vastuullisen pakkaamisen, pakkausmateriaalien kierrätyksen ja erityisesti muovin vähentämisen ympäristövaikutuksia. Hyödynnämme asiakasviestinnässä myymäläviestintää, oma merkki -tuotteiden pakkauksia sekä sähköisiä asiakasviestintäkanaviamme. Oma merkki -tuotteidemme pakkauksissa on selkokieliset lajitteluohjeet, jotta asiakkaan olisi mahdollisimman helppo lajitella pakkaus kierrätykseen.

2024 aikana jatkoimme viestintää muovikassien vähentämistavoitteista eri kanavilla, verkkouutisissa, somealustoilla sekä kampanjoinneilla. Syksyn 2024 aikana nostimme erityistä huomiota S-mobiili-sovelluksemme Omat ostot -palvelun hyödyntämisestä asiakkaidemme muovikassiostosten seuraamiseen ja vähentämiseen. Kannustamme asiakkaitamme aktiivisesti omien kestokassien käyttöön muovikassien ostamisen sijaan ja hyödynnämme myös muovikasseja itsessään asiakasviestinnässämme. Muovikassien teksteissä kannustamme asiakkaita käyttämään kassin uudestaan tai lajittelemaan sen kierrätykseen.

2024

Marketin hyvikkilaatikko pelastaa kasvikset ja leivät hävikiltä

Lahjoitustoiminnan ohella kaikki 19 osuuskauppaa hyödyntävät hevihävikkilaatikoita ja -pusseja. Toimintamalli on käytössä kaikissa S-marketeissa. Lisäksi toimintamalli on käytössä useissa Prismoissa sekä Saleissa ja Alepoissa. Vuonna 2024 hävikkilaatikoiden avulla vähennettiin yhteensä yli neljä miljoonaa kiloa hedelmä- ja leipähävikkiä.

Kun ruokakauppojen heviosaston tuotteet eivät ole enää täydellisessä myyntikunnossa, mutta kuitenkin syöntikelpoisia, ne poimitaan myyntiin erillisiin ja edullisiin hevihävikkipusseihin ja -laatikoihin. Näin taklaamme hävikkiä ja säästämme resursseja.

Tärkein työ hävikin hillitsemiseksi tehdään datan kautta ennustamalla. Ennuste ei kuitenkaan osu aina napakymppiin, ja hedelmiin ja vihanneksiin voi myös tulla kauneusvirheitä tai kolhuja. Aamupäivän hyvikkilaatikko on odotettu lisä punalapputuotteiden ja suositun ilta-alen rinnalle.

S-ryhmän tavoitteena on mennä kohti hävikin puolittamista vuoteen 2030 mennessä. Kaupassa hävikkitalkoot ovat jokapäiväistä arkea ja haluamme kannustaa myös asiakkaitamme kiinnittämään huomiota ruokahävikkiin.

Ruokahävikki

Tähtäämme ruokahävikin puolittamiseen vuoteen 2030 mennessä.

S-ryhmän ruokakauppojen hävikki vuonna 2024 oli 1,23 prosenttia (2023: 1,28). Vuonna 2024 suhteellinen ruokahävikki laski neljä prosenttia ja hävikkiä syntyi noin 1300 tonnia vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Vuoteen 2014 verrattuna hävikki on laskenut 31 prosenttia.

Yksi näkyvistä hävikin hallintakeinoista on myymälöiden punalaputetut tuotteet. S-ryhmän ruokakaupoissa vanhaksi menossa olevia tuotteita on punalaputettu systemaattisesti yli 10 vuoden ajan. Vuonna 2024 myimme yhteensä noin 97 miljoonaa (2023: 92 milj.) punalaputettua tuotetta (-30 % ja -60 % normaalihinnasta). Korotetun ilta-alen suosio näkyy erityisesti pienissä myymälöissä, kuten Alepoissa, joista käytäntö lähti liikkeelle noin kahdeksan vuotta sitten. Valtakunnallinen ilta-alekäytäntö on ollut käytössä jo seitsemän vuotta.

MYYMÄLÖIDEMME RUOKAHÄVIKKI ON LASKENUT

31 %

SUOMESSA VUODESTA 2014

Käyttökelpoista ruokaa lahjoitetaan myös hyväntekeväisyyteen ja S-ryhmällä on yli 400 ruokaapukumppania. Lisäksi ruokalahjoitustoimintaa harjoitetaan myös Viron toimipaikoissa.

Lahjoitustoiminnan ohella kaikki 19 osuuskauppaa hyödyntävät hevihävikkilaatikoita ja -pusseja.

ETSIMME UUSIA TAPOJA HÄVIKIN VÄHENTÄMISEKSI RAVINTOLOISSAMME

S-ryhmän ravintoloiden ruokahävikki on noussut hieman ollen 1,17 prosenttia vuonna 2024 (2023: 1,15). ABC Ravintoloiden ruokahävikki oli puolestaan kolme prosenttia vuonna 2024 (2023: 2,52).

Pyrimme jatkuvasti etsimään ja kehittämään uusia tapoja hävikin vähentämiseksi ravintoloissamme. Tavallisesti ruokahävikin mittausta ja seurantaa tehdään manuaalisesti ravintolatyön lomassa. Vuonna 2024 biovaaka oli käytössä 14 Pizza & Buffa -ravintolassa ja kolmessa hotellissa. Menekin- ja hävikin kirjaamista helpottava biovaaka otettiin käyttöön ABC-ketjussa vuonna 2024. Vuonna 2024 se oli käytössä lähes 80 yksikössä.

Vaaka on helpottanut varsinkin buffet-tyylisten tarjoilujen kirjaamista. Kirjaamisen lisääntyessä tämä on lisännyt kirjattua hävikkiä. Kirjatun hävikin avulla pääsemme paremmin tunnistamaan syyn mistä hävikki koostuu. Vuonna 2025 kohdistamme vahvaa tekemistä kirjatun hävikin pienentämisen toimenpiteisiin.

Biovaaka antaa välitöntä palautetta ravintolassa kertyvän hävikin määrästä. Samalla se luo dataa, jonka pohjalta ravintola saa nykyistä helpommin ja kokonaisvaltaisemmin tarkkaa tietoa sen toiminnan eri osa-alueilla syntyneestä ruokahävikistä. Myös asiakkaat ovat avainasemassa hävikin minimoimisessa, ja astioita palautettaessa biovaaka antaakin asiakkaalle palautteen jätteen määrästä kolmella hymiönaamalla.

YLI 185 500 PELASTETTUA RUOKA-ANNOSTA RESQ CLUBIN KAUTTA

ResQ Clubin kautta voi pelastaa ravintoloista, kahviloista ja ruokakaupoista edullisesti ruokaa ja pieniä määriä käyttötavaroita, jotka muutoin olisivat vaarassa joutua hukkaan. Vuonna 2024 onnistuimme pelastamaan S-ryhmän ravintoloiden, ruokakauppojen ja ABC:n kautta yhteensä yli 185 500 ateriaa, välipalaa, jälkiruokaa, ruokakassia, kukkaa, kasvia ja kosmetiikkaa. Pelastuspalvelu ResQ Clubia hyödynnettiin lähes 220 toimipaikassamme. Lisäksi kaikissa HOK-Elannon Coffee House -kahviloissa ja muutamassa muussa osuuskaupan kahvilassa on käytössä ilta-ale, jolloin aukiolon viimeisenä tuntina myydään vitriinissä olevia tuotteita puoleen hintaan.

RAAKA-AINEET KIERTOON

Vuonna 2024 jätteidemme kokonaismäärä Suomessa ja Virossa oli 113 700 tonnia (2023: 118 200). Suomen toimintojen jätemäärä vastaa arviolta noin neljä prosenttia koko maan yhdyskuntajätteistä. Vaarallisia jätteitä syntyi noin 1100 tonnia (2023: 600) ja nestemäisiä jätteitä 5100 tonnia (2023: 5 600). Toiminnastamme syntyy eniten pahvia ja paperia, biojätettä sekä energia- ja poltettavia jätteitä. Valtaosa, 82 prosenttia jätteistämme ohjattiin vuonna 2024 kierrätykseen, eli hyödynnettäväksi materiaalina. Tavoitteenamme on kierrättää materiaalina tai uusiksi tuotteiksi 80 prosenttia jätteistämme vuoden 2025 loppuun mennessä.

S-RYHMÄN JÄTTEET (TONNIA)

	2022	2023	2024
Pahvi ja paperi	36700	36000	**37200**
Biojäte	31500	32700	**28600**
Energia- ja poltettava jäte	23700	23100	**20800**
Muovi	3200	7800	**8900**
Metalli	3300	8300	**9200**
Lasi	700	700	**600**
Muut kiinteät jätteet	2400	3400	**2200**
KIINTEÄT JÄTTEET YHTEENSÄ	**101500**	**112000**	**107500**
Vaaralliset jätteet	900	600	**1100**
Nestemäiset jätteet	5300	5600	**5100**
KAIKKI JÄTTEET YHTEENSÄ	**107600**	**118200**	**113700**

Jätetiedot kattavat 98 % kohteista.
Luvut sisältävät Suomen ja Viron.
Vuoden 2024 jätelukujen varmennusraportti →.

S-RYHMÄN KIINTEÄT JÄTTEET 2024, %

Pahvi ja paperi	34,6 %
Biojäte	26,6 %
Energia- ja poltettava jäte	19,3 %
Muut jätteet	19,4 %

S-RYHMÄN JÄTTEIDEN KÄSITTELY JA HYÖDYNTÄMINEN, %

	2022	2023	2024
Materiaalikierrätys	45	82	**82,3**
Energiahyötykäyttö	24	18	**17,3**
Biojätteen hyödyntäminen	31	–	**–**
Kaatopaikkakäsittely	0,03	0,4	**0,4**

Luvut on laskettu kaikista jätteistä.
Luvut sisältävät Suomen ja Viron.
Vuodesta 2023 alkaen biojätteen käsittely on sisällytetty materiaalikierrätykseen ja energiahyötykäyttöön.
Vuoden 2024 jätetietojen varmennusraportti →.

KATTAVA KIERRÄTYSVERKOSTO HELPOTTAA ASIAKKAIDEN OMAA KIERRÄTYSTÄ

Toimipaikoissamme on kattava Rinki-ekopisteverkosto kartonki-, lasi-, metalli- ja muovipakkauksille. Vuoden 2024 lopussa 442 myymälän yhteydessä oli Rinki-ekopiste. Kaikissa näistä kerättiin kartonkia, lasia ja metallia, 423 paperia, 406 muovia ja 317 tekstiilejä.

Toimipisteisiimme voi palauttaa myös pantillisia juomapakkauksia, paristoja ja akkuja sekä SER-jätettä. Vuoden 2024 sekä muovipullojen että alumiinitölkkien palautusmäärät kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Asiakkaat voivat palauttaa vanhoja, käyttämättä jääneitä kynsilakkoja 53:een Sokos- ja Emotion -ketjujen myymälään.

KIERRÄTYSPISTEET JA KIERRÄTYSMÄÄRÄT

	2022	2023	2024
Ekopisteet, kpl	438	438	**442**
Palautetut kierrätysmuovipullot, milj. kpl	287	303	**326**
Palautetut kierrätyslasipullot, milj. kpl	49	46	**44**
Palautetut alumiinitölkit, milj. kpl	665	682	**716**
Palautetut kannettavat akut ja paristot, tonnia	648	539	**617**

KOHTI YHDEN-VERTAISTA MAAILMAA – ERIARVOISUUTTA POISTAEN

S-ryhmä on sitoutunut kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikissa toiminnoissaan ja noudattamaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaista huolellisuutta kielteisten ihmisoikeusvaikutusten ennaltaehkäisemiseksi.

95 IHMISOIKEUDET S-RYHMÄSSÄ
100 VASTUULLINEN HANKINTA
107 TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN
112 TIETOSUOJA
114 HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI
120 MONIMUOTOISUUS

KESKEISET TAVOITTEET

TEEMA	TAVOITE	TOTEUMA 2023	TOTEUMA 2024	KOMMENTTI
HENKILÖSTÖ	Työtyytyväisyyskysely	76,3	75,5	Työtyytyväisyyden merkittävin vuosittain toistuva mittari on työyhteisötutkimuksemme (TYT), johon kaikki s-ryhmäläiset kutsutaan vastaamaan.
HENKILÖSTÖ	Tavoitteenamme on tarjota nuorille myönteisiä oppimiskokemuksia työuransa alussa.	noin 17 000 kesätyöntekijää	noin 18 000 kesätyöntekijää	S-ryhmä on yksi suurimmista nuorten työllistäjistä Suomessa. Tarjoamme merkittävälle joukolle tärkeän ensimmäisen kokemuksen työelämästä esimerkiksi kesätyön tai harjoittelun muodossa.
HENKILÖSTÖ	Tavoitteenamme on, että asenteet eivät vaikuta työhaastattelukutsun saamiseen edes tiedostamattomasti.	Emme kysyneet työnhakijoilta työhakemuksissa syntymävuotta tai ikää.	Emme kysyneet työnhakijoilta työhakemuksissa syntymävuotta tai ikää.	Emme kysy työnhakijoilta työhakemuksissa syntymävuotta tai ikää.
IHMISOIKEUDET	Tavoitteena on, että kaikki omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteiden riskimaissa sijaitsevat valmistustehtaat on auditoitu amfori BSCI -auditoinnilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen tarkastuksella.	99 %	99 %	Auditoinneissa tarkastetaan muun muassa työturvallisuuteen, työaikoihin ja palkkaukseen liittyvät käytännöt.
IHMISOIKEUDET	Tavoitteenamme on, että omien merkkien elintarvikkeiden riskimaissa tuotettujen pääraaka-aineiden tuotantopaikat ovat vastuullisuusvarmennuksen tai muiden huolellisuusvelvoitteeseen liittyvien toimenpiteiden piirissä. Etenemme tavoitteemme kanssa tuoteryhmä kerrallaan.	Vuoden 2023 aikana perehdyimme muun muassa hasselpähkinöiden tuotantoketjuihin ja käynnistimme selvityksen riisin tuotantoketjusta.	Vuoden 2024 aikana perehdyimme muun muassa kookoksen, rusinoiden, mehujen ja riisin tuotantoketjuihin.	Tunnistettujen riskien hallitsemiseksi tavoitteenamme on muun muassa lisätä sertifioidun tai varmennetun raaka-aineen osuutta sekä tiivistää vuoropuhelua toimittajien kanssa.
IHMISOIKEUDET	Tavoitteenamme on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteissa käytetään ainoastaan vastuullisesti tuotettua puuvillaa vuoden 2025 loppuun mennessä.	83 %	86 %	Puuvillalinjauksemme mukaan käytettävän puuvillan tuotannon pitää täyttää yksi tai useampi seuraavista kriteereistä: Sen tulee olla ympäristön kannalta kestävämpää, sosiaalisen vastuun kannalta kestävämpää tai viljelijöiden näkökulmasta taloudellisesti kestävämpää.

YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden noudattaminen edellyttää julkista sitoutumista ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, huolellista ihmisoikeusriskien arviointia sekä toimintatapoja riskien ennaltaehkäisemiseksi ja haitallisten vaikutusten korjaamiseksi. Lisäksi periaatteet edellyttävät avointa viestintää riskeistä, toimenpiteistä ja haasteista.

IHMISOIKEUDET S-RYHMÄSSÄ

Ihmisoikeusvaikutuksemme liittyvät erityisesti omaan henkilöstöömme, asiakkaisiimme sekä hankintaketjujemme työntekijöihin ja yhteisöihin. Erityisesti hankintaketjuissa ihmisoikeusriskit ja haasteet kytkeytyvät kiinteästi ympäröivään yhteiskuntaan, ja niihin täytyy vaikuttaa pitkäjänteisellä työllä niin hankintaketjujen toimijoiden kuin muiden verkostojen kautta.

S-RYHMÄN IHMISOIKEUSPERIAATTEET

S-ryhmän ihmisoikeusperiaatteissa kuvataan S-ryhmän hallintamalli ihmisoikeusasioiden tunnistamiseen, johtamiseen, riskienhallintaan ja viestintään. Lisäksi periaatteissa määritellään ihmisoikeusasioihin liittyvät roolit ja vastuut. Periaatteiden tarkoitus on tukea ihmisoikeusasioiden pitkäjänteistä ja systemaattista johtamista S-ryhmässä sekä kuvata sidosryhmille lähestymistapamme ihmisoikeuksiin. Periaatteet täydentävät S-ryhmän eettisissä ja vastuullisuusperiaatteissaan asettamaa sitoumusta ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Ihmisoikeusperiaatteet ovat SOK:n hallituksen hyväksymät.

S-RYHMÄN SITOUMUKSET JA PERIAATTEET

- **S-ryhmän vastuullisuusperiaatteet**
  SOK:n hallituksen hyväksymissä vastuullisuusperiaatteissa sitoudumme kunnioittamaan ja edistämään ihmisoikeuksia ja kuvaamme huolellisuusvelvoitteen mukaisen toimintamallimme.
- **S-ryhmän eettiset periaatteet**
  SOK:n hallituksen hyväksymissä eettisissä periaatteissa sitoudumme kunnioittamaan ja edistämään ihmisoikeuksia kaikissa toiminnoissamme ja odotamme samaa myös yhteistyökumppaneiltamme.
- **S-ryhmän ihmisoikeusperiaatteet**
  SOK:n hallituksen hyväksymissä S-ryhmän ihmisoikeusperiaatteissa kuvaamme huolellisuusvelvoitteen mukaisen toimintamallimme ja ihmisoikeustyön johtamisen yritysryhmässä.
- **amfori BSCI ja BEPI Code of Conduct**
  Kansainvälisen vastuullisuusverkosto amforin jäsenenä S-ryhmä on sitoutunut amforin Code of Conducteihin. amforin BSCI Code of Conduct on osa hankintasopimuksiamme ja BEPI Code of Conduct otetaan osaksi sopimuksiamme asteittain. Code of Conductit asettavat odotuksemme tavarantoimittajillemme.
- **Women's Empowerment Principles**
  S-ryhmä on sitoutunut YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin ja YK:n yritysvastuualoite UN Global Compactin tasa-arvoa ja monimuotoisuutta edistäviin periaatteisiin.

IHMISOIKEUSASIOIDEN JOHTAMINEN

Ihmisoikeusasioiden johtaminen S-ryhmässä on osa vastuullisuuden johtamista, josta vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. Konsernin johtoryhmässä SOK Vastuullisuus kuuluu pääjohtajan alaisuuteen. SOK Vastuullisuus -yksikkö vastaa ihmisoikeusperiaatteista, niiden kehittämisestä ja toimeenpanon ohjauksesta. Lisäksi yksikkö vastaa S-ryhmä-tasolla ihmisoikeusriskien arvioinnista ja uusien toiminta-mallien kehittämisestä sekä ohjaa ja koordinoi yrityksen eri toiminnoissa tehtävää jatkuvaa ihmisoikeusriskien arviointia. SOK Vastuullisuus vastaa myös ihmis-oikeuksiin liittyvästä sisäisestä ja ulkoisesta raportoinnista.

Johtamismallin mukaisesti SOK Vastuullisuus raportoi säännölli-sesti SOK:n hallitukselle ja ylim-mälle johdolle keskeiset ihmisoi-keuksia koskevat riskit, tunnusluvut ja tapauskohtaisesti tärkeimmät hankkeet. SOK:n hallitus hyväksyy ihmisoikeuksiin liittyvät periaatteet ja sitoumukset. SOK:n yksiköt ja tytäryhtiöt arvioivat keskeiset liiketoiminta-aluekohtaiset riskit ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

Ihmisoikeusvaikutus-ten arvioinnissa on tunnistettu ryhmät, joiden ihmisoikeuksiin S-ryhmällä voi mahdollisesti olla vaikutusta joko suoraan tai epäsuorasti.

Yksiköt vastaavat myös ihmis-oikeuksiin keskeisesti liittyvistä ennaltaehkäisevistä ja korjaavista toimenpiteistä. Ihmisoikeudet ovat yksi vastuullisuusohjelmamme pääteemoista. Tavoitteet, toimen-piteet ja hankkeet määritellään yhdessä liiketoimintojen kanssa. Keskeisimmät tavoitteet on kytketty osaksi vastuullisuus-ohjelmaamme.

IHMISOIKEUSRISKIEN ARVIOINTI

YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti pyrimme huolellisesti arvioimaan ja ennakoimaan toi-mintamme ihmisoikeusvaikutukset sekä ehkäisemään ja lieventämään kielteisiä ihmisoikeusvaikutuksia. Ihmisoikeusvaikutusten arviointi on jatkuva prosessi. Ihmisoikeusvaiku-tusten arvioinnissa on tunnistettu ryhmät, joiden ihmisoikeuksiin S-ryhmällä voi mahdollisesti olla vaikutusta joko suoraan tai epäsuorasti. Arvioinnissa huomioi-daan myös erityisen haavoittuvat henkilöt ja ryhmät, kuten lapset, naiset, siirtolaistyöntekijät ja henkilöt, joilla on erityistarpeita. S-ryhmän ihmisoikeusvaikutusten arvioinnissa hyödynnämme eri järjestöjen ja viranomaisten raportteja ja tutkimuksia, maita koskevia riskinarviointeja (mm. amfori BSCI:n riskimaaluokitusta) sekä vuoropuhelua sidosryhmien, kuten kansalaisjärjestöjen, pohjoismaisten osuuskauppojen ja hankintaliittoumien kanssa. Lisäksi hyödynnämme auditoinneista saa-tua tietoa ja omaa kokemustamme muun muassa tehtaiden työolojen valvonnasta. Arviointiin osallistuu S-ryhmän asiantuntijoita eri liiketoiminta-alueilta, hankinnasta, henkilöstöhallinnosta ja vastuulli-suusyksiköstä.

VAKAVIMMAT IHMISOIKEUSRISKIT

S-ryhmällä on mahdollisesti sekä suoria että epäsuoria vaikutuksia eri ryhmien ihmisoikeuksiin. Suorat vaikutukset liittyvät S-ryhmän hen-kilökuntaan ja asiakkaisiin, epäsuo-rat liiketoimintasuhteiden kautta hankintaketjuihin. Seuraavassa on kuvattu keskeisimmät suorat ja epäsuorat ihmisoikeusvaikutukset. Kyseessä ei ole kaikenkattava lista, vaan keskeisimmät ja vakavimmat ihmisoikeusvaikutukset, joiden pienentämiseen kiinnitämme erityistä huomiota. Myös muut ihmisoikeudet ovat yhtäläisen tärkeitä, ja jatkamme työtä sen var-mistamiseksi, että emme aiheuta haittaa niiden toteutumiselle.

SUORAT VAIKUTUKSET

S-ryhmän vakavimmat suorat ihmisoikeusvaikutukset liittyvät asiakkaidemme ja henkilöstömme turvallisuuteen. Toimipaikkojen ja tuotteiden turvallisuuden varmis-taminen, omavalvonta sekä esimer-kiksi alkoholi- ja tupakkatuotteiden ikärajavalvonta ovat jatkuvaa työtä, jolla varmistamme, ettei kenenkään turvallisuus vaarannu työssä tai asioidessa S-ryhmässä.

Asiakkaidemme ja henkilökun-tamme syrjimättömyys ja yhden-vertaisuus ovat myös mahdollisia suoria ihmisoikeusvaikutuksiamme. Syrjimättömyys tarkoittaa muun muassa asiakkaiden ja henkilö-kunnan tasapuolista kohtelua ja toimipaikkojen esteettömyyttä. Kunnioitamme työntekijöidemme oikeutta ammatilliseen järjes-täytymiseen, emmekä hyväksy minkäänlaista syrjintää tai häirin-tää. Henkilöstötyössä laadimme muun muassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ja koulutamme henkilökuntaamme tasa-arvoisen ja syrjimättömän työyhteisön varmistamiseksi.

EPÄSUORAT VAIKUTUKSET

S-ryhmällä on mahdollisesti myös epäsuorasti vaikutusta tuotteiden ja palveluiden hankintaketjuissa työskentelevien ihmisten ihmis-oikeuksiin. Vakavimmat epäsuorat ihmisoikeusvaikutuksemme ovat pakkotyö, syrjintä ja järjestäytymisoikeuden loukkauk-set, lapsityövoiman hyväksikäyttö, elämiseen riittämätön palkka, ylipitkät työajat sekä työterveyden ja -turvallisuuden vaarantaminen.

Yleisesti ottaen S-ryhmän suu-rimmat ihmisoikeusriskit liittyvät hankintaketjuissa

- maihin, joissa lainsäädäntö, sen toimeenpano ja valvonta ovat puutteellisia tai jotka eivät ole ratifioineet kansainvälisiä työ- ja ihmisoikeussopimuksia
- maihin, alueisiin ja toimialoihin, joissa työskentelee paljon maan sisäisiä tai ulkomailta tulleita siirtotyöläisiä
- tuotteisiin ja raaka-aineisiin, joita tuotetaan korkean riskin maissa, ja joiden valmistamisessa käytetään paljon matalasti koulutettua työvoimaa
- tavarantoimittajiin, jotka eivät ole sitoutuneet vastuullisuusaloitteisiin ja kehittäneet toimintatapoja vastuullisen hankinnan varmistamiseksi
- sertifioimattomiin riskiraaka-aineisiin
- pitkiin toimitusketjuihin.

Lisäksi on huomioitava, että myös niin sanottujen ei-riskimaiden sisällä voi olla alueita ja tiettyjä toimialoja, joihin liittyy kohonneita ihmisoikeusriskejä.

OLEMME SITOUTUNEET KUNNIOITTAMAAN IHMISOIKEUKSIA

> S-ryhmän vastuullisuusperiaatteet
> S-ryhmän eettiset periaatteet
> S-ryhmän ihmisoikeusperiaatteet

TUNNISTAMME OMAN TOIMINNAN SUORAT JA EPÄSUORAT IHMISOIKEUSVAIKUTUKSET SEKÄ NIIDEN KOHTEET JA YMMÄRRÄMME RISKIT

> Ihmisoikeusvaikutusten arvioinnit
> Riskimaa- ja toimiala-arvioinnit
> Riskiraaka-ainekartoitukset
> Raportit ja tutkimukset
> Sidosryhmävuoropuhelu

ENNALTAEHKÄISEMME TUNNISTETTUJEN RISKIEN TOTEUTUMISTA

> Sopimusvaatimukset
> amfori BSCI Code of Conduct
> Kolmannen osapuolen auditoinnit
> Sertifioinnit
> Koulutukset
> Tavarantoimittajakyselyt
> Tutkimusmalli juurisyiden selvittämiseksi

PYRIMME KORJAAMAAN JO TAPAHTUNEET IHMISOIKEUSLOUKKAUKSET

> Korjaavien toimenpiteiden suunnitelma
> Yhteistyö kumppaneiden kanssa
> Koulutukset
> S-ryhmän Ilmoituskanava

RAPORTOIMME AVOIMESTI HUOLELLISUUSVELVOITEPROSESSISTAMME, RISKEISTÄ JA TOIMENPITEISTÄ

> Vuosiraportointi
> Viestintä
> Sidosryhmävuoropuhelu

IHMISOIKEUSVAIKUTUSTEN EHKÄISEMINEN JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

S-ryhmän ihmisoikeustyön perusta on huolellisessa riskien arvioinnissa ja toimenpiteiden kohdentamisessa sinne, missä riskit ovat korkeimmat. YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti toimenpiteiden priorisoinnissa on huomioitu vaikutuksen vakavuus ja peruuttamattomuus, todennäköisyys sekä se, onko vaikutus S-ryhmän suoraan aiheuttama vai epäsuorasti esimerkiksi liiketoimintasuhteen kautta.

Ihmisoikeusriskejä pyritään ennaltaehkäisemään hankintaketjuissa monin tavoin, muun muassa riskimaatavarantoimittajien auditointien ja riskiraaka-aineiden sertifiointien avulla. Odotamme kaikilta tuote- ja palvelutoimittajiltamme ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä tuotteiden jäljitettävyyttä raaka-aineiden alkuperään saakka. Riippumattomien auditointien ja sertifikaattien rinnalle olemme kehittäneet hankintaketjujen ihmisoikeusriskien juurisyihin pureutuvan tutkimusmallin. Tavoitteena on tunnistaa ajankohtaisia, tuotteisiin tai tuotantomaihin liittyviä ihmisoikeuskysymyksiä sekä niiden juurisyitä, jotta voimme omalta osaltamme vaikuttaa niihin yhdessä sidosryhmien ja kumppaneidemme kanssa. Tutkimukset tekee ulkopuolinen riippumaton taho, ja viestimme tuloksista avoimesti.

Pyrimme vaikuttamaan keskeisten hankintamaiden työolojen ja niihin vaikuttavan lainsäädännön kehitykseen yhteistyöverkostojemme kautta, kun kehitys on ristiriidassa kansainvälisten ihmisoikeussopimusten ja ILOn työelämän normien kanssa. Keskeisin vaikuttamiskeino on avoin vuoropuhelu sidosryhmien ja omien yhteistyöverkostojemme kanssa. Vaikuttamista voidaan tehdä myös esimerkiksi erilaisin kannanotoin viranomaisille tai yrityksille, joko yksin tai yhdessä kansainvälisten verkostojen kanssa.

Mikäli S-ryhmän omassa toiminnassa tulee esiin suoria ihmisoikeuksien loukkauksia, käynnistämme välittömästi asiaa koskevan selvityksen asianosaisen liiketoiminta- tai muun yksikön ja sidosryhmien kanssa. Korjaavilla toimenpiteillä pyrimme ehkäisemään laajemmat vaikutukset sekä tilanteen mukaan korjaamaan jo syntyneet vahingot. Tarkastelemme myös omia toimintatapojamme, jotta vastaavaa ei tapahtuisi uudestaan.

Mikäli S-ryhmän tavara- tai palveluhankinnoissa tulee ilmi ihmisoikeuksiin liittyviä epäkohtia, käynnistämme välittömästi selvityksen asiasta. Korjaavista toimenpiteistä sovitaan asianosaisen yhteistyökumppanin kanssa, ja toimenpiteiden suorittamista seurataan muun muassa auditointien avulla. Yhteistyötä kumppanin kanssa ei ensisijaisesti katkaista, koska se ei edistä työntekijöiden asemaa tehtailla eikä viljelmillä. Paras tapa kehittää toimintaa on tehdä se yhdessä. Myöskään jonkin tuotteen tai hankinta-alueen boikotointi ei ole koskaan ensisijainen ratkaisumme, sillä usein se vaikeuttaa entisestään kaikista heikoimmassa asemassa olevien työntekijöiden asemaa. Yhteistyö voidaan lopettaa tilanteessa, jossa yhteistyökumppani ei osoita halua ja sitoutumista kehittää toistuvasti havaittuja puutteita. Yhteistyö voidaan lopettaa myös, mikäli yhteistyökumppani ei suostu kolmannen osapuolen riippumattomaan auditointiin. Yhteistyökumppaneiden valmiuksia parantaa työntekijöiden olosuhteita pyritään lisäämään kouluttamalla itse sekä ohjaamalla toimittajia vastuullisuusverkosto amforin järjestämiin koulutuksiin.

Erityisesti hankintaketjuissa S-ryhmällä ei aina ole mahdollista suoraan vaikuttaa puutteiden korjaamiseen. Tällöin vaikutusvallan kasvattaminen yhteistyöllä toisten yritysten, vastuullisuusaloitteiden ja muiden verkostojen kanssa on tärkeää.

S-ryhmässä on laadittu sisäinen toimintaohje ja perehdytetty henkilökuntaa ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Ihmiskaupan ja työperäisen hyväksikäytön riski on olemassa myös Suomessa, ja siksi on tärkeää, että esimerkiksi toimipaikkojemme työntekijät ja hankinnoista vastaavat henkilöt osaavat tunnistaa ja raportoida huolensa ja selvittää yhteistyökumppanien toimintatavat.

INTERNATIONAL ACCORD

S-ryhmä liittyi Bangladesh Accordiin vuonna 2020 ja sen rauettua uuteen International Accord -aloitteeseen (International Accord for Health and Safety in the Textile and Garment Industry) syksyllä 2021. Accordissa mukana olevien yritysten käyttämillä vaatetehtailla tehdään säännöllisiä kolmannen osapuolen tarkastuksia, joiden pohjalta tehtävillä korjaustoimilla ja koulutuksilla parannetaan tehtaiden palo-, sähkö- ja rakennusturvallisuutta. Kaikki S-ryhmälle omien merkkien ja oman maahantuonnin vaatteita valmistavat bangladeshilaiset tehtaat ovat mukana Accord-prosessissa.

Accord laajentui loppuvuodesta 2022 Pakistaniin, jossa toimintaa käynnistettiin vuoden 2023 aikana. S-ryhmä on mukana myös Pakistan Accordissa.

S-RYHMÄN ILMOITUSKANAVA

S-ryhmässä on käytössä ilmoituskanava, joka on avoin sekä S-ryhmän henkilökunnalle että ulkoisille sidosryhmille. Ilmoituskanavaan voi ilmoittaa epäilyt väärinkäytöksistä ja eettisten periaatteiden vastaisesta toiminnasta, jolloin epäily tutkitaan. Ilmoituskanavasta vastaa yhteistyökumppanimme WhistleB ja ilmoituksen voi jättää sinne omalla nimellä tai anonyymisti. Ilmoitusmenettely on salattu, ja kaikki ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti. Ilmoituksen tekijöitä suojataan vastatoimilta vuonna 2023 voimaan astuneen ilmoittajansuojelulain velvoitteiden mukaisesti.

Vuonna 2024 S-ryhmän ilmoituskanavaan tuli yhteensä 89 ilmoitusta. Ilmoitukset liittyivät pääasiassa henkilöstöasioihin, työsuojeluun tai vastuulliseen ja eettiseen toimintatapaan. Viranomaistutkintaan johtaneita ilmoituksia ei vuoden aikana tullut yhtään.

Kanavaan jätetyt ilmoitukset käsittelee SOK Riskienhallinta yhdessä S-ryhmän eri organisaatioiden vastuuhenkilöiden kanssa käsittelyn riippumattomuus turvaten. Ilmoituskanavan kautta tulleiden ilmoitusten pohjalta päädyttiin muun muassa tarkentamaan ohjeita ja pelisääntöjä sekä läpikäymään niitä työntekijöiden kanssa. S-ryhmän oman kanavan lisäksi sidosryhmille on tarjolla amforin ilmoituskanava, johon voi ilmoittaa ihmisoikeuksien loukkauksista amforin jäsenten hankintaketjuissa.

Koulutamme henkilöstöämme jatkuvasti eettisistä periaatteista. Eettisten periaatteiden koulutuksessa käsitellään muun muassa lahjomattomuuden periaatetta, esteellisyyttä päätöksenteossa ja tasa-arvoista kohtelua työyhteisössä sekä muistutetaan mahdollisuudesta ilmoittaa periaatteiden rikkomuksista ilmoituskanavaan. Koulutus on myös osa uusien työntekijöiden perehdytystä.

IHMISOIKEUSPUOLUSTAJIEN TUKEMINEN

S-ryhmän pitkäaikainen käytäntö on tukea avoimesti kansalaisyhteiskunnan työtä ihmisoikeuksien tukemiseksi hankintaketjuissa. Ihmisoikeuspuolustajilla tarkoitetaan henkilöitä tai ryhmiä, jotka edistävät ihmisoikeuksien toteutumista paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti. Tyypillisesti kansalaisjärjestöt, ammattiyhdistysliikkeen edustajat tai työpaikan työolosuhteiden epäkohtia esiin nostavat työntekijät voivat olla ihmisoikeuspuolustajia.

Emme puutu tai häiritse ihmisoikeuspuolustajien tai kansalaisyhteiskunnan toimintaa, mukaan lukien S-ryhmään liittyvää kampanjointia. Odotamme yhteistyökumppaneiltamme vapaan kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeuspuolustajien

työn kunnioittamista, emmekä hyväksy minkäänlaista häirintää yhteistyökumppaniemme taholta. Tilanteissa, joissa on selvää näyttöä, että yhteistyökumppanimme häiritsee tai estää kansalaisyhteiskunnan tai ihmisoikeuspuolustajien työtä, pyrimme oman vaikutusvaltamme puitteissa vaikuttamaan yhteistyökumppaniimme häirinnän lopettamiseksi.

Mikäli tilanne liittyy suoraan S-ryhmän toimintaan, myös oikeudellinen tai taloudellinen tuki on mahdollinen. Tällaiset tilanteet tarkastellaan tapauskohtaisesti. Kansallisen oikeussuojan parantaminen on keskeistä ihmisoikeuspuolustajien tukemisessa, eikä ihmisoikeuspuolustajien laillisia toimenpiteitä tule oikeudellisesti häiritä.

2024

Eettinen indeksi

Vuodesta 2017 asti olemme seuranneet niin sanottua eettistä indeksiä, joka on osa työtyytyväisyyskyselyämme. Indeksi mittaa henkilöstön luottamusta työnantajaansa, kokemusta yrityksen toimintatapojen eettisyydestä sekä siitä, miten yrityksen arvoja ja periaatteita noudatetaan päivittäisessä työssä. Vuonna 2024 indeksi oli 83,8 (2023: 80,4) asteikon ollessa 0–100.

IHMISKAUPAN UHRIEN TYÖLLISTÄMINEN

Suomessa on noin tuhat henkilöä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piirissä. Valtaosa heistä on työperäisen ihmiskaupan uhreja, ja näiden henkilöiden työllistämisestä on S-ryhmässä kokemusta HOK-Elannolla. Kokemukset synnyttivät S-ryhmässä laajemminkin halua selvittää, mitä asioita rekrytointitilanteissa ja -prosessissa tulisi ottaa huomioon. Aalto-yliopiston opiskelijat tekivät S-ryhmälle oppilasprojektina tiekartan siitä, miten yritykset voivat parhain käytännöin työllistää työperäisen ihmiskaupan uhreja: miten lähteä liikkeelle, keitä kontaktoida, mitä hyötyä tästä yrityksille on ja toisaalta mitä haasteita yritys voi kohdata sekä rekrytoinnissa että työsuhteen aikana.

OIKEUS PUHTAASEEN JA TURVALLISEEN YMPÄRISTÖÖN ON IHMISOIKEUS

S-ryhmä ja joukko muita yrityksiä vetosi syksyllä 2021 YK:n ihmisoikeusneuvostoon ja yleiskokoukseen, että oikeus turvalliseen, puhtaaseen ja kestävään ympäristöön tunnustettaisiin ihmisoikeudeksi. Ympäristön tilalla on vaikutus alueen ihmisten elämään ja terveyteen, siksi se tulee tunnustaa ihmisoikeudeksi. YK:n ihmisoikeusneuvosto hyväksyi aloitteen syksyllä 2021 ja yleiskokous päätöslauselman asiasta vuonna 2022.

Toiminnallamme on epäsuorasti vaikutusta tuotteiden ja palveluiden hankintaketjuissa ympäristöasioihin sekä niissä työskentelevien ihmisten ihmisoikeuksiin erityisesti sosiaalisen vastuun riskimaissa.

VASTUULLINEN HANKINTA

Hankinnan vastuullisuudessa on olennaista, että toimittajavalinnassa ja yhteistyössä tavaran- ja palvelutoimittajien kanssa sovitaan vastuullisuuteen liittyvät odotukset ja vaatimukset, ja sovittujen asioiden noudattamista seurataan. Vuonna 2024 päivitimme päivittäis- ja käyttötavarahankintoja koskevat hankintasopimuksemme ja täsmensimme niihin odotuksemme koskien ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutusten huolellisuusvelvollisuutta. Allekirjoitimme vuonna 2024 amforin BEPI Code of Conductin ja sisällytimme sen sopimuspäivityksessä osaksi sopimuskokonaisuutta. Hankintasopimuksissamme edellytämme kaikilta toimittajiltamme keskeisten työ- ja ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä asianmukaista huolellisuutta ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten tunnistamiseksi, pienentämiseksi ja korjaamiseksi omassa toiminnassaan ja toimitusketjuissaan.

Arvioimme hankinnan ihmisoikeusriskejä esimerkiksi maakohtaisia riskejä käsittelevän amforin riskityökalun, raaka-aineiden riskiarvioiden sekä muiden käytössä olevien tietolähteiden, kuten järjestöjen, kansainvälisten instituutioiden tai tutkimuslaitosten tutkimusten, raporttien ja selvitysten kautta. Lisäksi teemme säännöllisin väliajoin kaikille tavarantoimittajillemme kyselyitä sosiaalisen vastuun käytännöistä sekä tuotteiden alkuperästä.

Edellytämme kolmannen osapuolen tekemiä tehdasauditointeja kaikilta toimittajilta, joiden tuotteet on valmistettu sosiaalisen vastuun riskimaissa tai joiden tuotteissa on käytetty riskimaista hankittuja raaka-aineita. Seuraamme säännöllisesti vaatimuksen toteutumista erityisesti omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteita valmistavien tehtaiden osalta.

Olemme kansainvälisen vastuullisuusjärjestelmä amforin jäsen ja osallistuneet vuosia aktiivisesti järjestelmän ja sen työkalujen kehittämiseen työryhmä- sekä hallitustyöskentelyn kautta. amforin tavoitteena on parantaa työntekijöiden työoloja kansainvälisten työ- ja ihmisoikeussopimusten vaatimalle tasolle ja vaikuttaa toimitusketjun ympäristöasioihin sekä selkeyttää ja yhtenäistää yritysten tekemää toimitusketjujen valvontaa. S-ryhmä on myös Sedex (Supplier Ethical Data Exchange) -aloitteen jäsen sekä International Accord -aloitteen jäsen.

VASTUULLISEN MEDIAHANKINNAN PERIAATTEET

S-ryhmän mediainvestoinneissa noudatetaan julkisen sanan neuvoston (JSN) markkinoinnin eettisiä ohjeita. Niiden pohjalta on laadittu periaatteet ohjaamaan ostetun median hankintoja. Periaatteiden mukaisesti median sisällön on oltava hyvän tavan mukaista sekä totuudenmukaista, eikä se saa heikentää yleisön luottamusta uutisointiin tai journalistiseen sisältöön. Median sisällöissä on kunnioitettava ihmisarvoa, eikä se saa yllyttää syrjintään. Media ei saa kannustaa, ihailla tai sallia väkivaltaa, laittomuutta tai muutoin yhteiskunnan vastaista käyttäytymistä. Media ei saa kannustaa tai pyrkiä hyötymään taikauskosta tai tieteen vastaisuudesta.

S-RYHMÄN HANKINNAT

S-RYHMÄN 10 SUURINTA HANKINTAMAATA*

MAA	% KOKONAISOSTOISTA
Suomi	87,6%
Ruotsi	2,0%
Alankomaat	1,8%
Espanja	1,0%
Saksa	1,0%
Kiina	0,9%
Tanska	0,9%
Italia	0,6%
Ranska	0,5%
Belgia	0,5%

*) Sisältää S-ryhmän tavara- ja palveluhankinnat Suomessa. Ei sisällä polttonestehankintoja.

S-RYHMÄN 10 SUURINTA SOSIAALISEN VASTUUN RISKIHANKINTAMAATA*

MAA	% KOKONAISOSTOISTA	% RISKIMAAOSTOISTA
Kiina	0,90%	50,0%
Turkki	0,19%	10,5%
Bangladesh	0,12%	6,6%
Thaimaa	0,09%	4,9%
Intia	0,07%	3,9%
Vietnam	0,06%	3,5%
Egypti	0,05%	2,7%
Etelä-Afrikka	0,05%	2,6%
Marokko	0,04%	2,5%
Indonesia	0,04%	2,5%

*) Sisältää S-ryhmän tavara- ja palveluhankinnat Suomessa. Ei sisällä polttonestehankintoja.

Vuoden 2024 riskimaahankintojen varmennusraportti →.

Periaatteenamme on, että suorat riskimaaostot tehdään ainoastaan kolmannen osapuolen auditoimilta tavarantoimittajilta.

IHMISOIKEUSRISKIEN ARVIOINTI HANKINNOISSA

RISKIMAAOSTOT

S-ryhmä ostaa omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteita useista eri maista. Tuotteiden valmistustehtaista 734 sijaitsee riskimaassa. Suorien riskimaaostojen osuus S-ryhmän tavara- ja palveluhankinnoista on 1,2 prosenttia (sisältää toiminnot Suomessa, ei sisällä polttonestehankintoja) ja omien merkkien ja oman maahantuonnin ostoista 8 prosenttia. Periaatteenamme on, että suorat riskimaaostot tehdään ainoastaan kolmannen osapuolen auditoimilta tavarantoimittajilta. Myös niin sanottujen ei-riskimaiden sisällä voi olla alueita, joihin liittyy kohonneita ihmisoikeusriskejä. Esimerkiksi Espanjan ja Italian maataloussektorilla siirtolaistyöntekijöiden työoloissa on tunnistettu yleisesti ihmisoikeusriskejä, minkä vuoksi olemme laajentaneet omien merkkien hankintojemme sosiaalisen vastuun valvontaa Italiassa ja muissa Välimeren maissa tuoreiden hedelmä- ja vihannestuotteiden sekä tomaattisäilykkeissä käytettävien tomaattien alkutuotantoon.

Joissakin tuotteissa raaka-aine on peräisin riskimaasta, vaikka itse tuotteen valmistus tapahtuu matalan riskin maassa, kuten EU-alueella. Omien merkkien elintarvikkeista selvitämme pääraaka-aineen tuotantopaikan. Tavoitteenamme on, että omien merkkien elintarvikkeiden riskimaissa tuotettujen pääraaka-aineiden tuotantopaikat ovat vastuullisuusvarmennuksen tai muiden huolellisuusvelvoitteeseen liittyvien toimenpiteiden piirissä. Etenemme tavoitteemme kanssa tuoteryhmä kerrallaan.

Vuonna 2024 keskityttiin erityisesti kookoksen, rusinoiden, mehujen ja riisin tuotantoketjuihin. Kookokseen tuotantoketjussa sosiaalisen vastuun haasteet liittyvät muun muassa työterveyteen ja -turvallisuuteen. Tavoitteena on parantaa jatkossa edelleen ketjun jäljitettävyyttä sekä lisätä sertifioidun raaka-aineen osuutta. Rusinoiden ketjussa haasteeksi on tunnistettu esimerkiksi siirtotyöntekijöiden heikot työolosuhteet ja työterveys. Rusinoiden ketjussa edistetään jatkuvaa vuoropuhelua toimijoiden kanssa sekä tilatason tarkastuksia. Riisissä tavoitteena on lisätä Sustainable Rice Platform- ja Fairtrade-sertifioidun riisin osuutta sekä tehostaa vuoropuhelua toimittajien kanssa. Tarkastelu mehujen kohdalla alkoi marraskuussa 2024 ja jatkuu vuonna 2025.

Aiemmin olemme tarkastelleet pääraaka-aineiden tuotantopaikkojen vastuullisuuden edistämiseksi muun muassa pakastehedelmien ja marjojen, vaniljan sekä pähkinöiden tuotantoketjuja omien merkkiemme osalta. Tavoitteenamme on, että omien merkkien kahvi, tee ja kaakao ovat sertifioitua.

Vuosien 2022–2023 aikana Suomessa marjanpoiminta-alalla todettiin ihmisoikeusrikkomuksia. Luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta säädetään Suomessa laissa. Suomessa työsuojeluviranomaiset valvovat, että metsämarjojen poiminnassa noudatetaan asianmukaisia työsuojelulainsäännöksiä sekä työturvallisuudesta huolehditaan. Olemme käyneet tilannetta läpi toimittajiemme kanssa ja toteuttaneet vastuullisuusselvityksiä. Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota poimijoiden etukäteiskoulutuksiin sekä omalla kielellä saatavaan tietoon poimijoiden oikeuksista. S-ryhmä edellyttää sopimuksissaan, että sen toimittajat kunnioittavat työ- ja ihmisoikeuksia. Olemme keskustelleet myös muiden alan sidosryhmien kanssa tilanteesta ja tämä keskustelu jatkuu vuoden 2025 aikana.

PALVELUOSTOT

Palveluhankinnoissa kiinnitämme huomiota työperäisen hyväksikäytön riskeihin Suomessa. Vaatimus asianmukaisista työoloista on sisällytetty palveluhankintojen hankintasopimuksiin ja keskustelemme riskeistä palvelutoimittajien kanssa säännöllisesti.

MATALAN RISKIN OSTOT

Osa ostoista on arvioitu ihmisoikeusriskeiltään matalaksi, koska ne valmistetaan ja tuotetaan raaka-aineet mukaan lukien amfori BSCI:n määrittelemien matalan riskin alueilla.

IHMISOIKEUDET VAATIVAT YHTEISIÄ PELISÄÄNTÖJÄ

S-ryhmä kannattaa YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisen huolellisuusvelvoitteen sääntelyä lainsäädännöllä. Jotta lainsäädäntö olisi tasapuolista ja vaikuttaisi aidosti ihmisoikeuksien toteutumiseen, sen pitäisi olla EU-tasoista ja kaikkia koskevaa. Olemme edistäneet asiaa yhteistyössä sidosryhmien ja yhteistyöverkostojen kanssa. EU:n huolellisuusvelvoitedirektiivi hyväksyttiin vuonna 2024 ja sen kansallinen implementointi on käynnissä. Huolellisuusvelvoitedirektiivi koskee sekä ympäristö- että ihmisoikeusasioita.

S-ryhmän omien merkkien ja oman maahantuonnin pukeutumisen ja kodin tekstiilituotteissa käytetystä puuvillasta 86 prosenttia oli vastuullisesti tuotettua vuoden 2024 lopussa.

AUDITOINNIT – KOLMANNEN OSAPUOLEN TEHDAS-TARKASTUKSET

Keskitymme tavarantoimittajien seurannassa erityisesti maihin, joissa riskit työ- ja ihmisoikeuksien loukkauksiin ovat suurimmat. Tällaisia amfori BSCI:n määrittelemiä riskimaita ovat useat Afrikan, Aasian sekä Etelä- ja Väli-Amerikan maat ja tietyt Euroopan maat. Omien merkkien ja oman maahantuonnin riskimaaostomme tehdään auditoiduilta toimittajilta. Tavoitteena on, että kaikki omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteiden riskimaissa sijaitsevat valmistustehtaat on auditoitu amfori BSCI -auditoinnilla tai vastaavalla kolmannen osapuolen tarkastuksella.

Auditoinneilla tarkoitetaan tehdastarkastuksia, kuten amfori BSCI- tai Sedex SMETA -auditointeja, SA8000 -sertifiointia tai vastaavaa kolmannen osapuolen tarkastusta. Auditoinneissa riippumattomat auditoijat tarkastavat tuotantolaitoksia ja varmistavat, että järjestelmän kriteerit toteutuvat käytännössä. Vuonna 2024 BSCI-auditointi tehtiin 452:lle S-ryhmän toimittajan tehtaalle (2023: 442).

Auditoinneissa tarkastetaan muun muassa työaikakäytännöt, työturvallisuuskäytännöt sekä lakien mukaisen minimipalkan maksu. S-ryhmän omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteita valmistavista, riskimaissa sijaitsevista tehtaista 99 prosenttia oli auditoitu vuoden 2024 lopussa. Vuoden loppuun mennessä prosentissa valmistustehtaita ei ollut tehty tarpeellista seuranta-auditointia ajoissa tai auditointijärjestelmä ei ollut S-ryhmän hyväksymä.

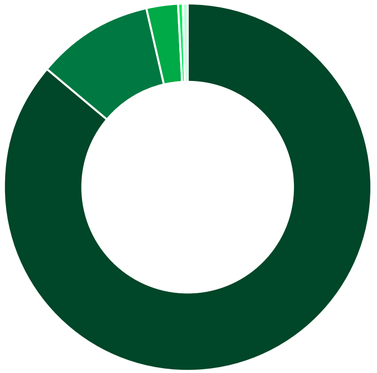

OSTOT AUDITOIDUILTA TOIMITTAJILTA 2024, %

amfori BSCI	86,3 %
SMETA	10,3 %
SA 8000	2,6 %
ICTI	0,4 %
WRAP	0,4 %

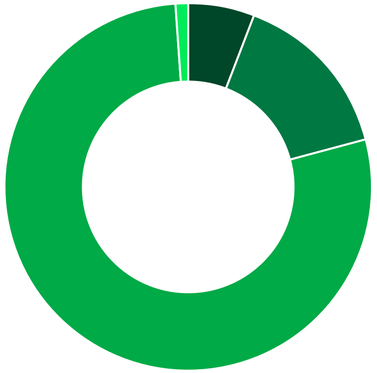

S-RYHMÄN BSCI-AUDITOINTIEN TULOKSET 2024, %

BSCI A (Outstanding)	6 %
BSCI B (Good)	15 %
BSCI C (Acceptable)	78 %
BSCI D (Insufficient)	1 %

AUDITOINTIEN ARVOSANAT

Vuoden 2024 amfori BSCI -auditoinneissa eniten kehitettävää havaittiin työaika- ja johtamiskäytännöissä. Jos auditoinnin tulos on heikko, tekee tehdas suunnitelman korjaavista toimenpiteistä. Suunnitelman noudattamista seurataan uudella auditoinnilla. Yhteistyötä kumppanin kanssa ei lähtökohtaisesti katkaista, koska se ei edistä työntekijöiden asemaa tehtailla eikä viljelmillä. Paras tapa kehittää toimintaa on tehdä se yhdessä, ja yhteistyökumppanin sitoutumisella korjaaviin toimenpiteisiin on ratkaiseva merkitys.

Toiminnan kehittämiseksi amfori järjestää toimittajille koulutuksia tyypillisten auditoinneissa havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Kannustamme toimittajia osallistumaan koulutuksiin.

Vuoden 2024 aikana omien merkkien ja oman maahantuonnin riskimaissa sijaitsevissa tehtaissa ei tehty yhtään Zero tolerance -havaintoa vastuullisuusauditoinnin yhteydessä. Zero tolerance -havainnot koskevat lapsi- tai pakkotyövoimaa, välitöntä vaaraa aiheuttavaa turvallisuuspuutetta tai lahjontaa. amforin Speak for Change -valitusmekanismin kautta saimme neljä valitusta käsittelyymme. Valitukset koskivat tehtaita, jotka sijaitsivat Vietnamissa, Turkissa ja Bangladeshissa. Valitukset koskivat työoikeuksia ja häirintää. Suhtaudumme vakavasti tietoomme tulleisiin valituksiin. Kaikki valitukset käsitellään amforin prosessin mukaan niin, että ostajat ovat mukana asian käsittelyssä. amforin Speak for Change toimii tällä hetkellä Bangladeshissa, Turkissa, Vietnamissa, Intiassa ja Kambodzassa.

BSCI-AUDITOINTIEN TULOKSET OSA-ALUEITTAIN 2024

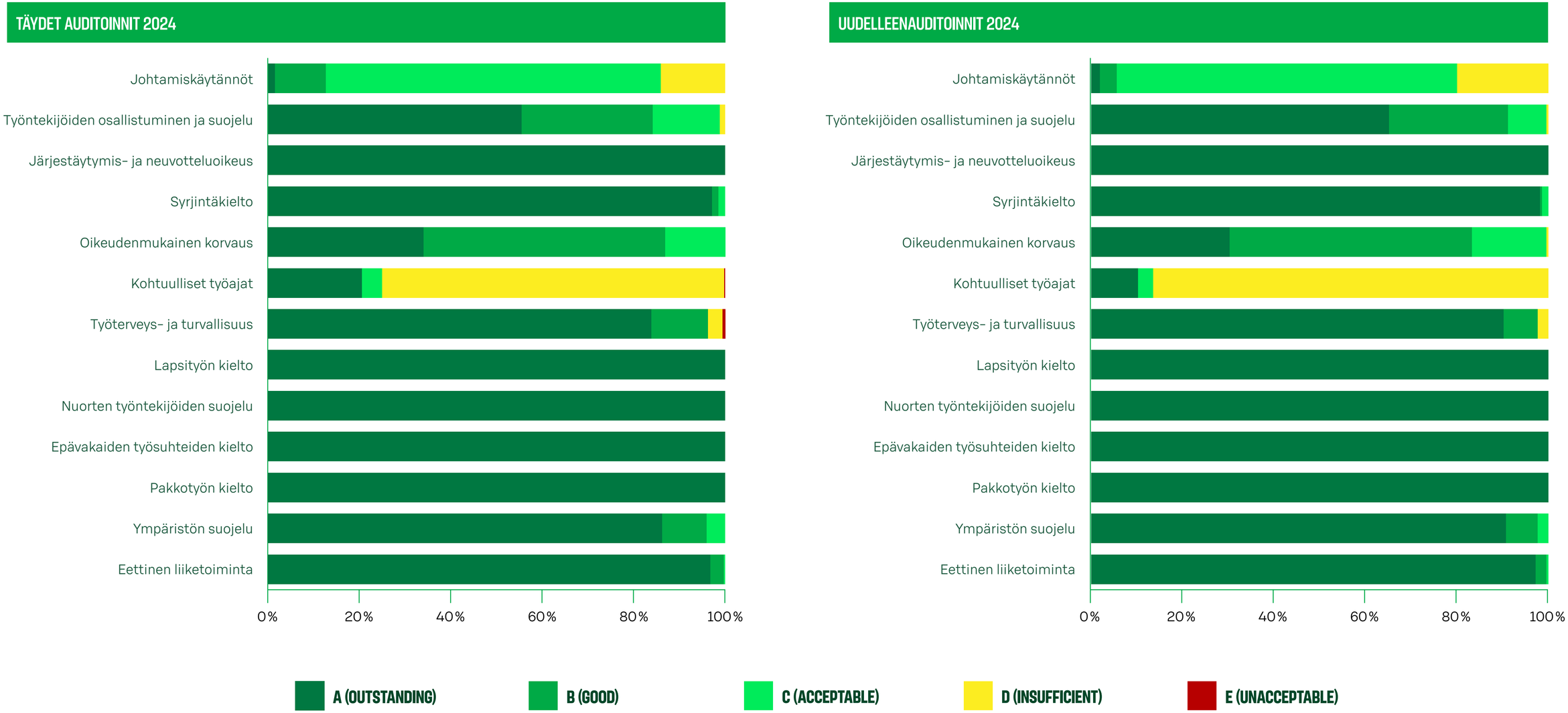

SERTIFIOIDUT TUOTTEET

VALINTOJA OMIEN ARVOJEN MUKAISESTI

LINJAUS JA TAVOITE		TILANNE 2024
KAAKAO	Tavoitteena oli, että omien merkkien tuotteissa käytetään vain sertifioitua tai vastuulliseksi varmennettua kaakaota vuoden 2020 loppuun mennessä. Vastuulliseksi varmennetulla tarkoitamme, että hankintaketju on varmennettu auditoinnein alkutuotantoon saakka. Hyväksyttäviä sertifikaatteja ovat esimerkiksi Reilu Kauppa ja Rainforest Alliance.	S-ryhmän omien merkkien kaakaon ja suklaan myyntivolyymista 99 % (2023: 100 %) ja tuotenimikkeistä 99 % (2023: 100 %) oli sertifioitua vuoden lopussa.
KAHVI	Tavoitteena oli, että omien merkkien tuotteissa ja S-ryhmän ravintoloissa käytetään vain sertifioitua tai vastuulliseksi varmennettua kahvia vuoden 2019 loppuun mennessä. Vastuulliseksi varmennetulla tarkoitamme, että hankintaketju on varmennettu auditoinnein alkutuotantoon saakka. Hyväksyttäviä sertifikaatteja ovat esimerkiksi Reilu Kauppa ja Rainforest Alliance.	S-ryhmän omien merkkien kahvien myyntivolyymista 100 % (2023: 100 %) ja tuotenimikkeistä 100 % (2023: 100 %) oli sertifioitua vuoden lopussa. S-ryhmän ravintoloissa kahvin myyntivolyymista 99 % (2023: 97 %) ja tuotenimikkeistä 88 % (2023: 84 %) oli sertifioitua tai vastuulliseksi varmennettua vuoden lopussa.*
KALA- JA ÄYRIÄISTUOTTEET	Kalatuotteiden hankinnassa noudatetaan S-ryhmän kalalinjausta, joka pohjautuu pääasiassa WWF Suomen ja Ruotsin kalaoppaisiin. Linjauksessamme vihreälle (hyvä valinta) hyväksymme myös MSC- ja ASC-sertifioidut kala- ja äyriäistuotteet. Tarvittaessa Suomessa kalastettaviin lajeihin käytetään Luonnonvarakeskuksen tietoja ja ulkomailla pyydettäviin Marine Conservation Societyn tietoja. Kalalinjauksen perusperiaate on, että valikoimiin ei hyväksytä kaloja uhanalaisista, vaarantuneista tai ylikalastuksen kohteena olevista kalakannoista ja kalan alkuperän tulee aina olla tunnettu. Myöskään alamittaisia tai rauhoitettuja kaloja ei hyväksytä valikoimiin. Monille kalalajeille on asetettu erillisiä kalastusaluetta tai -menetelmää koskevia kriteereitä, kuten esimerkiksi pohjatroolauksen kielto. Kalalinjaus päivitetään säännöllisesti ja viimeisin päivitys tehtiin marraskuussa 2023. Linjaus koskee SOK:n hankintaa ja osuuskauppojen omaa hankintaa sekä S-ryhmän ruokakaupoissa että ravintoloissa.	Vuoden lopussa S-ryhmän ruokakaupoissa oli 79 (2023:75) ruokatorin kalatiskiä, joille on myönnetty MSC- ja ASC-jäljitettävyyssertifikaatti.
KANANMUNAT	S-ryhmä luopuu virikehäkkikanojen munista vaiheittain vuoden 2026 loppuun mennessä. Hotelleissa ja ravintoloissa tavoitteemme oli, että käyttö loppuisi vuoden 2021 loppuun mennessä. Ruokakaupoissa muutos tapahtuu kahdessa vaiheessa: ensin myynnistä poistuvat Kotimaista-virikehäkkimunat vuoden 2023 loppuun mennessä ja muut virikehäkkimunat asteittain vuoden 2026 loppuun mennessä. Linjaus koskee myös Viron Prismoja ja hotelleja.	Vuoden 2024 lopussa S-ryhmän ruokakaupoissa myytävistä kananmunista 14,3 % (2023: 16 %) oli virikehäkkimunia. S-ryhmän ravintoloissa ja hotelleissa käytetyistä munista 0,01 % oli virikehäkkimunia. Viron Prismoissa virikehäkkimunien osuus oli vuonna 2024 68,5 % (2023: 100 %) ja hotelleissa 100 % (2023: 100 %).

*) S-ryhmän ravintoloilla ei ole omien merkkien kahveja.

LINJAUS JA TAVOITE

PALMUÖLJY

Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa ja ravintoloiden syväpaistoöljyssä käytetään vain jäljitettävää, sertifioitua palmuöljyä vuoden 2021 loppuun mennessä. S-ryhmä on ollut vastuullista palmuöljytuotantoa edistävän Roundtable on Sustainable Palm Oil -yhdistyksen (RSPO) jäsen vuodesta 2011. RSPO:n kriteerit edellyttävät palmuöljyviljelmiltä muun muassa sitä, että tuotannossa on suojeltava luonnon monimuotoisuutta ja kehitettävä toimintaa paremmaksi eettisin ja ekologisin kriteerein.

PUUVILLA

Tavoitteena on, että omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteissa käytetään ainoastaan vastuullisesti tuotettua puuvillaa vuoden 2025 loppuun mennessä. Tuolloin puuvillan on määrä olla joko luomua, kierrätettyä, Reilun kaupan tai Better Cotton Initiative (BCI) -aloitteen mukaista. Turkmenistanilaisen, uzbekistanilaisen ja Kiinassa Xinjiangin alueella tuotetun puuvillan käyttö ei ole sallittua, ellei se ole Better Cotton Initiative (BCI) -aloitteen mukaista tai Reilu kauppa -sertifioitua.

SOIJA

Tavoitteena on, että omien merkkien tuotteissa raaka-aineena käytetty riskialkuperää oleva soija ja omien merkkien tuotteissa käytetyn eläinperäisen raaka-aineen (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetty riskialkuperää oleva rehusoija ovat sertifioituja. Lisäksi tavoitteena on, että ravintoloiden ja kahviloiden annoksissa käytetty soija sekä niissä käytettyjen eläinperäisten raaka-aineiden (liha, kala, maito, kananmuna) tuotantoketjuissa käytetty riskialkuperää oleva rehusoija on sertifioitua. Vastuullisen soijan sertifikaatteja ovat Round table on Responsible Soy (RTRS) ja ProTerra.

TEE

Tavoitteena oli, että omien merkkien tuotteissa ja S-ryhmän ravintoloissa käytetään vain sertifioitua tai vastuulliseksi varmennettua teetä vuoden 2019 loppuun mennessä. Vastuulliseksi varmennetulla tarkoitamme, että hankintaketju on varmennettu auditoinnein alkutuotantoon saakka. Hyväksyttäviä sertifikaatteja ovat esimerkiksi Reilu kauppa ja Rainforest Alliance.

TILANNE 2024

Omien merkkien elintarvikkeissa käytetyn palmuöljyn sertifiointiaste oli vuoden 2024 lopussa 100 % (2023: 100 %). Jäljitettävän RSPO Segregated -palmuöljyn osuus oli 98 % (2023: 99 %).

S-ryhmän omien merkkien ja oman maahantuonnin tuotteissa käytetystä puuvillasta 86 % (2023: 83 %) oli vastuullisesti tuotettua vuoden 2024 lopussa. Tästä 4,7 % oli luomupuuvillaa (GOTS-sertifioitua), 0,5 % muuta luomupuuvillaa, 93,4 % Better Cotton Initiative (BCI) -aloitteen kautta hankittua puuvillaa ja 1,5 % sertifioitua kierrätettyä puuvillaa.

S-ryhmän tuotteissa raaka-aineena tai eläinperäisten tuotteiden tuotantoketjuissa rehuna käytetystä riskialkuperää olevasta soijasta 89 % on sertifioitua (2023: 58 %)**. Tästä 93 % RTRS-sertifioitua ja 7 % Pro Terra -sertifioitua. Käytetystä soijasta 99,7 % (2023: 99,6 %) on eläinperäisten tuotteiden rehussa käytettyä soijaa. Kaikesta käytetystä soijasta 62 % (2023: 61 %) on riskialkuperää ***.

S-ryhmän omien merkkien teen myyntivolyymista 100 % (2023: 100 %) ja tuotenimikkeistä 100 % (2023: 100 %) oli sertifioitua vuoden lopussa. S-ryhmän ravintoloissa teen myyntivolyymista 87 % (2023: 76 %) ja tuotenimikkeistä 71 % (2023: 70 %) oli sertifioitua vuoden lopussa.

**) Sisältää S-ryhmän omien merkkien elintarvikkeet sekä S-ryhmän kahviloiden ja ravintoloiden annoksissa käytetyt tuotteet.

***) Mikäli toimittajalta ei ole saatu varmaa tietoa soijan käytöstä tai sen alkuperästä, on oletettu sen olevan riskialkuperää, ja käytetty soijan määrän laskennassa RTRS:n soijakertoimia.

Asiakkaidemme ja henkilöstömme turvallisuus on meille ensiarvoisen tärkeää. Turvallisen asiointi- ja työskentely-ympäristön lisäksi haluamme, että asiakkaamme voivat luottaa tuotteidemme ja palveluidemme turvallisuuteen ja laatuun. Valvomme tuotteita ja toimitusketjuja monin eri keinoin. Valvontaa tukevat tuotteita ja valmistusta koskevat standardit sekä auditoinnit.

ASIAKKAIDEMME JA HENKILÖSTÖMME TURVALLISUUDEN VARMISTAMINEN

S-ryhmässä henkilöstön turvallisuuden varmistamiseen kuuluu niin häiriökäyttäytymisen kitkeminen, tapaturmien ennaltaehkäisy kuin erilaisten vaara- ja läheltä piti -tilanteiden tunnistaminen ja välttäminen. Ennaltaehkäisyssä keskeistä on henkilöstön turvallisuusosaamisen jatkuva kehittäminen ja työhön liittyvien vaarojen ja riskien aktiivinen ennakointiin painottuva hallinta.

TURVALLINEN TYÖ- JA ASIOINTIYMPÄRISTÖ ON PERUSOIKEUS

S-ryhmässä kohdataan päivittäin reilusti yli miljoona asiakasta. Vaikka ehdoton enemmistö asiakaskohtaamisista on myönteisiä, erilainen yhteiskunnallinen oirehdinta heijastuu herkästi palvelutyössä esimerkiksi häiriökäyttäytymisen ja näpistelyjen kasvuna.

Henkilöstömme turvallisuus on meille erittäin tärkeää. S-ryhmällä on häiriötilanteisiin selkeät toimintamallit, joita käymme läpi perehdytyksessä ja muissa turvallisuuskoulutuksissamme. Työntekijöillämme on oikeus työrauhaan, ja mikäli he kohtaavat uhkaavaa käytöstä, vähättelyä tai seksuaalista häirintää, heillä on oikeus puolustautua ja tuoda esiin, että epäasiallista käytöstä ei meillä hyväksytä.

Myös myymälävarkauksien ennaltaehkäisemiseksi tehdään jatkuvasti töitä mm. henkilöstön koulutuksen, tuotesijoittelun, turvallisuustekniikan ja turvallisuuspalvelujen osalta. Myymälät seuraavat näpistysherkkiä tuotteita ja kohdistavat niihin erityistä valvontaa sekä esimerkiksi tuotesuojausta tarvittaessa.

Toimipaikkojen vaaroja ja riskejä arvioidaan säännöllisesti ja toimipaikkojen suunnittelussa huomioidaan turvallisuusnäkökulmat mahdollisimman laajasti. Toimipaikoissa suoritetaan myös turvallisuuskävelyjä, joiden avulla havainnoidaan sekä perehdytään toimipaikan turvallisuusasioihin ja kohotetaan henkilöstön toimintavalmiutta erilaisissa tilanteissa. Tapaturmatutkinnan avulla pyrimme oppimaan ja ennaltaehkäisemään vastaavien tapaturmien sattumisen uudelleen.

Jokaiselle toimipaikalle on laadittu oma pelastussuunnitelma, joka on henkilöstön tiedossa ja helposti saatavilla. Tavoitteena on, että jokaisessa toimipaikassa on S-ryhmän Turvapassikoulutuksen tai muun vastaavan turvallisuuskoulutuksen suorittaneita henkilöitä. Turvallisuuskoulutuksen käyminen osoittaa henkilön hallitsevan tarvittavan ensiapu- ja alkusammutusvalmiuden sekä erilaisten turvallisuusriskien ennaltaehkäisyn. Olemme lisänneet viime vuosina säännönmukaisesti sydäniskureiden (defibrillaattori) määrää toimipaikoissamme. Sydäniskureiden käyttö huomioidaan myös turvallisuuskoulutusten toteutuksessa.

Koko S-ryhmässä on käytössä keskitetty turvallisuustiedon hallintajärjestelmä STurva, joka kokoaa yhteen paikkaan turvallisuuteen liittyvän ohjeistuksen, auditoinnit ja tarkastukset, koulutusmateriaalit sekä poikkeamien ja havaintojen helpon raportoinnin. Olemme kannustaneet henkilöstöä raportoimaan turvallisuuspoikkeamista aktiivisesti, sillä se parantaa läpinäkyvyyttä poikkeamiin, ja antaa hyvän tilannekuvan toimipaikkojen turvallisuustarpeista sekä mahdollistaa turvallisuuden paremman johtamisen ja kehittämistyön.

Vuonna 2024 raportoitujen turvallisuushavaintojen ja -poikkeamien määrä kasvoi 19 prosenttia. Toimipaikkojen turvallisuustyötä tuetaan lisäksi teknisillä turvallisuusratkaisuilla, kuten kamera- ja kulunvalvonnalla, sekä hyödyntämällä erilaisia turvallisuuspalveluja, kuten vartiointia, turvamyyjiä ja järjestyksenvalvontaa.

S-ryhmän oma turvallisuuspalveluja tarjoava yritys Reila Palvelut Oy tarjoaa turvallisuusratkaisuja toimipaikkojemme käyttöön. Yksi Reila Palvelut Oy:n keskeisistä palvelutuotteista on Seifi-turvamyyjä. Vartijan koulutuksen ja pätevyyden omaavat Seifit huolehtivat toimipaikkojemme turvallisuudesta osana toimipaikan henkilökuntaa, suorittaen pääsääntöisesti tavanomaisia työtehtäviä.

2024

Kuva: Reila Palvelut Oy

Seifi-turvamyyjä

Seifi on asiakaspalvelun ammattilainen ja turvallisuuden tekijä, joka vastaa koulutettuna turvallisuusalan ammattilaisena asiointi- ja työympäristön turvallisuudesta.

Seifi on monipuolinen kaupan alan työntekijä, jonka työssä yhdistyvät kaupan eri tehtävät myyjän roolissa, sekä turvallisuustehtävät vartijan roolissa. Seifi on kaupan tehtäviin koulutuksen saanut myyjä ja vartijakoulutuksen saanut vartija. Työssä korostuu erityisesti myyjän tehtävät. Myyjän työn ohessa Seifi suorittaa erilaisia turvallisuustehtäviä, aina tarpeen vaatiessa. Seifi toimii lainmukaisin vartijan oikeuksin ja velvollisuuksin. Seifi voi työskennellä niin pienmyymälöissä kuin tavarataloissakin, jolloin työn sisältö, työtehtävät ja niiden laajuus voi vaihdella.

Seifin työajasta suurin osa kuluu myymälän toimintaa tukevissa tehtävissä. Seifi-turvamyyjän tehtävänä voi olla kassatyöskentelyn ja asiakaspalvelun lisäksi esimerkiksi tuotteiden vastaanotto ja hyllytys. Turvallisen ympäristön toteuttamisessa Seifin päätehtävä on ennaltaehkäistä häiriötilanteiden syntymistä tarkkailemalla myymälän asiakkaita. Koulutuksen ja kokemuksensa ansiosta Seifit reagoivat nopeasti yllättävänkin tilanteen vaatimalla tavalla.

Seifi-palvelun avulla lisätään ennaltaehkäisevää vaikutusta, tehostetaan turvallisuuspoikkeamien raportointia, parannetaan reagointinopeutta yllättävissä turvallisuuteen liittyvissä häiriötilanteissa ja tuetaan henkilökunnan työnteon sekä asiakkaiden asioinnin turvallisuutta. Turvallisuuspoikkeamia ennaltaehkäisevillä toiminnalla rikoshävikki vähenee ja vartijakutsujen määrä pienenee.

Lukuisat Seifit palvelevat ja takaavat turvallisuutta jo yli 100 myymälässä ympäri Suomea: Uudellamaalla, Hämeessä, Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa ja Pohjois-Suomessa.

TYÖTAPATURMAT, KPL

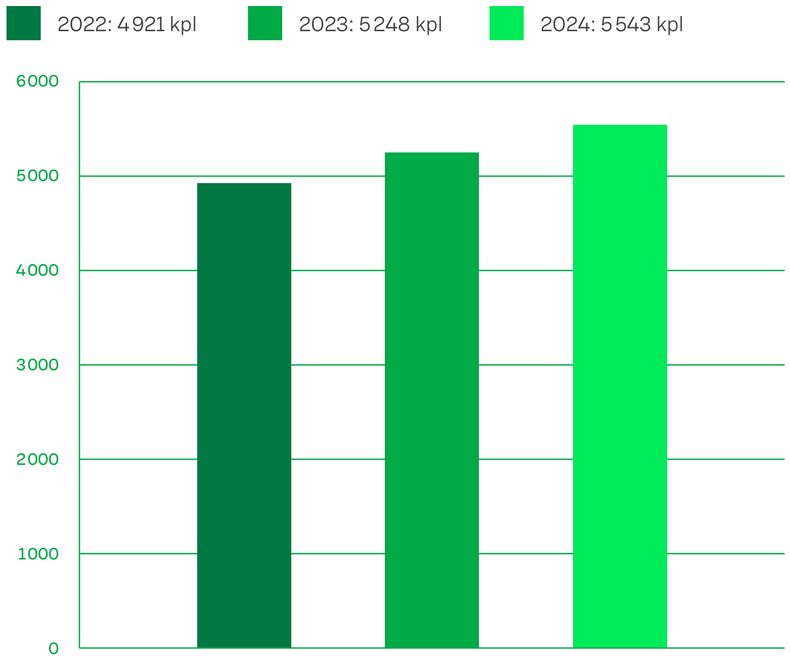

TYÖTAPATURMAT	2022	2023	2024
Työtapaturmataajuus*	29	31	**33**

* Korvauksia sisältäneiden työtapaturmien kokonaismäärä/jokaista miljoonaa tehtyä työtuntia kohden.

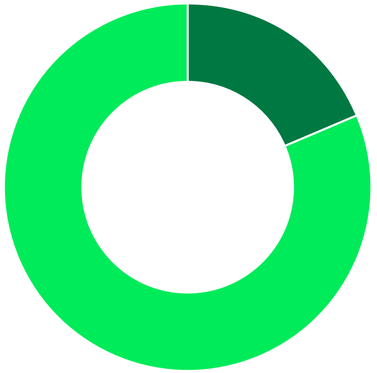

TYÖTAPATURMIEN TAPAHTUMAPAIKKA 2024

Työmatkalla	1 044 kpl
Työssä	4 499 kpl

Olemme viime vuosina keskittyneet erityisesti helpottamaan ja nopeuttamaan työtapaturmista ilmoittamista, mistä johtuen raportoitujen työtapaturmien määrä on kasvanut. Samalla olemme saaneet kuitenkin alennettua työtapaturmista aiheutuneita poissaoloja ja kustannuksia nopeamman ilmoittamisen ja tehokkaamman hoitoprosessin ansiosta.

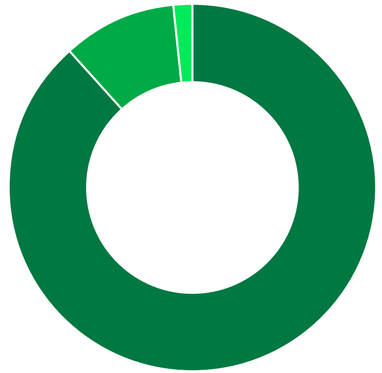

TYÖPAIKKATAPATURMAT 2024

0–3 päivän poissaolo	88,4 %
4–30 päivän poissaolo	10,2 %
yli 30 päivän poissaolo	1,4 %

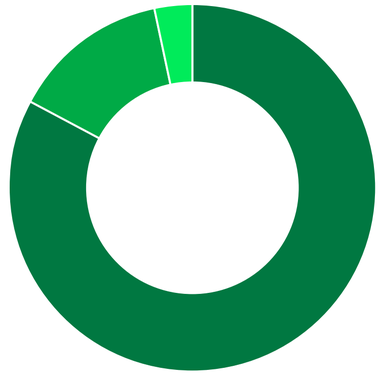

TYÖMATKATAPATURMAT 2024

0–3 päivän poissaolo	83,0 %
4–30 päivän poissaolo	13,8 %
yli 30 päivän poissaolo	3,2 %

TAVARANTOIMITTAJIEN KÄYTÄNTÖJEN VARMENTAMINEN

S-ryhmän oma merkki -tuotteiden valmistajien elintarviketuotannon arvioinnissa hyödynnetään laajasti erilaisia tuoteturvallisuussertifiointeja. Hyväksymme muun muassa seuraavat standardit: BRC, IFS, FSSC 22000 ja ISO 22000. Lisäksi toteutamme omia auditointeja tuoteturvallisuusprosessien arvioimiseksi ja S-ryhmän laatuvaatimusten toteutumisen varmentamiseksi. Vuoden 2024 aikana teimme tuoteturvallisuusauditoinnit 48 (2023: 53) elintarviketoimittajalle.

TUOTTEIDEN TESTAAMINEN JA OMAVALVONTA

Testaamme säännöllisesti tuotenäytteitä ennen tuotteiden myyntiin saattamista. Vuonna 2024 tutkimme yhteensä 8028 tuotenäytettä (2023: 12 532). Näytteet liittyivät pääasiassa omien tuotemerkkiemme tuotekehitykseen.

Otimme omien merkkiemme ja oman maahantuontimme tuotteista 3113 omavalvontanäytettä (2023: 4 696). Näytteistä tutkittiin turvallisuus- ja laatuvaatimusten toteutumista. Suurin osa tutkimuksista toteutettiin ulkopuolisissa tutkimus- ja testauslaboratorioissa.

Omavalvontaa toteutetaan koko toimitusketjussa. Esimerkiksi jokaisessa S-ryhmän ruokakaupassa ja ravintolassa seurataan tuotteiden tuoreutta ja laatua. Mikäli tuotteen laatu on jostain syystä heikentynyt, se poistetaan myynnistä. Lisäksi esimerkiksi säilytyslämpötiloja ja tilojen siisteyttä seurataan säännöllisesti omavalvontasuunnitelman mukaisesti.

KASVINSUOJELUAINEIDEN HALLITTU KÄYTTÖ

Kasvinsuojeluaineiden hallitulla käytöllä estetään sadon menetyksiä ja turvataan riittävää ja laadukasta elintarviketuotantoa. Elintarvikkeiden kasvinsuojeluainejäämille on EU:n toimesta asetettu sallitut enimmäismäärät, jotka ovat turvallisia kuluttajalle ja vastaavat hyvää maatalouskäytäntöä. S-ryhmässä olemme lisäksi asettaneet tuontihedelmien ja -vihannesten torjunta- ja kasvinsuojeluaineiden käytölle lainsäädäntöä tiukemmat kriteerit. Haluamme näin tukea torjunta-aineiden käytöstä aiheutuvien riskien minimoimista työntekijöille, kuluttajille ja luonnon monimuotoisuudelle.

Toteutamme pohjoismaisten hankintakumppaniemme kanssa tuotteidemme viikoittaista, riskiperusteista valvontaa kansallisesti tehtävän viranomaisvalvonnan lisäksi. Teemme seurantaa EU-alueella tuotannossa kiellettyjen torjunta- tai kasvinsuojeluainejäämien varalta. Valvomme myös muita, kansainvälisesti ympäristölle ja terveydelle haitallisiksi luokiteltuja yhdisteitä. Tätä valvontaa toteutetaan myös EU:n ulkopuoliselle tuotannolle. Tutkitutamme tuotteet lähes 700 eri yhdisteen varalta riippumattomassa, akkreditoidussa laboratoriossa.

Käytämme omassa valvonnassamme 50 prosenttia tiukempaa raja-arvoa verrattuna EU:n lainsäädännössä sallittuun kasvinsuojeluaineen enimmäismäärään. Testaamme myös eri ainejäämien yhdistelmäkäyttöä ja sallimme korkeintaan 3–5 hyväksytyn kasvinsuojeluaineen yhtäaikaisen käytön. Perusteltu yhtäaikainen käyttö riippuu tuotteesta. Vuonna 2024 tutkimme 284 näytettä kasvinsuojeluainejäämien varalta. Näistä 22 (7,7 %) johti toimiin löydöksien vuoksi. Kun kriteeriemme vastaista yhdisteiden käyttöä ilmenee, haemme aktiivisesti tavarantoimittajiemme kanssa vaihtoehtoja niiden käytölle.

TAKAISINVEDOT

Suurin osa laadunhallinnasta ja tuoteturvallisuuden varmistamisesta tapahtuu jo ennen kuin tuote toimitetaan myymälään. Takaisinveto toteutetaan, jos kaikesta huolimatta myynnissä olevassa tuotteessa havaitaan jokin virhe.

Vuonna 2024 toteutimme 321 tuotteiden takaisinvetoa (2023: 321), joista 84 koski omien merkkiemme tuotteita (2023: 60). Vuoden aikana toteutetuissa takaisinvedoissa yleisimmät syyt olivat muuhun kuin tuoteturvallisuuteen liittyvät pakkaustekniset tai merkintä- ja valmistusvirheet sekä mikrobiologiset syyt (60 % takaisinvedoista).

Jos myymässämme tuotteessa todetaan kuluttajan turvallisuutta tai terveyttä uhkaava virhe, takaisinvedosta tiedotetaan kuluttajalle. Julkisia takaisinvetoja tehtiin vuoden aikana 56 (2023: 55), joista viisi koski S-ryhmän oma merkki -tuotteita (2023: 4). Yleisin syy takaisinvetoihin oli pakkausmerkintävirhe, kuten esimerkiksi puutteellinen allergeenimerkintä.

Jokainen kassatyöntekijä suorittaa ikärajapassin. Ohjeilla sekä koulutuksilla varmistetaan, että ikärajavalvottavia tuotteita ei myydä alaikäisille.

OIVA-TARKASTUKSET

Ruokavirasto koordinoi Oiva-järjestelmän mukaisia omavalvonnan tarkastuksia elintarvikkeiden myynti- ja tarjoilupaikoissa.

Tarkastuksissa käydään läpi muun muassa elintarvikkeiden lämpötilahallintaa, toimipaikan siisteyttä sekä henkilökunnan toimintaa. Vuonna 2024 Oiva-tarkastuksia tehtiin S-ryhmän myymälöihin 522 ja ravintoloihin sekä muihin tarjoilupaikkoihin 229. S-ryhmän myymälöiden Oiva-tarkastusten tuloksista 70 prosenttia oli oivallisia (2023: 70 %), 27 prosenttia hyviä (2023: 26 %) ja kolme prosenttia korjattavia (2023: 4 %). S-ryhmän myymälöistä yksikään ei saanut huonoa Oiva-tarkastuksen tulosta.

Tarjoilupaikoista 45 prosenttia sai oivallisen (2023: 49 %), 41 prosenttia hyvän (2023: 39 %) ja 14 prosenttia korjattavaa (2023: 11 %) tuloksen. Vain yksi S-ryhmän tarjoilupaikoista sai huonon Oiva-tarkastuksen tuloksen. Oiva-raportit löytyvät osoitteesta www.oivahymy.fi ja ne ovat esillä jokaisessa tarkastetussa toimipaikassa.

IKÄRAJAVALVONTA

Jokainen kassatyöntekijä suorittaa ikärajapassin. Ohjeilla sekä koulutuksilla varmistetaan, että ikärajavalvottavia tuotteita ei myydä alaikäisille. Ikärajavalvonnan ohjeiden mukaan tarkistamme iän kaikilta alle 30-vuotiaalta vaikuttavilta asiakkailtamme, jotka ostavat alkoholia tai tupakkaa. Lokakuusta 2020 alkaen myös Veikkauksen tuotteiden ostajilta tai pelaajilta tarkastetaan ikä, jos he näyttävät alle 30-vuotiailta.

Jos asiakas ostaa muita täysi-ikäisyyttä edellyttäviä tuotteita, kuten elokuvia tai pelejä, niin ikä tarkistetaan, jos asiakas näyttää alle 23-vuotiaalta. Vuonna 2024 kassahenkilöstömme tarkasti iän yli 21 miljoonalta alkoholijuomia ja lähes 13 miljoonalta tupakkaa ostavalta asiakkaalta. Näiden tarkastusten perusteella kieltäydyimme myymästä alkoholia lähes 110 000 kertaa ja tupakkaa yli 25 000 kertaa.

Henkilötietojen huolellinen ja lainmukainen käsittely on keskeinen toimintamme edellytys ja osa vastuullista yritystoimintaa.

TIETOSUOJA ON TIETOVASTUULLISUUTTA

S-ryhmässä tietosuojaperiaatteet ja periaatteita täydentävät tietosuojapolitiikat ohjaavat kaikkea henkilötiedon käsittelyä. Periaatteiden tarkoituksena on varmistaa tietosuojaa koskevan lainsäädännön noudattaminen kaikessa henkilötietojen käsittelyssä. Tietosuojaperiaatteiden toteuttamisella mahdollistamme myös uusien ja parempien palveluiden tuottamisen S-ryhmän asiakasomistajille ja muille asiakkaille sekä tuemme S-ryhmän liiketoimintojen tarpeita, tuloksellisuutta ja jatkuvuutta.

Kehitämme asiakastiedoilla palveluita, jotka hyödyttävät ennen kaikkea asiakkaita itseään.

Tietosuojaa hallitaan S-ryhmässä keskitetyllä mallilla, jota ohjaa SOK. Harkitut, selkeät ja yhteiset, S-ryhmälaajuiset henkilötietojen käsittelyn toimintatavat ovat edellytys sille, että S-ryhmään voidaan luottaa vastuullisena toimijana.

S-ryhmän rekisterinpitäjät, kuten osuuskaupat, ovat nimenneet yhteensä noin 30 tietosuoja-yhteyshenkilöä, jotka on koulutettu tukemaan organisaatioitaan tietosuojaa koskevan lainsäädännön vaatimusten toteuttamisessa sekä tietosuojakulttuurin ja tietosuojaan liittyvän tietoisuuden edistämisessä.

Tietosuojan toteuttamista seurataan S-ryhmässä muun muassa tietosuojan kypsyyden tason arvioinneilla.

TIETOSUOJA LUKUINA JA TEKOINA

S-ryhmän rekisterinpitäjät toimivat monilla eri toimialoilla, ja henkilötietoja käsitellään useissa eri käyttötarkoituksissa. S-ryhmän asiakasomistaja- ja asiakasrekisterissä rekisteröityjä on noin 4,4 miljoonaa. Vuonna 2024 käsittelimme lisäksi noin 47 000 työntekijämme ja noin 222 000 työnhakijan henkilötietoja.

Vuonna 2024 tietovastuullisuutta edistettiin S-ryhmän toiminnassa muun muassa jatkamalla tietosuojan verkkokoulutusten uudistuksia, järjestämällä työntekijöiden henkilötietojen käsittelyyn keskittyvän tietosuojaharjoituksen S-ryhmän rekisterinpitäjille ja toteuttamalla tietosuojan kehittämisohjelmaa vuosille 2024–2025.

Jotta toiminnassamme on huomioitu tietosuoja- ja tietoturvallisuusvaatimukset asianmukaisesti sisäänrakennetun tietosuojan edellyttämin tavoin, avasimme vuonna 2024 yli 200 S-ryhmän projekteja, hankkeita ja muutostöitä koskevaa tietosuoja- ja tietoturvallisuusarviointia. Teimme myös kattavampia arviointeja sellaisissa tapauksissa, joissa lainsäädäntö edellyttää tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemistä.

Toteutamme rekisteröityjen oikeuksiin liittyvät tietosuojaprosessit yhdenmukaisesti kaikissa S-ryhmään kuuluvissa rekisterinpitäjäyrityksissä. Tavoitteenamme on palvella rekisteröityjä tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä viipymättä ja laadukkaasti.

Asiakkaamme ja työntekijämme ovat esittäneet S-ryhmälle omiin tietoihinsa liittyviä pyyntöjä ja käyttäneet oikeuksiaan vuonna 2024 seuraavasti:

- Henkilötietoihinsa S-ryhmän asiakasomistaja- ja asiakasrekisterissä tutustui noin 1 600 henkilöä, joista 96 prosenttia itsepalveluna S-käyttäjätilillä. Muiden rekisterien osalta S-ryhmälle esitettiin 27 pyyntöä tutustua omiin henkilötietoihin.
- S-ryhmälle tehtiin 14 omien henkilötietojen poistopyyntöä.

Asiakasomistajien on mahdollista tarkastella omia ostotietojaan ja kulutustottumuksiaan myös S-käyttäjätilillä ja S-mobiilissa Omat ostot -osiossa. Asiakasomistajat ja asiakasomistajatalouksiin kuuluvat voivat hallita ja päivittää osan omista tiedoistaan kirjautumalla S-käyttäjätilille tai ottamalla yhteyttä rekisterinpitäjään.

Tietosuojan peruskoulutuksen suoritti vuonna 2024 noin 41 000 työssään henkilötietoja käsittelevää s-ryhmäläistä.

Kysyimme syyskuussa 2024 asiakasomistajilta heidän suhtautumisestaan S-ryhmän tapaan kerätä asiakastietoja ja käyttää niitä eri tarkoituksiin. Hyödynnämme vuosittain toistetun tutkimuksen tuloksia toimintamme kehittämisessä.

Vuosittaisen tietosuojaosaamisen tasoa ylläpitävän tietosuojan peruskoulutuksen suoritti vuonna 2024 noin 41 000 työssään henkilötietoja käsittelevää s-ryhmäläistä. Tämän lisäksi koulutimme asiantuntija- ja asiakaspalvelutehtävissä toimivia työntekijöitämme sekä johtoryhmiämme syventävällä tietosuojakoulutuksella sekä jatkoimme tietojenkalastelukoulutusta työntekijöidemme tietoturvallisuustietoisuuden ylläpitämiseksi.

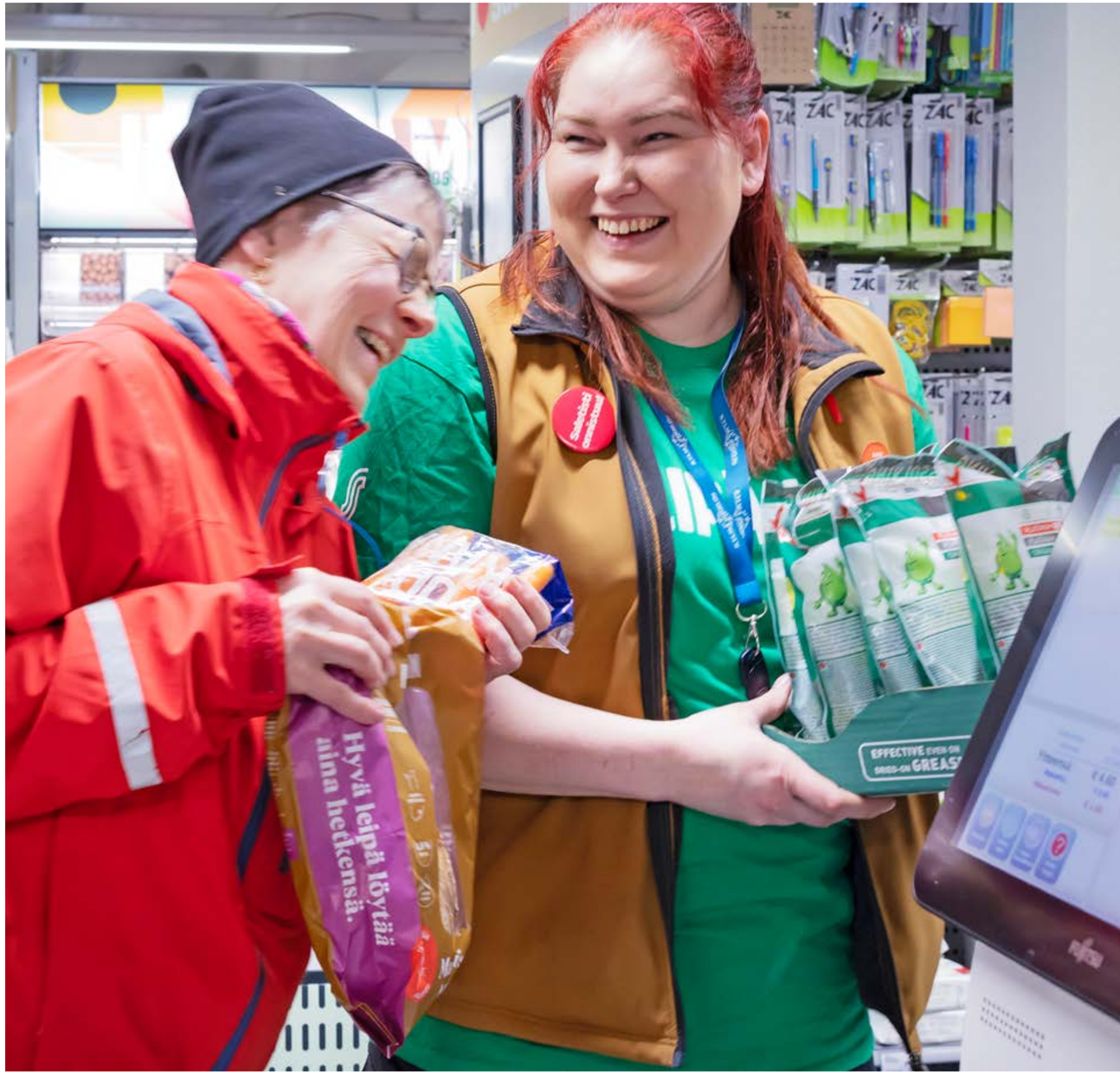

Strategian toteuttaa osaava, hyvinvoiva ja sitoutunut henkilöstö. Ihmisten onnistumista S-ryhmässä tukee johtamislupaustemme mukainen, tuloksiin kannustava johtaminen ja yhteistyökulttuuri. Olemme osuustoiminnallisen perustehtävämme ja arvojemme mukaisesti inhimillinen ja vastuullinen työnantaja.

HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI

S-ryhmätasoiset yhteiset johtamislupauksemme ovat: uskallan, arvostan ja toteutan. Johtamislupaukset kannustavat hyvään lähijohtamiseen ja johtamisen kehittämiseen.

Henkilöstökokemuksen merkittävin vuosittain toistuva mittari on työyhteisötutkimuksemme (TYT), johon kaikki s-ryhmäläiset kutsutaan vastaamaan. Tutkimuksella kartoitamme omaan työhön ja suorituskykyyn sekä oman työyksikön ja yrityksen toimivuuteen liittyviä asioita. Tutkimus koostuu useasta indeksistä, joilla mitataan työtyytyväisyyden eri osa-alueita.

Vuonna 2024 työyhteisötutkimuksen tulos koko S-ryhmässä pysyi korkealla tasolla, ollen 75,5. Työntekijämme ovat Suomen keskiarvoa selkeästi tyytyväisempiä ja sitoutuneempia ja ylitimme jälleen vertailunormin 6,0 yksiköllä. Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa vahvuuksia ja kehityskohteita ja kannustaa työyhteisöjä jatkuvaan parantamiseen. Parhaat tulokset saimme seuraavista: lähijohtaminen, työn hallinta sekä viestintä ja osallistuminen. Lähiesihenkilötyötä kuvaava johtamislupausindeksi oli 77,6. Johtamislupausindeksin vahvuuksia olivat luottamus, tavoitteiden selkeys ja uskallus haastaa. Työnantajan suositteluhalukkuuden eNPS-mittarin (employer Net Promoter Score) tulos oli hyvällä tasolla 41 (S-ryhmän yritysten vaihteluväli –39–+63). Suositteluhalukkuus on suomalaista yleisnormia (eNPS 18) paremmalla tasolla.

2024

S-ryhmä Suomen houkuttelevimpien työnantajien huipulla eri ammattilais-ryhmissä

S-ryhmä menestyi edellisvuosien tapaan upeasti Universumin tutkimuksessa ↗, jossa eri koulutustaustaiset ammattilaiset arvioivat työnantajien houkutte-levuutta. Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden suuressa joukossa S-ryhmä on ykkösenä ja kaupallisen alan korkeakoulutettujen tuloslistalla kakkossijalla. IT-alan ammattilaisten rankingissa S-ryhmä harppasi huikeasti sijalta 10 sijalle 6 – oman toimialansa parhaaksi.

Maailman johtava työnantaja-kuvaan erikoistunut tutkimus- ja konsultointiyritys Universum tutkii vuosittain ammattilaisten mieli-piteitä ja odotuksia suomalaisista työnantajista. S-ryhmä on pärjännyt näissä tutkimuksissa hienosti ja kiilannut itsensä Suomen ihanteelli-simpien työnantajien kärkikastiin.

Hyvästä työnantajamaineesta kertovat myös seuraavat vuoden 2024 tutkimukset, joissa S-ryhmä menestyi edellisvuosien tapaan hienosti:

- → T-Media Luottamus ja Maine -tutkimus: S-ryhmä saavutti ennätystuloksia sekä suuren yleisön että oman henkilöstönsä kyselyissä. S-ryhmä on maineel-taan kaupan alan paras ja Suomen parasmaineisten yritysten top 10 -listalla sijalla 5.
- → Vastuullinen kesäduuni -tutkimus: S-ryhmän kokonaistulos parani lukemaan 4,49/5.

Kuva: Jussi Liikala

S-RYHMÄN TYÖYHTEISÖ-TUTKIMUKSEN TULOKSET (ASTEIKKO 0–100)	2022	2023	2024	SUOMEN YLEISNORMI 2024
TYT-indeksi (sis.kaikki kysymykset)*	76,3	76,3	**75,5**	69,5
Omistautuneisuusindeksi	79,3	79,1	**78,2**	76,0
Sitoutumisindeksi	77,2	77,4	**76,3**	72,8
Johtamisindeksi	76,3	76,0	**75,1**	68,6
Suorituskykyindeksi	73,3	73,8	**73,2**	63,0
Eettinen indeksi**	80,3	80,4	**83,8**	–
Keskiarvo kysymyksestä ”Yrityksemme periaatteita ja arvoja noudatetaan yksikkömme päivittäisessä toiminnassa” (Asteikko 1–4)	3,49	3,50	**3,50**	3,26
Johtamislupausindeksi	78,1	78,2	**77,6**	71,8

*) Tulokset on painotettu vastaajien lukumäärällä.

**) Eettinen indeksi uudistettiin vuonna 2024 ja se sisältää seitsemän kysymystä. (2024: N=14 797)

2024

Kuva: Rami Louke

S-ryhmään Suomen innostavimpien työpaikkojen triplavoitto – KPO, Eekoo ja NEOT ykkösinä

S-ryhmäläiset menestyivät jälleen loistavasti Eezy Flown Suomen innostavimmat työpaikat -kisassa. Tällä kertaa suurista yrityksistä Suomen innostavin oli Osuuskauppa KPO, keskisuurten yritysten sarjan voitti Etelä-Karjalan Osuuskauppa ja pienten yritysten sarjan voiton vei North European Oil Trade Oy (NEOT), joka on SOK:n ja St1 Nordicin omistama polttoaineiden hankinta- ja logistiikkayhtiö. Kaikki S-ryhmän Suomessa toimivat yritykset saivat hyvillä työyhteisötutkimustulok-sillaan Suomen innostavimmat työpaikat -kunniamaininnan.

Eezy Flown toteuttamien työ-yhteisötutkimusten kokonaisindeksi oli S-ryhmässä viime vuonna 75,5/100 eli hyvä+. Lukema on poikkeuksellisen korkealla tasolla – suuri henkilöstömäärä yli 40 000 s-ryhmäläistä huomioiden – ja kuusi pistettä parempi kuin Suomen vertailuyritysten keskimääräiset tulokset. Myös työnantajan suositteluhalukkuuden mittari oli S-ryhmässä huomattavasti suo-malaista yleisnormia korkeammalla tasolla.

Tutkimustulokset kertovat yhdessä onnistumisista työarjessa kautta koko S-ryhmän. Tutkimuksesta nousee esiin vahvuuksia, kuten hyvä yhteishenki, lähijohtaminen ja esihenkilötyö, joilla on iso vaikutus koko tiimin työn hallintaan, yhdessä tekemiseen ja työn mielekkyyteen.

2024

HOK-Elannossa hyvää työarkea kehitetään yhdessä jatkuvasti

HOK-Elannossa käsitellään työyhteisötutkimuksen (TYT) kokonaistuloksia henkilöstöä osallistaen sekä koko osuuskaupan että työyhteisöjen tasolla. Kyse on jatkuvasta arjen kehittämisestä: henkilöstölle on esimerkiksi avattu väyliä, joissa voi osallistua, kysyä, äänestää ja antaa palautetta vuoden ympäri. Näin kootaan konkreettisia arjen parannusehdotuksia ja jaetaan tiimien onnistumisia koko osuuskaupan henkilöstön hyväksi.

Osallistaminen on avainsana yhtä lailla kunkin työyhteisön omien TYT-tulosten käsittelyssä, jota varten esihenkilöt ovat saaneet hyvät valmiudet valmennuksista. Tiimin yhteisissä hetkissä tunnistetaan sekä vaalittavia vahvuuksia että kehityskohteita ja sovitaan yhdessä selkeät ja saavutettavat tavoitteet. Yhteisvastuu koskee myös tavoitteiden toteuttamista – jokainen ratkaisee osaltaan onnistumisen. Kehitystavoitteisiin voidaan palata vuoden varrella seurantamittauksilla.

Työarjen sujuvoittaminen on tullut tutuksi myös Vallilan sekä Sturenkatu 40:n ja 27:n Alepa-triossa, jossa TYT-kokonaisindeksit nousivat vuonna 2024 jopa 12 pykälällä – monien muutosten keskellä. Koko tiimi on ollut innolla kehittämässä yhdessä tekemistä: osallistunut, ideoinut ja sitoutunut kehityskohtiin. Tiimiläisten mukaan työhön on saatu lisää mielekkyyttä, kun työtehtävät ovat kaikille selvät ja jokainen ottaa vastuuta työyhteisön toimivuudesta ja yhteishengestä.

JOUSTAVAA TYÖTÄ – TAVOITTEENA JOKAISEN OMAAN ELÄMÄÄN SOPIVA TYÖ

Tavoitteemme on, että tarjoamme mahdollisuuksien mukaan henkilöstöllemme heidän omaan elämäänsä sopivan määrän työtunteja ja sen myötä ansiotasoa S-ryhmästä. S-ryhmässä on Suomen laajimmat urapolut ja mahdollisuus joustaviin työaikoihin ja työn määriin.

Kehitämme toimintaamme siihen suuntaan, että ne työntekijämme, jotka haluavat saada pääsääntöisen toimeentulonsa S-ryhmästä, sen saavat ja palkka riittäisi kohtuulliseen elämiseen. Kaupassa ja matkailu- ja ravitsemisalalla tehdään paljon osa-aikatyötä. Koska palvelutyötä ei voi tehdä varastoon, tarvitsemme paljon henkilöstöä ruuhkahuipuissa. Henkilöstöstämme 60 prosenttia onkin osa-aikaisia, heistä lähes puolella työtunteja on 30 viikossa tai sen yli. 30 tuntia viikossa työskentelevät osa-aikaiset ansaitsevat tavallisesti ilta- ja viikonloppulisien myötä lähes yhtä paljon kuin kokoaikaiset, aamuvuoroja tekevät työntekijät.

S-ryhmässä kysytään säännöllisesti osa-aikaisten työntekijöiden tyytyväisyyttä työtuntiensa määrään vuosittaisessa työyhteisötutkimuksessa. Tulosten avulla pyritään kehittämään työvuorosuunnittelun käytäntöjä niin, että ihmisten toiveet työtuntien määrästä ja tarjolla olevat tunnit kohtaavat.

Valtaosa osa-aikaisista työntekijöistä on tyytyväisiä työtuntiensa määrään. Vuoden 2024 työyhteisötutkimukseen vastanneista osa-aikaisista työntekijöistä 70 prosenttia oli tyytyväisiä työtunteihinsa (2023: 69 %), 28 prosenttia haluaisi lisää työtunteja (2023: 29 %) ja kaksi prosenttia haluaisi vähemmän työtunteja. Eniten lisää työtunteja toivovat yli 30 viikkotuntia tekevät, tyytyväisimpiä työtunteihin ovat alle 15 tuntia työtä tekevät sekä nuoret alle 25-vuotiaat ja konkarit, yli 55-vuotiaat.

Teemme systemaattisesti töitä sen eteen, että halukkailla on mahdollisuus kasvattaa sopimustuntejaan. Tarjoamme osa-aikaisille omasta ja muista toimipaikoista paljon lisätyötunteja, joilla voi kasvattaa ansioitaan.

S-ryhmän palkitsemiskäytännöt, kuten laajasti käytössä olevat tulospalkkiomallit ja Suomen laajimmat henkilöstöedut, tukevat toimeentuloa. Kehitämme jatkuvasti työtä ja toimintamallejamme henkilöstöä kuunnellen. Haluamme palvelualojen säilyttävän vetovoimaisuutensa myös tulevaisuudessa.

TYÖSUHTEIDEN LAATU, %	2022	2023	2024
Vakituiset	91	92	**93**
Määräaikaiset	9	8	**7**
Kokoaikaiset	38	38	**38**
Osa-aikaiset	62	62	**62**

VAKITUISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN LÄHTÖVAIHTUVUUS, %	2022	2023	2024
Lähtövaihtuvuus, %	23,5	19,5	**16,9**
Naiset, %	23,4	19,1	**16,2**
Miehet, %	24,4	20,6	**18,7**

Luvut eivät sisällä Inex Partnersin tietoja.

2024

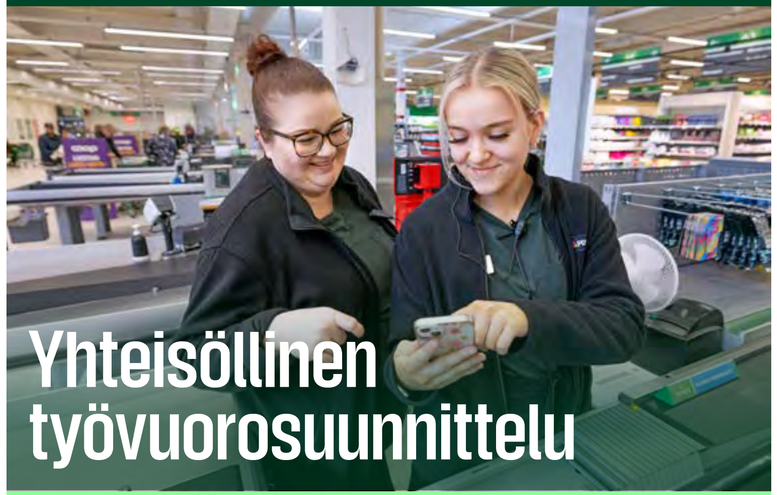

Yhteisöllinen työvuorosuunnittelu

S-ryhmässä on vuonna 2024 otettu laajemmin käyttöön yhteisöllisen työvuorosuunnittelun malli, jossa työntekijät pääsevät entistä vahvemmin osallistumaan ja vaikuttamaan työvuorolistojen suunnitteluun.

Toimintamallissa työntekijät poimivat työvuoroja eli esittävät työvuoro- ja vapaatoiveita mobiilisovelluksesta noudattaen sovittuja pelisääntöjä ja aikatauluja. Pelisäännöt luovat raamit ja reunaehdot vuorojen poiminnoille, ohjaten työntekijöitä valitsemaan työvuoroja monipuolisesti ja joustavasti mm. oma osaamistaso, jaksaminen ja tasapuolisuus huomioiden.

Yhteisöllisen työvuorosuunnittelun toimintamalli vaikuttaa positiivisesti yrityksen veto- ja pitovoimaan. Toimintamalli lisää ennen kaikkea vaikuttamisen mahdollisuuksia ja sujuvoittaa työelämän ja vapaa-ajan yhteensovittamista. Parhaimmillaan yli 80 prosenttia työntekijän poimimista työvuoroista toteutuu sellaisenaan. Toimintamalli on hyvin pidetty työntekijöiden keskuudessa.

Yhteisöllinen työvuorosuunnittelu on 2025 alussa käytössä jo kahdeksassa alueosuuskaupassa: Arinassa, Suur-Savossa, Pirkanmaalla, Turussa, Varuboden-Oslassa, Suur-Seudulla, Keskimaalla ja Hämeenmaalla ja viidellä toimialalla (Marketkauppa, Matkailu- ja ravitsemiskauppa, Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa, Liikennekauppa ja S-Pankki). Mallia laajennetaan aktiivisesti S-ryhmän eri toimipaikkoihin. Kevään 2025 aikana malli laajenee yli 110 toimipaikkaan ja yli 3 000 työntekijälle.

SAIRAUSPOISSAOLOT S-RYHMÄSSÄ LASKIVAT

S-ryhmän sairauspoissaolot laskivat edelleen kokonaisuutena vuonna 2024, kuten edellisenäkin vuonna. Suurinta sairauspoissaolojen lasku oli infektioiden osalta, joissa laskua oli 14 prosenttia. Mielen poissaoloissa sekä tuki- ja liikuntaelinpoissaoloissa kasvua oli molemmissa diagnoosiryhmissä kolme prosenttia.

S-ryhmässä on käytössä varhaisen tuen malli sekä mahdollisuus muokata työtehtävää työkyvylle paremmin soveltuvaksi. Näin voidaan kohdennetusti tukea työntekijän työhyvinvointia, ehkäistä sairauspoissaoloja sekä ylläpitää työntekijän työkykyisyyttä paremmin. Sairaustapauksissa S-ryhmässä on laajasti käytössä työntekijän ilmoitus esihenkilölle, mikä perustuu molemminpuoliseen luottamukseen. Työntekijämme voivat olla poissa esimerkiksi flunssan oireiden vuoksi 1–5 päivää ja lapsen sairauden vuoksi 1–3 päivää ilmoituksella esihenkilölle.

S-ryhmässä on käytössä varhaisen tuen malli sekä mahdollisuus muokata työtehtävää työkyvylle paremmin soveltuvaksi.

2024

S-ryhmässä otettiin käyttöön tutkimus-näyttöön perustuva työ-hyvinvoinnin mittaristo

S-ryhmässä aloitettiin elokuussa 2024 työhyvinvoinnin johtamisen laajan mittariston yhteiskehittäminen kaikkien S-ryhmän alueosuuskauppojen, eläkevakuuttajien sekä työterveyshuoltojen kanssa. Mittaristoon on valikoitu mahdollisimman ennakoivia mittareita, joista saadun tiedon avulla voidaan varhaisessa vaiheessa vaikuttaa työkykyriskeihin. Mittaristoon valikoitui myös mittareita, joilla seurataan trendejä kuten muuttuuko data vuodenajan ja liiketoiminnan kiirehuippujen myötä. Datan avulla saadaan esille ilmiöitä ja päästään ennakoivemmin vaikuttamaan ilmiön juurisyihin. Jokaisen datapisteen kohdalle on myös määritelty tutkimusnäyttöön perustuvia vaikuttavia toimenpiteitä, jotka aloitetaan, mikäli asetettua tavoitetasoa ei saavuteta.

S-ryhmässä on yhteistyössä eläkevakuutusyhtiö Elon kanssa panostettu erityisesti ylimmän johdon sekä lähiesihenkilöiden työkykyjohtamiseen. S-ryhmässä on toteutettu Johtajan ja Pomon työkykypakki -valmennukset, joihin on osallistunut yli 100 johtajaa ja yli 500 lähiesihenkilöä alueosuuskaupoista ja yrityksistä. Valmennuksen tavoitteena on ollut lisätä ymmärrystä ja osaamista sekä strategiseen että operatiiviseen työkykyjohtamiseen. Osuuskauppojen näkemyksen mukaan tärkein tavoite koulutukselle on ollut löytää keinoja viedä strategiselle tasolle nostettu työkykyjohtaminen käytäntöön. Vaikuttavuutta saadaan aikaiseksi ainoastaan silloin, kun koko johtamisen ketju sitoutuu työkyvyn edistämiseen. Valmennuksista saadun erinomaisen palautteen rohkaisemina jatkamme samansisältöisiä S-ryhmätasoisia valmennuksia myös vuonna 2025.

2024

Mielen chat, Mielen sparri ja lyhytpsykoterapia tutkitusti jaksamisen tukena

Vuonna 2024 Mielen chatin yhteydenottajien ikäjakauma oli 17–64 vuotta. Yleisimmät syyt Mielen chat -yhteydenottoihin olivat ahdistus ja mielialaoireet, uupumus ja jaksamisen oireet sekä henkilökohtaisen elämän kuormitustekijät. 30 prosenttia yhteydenotoista ohjattiin Mielen sparriin, joka on videovastaanotto, jossa terveydenhuollon ammattilainen tarjoaa tukea arjen kuormitus- ja stressitilanteisiin sekä päihde- ja riippuvuushuoliin. 51 prosenttia chatin yhteydenotoista ohjattiin työterveyteen lääketieteellisen huolen perusteella, suurimpana ohjauksen syynä pitkittynyt mielialaoireilu. Mielen chat on keskeinen ja tärkeä varhaisen vaiheen anonyymi yhteydenottokanava S-ryhmän henkilöstölle mieltä kuormittavissa asioissa.

Myös työterveyden tarjoama lyhytpsykoterapia on osoittautunut vaikuttavaksi hoitomuodoksi henkilöstölle seurantatutkimuksen perusteella. Lyhytpsykoterapiajaksojen alussa ja lopussa tehtävien pisteytysten perusteella oireiden vakavuustaso lievittyi hoitojakson aikana keskitasolta lievälle tasolle. Psyykkiset oireet vähenivät merkittävästi sekä koettu psyykkinen hyvinvointi ja toimintakyky kohenivat merkittävästi hoitojakson aikana. Lisäksi riskikäyttäytyminen (aggressio, itsetuhoisuus) väheni selvästi.

MIELEN HYVINVOINNIN TUKI S-RYHMÄSSÄ PERUSTUU TUTKITTUUN TIETOON

Mielenterveyttä alettiin systemaattisesti edistää S-ryhmässä Nuori Mieli Työssä -hankkeen kautta jo vuonna 2017. Hankkeena aloitettu Mielen tuki -malli onkin juurtunut S-ryhmässä laajasti arkiseksi toimintamalliksi. Mielen tuki -mallin keskiössä ovat työkyvyn systemaattinen johtaminen, tehokkaat ja vaikuttavat tukipalvelut ja hoitomallit sekä esihenkilöiden ja johdon ymmärryksen lisääminen mielen hyvinvoinnin sekä työn ja johtamisen yhteydestä. Malliin kuuluvia konkreettisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi Mielen chat, Mielen sparri, lyhytpsykoterapia, työterveyspsykologin suoravastaanotto, esihenkilöiden lähituen vahvistaminen tilanteiden hoitamisessa sekä esihenkilöiden valmentaminen.

Turvallinen työ ja hyvinvoiva henkilöstö mahdollistavat tehokkaan ja tuottavan työskentelyn.

S-RYHMÄSSÄ TYÖHYVINVOINNIN JA TYÖTURVALLISUUDEN KYPSYYS ON HYVÄLLÄ TASOLLA

S-ryhmässä tehtiin vuonna 2024 työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kypsyysarviointi, jonka tavoitteena on ollut selvittää työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden kypsyystaso. Kypsyysarvioinnissa arvioidaan johtamista, kulttuuria sekä operatiivista tekemistä. Työhyvinvointiin ja -turvallisuuteen panostaminen on tärkeä osa vastuullisen työnantajan toimintaa sekä korkeatasoisen työnantajamielikuvan rakentamista. Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden keinoin vaikutetaan myös palvelujen sujuvuuteen, asiakas- ja henkilöturvallisuuteen sekä asiakastyytyväisyyteen. Turvallinen työ ja hyvinvoiva henkilöstö mahdollistavat tehokkaan ja tuottavan työskentelyn.

2024

Kypsyysarvioinnin toteuttaminen S-ryhmässä

Kypsyysarviointi on toteutettu S-ryhmän yrityksissä ensimmäisen kerran 2024 johdon ja työsuojelutoimikuntien toimesta. Kypsyysarviointeja fasilitoivat työterveyshuollon, eläkevakuutusyhtiön ja tapaturmavakuutusyhtiön asiantuntijat.

Tulosten keskiarvo on S-ryhmässä 68,04 (asteikko 0–100). Parhaimmat tulokset S-ryhmässä saadaan kumppanuusyhteistyössä 79,29, osallistamisessa 78,00 sekä resurssoinnissa ja vaikuttamisessa 73,75. Eniten kehitettävää arvioinnin mukaan on työntekijöiden asenteessa 55,63, tapaturmien, poikkeamien ja työkykyhaasteiden käsittelyssä 59,83 sekä turvallisuus- ja työhyvinvointiviestinnässä 61,17.

S-ryhmätason kehitystoimenpiteeksi vuodelle 2025 on kirjattu: työntekijöiden työturvallisuusasenteeseen ja organisaatioiden työturvallisuuskulttuuriin vaikuttaminen viestinnän avulla, tapaturmatutkinnan tuottaman tiedon hyödyntäminen sekä tavoitteisiin, mittareihin ja raportointiin keskittyminen. Toimenpiteitä on lähdetty jo edistämään työturvallisuuden kehitysohjelmassa. Lisäksi kukin S-ryhmän yritys valitsee omat keskeiset kehitystoimet kypsyysarvioinnin perusteella.

YHTEISENÄ TAVOITTEENA TURVALLINEN TYÖARKI

Epävakaa maailmantilanne heijastuu s-ryhmäläisten työarkeen esimerkiksi asiakkaiden epäasiallisen käytöksen kautta. Epäasialliselle käyttäytymiselle niin asiakasrajapinnassa kuin työyhteisöjenkin sisällä on nollatoleranssi. S-ryhmässä on käytössä uhka- ja häiriötilanteiden sekä työpaikkakiusaamisen ja häiriökäyttäytymisen ratkaisumallit sekä traumaattisten tilanteiden jälkihoitomallit.

Tuemme lisäksi omalla viestinnällämme Kaupan liiton ja Palvelualojen ammattiliitto PAMin Ollaan ihmisiksi -kampanjaa, jolla halutaan herätellä kansalaiset miettimään omaa rooliaan asiakaspalvelutyötä tekevien työhyvinvoinnin edistämisessä.

Häiriöttömän työympäristön varmistaminen ja haastavien asiakastilanteiden oikeaoppinen hoito ovat olleet vahvasti esillä myös omilla foorumeillamme. Esimerkiksi S-ryhmän oma media Yhteishyvä teki henkilöstömme työssä kokemastaan häirinnästä laajan monikanavaisen sisältökokonaisuuden ↗ helmikuussa 2024.

HENKILÖSTÖN SAATAVUUTTA JA PYSYVYYTTÄ KEHITETÄÄN SYSTEMAATTISESTI

S-ryhmä on haluttu työnantaja, ja vuosittain työnhakijoita on noin 200 000. Hyvästä työnantajamaineestamme huolimatta tunnistamme, että tulevaisuuden väestörakenteen muutos tulee haastamaan myös meitä hakijoiden houkuttelussa. Työikäisten määrä tulee vähenemään tulevina vuosina, ja työ sekä henkilöstön odotukset muuttuvat jatkuvasti. Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden haasteet koskevat niin toimipaikkojen asiakaspalvelutyötä kuin asiantuntijatehtäviä ja ovat valtakunnallisia. Suurimpana yksityisenä työnantajana Suomessa meillä on ainutlaatuinen kyky ja mahdollisuus vaikuttaa siihen, että toimialojemme ja yritystemme houkuttelevuus pysyy jatkossakin hyvänä, ja että S-ryhmän yrityksissä on hyvä työskennellä ja kehittää osaamistaan nyt ja tulevaisuudessa.

Olemme S-ryhmässä tehneet paljon työtä vahvuuksiemme ja kehityskohteidemme tunnistamiseksi ja kehittämiseksi. Näiden pohjalta olemme rakentaneet yhdessä pelikirjan, jotta voimme jakaa aikaisempaa systemaattisemmin parhaita käytäntöjä ja tukimateriaaleja saatavuuden ja pysyvyyden paikalliseen kehittämiseen. Pelikirja on jatkuvasti päivittyvä kokonaisuus henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden edistämiseksi ja se rakentuu neljän kokonaisvaltaisesti saatavuuteen ja pysyvyyteen vaikuttavan teeman alle. Nämä ovat työntekijöiden houkuttelu, palkitseminen ja toimeentulo / osaaminen ja urapolut, työntekijälähtöinen johtaminen / työn tuottavuuden parantaminen sekä työntekijän työarkikokemus. Nämä neljä osakokonaisuutta sisältävät yhteensä 54 alakohtaa, joita kehitetään tiiviissä yhteistyössä S-ryhmän yritysten ammattilaisten kanssa.

2024

Työyhteisösovittelu SOK:n tiimeissä

SOK:lla on lisätty vuosittaiseen työyhteisötutkimukseen kysymyksiä, joilla kartoitetaan tiimiläisten mahdollisia kokemuksia häirinnästä, epäasiallisesta kohtelusta tai kiusaamisesta. Kysymyksillä halutaan viestiä, että panostamme toimiviin työyhteisöihin ja kaikki esille nostetut kokemukset epäasiallisesta käyttäytymisestä selvitetään viipymättä, tiimejä tukien.

Henkilöstöammattilaisten ja työsuojeluvaltuutetun lisäksi tiimejä tukee tarvittaessa työyhteisösovittelija. Sovittelu on tulevaisuuteen suuntautuvaa, pysyvien myönteisten ratkaisujen etsimistä yhdessä. Ammattisovittelija haastattelee asiaan liittyvät henkilöt ja kartoittaa tilannetta sekä henkilöiden kuormitustekijöitä. Tiimiläiset ja esihenkilöt voivat keskustella sovittelijan kanssa luottamuksellisesti. Yhteinen käsittely ja keskustelut ovat arvostavia, syyllisiä ei etsitä, vaan keskustelujen avulla lisätään yhteistä ymmärrystä ja tiimien vuorovaikutustaitoja. Yhteisessä keskustelussa on tavoitteena laatia yhteiset pelisäännöt tai sopimus. Tiimi kokoontuu tapaamisen jälkeen säännöllisesti tunnistamaan tavoitteiden edistämistä. Tavoitteena on, että jokainen tiimin jäsen voi onnistua tiimissään omana itsenään ja jokainen sitoutuu yhdessä sovittuihin pelisääntöihin.

Ammattitaitoinen sovittelu on tapa tukea hyvää johtamista ja auttaa tiimejä. Parhaimmillaan se voi muuttaa konfliktit työyhteisön voimavaraksi. Sovittelu on myös oppimisprosessi. Tiimiläisten palautteen mukaan kokemukset ovat olleet lähes poikkeuksetta myönteisiä. Sovittelu on palautteen mukaan tuonut tiimien arkeen selkeyttä, parantanut yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Kritiikkiä on tullut lähinnä siitä, jos asioiden käsittely on viivästynyt.

S-ryhmässä on nollatoleranssi epäasialliseen käyttäytymiseen niin asiakasrajapinnassa kuin työyhteisöjen sisällä. Henkilöstön tueksi on kehitetty ratkaisumalleja ja suosituksia, kuinka toimia, mikäli kohtaa ikäviä tilanteita. Jokaisella on oikeus turvalliseen ja arvostavaan työympäristöön.

Monimuotoisuutta kunnioittava ja tukeva työyhteisö mahdollistaa tasa-arvoisen kohtelun ja yhdenvertaiset mahdollisuudet jokaiselle. Suomen suurimpana yksityisenä työnantajana olemme konkreettisesti teoillamme mukana rakentamassa tulevaisuuden Suomea, joka on koko ajan monimuotoisempi ja jossa ketään ei syrjitä taustansa tai ominaisuuksiensa takia. Toisten arvostaminen, syrjimättömyys ja tasa-arvo ovat osuustoiminnallisuuden ytimessä, mutta lisäksi teemme aktiivisia tekoja ja päätöksiä näiden arvojen edistämiseksi. Meille on tärkeää, että jokainen työntekijä voi olla oma itsensä.

EDISTÄMME MONIMUOTOISUUTTA JA TASA-ARVOA

S-ryhmän eri yrityksissä Suomessa laaditaan vuosittain henkilöstö-, koulutus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma laaditaan työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Tasa-arvosuunnitelman tehtävänä on edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa työelämässä ja ehkäistä sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Yhdenvertaisuussuunnitelma edistää yhdenvertaisuutta sekä ehkäisee syrjintää ja parantaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Olemme kiinnittäneet entistä enemmän huomiota ryhmämme, työyhteisöjemme sekä asiakkaidemme monimuotoisuuteen ja pyrkineet lisäämään tietoisuutta monimuotoisuudesta ja siihen liittyvistä ilmiöistä muun muassa erilaisin koulutuksin. Olemme muun muassa osallistuneet YK

Global Compactin Target Gender Equality -ohjelmaan ja vuoden 2024 syksystä lähtien olemme olleet mukana UN Global Compact Suomen uudessa, DEI-kysymyksiin (Diversity, Equity and Inclusion) keskittyvässä vertaisoppimisryhmässä. Ryhmä tarjoaa yrityksille luottamuksellisen keskustelualustan, jossa syvennytään muun muassa monimuotoisuuden mittaamiseen, vähemmistöihin kuuluvien työntekijöiden mukaan ottamiseen sekä johdon rooliin. Olemme puolustaneet seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä Helsinki Pridessa useana vuotena ja vuodesta 2023 olemme tukeneet myös Seta ry:n toimintaa.

Uudistimme loppuvuodesta 2024 vuosittaisen työyhteisötutkimuksemme eettisen indeksin kysymyspatteristoa ja jatkossa saamme entistä paremman käsityksen siitä, kuinka monimuotoisuutta arvostavaksi ja mukaanottavaksi työyhteisö koetaan.

YHÄ ISOMPI OSA ÄSSÄLÄISISTÄ ON LÄHTÖISIN ULKOMAILTA

S-ryhmässä on erinomaiset edellytykset onnistua vieraskielisten ja kansainvälisten osaajien houkuttelussa ja sitouttamisessa. S-ryhmäläisiä onkin yli 90 eri kansallisuudesta ja muita kuin Suomen kansalaisia on tällä hetkellä yhteensä hieman yli 1000 henkilöä. Varsinkin matkailu- ja ravitsemisalalla niin pääkaupunkiseudulla kuin Pohjois-Karjalassa tai Lapissa on monikulttuurisuus pitkään ollut arkea. Vieraskielisiä ja maahanmuuttajia onkin työyhteisöissämme jo paljon, esimerkiksi Filippiineiltä on yli kymmenen vuoden aikana saapunut eri puolille S-ryhmää työskentelemään yhteensä noin 300 kokkia, joiden osaamista ja työskentelyotetta arvostetaan paljon.

Näillä toimilla reagoimme osaltamme siihen, että Suomen väestökehityksen ja työn murroksen vuoksi henkilöstön saatavuus on yhä suurempi haaste palvelualoilla. Tyypillisesti ammattilaisia tarvitaan enemmän ravintoloihin ja hotelleihin, ajoittain ja alueesta riippuen myös marketteihin ja ABC Liikennemyymälöihin. Saatavuushaasteet kasvavat tulevaisuudessa ja vieraskielisen sekä kansainvälisen rekrytoinnin tarve tulee korostumaan entisestään.

2024

HOK-Elanto kehittää monimuotoista työkulttuuriaan kielituetun työkokeilun avulla

HOK-Elannon kaupoissa aloittivat vuoden 2023 keväällä ensimmäiset työkokeilijat kielituetussa työkokeilussa. Espoon Omnian Osaamiskeskuksen kanssa yhteistyössä kehitetyssä mallissa työkokeilijat pääsevät tutustumaan kaupan alaan ja oppimaan suomen kieltä käytännössä. Toiminnasta on hyviä kokemuksia, ja kokeilun kautta HOK-Elantoon on rekrytoitu uusia työntekijöitä.

Espoon OSKEn välittämät työkokeilijat ovat maahanmuuttajataustaisia ja he haluavat työllistyä kaupan alalle. Työkokeilijat työskentelevät kolmen kuukauden ajan päivittäistavarakaupoissa eri puolilla Espoota.

Kerran vuodessa käynnistyvässä työkokeilumallissa tärkeä tuki on suomen kielen opettaja, joka osallistuu esimerkiksi alkuhaastatteluihin sekä kassan käytön koulutuksiin. Opettajat auttavat myös toimipaikkoja mahdollisissa ymmärrettävyyshaasteissa.

Työkokeilijat orientoituvat koulussa työelämäjaksoonsa kahden viikon ajan ennen sen alkua. HOK-Elannossa työkokeilijat tekevät samoja tehtäviä kuin muutkin myyjät, eli tuotteiden hyllyttämistä ja asiakaspalvelua, osa on päässyt kokeilemaan myös kassatyötä.

Kerran viikossa työkokeilijat kokoontuvat HOK-Elannon koulutustiloihin harjoittelemaan, esimerkiksi juuri kassan käyttöä sekä juttelemaan viikon aikana vastaan tulleista kieleen ja kulttuuriin liittyvistä tilanteista.

Asiakaspalvelutilanteet ovat sujuneet hyvin, kun työkokeilijalla on ollut tarvittaessa mahdollisuus hakea kokeneempi myyjä avuksi. Yleensä tällaisissa tilanteissa ongelmia on ollut kielen ymmärtämisessä. Työjakson lopussa moni oli rohkaistunut suomen kielen käyttämisessä ja kommunikoi jo paremmin ilman opettajan apua.

Kielituettu työkokeilu voi tulevaisuudessa olla yksi ratkaisu kaupan alan työvoimapulaan. HOK-Elanto ja Espoon OSKE jatkavat yhteistyötä kielituetun työkokeilun osalta ainakin toistaiseksi.

2024

S-ryhmä etsi hackathonista ratkaisuja yhdenvertaisuuden ja mukaan ottamisen kokemukseen

S-ryhmä oli keväällä 2024 mukana Solve the SDGs -hackathonissa, jossa etsittiin uusia ratkaisuja YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Hackathonin järjestivät Aalto-yliopisto, Aalto Ventures Program ja Junction. S-ryhmän haaste liittyi monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja mukaan ottamisen kokemukseen.

Hackathonin tiimit pohtivat rohkeasti ja ennakkoluulottomasti muun muassa sitä, miten S-ryhmä työnantajana voisi edistää tasa-arvoa ja osallisuutta, mitä innovatiivisia ratkaisuja se voisi kehittää edistämään monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta ja mukaan ottamisen kokemuksia S-ryhmässä sekä mitä teemaan liittyviä konkreettisia askelia olisi hyvä ottaa jokapäiväisessä toiminnassa.

IKÄ ON VAIN NUMERO

Rekrytoinnin osalta pääperiaatteenamme on aina ollut se, että avoimia tehtäviä täytettäessä tehtävään rekrytoidaan aina siihen parhaiten soveltuva henkilö riippumatta iästä, sukupuolesta, kulttuuritaustasta, elämäntilanteesta tai muista seikoista, jotka eivät vaikuta työntekijän pätevyyteen ja tehtävässä suoriutumiseen.

Näin ollen emme muun muassa kysy työnhakijoilta työhakemuksissa syntymävuotta tai ikää. SOK:n asiantuntijarekrytoinneista ikäkysymys jäi pois vuonna 2019, ja vuoden 2020 alusta käytäntö on ulotettu koko S-ryhmään esimerkiksi myymälöiden, ravintoloiden ja ABC Liikennemyymälöiden rekrytointeihin. Tavoitteena on, että asenteet eivät vaikuta työhaastattelukutsun saamiseen edes tiedostamattomasti.

TYÖNTEKIJÖIDEN MONIMUOTOISUUS

94

KANSALLISUUTTA

37

KESKI-IKÄ

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA	2022	2023	2024
Alle 25-vuotiaiden osuus työntekijöistä (%)	26,8	26,6	**25,5**
Vähintään 50-vuotiaiden osuus työntekijöistä (%)	19,9	20,5	**21,2**
50–59-vuotiaiden osuus työntekijöistä (%)	15,4	15,2	**15,4**
yli 60-vuotiaiden osuus työntekijöistä (%)	4,4	5,3	**5,8**

WOMEN'S EMPOWERMENT PRINCIPLES -SITOUMUS

Olemme allekirjoittaneet YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin ja YK:n yritysvastuualoitteen UN Global Compactin naisten voimaannuttamiseksi laaditut Women's Empowerment Principles -periaatteet.

Sitoumuksen allekirjoittamalla tuemme periaatteiden tavoitetta edistää työelämän tasa-arvoa ja tukea laajasti mukaanottamisen ja monimuotoisuuden toteutumista. Osana periaatteisiin sitoutumista osallistuimme myös WEPs Activator -kehittämisohjelmaan, jota koordinoivat UN Women sekä eurooppalaisten yritysten sosiaalista vastuuta edistävä ja kehittävä järjestö amfori. Ohjelmasta ja sen verkostosta saimme työkaluja sukupuolinäkökulman huomioimiseen työnantajana ja hankintaketjuissa toimiessamme. Saimme myös näkökulmia henkilöstö- ja vastuullisuustyömme kehittämiseen ja mahdollisuuden oppia organisaationa. Ohjelma auttoi meitä nykytilamme analysoinnissa, konkreettisten tavoitteiden asettamisessa ja toimenpideohjelmamme työstämisessä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiseksi.

NAISTEN OSUUS, SOK	2022	2023	2024
Naisten osuus hallituksen jäsenistä (%)	22,2	22,2	25,0*
Naisten osuus johtoryhmän jäsenistä (%)	33,3	33,3	33,3*
Naisten osuus esihenkilörooleissa (%)	49,4	49,5	**50,0**

*) Lukujen laskutapaa on tarkennettu vuonna 2024. Tarkennetussa laskutavassa päällekkäiset roolit eri hallintoelimissä on huomioitu. Muutos parantaa laskennan laatua, mutta luku ei ole nykyisellään vertailukelpoinen aiempiin vuosiin verrattuna.

NAISTEN OSUUS, S-RYHMÄ	2022	2023	2024
Naisten osuus hallituksen jäsenistä (%)	32	32,5	**40,7***
Naisten osuus johtoryhmän jäsenistä (%)	35	34,4	**35,1***
Naisten osuus esihenkilörooleissa (%)	59,5	59,6	**60,0**

*) Lukujen laskutapaa on tarkennettu vuonna 2024. Tarkennetussa laskutavassa päällekkäiset roolit eri hallintoelimissä on huomioitu. Muutos parantaa laskennan laatua, mutta luku ei ole nykyisellään vertailukelpoinen aiempiin vuosiin verrattuna.

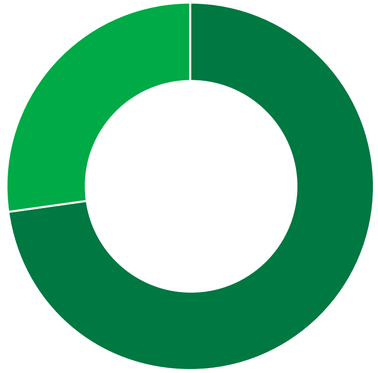

S-RYHMÄN TYÖNTEKIJÖIDEN SUKUPUOLIJAKAUMA 2024, %

Naiset	73 %
Miehet	27 %
Muu	0 %
En halua kertoa / ei tietoa	0 %

S-RYHMÄN TYÖNTEKIJÖIDEN SUKUPUOLIJAKAUMA	2022	2023	2024
Naiset, %	74	74	**73**
Miehet, %	26	26	**27**
Muu, %	0	0	**0**
En halua kertoa / ei tietoa, %	0	0	**0**

UUSIEN VAKITUISTEN REKRYTOINTIEN OSUUDET SUKUPUOLITTAIN	2022	2023	2024
Naiset, %	71,7	69,8	**66,2**
Miehet, %	28,0	29,7	**33,3**
Muu tai ei halua määritellä, %	0,3	0,5	**0,5**

KAUPAN ALA ON NUORILLE SILTA TYÖELÄMÄÄN – 18 000 KESÄTYÖNTEKIJÄÄ

S-ryhmä on yksi suurimmista nuorten työllistäjistä Suomessa. Tarjosimme vuonna 2024 yli 18 000 nuorelle kesätöitä tai harjoittelujakson, ja kesällä henkilöstöstämme oli hetkellisesti noin 40 prosenttia korkeintaan 25-vuotiaita. Tavoitteenamme on tarjota nuorille myönteisiä oppimiskokemuksia. Ensimmäisillä kosketuksilla työelämään on tutkitusti vaikutusta ammatti-identiteetin syntyyn ja koko työuran onnistumiseen. Otamme roolimme nuorten työelämätaitojen opastajana vakavasti. Järjestämme ja osallistumme useisiin rekrytointitapahtumiin ympäri Suomen ja kehitämme yhteistyötä oppilaitosten kanssa jatkuvasti. Haluamme, että nuoret näkevät työelämän houkuttelevana ja tuntevat imua työssä oppimiseen.

Haluamme, että nuoret näkevät työelämän houkuttelevana ja tuntevat imua työssä oppimiseen.

S-ryhmässä on käytössä Duuni- ja Harkkapassit, joiden avulla eri toimialoilla työskentelevät nuoret perehtyvät työelämätaitoihin, työturvallisuuteen ja esimerkiksi työhyvinvointiin.

Duunipassi on kausiapulaisillemme työpaikoilla tapahtuvan perehdytyksen tueksi yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa luotu mobiiliverkkokoulutus. Sen avulla nuori kertaa työelämän perustaitoja, kuten turvallisuudesta ja hyvinvoinnistaan huolehtimista. Passi suoritetaan itseopiskellen, esihenkilön tuella. Passi onkin kehitetty varmistamaan, että nuori ja esihenkilö kohtaavat, sillä työuran alussa nuorille tärkeintä on kokemus porukkaan pääsemisestä sekä esihenkilön kannustava palaute.

Tervetuloa harjoittelijaksi S-ryhmään -perehdytys eli Harkkapassi on puolestaan kevennetty versio Duunipassista. Harkkapassi on tarkoitettu TET- sekä Tutustu ja tienaa -harjoittelijoille ja se löytyy kaikille s-ryhmä.fistä.

Olimme vuonna 2024 jälleen yksi Vastuullinen kesäduuni -kampanjan pääyhteistyökumppaneista.

2024

PKO:ssa kesätyötä yli sadalle erityisnuorelle

Pohjois-Karjalan Osuuskaupan (PKO) perustehtävä eli missio on tehdä Pohjois-Karjalasta entistä parempi paikka elää, mikä näkyy myös kesätyösuhteissa. PKO:n kesätyöntekijätarve on 300 henkilöä, mutta kesätyöntekijöitä palkataan reilusti yli varsinaisen tuuraajatarpeen. Tavoitteena on tarjota alueen nuorille töitä sekä opettaa heille työelämässä toimimista.

PKO on yli 15 vuoden ajan tarjonnut työtä erityistä tukea tarvitseville ja kehitysvammaisille nuorille sekä kutsunut kesätyöhaastatteluihin nuoria myös sosiaalisin perustein. Vuonna 2024 PKO:n noin 1 200 kesätyöntekijästä noin 160 oli erityistä tukea vaativia nuoria, joille palkattiin omat ohjaajat.

Kesätyörekrytoinnissa ei myöskään palkata vain täysi-ikäisiä nuoria, vaikka moni hakijoista onkin työelämää aloittelevia henkilöitä. Osassa PKO:n kesätöistä hakujen ikäraja on 14 vuotta. Myöskään yläikärajaa ei ole, vaan kesätyöhön palkataan esimerkiksi myös eläkeläisiä.

S-ryhmän ulkoista raportointia ja viestintää kehitetään ensisijaisesti vastaamaan asiakasomistajien, henkilöstön ja muiden sidosryhmien odotuksia. Kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) mukainen raportointivelvollisuus koskee myös S-ryhmää ja tulemme raportoimaan kestävyystietoja eurooppalaisten vastuullisuusstandardien (ESRS) mukaisesti raportointivuodesta 2025 alkaen.

VUOSI- JA VASTUULLISUUS-KATSAUKSEN KUVAUS

S-ryhmän edelläkävijyys vastuullisuudessa edellyttää järjestelmällistä johtamista, ja sitä varten tarvitaan kattavaa ja luotettavaa seurantatietoa useista eri tunnusluvuista. Myös ulkoisen raportoinnin tulee olla avointa.

S-ryhmä on raportoinut toiminnastaan Global Reporting Initiativen (GRI) laatimaa kestävän kehityksen raportointistandardia soveltaen vuodesta 2012 lähtien. Raportoinnissa on kuitenkin huomioitu myös S-ryhmän osuustoiminnallinen rakenne.

Katsaus kertoo koko S-ryhmän tasolla tehdyistä linjauksista ja niiden toimeenpanosta sekä keskeisistä tavoitteista ja toimenpiteistä. Juridisesti itsenäisinä yrityksinä osuuskaupat myös raportoivat omasta toiminnastaan vuosiesitteissään ja verkkosivuillaan.

Katsauksessa esitetyt kasvihuonekaasupäästöt (scope 1, 2 ja 3), pinta-alat, energiankulutus-, jäte- ja ruokahävikkitiedot, suorien riskimaaostojen osuus kokonaisostoista, auditointien kattavuus riskimaaostoista sekä kotimaisten elintarvikkeiden osuus, on varmennettu ulkopuolisen tahon toimesta.

GRI-SISÄLTÖINDEKSI

Raportti on laadittu GRI Sustainability Reporting Standards -raportointiohjeistoon viitaten

YLEINEN SISÄLTÖ

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIVUNUMERO / SIJAINTI	STANDARDIN VUOSI
ORGANISAATIO JA RAPORTOINTITAVAT			
2–1	Organisaation tiedot	5–7	2021
2–2	Tilinpäätökseen sisältyvät yhtiöt	28, SOK–yhtymän tilinpäätös	2021
2–3	Raportointijakso, raportointitiheys ja yhteystiedot	Raportointijakso on vuosi 2024. Raportoimme vuosittain. Yhteystiedot etunimi.sukunimi@sok.fi	2021
2–4	Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Muutokset raportoitu kyseisen tiedon yhteydessä	2021
2–5	Raportin varmennus	142-143	2021
TOIMINNOT JA TYÖNTEKIJÄT			
2–6	Toiminnot, arvoketju ja muut liiketoimintasuhteet	6-8, 47	2021
2–7	Henkilöstö	8, 115-120	2021
HALLINTO			
2–9	Hallituksen ja hallintoneuvoston kokoonpano	22-23	2021
2–10	Hallituksen ja hallintoneuvoston valinta	29-34	2021
2–11	Hallituksen ja hallintoneuvoston puheenjohtaja	32-34	2021
2–12	Hallituksen rooli vaikutusten tunnistamisessa ja hallinnassa	29-33, 39-40	2021
2–13	Vastuunjako ja vastuuhenkilöt	39-40	2021
2–14	Pääjohtajan rooli vastuullisuusraportoinnissa	39	2021
2–15	Eturistiriitojen välttäminen	29-32, 36	2021
2–18	Hallintoneuvoston suorituksen arviointi	32	2021
2–19	Palkitsemispolitiikat	S-ryhmä.fi	2021
2–20	Palkitsemisprosessit	S-ryhmä.fi	2021
STRATEGIA, POLITIIKAT JA KÄYTÄNNÖT			
2–22	Lausunto vastuullisuusstrategiasta	10, 38-40	2021
2–23	Politiikat ja sitoumukset	Eettiset periaatteet S-ryhmän ihmisoikeusperiaatteet	2021
2–24	Politiikkojen toimeenpano	38-40, 95-96	2021
2–25	Haitallisten vaikutusten ehkäisy	43-45, 97, 132-134	2021
2–26	Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	98	2021
2–28	Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	44	2021
SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ			
2–29	Sidosryhmätoiminnan periaatteet	42-45	2021
OLENNAISUUS			
3–1	Lista olennaisista näkökohdista	41	2021
3–2	Raportin sisällön määrittely ja olennaiset näkökohdat	41, 125	2021
3–3	Olennaisten näkökohtien johtaminen	39–41, 70, 95–96, 112, 114, 120, 130	2021

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIVUNUMERO / SIJAINTI	STANDARDIN VUOSI
TALOUDELLISET TULOKSET			
201–1	Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	7-8, 47	2016
201–2	Ilmastonmuutoksen taloudelliset seuraamukset ja muut riskit ja mahdollisuudet organisaation toiminnalle	130-134	2016
VÄLILLISET TALOUDELLISET VAIKUTUKSET			
203–1	Infrastruktuuri-investointien ja yleishyödyllisten palvelujen tuen kehitys ja vaikutukset	7, 11-21, 47	2016
203–2	Merkittävät epäsuorat taloudelliset vaikutukset ja niiden laajuus	11-21,47-51	2016
HANKINTAKÄYTÄNNÖT			
204–1	Ostot paikallisilta toimittajilta	49, 59-60, 101	2016
KORRUPTIONVASTAISUUS			
205–2	Korruption vastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä viestintä ja koulutus	36, 100	2016
VEROT			
207–1	Verostrategia	49-50	2019
207–4	Maakohtainen veroraportointi	49-50	2019

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIVUNUMERO / SIJAINTI	STANDARDIN VUOSI
MATERIAALIT			
301–3	Kierrätetyt tuotteet ja niiden pakkausmateriaalit	91-92	2016
ENERGIA			
302–1	Oma energiankulutus	75-77	2016
302–3	Energiaintensiteetti	76	2016
302–4	Energiankulutuksen vähentäminen	75-78	2016
VESI			
303–1	Vesi jaettuna resurssina	84-85	2018
303–2	Vesipäästöjen vaikutusten hallinta	84-85	2018
303–5	Vedenkulutus	84	2018
LUONNON MONIMUOTOISUUS			
304–2	Toiminnan, tuotteiden ja palvelujen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen	79-83	2016

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIVUNUMERO / SIJAINTI	STANDARDIN VUOSI
PÄÄSTÖT			
305–1	Suorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 1)	72-73	2016
305–2	Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 2)	72-73	2016
305–3	Muut epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (scope 3)	74	2016
305–4	Päästöintensiteetti	73	2016
305–5	Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	70-71, 130-131	2016
JÄTE			
306–1	Syntyvät jätteet ja jätteisiin liittyvät merkittävät vaikutukset	91	2020
306–2	Jätteisiin liittyvien vaikutusten hallinta	86-92	2020
306–3	Syntyvien jätteiden määrä jätelajeittain	91	2020
306–4	Muualle kuin hävitettäväksi toimitetut jätteet	91	2020
306–5	Hävitettäväksi toimitetut jätteet	91	2020
TAVARANTOIMITTAJIEN YMPÄRISTÖARVIOINNIT			
308–1	Osuus toimittajista, jotka on arvioitu ympäristökriteerien mukaisesti	103	2016

SOSIAALISET VAIKUTUKSET

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIVUNUMERO / SIJAINTI	STANDARDIN VUOSI
TYÖSUHTEET			
401–1	Henkilöstön vaihtuvuus	116	2016
TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS			
403–2	Riskien tunnistaminen, arviointi ja tapausten tutkinta	107–111	2018
403–3	Työterveyspalvelut, joiden avulla ennaltaehkäistään riskejä	107–111, 116–119	2018
403–4	Työntekijöiden osallistuminen työterveyden ja -turvallisuuden johtamiseen ja kehittämiseen	107–111, 116–119	2018
403–5	Työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät koulutukset	108–109	2018
403–6	Terveyden edistämiseen liittyvät palvelut ja ohjelmat	107–111, 116–119	2018
403–7	Työterveys- ja työturvallisuushaittojen ehkäisy läpi arvoketjun	110–111, 119	2018
403–9	Työtapaturmat ja sairauspoissaolot	109, 117	2018
MONIMUOTOISUUS JA YHDENVERTAISET MAHDOLLISUUDET			
405–1	Hallinnon ja henkilöstön monimuotoisuus	120–124	2016
SYRJINNÄN EHKÄISY			
406–1	Syrjinnän ehkäisy	120–124	2016
LAPSITYÖVOIMA			
408–1	Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta on tunnistettu merkittävä lapsityövoiman käytön riski	96	2016
PAKKOTYÖVOIMA			
409–1	Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta on tunnistettu merkittävä pakko- ja rangaistustyövoiman käytön riski	96, 101–102	2016

TUNNUS	SISÄLTÖ	SIVUNUMERO / SIJAINTI	STANDARDIN VUOSI
TOIMITTAJIEN SOSIAALINEN ARVIOINTI			
414–1	Toimittajat, jotka on arvioitu sosiaaliseen vastuuseen liittyvien kriteerien mukaisesti	103	2016
414–2	Negatiiviset sosiaaliseen vastuuseen liittyvät vaikutukset toimitusketjussa ja toteutetut toimenpiteet	103	2016
ASIAKKAIDEN TERVEYS JA TURVALLISUUS			
416–1	Tuotteiden ja palveluiden terveys ja turvallisuusvaikutusten arviointi	55–58, 110–111	2016
ASIAKKAIDEN YKSITYISYYDENSUOJA			
418–1	Asiakkaiden yksityisyydensuoja ja asiakastietojen käsittely	112–113	2016

TALOUDELLISET ILMASTO- JA LUONTORISKIT (TCFD- JA TNFD-VIITE-KEHYKSIEN MUKAISESTI)

Suurena kaupan alan toimijana olemme riippuvaisia sekä ilmastosta että luonnosta. Olemme tunnistaneet niihin liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia ilmaston osalta Task Force on Climate related Financial Disclosures (TCFD) ja luontoasioiden osalta Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) viitekehyksen mukaisesti. Raportoimme alla ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden taloudellisista vaikutuksista S-ryhmän liiketoimintaan. Ilmastoon ja luontoon liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistaminen on osa jatkuvaa riskienhallinnan työtämme ja tarkennamme ja edelleen kehitämme näitä arvioita ja niiden raportointia jatkuvasti.

ILMASTO- JA LUONTO-ASIOIDEN JOHTAMINEN

Vastuullisuus on integroitu S-ryhmän strategiaan. Vuonna 2020 hyväksytyn strategian ja mission mukaisesti teemme yhdessä paremman paikan elää. Halu toimia yhdessä ja muuttaa asioita parempaan suuntaan on osuustoiminnan ydintä. Kannamme vastuuta kestävästä tulevaisuudesta ja haluamme hillitä ilmastonmuutosta ja luontokatoa kunnianhimoisin toimenpitein. SOK:n ilmastoon ja luontoon liittyvät tavoitteet, keskeisimmät toimenpiteet sekä avaintunnusluvut on hyväksytty SOK:n hallituksessa, joka seuraa tavoitteiden etenemistä vähintään vuosittain. Päävastuu ilmastoon ja luontoon liittyvistä kysymyksistä on SOK:n pääjohtajalla, joka toimii myös hallituksen ja konsernin johtoryhmän puheenjohtajana. Johtoryhmä koordinoi ja valmistelee kaikki ehdotukset hallitukselle, mukaan lukien ilmastoon ja luontoon liittyvät riskit ja mahdollisuudet, tavoitteet, toimintasuunnitelmat ja merkittävimmät viestintätoimenpiteetkampanjat. Lisäksi johtoryhmä valvoo strategisia ja osittain operatiivisia kysymyksiä kaikilla S-ryhmän liiketoiminta-alueilla. Hallituksen lisäksi S-ryhmän ilmasto- ja luontotavoitteiden etenemisestä raportoidaan konsernin johtoryhmälle, liiketoiminnoille sekä tukitoiminnoille ja alueosuuskaupoille.

S-ryhmän vastuullisuuden kehittämisestä vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. SOK Vastuullisuus -yksikkö vastaa ilmastoon ja luontoon liittyvien tavoitteiden strategisesta kehittämisestä, avaintunnusluvuista sekä ohjaa ja seuraa tavoitteiden etenemistä. Ilmastoon ja luontoon liittyvien tavoitteiden operatiivisesta toteuttamisesta vastaavat puolestaan liiketoimintojen ja yksiköiden ketjuohjaukset sekä osuuskaupat yhteistyössä SOK Vastuullisuus -yksikön, SOK Kiinteistötoimintojen, tytäryhtiöiden sekä S-Voiman kanssa. TCFD- (Task Force on Climate Nature related Financial Disclosures) ja TNFD-raportoinnin (Task Force on Nature related Financial Disclosures) kokonaisvastuu on SOK Vastuullisuus -yksiköllä, jota johtaa SOK:n vastuullisuusjohtaja, joka raportoi suoraan pääjohtajalle. Vastuullisuusjohtaja kuuluu SOK Riskienhallinnan ohjausryhmään.

S-RYHMÄN ILMASTO- JA LUONTOSTRATEGIA

S-ryhmän tavoitteena on hiilinegatiivisuus oman toiminnan osalta vuoden 2025 loppuun mennessä. Tavoitteenamme on myös vähentää oman toimintamme päästöjä 90 prosenttia vuoden 2030 loppuun mennessä vuoden 2015 tasosta. Oman toiminnan osalta ilmastotyömme keskiössä ovat ratkaisut energia- ja resurssitehokkuuden parantamiseksi sekä investoinnit uusiutuviin energiaratkaisuihin.

Arvoketjumme osalta tähtäämme yhdessä kumppaneidemme kanssa miljoonan tonnin päästövähenemään vuoden 2030 loppuun mennessä. Tavoitteenamme on lisäksi, että kaikkien yli 10 miljoonan myynnin S-ryhmälle ylittäneiden tavarantoimittajiemme tulee olla tieteeseen perustuvassa tavoiteprosessissa vuoden 2025 loppuun mennessä. Tähtäämme 21 prosentin polttoainelitrakohtaisten päästöjen vähentämiseen vuosien 2015–2030 välillä. Ilmastotavoitteemme ovat linjassa Pariisin ilmastosopimuksen 1,5 asteen tavoitteen kanssa ja ne on

vahvistettu tieteeseen perustuviksi SBTi:n mukaisesti (Science Based Target initiative). Olemme sitoutuneet asettamaan vuoden 2025 aikana nettonollatavoitteen vuoteen 2050.

Kehitämme tuotteita ja palveluita osana ilmastotavoitteitamme. Liikenteestä aiheutuvia päästöjä vähennämme hyödyntämällä biopohjaisia polttoaineita sekä tukemalla liikenteen sähköistymistä kehittämällä latauspisteverkostoa. Kehitämme myös erilaisia digitaalisia palveluita, jotta asiakkaamme saavat parempaa tietoa oman kulutuksensa ilmastovaikutuksista. Edistämme ilmastoviisasta ruokaa esimerkiksi tuomalla valikoimaan entistä enemmän kasviproteiineja ja kotimaista kalaa. Vesivastuullisuus on keskeinen osa luontotyötämme. Lisäksi pyrimme hillitsemään ruokahävikkiä toiminnassamme ja viestimme asiakkaille ruokahävikin vähentämisestä. Pyrimme edistämään kiertotaloutta resurssitehokkuudella ja uusilla liiketoimintamalleilla. Viestimme asiakkaillemme näistä myös aktiivisesti omissa kanavissamme.

Luonnon monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen hillinnän välillä on kiinteä yhteys. Esimerkiksi metsäkadon torjuminen raaka-ainelinjaustemme kautta tai kompensointien toteuttaminen metsähankkeiden kautta, edistävät niin ilmastonmuutoksen kuin luontohaittojen torjumista.

Näemme tulevaisuuden haasteena keskustelun ylikuluttamisesta ja miten liiketoimintamalleja voidaan kehittää huomioimaan tämä haaste.

ILMASTOON JA LUONTOON LIITTYVIEN RISKIEN ARVIOINTI

SOK:n hallitus vahvistaa SOK:ta koskevat riskienhallintakeinot. Konsernijohtoryhmä arvioi toiminnan keskeisiä riskejä vuosittain. SOK:n johto, tytäryhtiöt ja yksiköt tarkastelevat ja määrittelevät oman toimintansa suurimmat riskit sekä päättävät riskienhallintatoimenpiteet. SOK Vastuullisuus -yksikön asiantuntijat määrittelevät ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyvät riskit ja hallintatoimenpiteet S-ryhmän käytössä oleviin riskityökaluihin liiketoimintojen, alueosuuskauppojen ja yksiköiden hyödynnettäväksi. Ilmastonmuutokseen ja luontokatoon liittyvien riskien arvioinnissa on mukana myös SOK Vastuullisuus -yksikön asiantuntijat.

Riskienhallintasuunnitelmat tehdään yksilöllisten riskiarviointien perusteella. S-ryhmässä tunnistamamme riskit ja mahdollisuudet priorisoidaan niiden vaikutusten, todennäköisyyden ja aikataulun sekä arvioitujen taloudellisten vaikutusten perusteella. Ensisijaisesti huomioimme riskit, jotka todennäköisesti toteutuvat lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä, ja joilla on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Tarkastelemme myös riskejä, joiden vaikutukset tapahtuvat myöhemmin tai joiden vaikutuksia on vaikea tai erittäin vaikea arvioida, mutta jotka eivät välttämättä edellytä välittömiä toimenpiteitä.

Ilmasto- ja luontoriskien osalta arvioimme keinoja riskien lieventämiseksi, siirtämiseksi, hyväksymiseksi tai hallitsemiseksi ja laadimme suunnitelmat riskienhallintakeinoiksi. Taloudellisten riskien merkityksellisyys on sidottu todennäköiseen taloudelliseen vaikutukseen. Lisäksi olemme tunnistaneet keskeiset prosessit, joihin kohdentuu merkittäviä taloudellisia vaikutuksia riskien toteutuessa.

Ilmasto- ja luontoriskien osalta noudatamme viitekehyksissä määriteltyjä aikavälejä. Tarkastelemme riskejä ja mahdollisuuksia lyhyellä (alle 5 vuotta), keskipitkällä (5–10 vuotta) ja pitkällä aikavälillä (yli 10 vuotta) huomioiden sääntelyyn liittyvät mahdolliset muutokset sekä taloudelliset vaikutukset. Lisäksi huomioimme arvioinnissa mahdolliset maantieteelliset eroavaisuudet niissä maissa, joissa S-ryhmällä on suora vaikutus toimipisteidensä kautta. Hankintamme osalta arvio on yleisellä tasolla.

ERITYISESTI ILMASTOON LIITTYVIEN RISKIEN OSALTA

Ilmastotavoitteita asettaessamme hyödynsimme kansainvälisiä ilmastoskenaarioita, kansallista ilmasto- ja energiastrategian tavoitteita sekä sektorikohtaisia ennusteita. Oman toimintamme päästöt (scope 1 ja scope 2) koostuvat käytetystä sähköstä, lämmöstä sekä kylmäainevuodoista. Skenaarioanalyysien pohjalta asetimme tavoitteeksi käyttää ainoastaan uusiutuvaa sähköä vuoden 2030 loppuun mennessä. Siirtymäaikana sähkö on päästötöntä.

Toimipaikkojemme päästökehitykseen vaikuttaa myös merkittävästi fossiilisen energian määrä kuntien kaukolämmössä ja tuotannon muuttuminen entistä vihreämmäksi. Hyödynnämme myös alkuperätakuita vähentääksemme sähkön ja kaukolämmön päästöjä. Energiatehokkuusratkaisuilla voimme osittain vähentää kaukolämpöriippuvuutta.

Lähes 75 prosenttia oman toimintamme päästöistä syntyy kylmälaitoksien kylmäainevuodoista. Vaihdamme seuraavien vuosien aikana fluoripohjaiset kylmäaineet luonnollisiin kylmäaineisiin. Muutoksen nopeuteen vaikuttavat investointisuunnitelmien lisäksi uusien kylmäaineiden sekä kylmäasentajaresurssien saatavuus.

ERITYISESTI LUONTORISKIEN OSALTA

Luontokadolla on tunnistettuja erityisiä liiketoimintayksikkökohtaisia vaikutuksia tuotteiden ja palveluiden kautta, sekä koko ryhmää koskevia yhteisiä vaikutuksia, jotka osin ovat päällekkäisiä liiketoimintayksikkökohtaisten vaikutusten kanssa. Olemme tehneet tuotteita ja palveluita koskevan vaikutusarvioinnin, jossa on tarkasteltu vaikutuksia ympäristöön, yhteiskuntaan ja ihmisten hyvinvointiin.

Lisäksi olemme tehneet skenaariotarkastelun valittujen megatrendien ja mahdollisten muutostekijöiden kautta. Kokonaisvaikutuksia arvioimme karkealla tasolla niin ryhmä- kuin liiketoimintayksiköissä seuraavat muutostekijät huomioiden:

1) ilmaston raju lämpeneminen
2) lisääntyvä digitalisaatio
3) laajat pandemiat sekä
4) tuoteryhmäkohtaiset muutokset (kulutuskäyttäytymisen muutos, kasvisten käytön lisääntyminen, muutokset polttonestekaupassa, kumppaneiden tekemät toimenpiteet).

Vastuullisuusohjelmamme toimenpiteet tukevat skenaariotarkastelussa esiin nousseita muutostarpeita. Olemme käynnistäneet luontohaittojen laskemiseen liittyvän toimintamallin yhdessä tutkijoiden kanssa ja hyödynnämme toimintamme aiheuttamiin luontohaittoihin liittyvää laskentaa systemaattisesti toimintamme kehittämiseksi.

ILMASTO- JA LUONTORISKIT JA NIIDEN HALLINTA

Ilmasto- ja luontoriskien suoraa rahallista vaikutusta S-ryhmän toimintaan on vielä vaikea tarkasti arvioida. Riskinarvioinnissa on kuitenkin arvioitu riskien taloudellista vaikutusta suuruusluokittain.

SÄÄNTELY JA POLITIIKKA	SIIRTYMÄRISKIT	HALLINTAKEINOT
	• Fossiilisiin polttoaineisiin sidotut omaisuuserät voivat menettää arvoaan nopeasti. • Äkilliset muutokset poliittisessa tahtotilassa, sääntelyiden eriytyminen tai ennakoimaton sääntely lisäävät epävarmuutta ja kustannuksia. • Lyhytjänteisyys sääntely-ympäristössä hidastaa investointien toteutumista ja heikentää ilmasto- ja luontotyötä. • Taloudelliset ohjauskeinot eivät tue yritysten ilmasto- tai luontotyötä ja vaikeuttavat vastuullisten ratkaisujen käyttöönottoa.	• Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö ja avoin vuoropuhelu poliittisten päättäjien kanssa, vaikuttaminen alan edunvalvonta- ja kansainvälisissä järjestöissä. Oman toiminnan kehittäminen ja koko arvoketjun ilmasto- ja luontotyön edistäminen. • Aktiivinen sidosryhmäyhteistyö ja avoin vuoropuhelu poliittisten päättäjien kanssa, vaikuttaminen alan edunvalvonta- ja kansainvälisissä järjestöissä. Proaktiivinen toiminta. Seuranta, arviointi ja reagointi muuttuvaan sääntelyyn. • Vapaaehtoiset, kansalliset ja kansainväliset sitoumukset. Oman toiminnan kehittäminen ja koko arvoketjun ilmasto- ja luontotyön edistäminen. • Hankinnan hajauttaminen ja näiden riskien huomioiminen valikoimatyössä. Vapaaehtoiset, kansalliset ja kansainväliset sitoumukset.

TEKNOLOGIARISKIT	SIIRTYMÄRISKIT	HALLINTAKEINOT
	• Arvoketju ei kaikilta osin ole kykenevä täysimääräisenä hyödyntämään uusia kestävämpiä teknologioita, jolloin niiden käyttöönotto jää puolittaiseksi, osin tehottomaksi.	• Tutkimus- ja kehitystyön tukeminen sekä erilaiset hankkeet uusien teknologioiden ja tietomallien hyödyntämiseksi. Yhteistyö ja dialogi eri toimijoiden kanssa. Toimitusketjun avainkumppaneiden kouluttaminen ja tukeminen uusien teknologioiden käytössä.

MARKKINARISKIT	SIIRTYMÄRISKIT	HALLINTAKEINOT
	• Kansallisten ja kansainvälisten ilmasto- ja luontotavoitteiden ja -ennusteiden epäonnistuminen tai liian hidas toteuttaminen vaikeuttaa liiketoimintaa. • Vähähiilisten raaka-aineiden saatavuus ja kustannukset vaikuttavat hintoihin ja kansalaisten ostokykyyn. • Rahoituksen saatavuus ja hinta kiristyvät lukkiutuneisiin päästöihin sitoutuneiden omaisuuserien takia polttonesteen jakeluun liittyen.	• Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan. Vastuullisuustavoitteet sekä raaka-ainelinjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset. • Hankinnan hajauttaminen ja näiden riskien huomioiminen valikoimatyössä. Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan. • Investoinnit energia- ja resurssitehokkuuteen sekä uusiutuvaan energiaan. Vastuullisuustavoitteet sekä raaka-ainelinjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset.

MAINERISKIT	SIIRTYMÄRISKIT	HALLINTAKEINOT
	· Epäonnistuminen kasvavaan regulaation vaatimuksiin vastaamisessa.	· Lainsäädännön hyvä, regulaation tehokas implementointi ja aktiivinen seuranta.

KROONISET RISKIT	FYYSISET RISKIT	HALLINTAKEINOT
	· Sää lämpenee ennakoitua nopeammin, jolloin raaka-aineiden saatavuudessa tapahtuu pysyviä muutoksia.	· Skenaariotarkastelut ja mahdolliset muutokset tuote- ja palvelutarjonnassa. Vastuullisuustavoitteet sekä kemikaalien käyttöön liittyvät linjaukset huomioiden luonnon monimuotoisuus ja ilmastovaikutukset.

MAHDOLLISUUDET

S-ryhmän tunnistamat keskeiset ilmasto- ja luontomahdollisuudet. Mahdollisuuksien suoraa rahallista vaikutusta S-ryhmän toimintaan on vielä vaikea tarkasti arvioida. Mahdollisuuksia arvioitaessa taloudellista vaikutusta suuruusluokittain.

	RESURSSITEHOKKUUS	HALLINTAKEINOT
	· Energiatehokkuus omissa operaatioissa laskee operatiivisia kustannuksia.	· Investoinnit energiatehokkuuteen, energiankulutuksen jatkuva seuranta ja optimointi.

	UUDET MARKKINAT	HALLINTAKEINOT
	· Kehittämällä innovatiivisia vähähiilisiä tuotteita voidaan vastata asiakkaiden kasvaviin odotuksiin. · Liikenteen transformaation jakeluvelvoitteen ja joustomekanismien hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä. · Hiilineutraalisuuden tavoittelu vahvistaa S-ryhmän brändiä ja houkuttelee vastuullisia asiakkaita. · Kiertotalouden ratkaisut ja materiaalitehokkuus laskevat hankintaan liittyviä kustannuksia.	· Investoinnit tuotekehitykseen ja innovaatioihin. · Hyödynnetään liikennekaupassa joustomekanismeja ja jakeluvelvoitteen mukanaan tuomia mahdollisuuksia. · Vastuullisuusviestintä, konkreettiset päästövähennystoimet. · Hankintaketjujen optimointi ja kierrätettyjen materiaalien suosiminen.

	UUDET KYVYKKYYDET	HALLINTAKEINOT
	· Edistyksellinen luonto- ja vastuullisuustyö vahvistaa S-ryhmän mainetta.	· Vastuullisuuden edelläkävijyys konkretisoituu kilpailustrategioissa.

Olemme panostaneet viime vuosien aikana huomattavasti tuuli- ja aurinkosähköön, mikä on vähentänyt oman toimintamme päästöjä merkittävästi. Investoinnit jatkuvat myös tulevaisuudessa ja esimerkiksi vuoden 2024 lopussa toimipisteiden yhteydessä olevien aurinkopaneelien määrä kasvoi jo yli 120 000 paneeliin. Uusiutuvan sähkön investoinneilla on myös vaikutuksia hankittuun sähköön ja sen alkuperään.

Parannamme toimipaikkojemme energiatehokkuutta edelleen. Tavoitteenamme on, että vuoteen 2030 mennessä kaikki perinteisiä F-kaasuja sisältävät kylmälaitokset on korvattu luonnollisia kylmäaineita käyttävillä laitoksilla. Tämän myötä kylmäainevuodoista aiheutuvat päästöt poistuvat lähes kokonaan. Lisäksi tulemme hyödyntämään kylmälaitoksista syntynyttä hukkalämpöä entistä paremmin, jolloin riippuvuus esimerkiksi kaukolämmöstä vähenee samalla kun toimipaikan absoluuttiset kokonaispäästöt vähenevät. Yhdessä energiayhtiöiden kanssa jatkamme kiertotalousmallin kehittämistä, jossa toimipaikan hukkalämpöä voidaan ohjata kunnan oman kaukolämpöverkoston käyttöön. Yhteistyömalli lähes nollaa toimipisteistä syntyneet lämmityspäästöt ja samalla vähentää alueellisia lämmityksen kokonaispäästöjä. Käytämme koko ajan enemmän päästötöntä ja uusiutuvaa energiaa, mikä vähentää oman toiminnan päästöjä entisestään.

Panostamme arvoketjupäästöjen vähentämiseen vaatimalla yli 10 miljoonan euron arvosta tuotteita toimittavia tavarantoimittajia asettamaan tieteeseen perustuvat ilmastotavoitteet. Tuemme kumppaneidemme ilmastotyötä Iso juttu -ohjelman kautta, jonka tavoitteena on miljoonan tonnin päästövähennys vuoteen 2030 mennessä. Luontohaittalaskelmamme osoittaa, että yli 95 prosenttia luontovaikutuksistamme tapahtuu arvoketjussa. Lisäksi 99 prosenttia ilmastopäästöistämme syntyy arvoketjussa. Sen vuoksi näemme yhteistyön ilmasto- ja luontotyössä arvoketjun kanssa ensiarvoisen tärkeäksi, jotta löydämme yhdessä keinoja haittojen vähentämiseksi ja voimme varmistaa tuotteiden saatavuuden tulevaisuudessa. Olemme nostaneet uudistavan viljelyn osaksi vastuullisuusohjelmamme toimenpiteitä. Olemme tukeneet uudistavan viljelyn e-opiston perustamista ja järjestäneet tulevaisuusvalmennuksia maatalousyrittäjille, jossa keskiössä on ollut hiiliviljely, ilmastoyrittäjyys ja luonnon monimuotoisuuden huomioiminen. Luonnon monimuotoisuudessa olemme yhdessä arvoketjun kanssa toteuttaneet luontohankkeita, joilla pyritään parantamaan alueiden luonnon monimuotoisuutta ja vähentämään luontohaittoja, joita syntyy tuotteiden tuottamisesta alueella.

Ilmasto- ja luontoriskien hyvä hallinta ja kunnianhimoinen sekä tavoitteellinen ilmasto- ja luontotyö mahdollistavat S-ryhmälle rahoituksen saatavuuden ja vaikuttaa pääomakustannuksiin positiivisesti.

Kuluttajat ovat entistä tietoisempia ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja haluavat myös itse vaikuttaa oman kulutuksensa päästöihin. Tavoitteenamme on nostaa kasvipohjaisten elintarvikkeiden osuus 65 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä kaikista myymistämme elintarvikkeistamme. Tällä pystymme merkittävästi pienentämään arvoketjupäästöjämme. Autamme asiakkaita myös tarjoamalla reseptiikkaa viestintäkanavissamme ilmastoviisaampien ruokien valmistamiseen. Tuomme jatkossakin erilaisia ratkaisuja asiakkaillemme ilmastoviisaan kuluttamisen tueksi. S-mobiilin hiilijalanjälki- ja ravintolaskurin avulla kuluttajat voivat jo nyt seurata oman ruokakorin ilmasto- ja terveysvaikutuksia. Ilmasto- ja luontotyön kautta edistämme brändimielikuvaamme ja kasvatamme asiakaslojaliteettia ja luottamuspääomaamme.

Etenemme kohti ruokahävikin puolittamista vuoteen 2030 mennessä. Tärkeimpiä keinoja tähän ovat menekin ennustamisen parantaminen, punalaputettujen tuotteiden myyminen sekä yhteistyö hävikkiruokapalvelujen kanssa. Kierrätämme tuotteita uusien elintarvikkeiden raaka-aineeksi sekä bioetanolin ja eläinten rehun valmistukseen. Lahjoitamme ruokaa myös ruoka-apujärjestöille. Hävikin vähentäminen ja muu resurssitehokkuus tuovat mukanaan kustannussäästöjä. Tämän vuoksi panostamme mm. jätteiden määrän vähentämiseen sekä kierrätysasteen parantamiseen. Olemme myös tehostaneet pakkaamistamme ja kehittäneet pakkausmateriaalien käyttöä.

Investoinnit sähköautolatauspisteverkostoon puolestaan tukevat liikenteen sähköistymistä. Olemme kehittäneet uusiutuvien nestemäisten polttoaineiden valikoimaa. Kuljetuslogistiikan päästöjä vähennämme reittien optimoinnilla, lisäämällä uusiutuvien polttoaineiden määrää ja ottamalla käyttöön sähköistä kuljetuskalustoa.

S GROUP GHG INVENTORY REPORT 2024 19.3.2025

PART 1: DESCRIPTIVE INFORMATION

DESCRIPTIVE INFORMATION	COMPANY RESPONSE
Company name	SOK Corporation (reporting S Group data)
Description of the company	S Group is a Finnish cooperative group of companies operating in the retail and service sector. S Group comprises the cooperatives and SOK Corporation along with its subsidiaries employing over 42,000 people with retail sales total of €14.3 billion. The co-op members own the cooperatives, which in turn own SOK Corporation. SOK produces procurement, expert and support services to cooperatives. SOK is also responsible for the strategic guidance of S Group and the development of the business chains. SOK Corporation comprises SOK and its subsidiaries. The purpose of S Group's business is to provide co-op members with competitive services and benefits. The group wants to offer diverse services and an extensive network of around 2,000 outlets for co-op members in Finland and Estonia. S Group's key business areas are · supermarket trade, · department stores and speciality stores, · service station store and fuel sales, as well as · travel industry and hospitality business. In addition, S-Bank offers banking services to co-op members.
Chosen consolidation approach (equity share, operational control or financial control)	Operational control
Description of the businesses and operations included in the company's organizational boundary	The GHG emissions reported by S Group under Scope 1 and Scope 2 include all business units in Finland and Estonia. Scope 1 and 2 emissions include the fuel consumed at properties managed by S Group companies and co-ops and the purchased energy used by properties managed by S Group companies and co-ops. Outlets in which the heat consumption is included in the rental agreement and separate consumption meters are not in place, are excluded (30 per cent of outlets). GHG emissions from refrigerant leaks in outlets are included. S Group's Scope 3 emissions occur from sources owned or controlled by other entities in the value chain. Most significant indirect emissions (not included in Scopes 1 and 2) that occur along S Group's value chain, including both upstream and downstream emissions, are presented in the Scope 3 emissions inventory. In scope 3, the categories 'purchased goods and services', 'capital goods', 'indirect emissions from acquired energy', 'waste' and 'wastewater', as well as 'business travel', the figures include Finland and partly Estonia. In other categories, only the figures for Finland are included. The Scope 3 GHG emissions inventory of S Group includes emissions from all business units. The calculation includes emission data to the extent that it was available. These deviations as well as other limitations in the boundary are reported in connection with the categories and indicators in question. S-Bank and Hesburger have prepared their own GHG calculations in accordance with the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) and applying the structures and principles of the European Sustainability Reporting Standards (ESRS). The S-Group's GHG emission calculation includes S-Banks and Hesburger scope 1 and scope 2 emissions to the extent that their premises are in conjunction with other S-Group locations and do not have their own energy metering.
The reporting period covered	01/01/2024–31/12/2024

DESCRIPTIVE INFORMATION	COMPANY RESPONSE
A list of scope 3 activities included in the report	The following categories, adapting the GHG Protocol, are included in S Group's Scope 3 GHG emissions inventory: Category 1: Purchased goods and services · Purchased goods for resale including daily food, non-food, consumer goods for grocery stores and wholesale for restaurants and hotels (for year 2024 only for S Group's hotel and restaurants), and fuel and electric vehicle chargins sold at petrol stations and indirect purchases (machines and equipment), purchased water and sold cars · Purchased services Category 2: Capital goods · New constructed buildings and building extension Category 3: Fuel- and energy-related activities (not included in Scope 1 and 2) · Upstream emissions from purchased fuels, electricity and heat. In Finland upstream emissions from renewable electricity and nuclear are excluded. · Transmission and distribution losses from purchased electricity and heat Category 4: Upstream transportation and distribution · Outsourced contract operators for retail, food service and fuel logistics Category 5: Waste generated in operations Category 6: Business travel · Business flights, trains, ships, car rental, taxis, charters and other travel agency services · Emissions from leased cars Category 7: Employee commuting · Office workers are not included due to lack of data Category 9: Downstream transportation and distribution · Customer transportation to and from outlets Category 11: Use of sold products · GHG emissions from the use/combustion of fuel and electric vehicle chargins sold Category 15: Investments · GHG emissions from direct investment assets by S Group cooperatives
A list of scope 1, scope 2, and scope 3 activities excluded from the report with justification for their exclusion	The following activities were excluded from the report: Category 1: Purchased goods and services – Category partly excluded · This category is relevant for S Group, however the local purchase of hotels and restaurants in Finland and Estonia are not included due to the lack of data. It is estimated that this represents less than 10% of purchased goods which presents 0,1% of total emissions. Category 8: Upstream leased assets – Category excluded · This category is relevant for S Group regarding leased IT and other equipment and cars leased for employees, however the GHG emissions from the use of the IT equipment is included in scope 2 and the GHG emissions from other stages of the lifecycle are included in category 1 Category 10: Processing of sold products – Category excluded · This category is relevant for S Group, but GHG emissions from purchased raw materials for the restaurants and shops are included in the category 1 and GHG emissions from the food preparation stage are included in scopes 1–2. Category 11: Use of sold products – Category partly excluded · This category is included but it only consists of the fuel's TTW (Tank-to-Wheel) emissions. For other S Group's sold products this is excluded to avoid double accounting as the use-of-sold-products emissions are included in the emissions in Category 1: Purchased goods and services. Also, it is difficult to calculate due to lack of reliable data for different product and service categories. Category 12: End-of-life treatment of sold products – Category excluded · This category is relevant for S Group but is excluded to avoid double accounting as the end-of-life treatment emissions are included in the emissions in Category 1: Purchased goods and services. Also, it is difficult to calculate due to lack of reliable data for different product and service categories. Category 13: Downstream leased assets – Category excluded · This category is not relevant for S Group as it does not lease assets to other companies which would not be included in Scope 1 or Scope 2 inventories. Category 14: Franchising – Category excluded · This category is relevant for S Group regarding the 106 Hesburger fast-food restaurants in Finland. However, the emissions from these franchises are included only in S Group's scope 1 and 2 inventories.

PART 2: GREENHOUSE GAS EMISSIONS DATA

SCOPES AND CATEGORIES	METRIC TONS CO_2E
Scope 1: Direct emissions from owned/controlled operations	31,860
Scope 2: Indirect emissions from the use of purchased electricity, steam, heating, and cooling	Location based: 82,470 Market based: 11,550
Upstream scope 3 emissions	
Category 1: Purchased goods and services	5,748,320
Category 2: Capital goods	60
Category 3: Fuel- and energy-related activities (not included in scope 1 or scope 2)	48,120
Category 4: Upstream transportation and distribution	122,510
Category 5: Waste generated in operations	23,000
Category 6: Business travel	5,510
Category 7: Employee commuting	12,500
Category 8: Upstream leased assets	N/A
Other	N/A
Downstream scope 3 emissions	
Category 9: Downstream transportation and distribution: Customer transportation to and from outlets	276,870
Category 10: Processing of sold products	N/A
Category 11: Use of sold products	2,448,970
Category 12: End-of-life treatment of sold products	N/A
Category 13: Downstream leased assets	N/A
Category 14: Franchises	N/A
Category 15: Investments	18,000
Other	N/A

PART 3: DESCRIPTION OF METHODOLOGIES AND DATA USED

SCOPE	METHODOLOGIES USED TO CALCULATE OR MEASURE EMISSIONS, PROVIDING A REFERENCE OR LINK TO ANY CALCULATION TOOLS USED
Scope 1	Activity data: · Oil: kWh of heat produced with oil as measured and registered in the S Group real estate system. · Gas: kWh of heat produced with gas as measured and registered in the S Group real estate system. · Refrigerant leaks: kg of substance as reported fill-ups of the equipment by the service provider for each co-op and company · Self-produced wind power (S-Voima/GigaWatti): cancelled Certificates of Origin for S-Voima based on the share of ownership of S Group co-ops and companies. Emission factors: · Oil: Statistics Finland Fuel Classification 2024 · Gas: Statistics Finland Fuel Classification 2024 · Refrigerant leaks: The Finnish Environment Institutes publication: Valvontaohje otsonikerrosta heikentäviä aineita tai fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huoltoa valvoville viranomaisille (2. päivitetty painos)
Scope 2	Activity data: · Electricity: consumption data in kWh based on the S Group real estate system and S-Voima electricity purchases · Heat: consumption data in kWh based on the S Group real estate system, electricity consumption used for heat pumps included in electricity metering · Cooling: consumption data in kWh based on the S Group real estate system Emission factors: Finland · Electricity (S-Voima/GigaWatti wind power is categorized in scope 1): 0 · Electricity (other, market-based): Renewable electricity guarantees of origin were used. · Electricity (location-based): Finland average electricity energy mix, 5-year average: 85 kg CO_2/MWh; based on Statistics Finland Production of electricity and heat · District heat (marked-based): location specifid emission factors based on Finnish District Heat Emissions Calculator · District heat (marked-based): Cancelled Certificates of Origin · District heat (location-based): Finland average district heat mix, 5-year average: 116 kg CO_2/MWh; based on Statistics Finland Production of electricity and heat · Cooling: real estates located in Helsinki region, thus emissions factor in 2024 from local service provider used, 0 kg CO_2/MWh; based on Helen Oy · Cooling: real estates located in Tampere region, thus emissions factor in 2024 from local service provider used, 0 kg CO_2/MWh; based on Tampereen Energia Oy · Cooling: real estates located in Turku region, thus emissions factor in 2024 from local service provider used, 0 kg CO_2/MWh; based on Turku Energia Oy · Cooling: real estates located in Espoo region, thus emissions factor in 2024 from local service provider used, 0 kg CO_2/MWh; based on Fortum Estonia: · Electricity: Estonia production mix 2023; 465 g CO_2/kWh; based on AIB · District heat: Estonia proportional allocation, 86 kg/MWh; based on Smart Energy Systems publications

SCOPE AND CATEGORY	DESCRIPTION OF THE TYPES AND SOURCES OF DATA USED TO CALCULATE EMISSIONS	DESCRIPTION OF THE METHODOLOGIES, ALLOCATION METHODS, AND ASSUMPTIONS USED TO CALCULATE EMISSIONS	% OF EMISSIONS CALCULATED USING DATA OBTAINED FROM SUPPLIERS OR VALUE CHAIN PARTNERS
Upstream scope 3 emissions			
Category 1: Purchased goods and service	Activity data (primary data): Calculations based on volumes (kg/l) sold by category (majority of daily food and non-food items) and spend (euros) by category (consumer goods and services). Sold cars are included as the number of sold cars. Consumption of fresh water based on consumption in m^3 as measured and registered in the S Group real estate system. Emission factors (secondary data): Lifecycle emissions factors were taken from different sources including: SYKE 2019: **https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/2a58d55b-0006-4413-b2c7-22310fc4c575/content** LUKE 2016: Summary of the chosen methodologies and practices to produce GHGE-estimates for an average European diet Luke 2019: Product group specific carbon footprint calculations based on SOK's data and the scientific articles. Exiobase 2019 For fuel: well-to-tank emissions factor was calculated based on the lifecycle emissions factors provided by S Group fuel trade partner NEOT and by deducting the combustion emissions factors based on European commission Jec Well-to -Tank report v5 fuel mix emissions factors **JRC Publications Repository - JEC Well-to-Tank report v5** Sold car: The Finnish Information Centre of Automobile Sector, 2024 Fresh water: HSY Energy and material balances and greenhouse gas emissions, 2024	Coverage: All divisions in Finland, from Estonia grocery stores Method: Average lifetime GHG emissions factors were acquired for product categories from different sources. Activity data used in the calculation was 1) the physical mass (kg) or volume (liters) of the products sold during the fiscal year, or where physical volume was not available, the emission factors were used for each 2) euro of the "basic price"/purchase price of the product as indicated in an input-output model including the environmental impacts 3) amount of sold cars 4) water (m^3) multiplied with the respective emissions factor. The lifetime emissions of products were not split between cradle to gate and gate-to-end-of-life due to limited split LCA data availability for the sources used. Scope 1–2 emissions were not deducted from the category due to limited data availability on the retail/storage share of the category specific LCA factors so the category contains approx. 5% double counting risk for this reason. Exception was made for the most significant individual product – fuel, for which the use-phase/tank-to-wheel emissions we're excluded from category 1 and are presented in category 11. Thus category 1 only includes the estimated well-to-tank share of the fuel life-cycle CO_2 emissions. For electric charging emissions has been included to this category. The electric charging sold in S Group is emission free but there are some emissions in the value chain of the electricity. The fuel emissions contain ABC gas stations and direct sale to companies (b-to-b) and direct sale from cooperatives to consumers and companies. The calculation methodology and sources used contain significant amount of uncertainties and can thus only be used as a very high level estimate of the climate impact of products and services purchased by S Group in 2024. Due to the inflation, correction was done for emission calculations that are based on spend (€). The consumer price index was compared to year 2019 as the € based Envimat factors are from year 2019. The change between consumer price index during years 2019 and 2024 is 18.48% so the correction factor used for € based factors was 0.844028448.	13% (well-to-tank emissions factor for fuel)
Category 2: Capital goods	Activity data: constructed square meters of new buildings. Emission factors (secondary data): life cycle calculations by building type.	Coverage: Finland Method: Calculations are based on carbon footprint analyses done for a set of constructed S Group's buildings in Finland in 2022–2024. Average emission factors (carbon footprint) per square meter were derived for each building type constructed or expanded in 2024. The carbon footprint analysis covers a building's entire life cycle. It includes the manufacture and transportation of the products used in a construction project, the worksite, the use and maintenance of the building, its demolition, and recycling.	0%

SCOPE AND CATEGORY	DESCRIPTION OF THE TYPES AND SOURCES OF DATA USED TO CALCULATE EMISSIONS	DESCRIPTION OF THE METHODOLOGIES, ALLOCATION METHODS, AND ASSUMPTIONS USED TO CALCULATE EMISSIONS	% OF EMISSIONS CALCULATED USING DATA OBTAINED FROM SUPPLIERS OR VALUE CHAIN PARTNERS
Category 3: Fuel- and energy-related activities (not included in scope 1 or scope 2)	Activity data (primary data): energy and fuel consumption in kWh as collected from the group and co-op energy meters. Emission factors (secondary data): Defra WTT and T&D emissions factors for fuels, electricity and heat: Greenhouse gas reporting: conversion factors 2021, 2022 and 2023 **https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-2021** **https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-2022** **https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-2023**	Coverage: all countries. Method: country and energy specific consumption figures were multiplied by the relevant Defra emissions factor. For electricity in Finland, the share of renewable energy (own and market-based) and nuclear (in residual market mix) were excluded from the calculation and thus only the upstream emissions for the residual fossil fuel-based energy were included. Residual mix was based on 2023 as 2024 mix was not yet available at the time of reporting.	0%
Category 4: Upstream transportation and distribution	Activity data (primary data): logistics partner's reported tonne-kilometer Emission factors (secondary data): Domestic: LIPASTO fossil fuel emissions factors International: CLECAT Guide on Calculating GHG emissions for freight forwarding and logistics services in accordance with EN 16258 is used as a guideline for CO_2e calculation in the current report.	Coverage: Finland, business units: grocery, consumer goods, restaurants and hospitality and fuel trade. For e-commers transportations only consumer goods e-commerse transports are included in the calculation. Method: Meira Nova and NEOT calculations are based on contracted logistics partners' reported mileage and related GHG emissions. The share of transportation emissions from transportations is allocated to SOK according to the share of products that have been supplied to SOK during the reporting year. Inex domestic calculation is based on various reports from Inex Analytics. The reports include data from e.g. Inex's customers, transportation routes, contracting partners and transported volumes, which are combined into an emission report in accordance with LIPASTO CO_2 emission factors. International emissions are calculated according to distance calculations and shipping weight.	100%
Category 5: Waste generated in operations	Activity data (primary data): waste amounts in tonnes by type of waste obtained from waste operators and wastewater as measured and registered in the S Group real estate system Emission factors (secondary data): WWF Finland's Climate Calculator HSY Energy and material balances and greenhouse gas emissions, 2024	Coverage: all countries Method: waste per type (tonnes) and wastewater (m^3) multiplied with the respective emissions factor.	0%
Category 6: Business travel	Activity data (primary data): mileage and fuel used by business flights and leased cars, trains, ships, car rental, taxis, charters and other travel agency services based on spend (euros). Emission factors (secondary data): Provided by service providers (AMEX and LeasePlan) Exiobase 2019	Coverage: leased vehicles: SOK Corporation unlimited car benefit cars (regional co-ops excluded), flights: S Group in Finland, other: all countries. Method: Calculation made for SOK Corporation's leased cars and employees business travel by plane. Data and emission calculations provided by service partners. Otherwise, the calculation has been done in the same way as in category 1.	50%

SCOPE AND CATEGORY	DESCRIPTION OF THE TYPES AND SOURCES OF DATA USED TO CALCULATE EMISSIONS	DESCRIPTION OF THE METHODOLOGIES, ALLOCATION METHODS, AND ASSUMPTIONS USED TO CALCULATE EMISSIONS	% OF EMISSIONS CALCULATED USING DATA OBTAINED FROM SUPPLIERS OR VALUE CHAIN PARTNERS
Category 7: Employee commuting	Activity data (primary data): S Group employees in Finland estimated average distance to their workplace (km) multiplied by annual average estimated working days. Emissions factors: Emissions factors for local transportation: WWF Climate Calculator (based on LIPASTO database): **www.ilmastolaskuri.fi** Emission factors for cars: **https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/liikennekaytossa-olevat-henkiloautot-kayttovoimat-paastot-ja-keski-ika** Transportation methods: Kaupunkiympäristön Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2022: **https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-06-23.pdf** Liikenne- ja viestintäviraston Henkilöliikennetutkimus 2021: **https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/HLT2021_Faktakortti_Työmatkat_ja_etätyö.pdf**	Coverage: Finland Method: Calculation made based on data for S Group employees in Finland, who have the “employee” information linked to their S Group loyalty card (this excludes office employees of SOK and subsidiaries). Average work commute distance estimated based on the average distance between the employee's postal code and their respective workplace. The mode of transport was estimated based on a national Transportation study stating the share of different modes of transport in different size towns/communities. Average mileage and modes of transport was then multiplied with the average annual working days. Part-time employees annual working days were estimated based on their average weekly working hours. It is acknowledged, that there is a possible overlap with scope 3 category 11 emissions where employees purchase fuel for their commute from S Group service stations however, the share of such overlap is difficult to estimate accurately. The calculation methodology and sources used contain significant amount of uncertainties and can thus only be used as a very high level estimate of the climate impact of S Group employees work commute.	0%
Downstream scope 3 emissions			
Category 9: Downstream transportation and distribution	Emission factors (secondary data): Emissions factors for local transportation: WWF Climate Calculator (based on LIPASTO database): **www.ilmastolaskuri.fi** Emission factors for cars: **https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/liikennekaytossa-olevat-henkiloautot-kayttovoimat-paastot-ja-keski-ika** Transportation methods: Kaupunkiympäristön Helsinkiläisten liikkumistottumukset 2022: **https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-06-23.pdf** HSL Liikkumistapatutkimus 2018: **https://www.hsl.fi/sites/default/files/hsl_julkaisu_9_2019_netti.pdf** Liikenne- ja viestintäviraston Henkilöliikennetutkimus 2021: **https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/publication/HLT_2021_pääraportti.pdf**	Coverage: Finland. Loyal customer transportation to and from outlets in Finland, approx. 80% of customer visits by loyal customers. Method: Calculation made based on the S Group customer loyalty card holders’ annual visits to S Group outlets multiplied by the average distance between the card holders hometown/commune (based on postal codes) and the closest S Group outlet weighted by the nr of visits and taking into account the town/area specific transportation methods. Employee visits deducted based on the assumption that they visit the outlets on their way from work. Ways of transportation obtained from national and regional transportation surveys. It is acknowledged, that there is a possible overlap with scope 3 category 11 emissions if customers purchase fuel for their vehicles from S Group service stations however, the share of such overlap is difficult to estimate accurately. The calculation methodology and sources used contain significant amount of uncertainties and can thus only be used as a very high level estimate of the climate impact of S Group customers visits to S Group outlets.	0%
Category 11: Use of sold products	Activity data (primary data): volume of fuel (liters) sold to end customers in 2023. Emission factors: TTW (tank-to-wheel) emissions factors provided by S Group fuel sourcing company NEOT based on actual fossil to bio mixes in 2024. Fossil fuel combustion factors from European commission Jec Well-to -Tank report v5. **JRC Publications Repository – JEC Well-to-Tank report v5**	Coverage: Finland. Method: volume of fuel sold to end customers multiplied with the relevant combustion emissions factor by fuel type. The fuel emissions contain ABC gas stations and direct sale to companies (b-to-b) and direct sale from cooperatives to consumers and companies. Electric charging is included but it has no emissions in this category, the emissions from electric charging belong to the category of 3.1.	100%
Category 15: Investments	Data used: Investments made by regional cooperatives obtained from the entity managing the investments.	Coverage: The calculation includes emission data to the extent that it was available. We are aware of investments whose emissions have not yet been calculated. We are continuing to develop the calculation for these. Method: Emissions allocation per investment to regional cooperatives.	100%

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Riippumattoman varmentajan varmennusraportti

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan johdolle

Olemme Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan (y-tunnus 0116323-1) (jäljempänä ”SOK”) johdon pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet SOK:n Vuosikertomuksessa 2024 (Liite 1) esitetyt valitut S-ryhmän vastuullisuuden tunnusluvut (jäljempänä ”Yritysvastuutiedot”) raportointiajanjaksolla 1.1.–31.12.2024.

- Sähkön, lämmön sekä jäähdytyksen energiankulutus (GWh) [sivu 76] – GRI 302-1
- Energian ominaiskulutus (kWh/BRM2) [sivut 8, 75 ja 76] – GRI 302-3
- Suorat CO_2-päästöt (Scope 1) (tn CO_2e): kokonaispäästöt, oma lämmöntuotanto fossiilisista lähteistä (lämmitysöljy ja maakaasu), kylmäainevuodot [sivut 72, 73, 137] – GRI 305-1
- Epäsuorat CO_2-päästöt (Scope 2, sijainti- sekä hankintaperusteinen) (tn CO_2e): kokonaispäästöt, ostettu sähkö, ostettu kaukolämpö, ostettu jäähdytys [sivut 72, 73, 137] – GRI 305-2
- Oman toiminnan päästöt: Scope 1 sekä Scope 2 hankintaperusteiset päästöt (tn CO_2e) [sivut 8, 73] – GRI 305-1, GRI 305-2
- Merkittävimmät välilliset CO_2-päästöt (Scope 3) (tn CO_2e): kokonaispäästöt, ostetut tuotteet ja palvelut, pääomahyödykkeet (rakennukset), hankitun energian epäsuorat päästöt, tuotteiden kuljetus ja jakelu, jätteet, liikematkat, työmatkaliikenne, asiakasliikenne ja myytyjen tuotteiden käyttö ja sijoitukset [sivut 72, 74, 137,] – GRI 305-3
- Oman toiminnan päästöintensiteetti (tn CO_2e/Myynti Milj. €) [sivu 73] – GRI 305-4
- Kiinteistöjen pinta-ala sekä oman toiminnan päästöintensiteetti (tn CO_2e/1 000 BRM2) [sivu 73, 76] – GRI 305-4 ja S-Ryhmän omat laskentaperiaatteet
- Jätteiden kokonaismäärä (tn), jätejakeiden erittely (tn), kiinteät jätteet (%), jätteiden käsittely ja hyödyntäminen (%), kierrätysaste (%), kierrätykseen menevä jäte verrattuna vuoteen 2019 (tn), Suomen toimintojen jätemäärä suhteessa koko maan yhdyskuntajätteisiin (%) [sivut 8, 38, 47, 69 ja 91] GRI 306-3, 306-4, 306-5
- Ruokahävikki-%; Ruokakauppa, Ravintolat, ABC Ravintolat [sivut 8, 47, 69, 90] – S-ryhmän omat laskentaperiaatteet
- Auditointien kattavuus riskimaaostoista (%) [sivut 8, 38, 47, 94] – S-ryhmän omat laskentaperiaatteet
- Elintarvikkeiden kotimaisuusaste (%) [sivut 8, 38, 43, 53, 59] – S-ryhmän omat laskentaperiaatteet

Johdon velvollisuudet

SOK:n johto vastaa Yritysvastuutietojen laatimisesta ja esittämisestä raportointikriteeristön eli yhtiön raportointiohjeiden, World Resources Institute (WRI):n ja World Business Council on Sustainable Development (WBCSD):n Greenhouse Gas Protocol-ohjeiston sekä GRI Sustainability Reporting Standards -raportointiohjeiston mukaisesti. Tämä sisältää velvollisuuden laatia ja ylläpitää sisäistä valvontaa, ylläpitää tarvittavia asiakirjoja sekä tehdä vastuullisuustietoihin liittyviä arvioita, jotka he katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia Yritysvastuutiedot, joissa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Riippumattoman varmentajan velvollisuudet

Meidän velvollisuutemme on suorittaa rajoitetun varmuuden antava toimeksianto ja esittää toimeksiannon perusteella riippumaton johtopäätös. Olemme suorittaneet varmennustoimeksiannon kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin ISAE 3000 (uudistettu) *”Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus”* mukaisesti. Kyseinen standardi edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme toimeksiannon hankkiaksemme rajoitetun varmuuden siitä, onko Yritysvastuutiedoissa olennaista virheellisyyttä. Valittujen varmennustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus perustuvat ammatilliseen harkintaan sisältäen arvioinnin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvasta olennaisesta virheellisyydestä. Säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko toimeksiannon ajan. Uskomme, että hankkimamme evidenssi on riittävää ja asianmukaista rajoitetun varmuuden johtopäätöksellemme.

Olemme riippumattomia SOK:sta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

KPMG Oy Ab soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee.

Y-tunnus 1805485-9
Kotipaikka Helsinki

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI
Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Kuvaus suoritetuista toimenpiteistä

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenetelmät ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa. Olemme suunnitelleet ja suorittaneet toimeksiannon siten, että saamme riittävästi asianmukaista evidenssiä rajoitetulle varmuudelle ja johon perustaa johtopäätöksemme, emmekä siten saa kaikkea evidenssiä, joita vaaditaan kohtuullisen varmuuden saamiseksi. Vaikka huomioimme sisäisten valvonnan tehokkuutta määrittäessämme toimenpiteidemme luonnetta ja laajuutta, varmennustoimeksiantomme ei ole suunniteltu varmentamaan sisäistä valvontaa. Toimenpiteemme eivät sisältäneet kontrollitestausta tai toimenpiteiden suorittamista liittyen datan yhdistelyyn ja laskemiseen IT-järjestelmien sisällä. Rajoitetun varmuuden toimeksianto koostuu kyselyistä henkilöille, jotka ovat vastuussa Yritysvastuutietojen sekä niihin liittyvien tietojen laatimisesta sekä analyyttisten ja muiden toimenpiteiden suorittamisesta.

Olemme suorittaneet toimeksiannossa muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Haastatelleet SOK:n ylimmän johdon jäsentä sekä Yritysvastuutietojen keräämisestä vastaavia henkilöitä;
- Arvioineet GRI Sustainability Reporting Standards -raportointiohjeiston ja World Resources Institute (WRI):n ja World Business Council on Sustainable Development (WBCSD):n Greenhouse Gas Protocol-ohjeiston raportointia koskevien periaatteiden soveltamista Yritysvastuutietojen esittämisessä;
- Arvioineet Yritysvastuutietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen käytettyjä tiedonhallinnan prosesseja sekä haastateltu liittyen tietojärjestelmiin ja käytännön menettelytapoihin;
- Lukeneet ja käyneet läpi esitetyt Yritysvastuutiedot ja arvioineet tietojen laatua ja raportoinnin rajausten määrittelyä; ja
- Testanneet Yritysvastuutietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä alkuperäisistä dokumenteista ja järjestelmistä otospohjaisesti.

Toimeksiannon luontaiset rajoitukset

Kaikkiin varmennustoimeksiantoihin liittyy luontaisia rajoituksia tarkastellun tiedon valikoivasta testauksesta johtuen. Siten havaitsematta jääneitä väärinkäytöksiä, virheellisyyksiä tai säädöstenvastaisuuksia saattaa esiintyä. Lisäksi ei-taloudelliseen tietoon saattaa liittyä merkittävämpiä luontaisia rajoituksia kuin taloudelliseen tietoon ottaen huomioon sekä sen luonteen että menetelmät, joita käytetään tällaisten tietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen.

Johtopäätös

Suorittamiemme toimenpiteiden ja hankkimamme evidenssin perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että rajoitetun varmennustoimeksiannon kohteena olleet Yritysvastuutiedot raportointiajanjaksolla 1.1.–31.12.2024 eivät olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu GRI Sustainability Reporting Standards -raportointiohjeiston ja World Resources Institute (WRI):n ja World Business Council on Sustainable Development (WBCSD):n Greenhouse Gas Protocol-ohjeiston sekä yhtiön raportointiohjeiden mukaisesti.

Helsinki, 25.3.2025

KPMG Oy Ab

Jukka Rajala

KHT

Liite:

Liite 1 Vuosikertomus 2024

KPMG Oy Ab, a Finnish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee.

Y-tunnus 1805485-9
Kotipaikka Helsinki